72 עמודים
ו"א כסלו תשמ"א, 19.11.80 מיספר 2255
המחיר: 9 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

האם הצליחו אנשי רבין לגנוב מיסמכים של פרס?

וואטרגייט

במיפלגת העבודה

פל-ארט

וכשחגגנו את יום ההולדת שלי
נתת לי את השרשרת הזו...

...כן, רואים אותה כל כך ברור, ממש כמו הפרח בשיער.
אנחנו באגפא השקענו מאמצים. הצבנו לעצמנו אתגר לייצר סרט שישמר לך כל פרט ופרט בחדות מפליאה.
חדות שרק הטכנולוגיה המתקדמת ביותר בעולם יכולה להעניק לך.
ידענו שככל שהסרט דק יותר, רגישותו לפרטים גבוהה יותר.
התוצאה — סרטי CNS — 25% דק יותר.
אגפא תופס את הפרטים שהאחרים מחמיצים.

עם אגפא זה מצליח.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 • מען מברקים: „עולמפרס" • העורך הראשי: אורי אבנרי • ראש המערכת: יוסי ינאי • עורך־תבנית: יוסי שגיו • עורכת כיתוב: לילית בוארון • צלמי מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: „העולם הזה" בע"מ • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן אביגדור • הפצה „גד" בע"מ • גלופות צינקוגרפיה „כספי" בע"מ.

קוראים כתבים

בחירתו של רונאלד וילסון רגן כנשיא ה־40 של ארצות־הברית הביאה עימה בעיות רבות. אחת מהן: איך לאייית את שמו בעברית?

מרבית העיתונים התחילו זה מכבר לכתוב על „רייגן" או „ריגן". הדבר נבע מאי־ידיעה. העיתונאים סברו כי השם מתחרז עם „כי גן".

היה לי על כך ויכוח משעשע עם מנחם בגין, מעל דוכן הכנסת. זה היה לפני כמה חודשים. דיברתי על המועמד האמריקאי „רגן" (מתחרז עם הדרגה הצבאית „סגן"). בגין, שהקשיב לנאום, שיסע את דברי ותיקן אותי: „ריגן".

„לא, אדוני ראש־הממשלה," השבתי, „עם כל הכבוד, שמו של האיש הוא רגן."

„לא, שמו ריגן," תיקן אותי בגין.

„אתה יכול להתלוצץ על דברים רבים, אבל אינך יכול להחליט איך לקרוא לו. זכותו היא לבטא את שמו כרצונו," השבתי.

באנגלית אין כללים נוקשים. צירוף האותיות EA יכול ליצור את הצליל „אי" או „אה" (אלף צרויה או סגולה). אין לדעת את הביטוי הנכון, אלא כששומעים אותו. (ישראלים רבים קוראים לתחנת־החשמל בצפון תל־אביב בשם „רידינג". אך התחנה, הקרוייה על שם עיר אנגלית והאציל היהודי הקרוי על שמה, היא „רדינג").

עם כל הכבוד לעיתונים האחרים, אנחנו נמשיך לאיית את השם „רגן". זהו הצליל הקרוב ביותר לביטוי הנכון של השם. ואם נהיה חריגים מבחינה זו, אין זו הפעם הראשונה. אנו נוהגים לאיית שמות לועזיים לפי הכללים שקבענו לעצמנו, שתכליתם היא לאפשר לקורא לבטא אותם נכונה. במידע שעיתון נדרש לתת כלול גם הביטוי הנכון של שמות זרים. נמשיך להיות חריגים גם לגבי מושג אחר, שהסתנן משום־מה לעיתונות הישראלית.

לפי העיתונות הישראלית, יש לישראל ממשלה. גם לכל המדינות האחרות בעולם יש ממשלות. רק לארצות־הברית יש „מימשל".

זוהי טעות, שמקורה בבורות.

האמריקאים רגילים לקרוא לכל המערכת השילטונית שלהם, על שלוש זרועותיה, Government. את הרשות המבצעת עצמה הם רגילים לכנות בשם Administration.

יש לכך סיבה אידיאולוגית. אבות הדמוקראטיה האמריקאית רצו להדגיש כי בראש הזרוע המבצעת של השילטון אינה עומדת „ממשלה", המטילה את חיתיתה על הציבור, אלא רק גוף המנהל את ענייני הציבור שבחר בו.

אם רוצים להיות סנובים ולתרגם מילולית את המונה האמריקאי, הרי התירגום הנכון של Administration הוא „מינהלה". אך מישהו, מתוך אי־הבנה רעיונית ולשונית כאחת, התחיל להשתמש במונח „מימשל", שהוא כוזב לחלוטין.

מבחינה רעיונית, הוא כוזב מפני שהוא מחטיא לגמרי את כוונת האמריקאים. מבחינה רעיונית אין הבדל בין „ממשלה" ל„מימשל".

שנית, „מימשל" הוא שיטה — לא גוף. אפשר לדבר על שיטת־המימשל הדמוקרטית או הדיקטטורית. אי־אפשר לדבר על „מימשל מפ"ם" או „מימשלת חרות".

המערכת הזאת הנהיגה מאז יומה הראשון את הכלל שהמונחים צריכים לעזור להעברת המידע בצורה פשוטה. לכן אנחנו קוראים לכל המוסדות במדינות אחרות באותם השמות שיש להם בישראל. בארצות־הברית, כמו בישראל, שלטת „ממשלה". את עניינו־החוץ מנהל בוושינגטון, כמו בישראל, „שר־החוץ", ולא „מזכיר המדינה" — מושג אמריקאי שאין לו כל משמעות בעברית, שהרי אין האיש מכהן כמזכיר של שום דבר. אין הוא ממיין את הדואר של המדינה האמריקאית, ואין הוא מתייק את תיקיה.

רגן
לא ריגן

לא הסכמנו עם הכלל כי לצה"ל יש סרנים ואלופים, בעוד שלצבאות אחרים יש גנרלים וקפטנים, או קאפיטנים, או קייפטנים. אחרת היינו צריכים לקרוא לאליף־מישנה סובייטי „פולקובניק", ולסרן גרמני „האופטמן".

בקיצור, הנשיא־הנבחר רגן יקים בקרוב את ממשלתו, והסקרנים רוצים לדעת מי יהיה שר־החוץ שלו, ואילו אלופים ינהלו את מערכת־הביטחון.

כלב מי שכותב

אחד המדורים המעניינים בכל עיתון הוא מדור המיכתבים למערכת. אני מקווה שזה נכון גם בהעולם הזה.

עריכת המדור קשורה, כמובן, בבעיות רבות. השבוע ניתנה זכות־הדיבור לאיש האחראי לפיתרונן.

כותב עורך המדור:

שטף המיכתבים והקריאות הטלפוניות, שעורר מיכתבה של כלבה עזובה („מיכתבים", העולם הזה 2249) חסרת־שם, איים לכסות את שולחנו הקטן של עורך מדור המיכתבים ולסתום את המרכזיה הטלפונית של המערכת. משהו במיכתבה של הלבה — שנאוצר מעורבת עם טרייר — פרט על נימים רגישים בלב הקוראים.

„הלכתי לאיבוד ברחובותיו של הכרך הגדול," כתבה הכלבה. „מבלי שידעתי בין ימיני לשמאלי. הסתובבתי שפופה ומדוכאת, כשזנבי בין רגליי, עד שאשה טובה אחת, עם יחס אנושי לבעלי־חיים, אספה אותי — תחילה אל חיקה, ואחר־כך אל ביתה...

„הייתי מוכנה להישאר בדירתי החדשה עד קץ הימים, אבל נדמה לי שאני לטורח על בעלת־הבית ועל תריסר הת־תולים שלה. (שיהיו לי בריאים, אין לי דבר נגד החתולים). המעוניינים מתבקשים לפנות לבעלת־הבית..."

חתום: „כלבה, המתמינה לשם חדש ולבעלים חדשים".

כחודש אחרי שהתפרסם מיכתבה של הכלבה האלמונית, היקצתה לה המערכת שני עמודים, כדי שתפרוק בהם את כל המרירות שהצטברה בליבה.

ושוב חזרה ונשנתה אותה תופעה. כתבתה של הכלבה, שזכתה ביניתיים לשם „האני", עוררה גל של מיכתבים וקריאות טלפוניות. תחת הכותרת „העירייה מאיימת על חיי" (העולם הזה 2253) חשפה „האני" את פרשת ציד־הכלבים, המבוצע בידי פקחי העירייה, אותם אנשים מטילי־אימה בעיניה, המפטרלים ברחובות תל־אביב ובחצרותיה, כשחבלים בידיהם.

רק לעיתים רחוקות מעורר מיכתב אחד הדים כה רבים ותגובות כה נרגשות, כפי שקרה למיכתבה של הכלבה. והדבר מתמיה, לפחות ברגע הראשון. שהרי אין זה המיכתב היחיד, שבו מפרט בעליו את מצוקותיו ואת סיבלו ומבקש עזרה. מיכתבים כאלה נערמים על שולחני מדי שבוע, ורק מיעוטם זוכה להתפרסם. אילו רצתה המערכת לפרסם את כולם, היתה נאלצת להקצות למדור המיכתבים עוד כמה וכמה עמודים בכל שבוע.

קוראה אחת מתלוננת על קיצבת השיירים שהיא מקבלת מדי חודש בחודשו, ושאינה מספיקה כדי „לגמור את החודש". קוראה אחרת מתלוננת על הרעש שמעוררים הסועדים בפונדק הלילי, שממוקם ליד דירתה. קוראַ אחר קובל על שנכותו לא הוכרה על־ידי מישרד־הביטחון בשיעור שנראה לו ראוי וצודק, ואילו עמיתו, **מפינה אחרת של הארץ, מתריע**

האני
לא אלמוני

על הביזבוזים במישרד־הביטחון. אחד מתלונן על המתנה אינסופית לטלפון ש־ביקש לפני שנים, ואחר על האיחור הכרוני בחלוקת דברי־הדואר בשכונתו.

יש קוראים הכותבים על צרותיהם האישיות ויש שכל מעיינם בצרותיו של כלל ישראל. אלה וגם אלה מצפים בדרך כלל לתגובה כלשהי — מצד מוסדות ממלכתיים וציבוריים או מצד קוראים ואזרחים פשוטים. אלא שהתגובה המצופה אינה מגיעה. המוסדות אדישים לצרותיהם של האזרחים, ואילו האזרחים עצמם אדישים איש למצוקות זולתו.

אדישות — או שמא באמת יצר לב האדם רע מנעוריו?

התגובות על מיכתבה של הכלבה מוכיחות, לדעתי, שלא באדישות המדובר, ואף לא בטיבעו הרע של האדם, אלא בתרגשה העמוקה של חוסר־אונים. וכי מה מסוגל לעשות קורא אחד, כדי לפתור את בעיותיו של נכה או כדי להתגבר על צרותיה של מישפחה מרובת־ילדים, החיה בצפיפות איומה?

אך כשכלבה זרוקה מחפשת „פינה חמה בבית טוב" אומרים לעצמם הרבה קוראים „הנה ההזדמנות לעשות משהו טוב..." והם כותבים למערכת או מטלפנים, כדי לברר פרטים על הכלבה המיסכנה ולהציע את עצמם כמאמציה.

עובדה: יותר מ־60 (שישים!) קוראות וקוראים העמידו את עצמם ואת ביתם לרשותה של הכלבה העזובה.

המישרד לייצור אוויר

זוהי ההזדמנות לחלק מחמאה לכל־בה האני, ולתיתה דוגמה לקוראים רבים, או ליתר דיוק: לכותבים רבים.

חרף העובדה שהעברית אינה שפת־אימה, ולמרות שלא עבדה מעודה במישרד כלשהו, לא כמנהלת ולא כפקידה, הקפידה הכלבה לתקתק את מיכתבה במכונת־כתיבה ולנסחו בתמציתיות — בסך־הכל 102 מילים. ואם לא די בכך, צירפה למיכתבה גם את תמונתה.

כל קורא, ולא רק כלב, שיתקתק את מיכתבו במכונת־כתיבה, יקפיד לנסחו בקיצור ובתמציתיות, ועוד יצרף אליו את תמונתו — יגדיל את הסיכוי שמיכתבו יתפרסם. אותם קוראים־כותבים שאין להם מכונת־כתיבה, מתבקשים לכתוב בכתב־יד ברור ככל האפשר, עם שוליים מתקבלים־על־הדעת בצד ימין, ועם רווח סביר בין השורות. זוהי הדרך הבדוקה כדי לעורר תשומת־לב אוהדת הן מצד המזכירה, הממיינת מדי יום את ערימת המיכתבים ודברי־הדואר המגיעים למערכת, והן מצדי, המופקד על מדור המיכתבים.

אך לא די בכל אלה, כדי לזכות בפירסום. לפעמים עומד הכותב בשלוש הדרישות האלה — כתב ברור, ניסוח תמציתי ותמונה — ובכל זאת מיכתבו אינו מתפרסם. אמנה כמה סיבות.

● שימוש במדור המיכתבים, כדי להפיץ עלילה חסרת־כיסוי נגד שונא אישי או מוסד אדיש. משהו בנוסח: „מנכ"ל המישרד לייצור אוויר צח נוסע מדי שנה לחופשת־סקי בשוויץ בחברת מזכירתו, על חשבון תקציב המישרד. אם יש לכם אומץ, פרסמו את מיכתבי..."

● פיברוק סידרת מיכתבים, כדי לייצור דעת־קהל יש מאין. למשל: תוך שבוע אחד הגיעו לשולחני חמישה מיכתבים, כולם עם חותמת „דימונה" על הבולים, ובהם סיפור מסמר־שיער על נסיונם, כביכול, של הכושים העבריים לחטוף ילדות קטנות לצרכים פולחניים. הדימיון הרב לעלילות־הדם ההיסטוריות — על יהודים שחוטפים ילדים נוצרים לצרכי פולחן בערב פסח — עורר מייד חשד. הבדיקה העובדה ששלושה מתוך חמישה המיכתבים היו חתומים בראשי־תיבות עוד הגבירה את החשד. נוסף על כל אלה היו שניים מתוך המיכתבים בעלי כתב־יד זהה לחלוטין. מיכתבים אלה הושלכו כמובן, לפח.

● שימוש במדור המיכתבים, כדי לפרסם מוצר מסויים או חברה מסויימת. משהו בנוסח: „בחודש שעבר קניתי לילדי תחתונים מתוצרת קוקי. להפתעתי גיליתא שתחתוני קוקי אינם רק אסתטיים, אלא גם טובים. ילדי הפסיקו להתגרד, והם יותר נינוחים מכפי שהיו בעבר. בעת הכנת השיעורים. כדאי, לכן, שמישהו־רד־החינוך ימליץ על תחתוני קוקי לתלמידי בתי־הספר היסודיים..."

קוקי טוב, קוקי יפה — גם קוקי הושלך לפח.

עד כאן דבריו של עורך מדור המיכתבים. אם זה יעודד אותך לכתוב לנו יותר, תבורך. אנו שמחים על כל מיכתב המהדק את הקשר בינינו ובינך. המלמד אותנו מה דעתך על העיתון ועל נושאים אחרים, המותח ביקורת עלינו. וגם — מדוע להכחיש? — החילק לנו מחמאה.

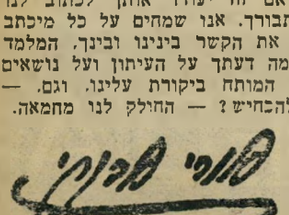

מכחבים

סוד הסירוב

מדוע סירב רגן להיפגש עם בגין?

אלה המעריצים את הכאריזמה של ראש־הממשלה היקר ושר־הביטחון היקר שלנו — דהיינו אלה שמעולם לא שמעו אותו ואת עליזה, מפני שהיא אשתו, ואת יגאל ידין מפני שהוא ארכיאולוג — תוהים מדוע רונאלד רגן סירב להיפגש איתו במהלך ביקורו של מנחם בגין בארצות־הברית. ובכן, הרשו למבקר אמנות וקולנוע לש־עבר לנסות לספק את ההסבר לכך.

כשאדולף היטלר היה עדיין אדם צעיר, הוא התכוון להיות צייר. (לא סייד, כפי שהלשונות הרעות מרכלות כדי להציגו באור מגוחך.

דוגמן־פירסומת רגן
קאובוי —

אחרי הסרט הראשון שלו ודאי אמרו־לרגן: „איש צעיר, יש לך עוד הרבה ללמוד... ובינינו, אין לך הכישרון הראוי. אך אין זאת אומרת שאינך יכול לגלם תפקידי מאהבים שאינם מצליחים לזכות ביפהפיה, קאובויים שמגיעים תמיד במקום השני." האחים וורנר, כמרבית המפיקים ההוליוודיים באותה תקופה, היו יהודים. אבל בכך — ישמור האל! — איני מתכוון לומר שהם הפכו את רונאלד רגן לאנטי־שמי.

ובכל־זאת, אפשר אולי להבין מכך מדוע הצליח רגן לרסן את התלהבותו, כאשר שמע שראש־הממשלה ושר־הביטחון היקר שלנו מבקש להיפגש עמו.

יוסף שריק, תל־אביב

● ● ●

מטאטא חדש –

כובס ישן

על בחירתו של רונאלד רגן לנשיאות ארצות־הברית („העולם הזה" 2253).

אומרים שמטאטא חדש מטאטא טוב. לכן יש רבים שתולים תיק־ווח בנשיא האמריקאי החדש. רבים מחובבי רגן מצויים בקואליציה, אנטי־שמי זמן רב קודם־לכן. אך האם סבורים אתם שהיה מוכן להזדמין מי מבעלי־הגאלריות ומנהלי־המוסיאונים הללו לביתו?

כשרונאלד רגן היה עדיין איש צעיר, הוא התגלה על־ידי צייד־כישרונות הוליוודי, שפגש בשדרך הספורט רגן בתחנת־הרדיו של דס־מוינס. חברת האחים וורנר התכוננה להפוך את רגן התמיר והגברי לג'ון וויין חדש, או לפחות לג'יימס סטיוארט חדש.

דוגמן־פיסוי רגן
— במקום שני

אין רע בשום מיקצוע, אולי חוץ מזה של חבר־הכנסת פלאטו־שרון והשר אבו־חצירא.)

ובכן, אדולף היטלר צייר בחדווה שקיעות מעל להרי באווריה, פרות בחצרות־משקים, צבאים ביער וטבע דומם המורכב מגזר וסלט — בבית. ככל אמן שאפתן צעיר, הוא השתוקק להציג את תמונות השמן וצבעי־המים, הגוראשים והרישומים שלו בגאלריות פרטיות ובמוסיאונים ציבוריים.

„איש צעיר," אמרו לו, „יש לך עדיין הרבה ללמוד... ובינינו, אין לך הכישרון הראוי. אך אין זאת אומרת שאינך יכול לצייר כרטיסי־ברכה לימי־הולדת ולראש־השנה."

באותה תקופה, מרבית בעלי הגאלריות הפרטיות ומנהלי המוסיאונים בגרמניה היו יהודים. לא. אינני מתכוון לומר בכך שהם הפכו את אדולף היטלר לאנטי־שמי. גם הוא, כמרבית האוסטרים, היה והם מייחלים לטוב בעת כהונתו. ובכן, באתי להזהירכם: האיש הזה עלול לכבס את הכביסה המלוכלכת שלנו לעיני כל העולם. יש לו נסיון בשטח הזה. עובדה: לפני כעשרים שנה נהג להופיע על מירקעי הטלוויזיה באמריקה, בתשדירי פירסומת לאבקת כביסה. את ההוכחה לכך מצאתי בשבועון הגרמני דר־שפיגל, והריני שולח לכם מצ"ב את תמונותיו של רגן.

מארק היימן, חיפה

● רגן כדוגמן־פירסומת וכדוגמן־צילום — ראה תצלומים מתוך דר־שפיגל (27 באוקטובר 1980).

שני בדרנים־מלידה שולטים עכשיו באמריקה ובישראל: מנחם בגין, מוקיון פאתטי, הצליח להפוך את ישראל לחוכא־ואיטלולא

(המשך בעמוד 6)

האם את אוהבת את פרנק סינטרה?

אם את אוהבת להאזין לשירתו של פרנק סינטרה, או שאת מעדיפה זמר או להקה אחרים, שימי תקליט על הגרמופון והקדישי את 30 הדקות הבאות לעצמך. ב־30 דקות, עוד לפני שתגמרי להאזין ל"צד השני", את יכולה להצבוע את שיערך, להעלים שיער שיבה, ולהראות מטופחת ויפה, כאשר את מאזינה למוסיקה האהובה עליך.

כל מה שאת צריכה הוא מערכת צביעה מושלמת (קיט) של אימדיה דוסר, המכילה: שפופרת צבע, קרם מחמצן (במיכל שאינו מחייב שימוש במברשת) וזוג כפפות.

תוכלי להשיגה בפרפומריות המובחרות, בבתי המרקחת וברשתות השווק

אימדיה דוסר, בשיטת הצביעה הטיפולית של ל'אריאל, מעניקה לשיערך טיפול עמוק עד לשרשים בעזרת חמרים טבעיים המזינים את שרשי השיער, מחזקים אותם ומעניקים לשיער מראה זוהר ומגע משיי לאורך זמן.

לבחירתך 15 גוונים אפנתיים המבוססים על פיגמנטים טבעיים המבטיחים מראה טבעי ואמיתי לשיערך.

צבעי השיער הטובים בעולם מבית L'ORÉAL פריז

החברה הגדולה והמפורסמת ביותר לתמרוקי שיער

החגים „הקפיצו" מחירי הפירות ב־50%

מאת עדה כהן

מ חמנים, תפוזים ותאנים אחוזים אחד 26 עד 50 אחוז, במרבית שווקי הירקות לא נין עליות כה משמעותיות, פרט לעלייה שי 50 אחוז בתאנים ו־60—70 אחוז, כך עולה משקר שוקים. שערכי השבוע מתבסס על מחירי הירקות ו־ יום בארבעה שווקים, פחות מ של שבוע.

מחירי הכמות הגדולה ביותר שנמכרו בשווקים נמוכים עלה ניכ בשבוע שעבר לקראת החגים, אך ב־ שווקים למחירי הקמעונ שונות, אחד מהם הוא שוק ה־ ב־10 שקל ויותר ואת מרכז בתל־אביב גם שוק הכרמל בת"א ומרכזית הדרום בבאר־שב ירקות ופירות נמכרו במחירים שלהם בשבוע שעבר, ברחוב הירקון בת"א ובשוק הכרמל בת"א נמכרו הירקות והפירות במחירים נמוכים יותר מאשר בשווקים אחרים.

מחירי הירקות והפירות בשווקים אלה:

	שוק הכרמל בת"א	שוק אחוזת בית	שוק הכרמל בת"א	שוק אחוזת בית
עגבניות	3	2.5—3	5	4—5
מלפפונים	5	3—4	5	4—5
קישואים	3.5	2.5—3	5	4—5
חסה	2	1.5—2	3.5	3—4
כרוב	3.5	3—4	5	4—5
כרובית	5	4—5	5	4—5
בצל יבש	3	2.5—3	4	3—4
בצל ירוק	3.5	3—4	5	4—5
תפוחי אדמה	3	2.5—3	4	3—4
גזר	3	2.5—3	4	3—4
תפוזים	4.5	3.5—4	5	4—5
תפוחים	9	7.5—8	10	9—10
בננות	6	5—6	7	6—7
אבטיחים	4	3—4	5	4—5

...חשוב כמו התוצאה

מהקשיב את הטלוויזיה

ביטול ההקלות במס - לאישור היום

צפויה התנגדות שרים בישיבת הקבינט הכלכלי

* השר פת ידון בזירוז הליכי החקיקה

מאת שרגא כהן

מחירי אופנת החורף גורמים לצמרמורת

אפשר בהחלט לוותר על שמלה באלף שקל אך גם שמלה „מציאה" * במחיר מכובדים לאשה בשנה שעברה אפשר

מאת אורלי שחר

להציל את המדינה

נסיעה למרחק ק"מ עולה 1.90 שקלים

היחידה הביניקיבוצית לשירותי ניתול גיבשה הצעה לחשלום הוצאות לעובד המשתמש ברכבו הפרטי המתבססת על סך ההוצאות וקובעת תשלום לק"מ (ברוטו) כך שישיאר בידי העובד מיצוי ריאלי

מאת עודד שורר

צרסום מלניק | רפאל טיראן

תשבץ העולם הזה 2255

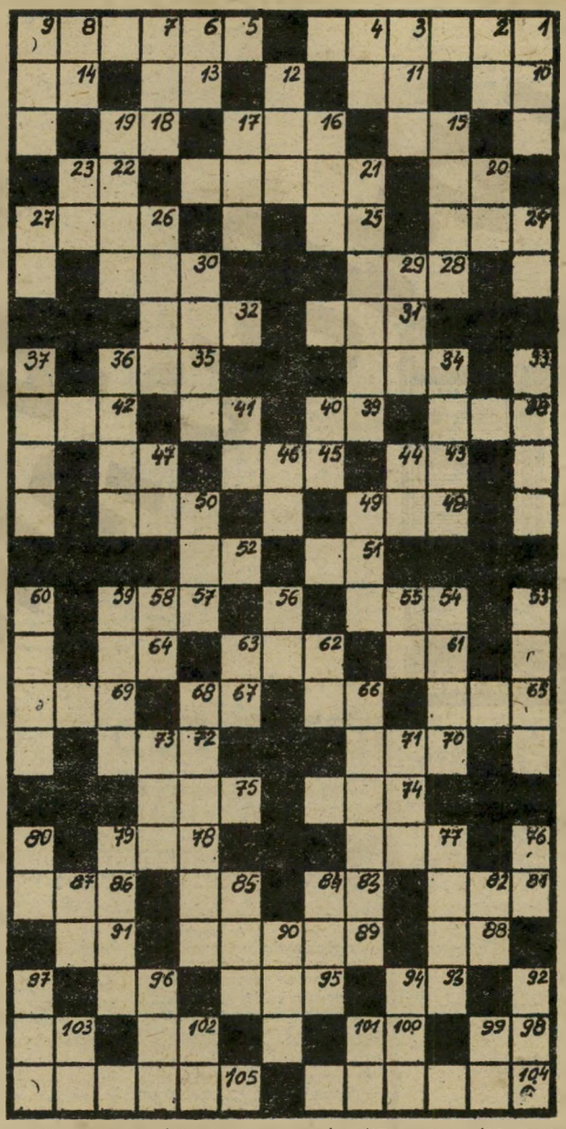

מאוזן:

1) שילייה; 5) ספר רב־מכר הדש של א. מגד (2 מלים); 10) אות משמיים; 11) כסא של כבוד; 13) שמו של דב מ־סיפור ילדים; 14) נע מעט הצידה; 15) טעם־רע; 16) אר־שיות; 18) התגאה; 20) מאלי־לי בבל; 21) פסיכולוג שווייצי ממציא „מבחן כתמי דיו" (ש"מ); 22) אל היערות היוו־ני, שומר העדרים, אימת הטור־פים; 24) נימפה שאיבדה קו־לה וחזרה רק על הברה אח־רונה; 25) עלוב; 26) מקווה, מצפה; 28) שני רבעים; 30) מלא כחש ומירמה; 31) סימן בדקדוק; 32) ארץ מקראית; 34) רסיס, טפה; 35) מראשי תנועת העבודה, לאחרונה נת־פרסמה ביוגרפיה שלו (ש"פ); 38) פרסה; 39) ר"ת שמו של כנר גדול בן עמנו; 41) רחב, שמן; 42) לא בכתב (ר"ת); 43) קרס; 45) איזמל; 47) חיל־נשים; 48) אחד הטיפוסים של תת־מקלע; 50) לב העץ; 51) מטע; 52) כשאומרים כן ברו־סית; 54) שחקן כדורגל בדי־מוס (ש"מ); 57) אביו של אהוד; 61) עוף טרף; 62) סלנג; 64) פרי־בטן; 65) ה־שיה תחתיו ישב אליהו בסי־פור אחאב; 66) כלי עבודה חקלאי; 67) בקשה; 69) ה־יחידה במלחמת־השחרור של החיילים שהובאו היישר מספי־נות העולים אל שדות הקרב; 70) רשעו, געשו; 72) רעיה או פילגש; 74) בושם משרף עצים, שימש בימי קדם לרפו־אה; 75) מקום; 77) מחייה השפה העברית (ר"ת); 78) פרח־בוי; 81) מזון, אוכל; 83) תפר; 85) אבי אבנר; 86) קיבוץ בעמק חפר; 88) כלי־נשיפה בעל קול נמוך; 89) ישן, שעבר זמנו; 91) נמצא; 93) עני; 95) סופר גרמני (נרקיס וגולדמונד); 96) צונן; 98) ההלק האורגני הקטן ב־יותר בגוף החי וצומח; 100) משאבת הדם בגוף; 102) מעד, נהרס; 103) בסיס; 104) גדול משוררי רוסיה; 105) אופרה של פוצ'יני.

מאונך:

1) מקום המפגש של שתי דפנות; 2) סוג קרקע; 3) איד, צרה; 4) גיבורת סרט של רו־מן פולנסקי; 6) אסקופה; 7) אחד העיטורים שחולקו אחרי מלחמת יום־הכיפורים; 8) לפ־ני־זמן; 9) עיר הקונגרסים; 12) נעדר; 15) שיח־בר ממש־פחת הסלקיים, גדל במלחות; 16) צמר־גפן; 17) נוצר ביום השלישי לבריאה; 19) בסלנג — לא רציני, נעשה כלאחר־יד; 20) ראשון למוסיקאים ה־גרמנים הגדולים; 21) שורשי, קיצוני; 23) לא עבד; 24) תנור; 26) מניפסט; 27) שלי־לי; 29) שרף נוקשה מקליפת עצים — לתעשיית גומי; 30) אחד משמותיו של יתרו; 33) שחקן קולנוע מצליח שהלך לעולמו בימים אלה (ש"פ); 34) רומן רב־עלילות; 36) אחד מ־גרמי השמים; 37) כמו דגש בדקדוק; 40) האבר המרכזי של מערכת החושים והעצבים; 41) כלי־כתיבה; 44) יחידת חשמל ע"ש ממציאה; 46) תע־לומה; 47) חייב; 49) הכוכב ונוס; 50) פטפוט; 53) בעל חיים ביצירה של א.א. פו; 54) מדינה. ותעלה רבת חשיבות העוברת בה; 55) מוקיון; 56) פעמון; 58) מורה; 59) מוסי־קולוג וקומפוזיטור יהודי — מחבר המוסיקה ל„הדיבוק"; 60) תנועת מחתרת בארץ בימי התורכים; 62) פרק־זמן; 63) חיובי; 66) תורה (ארמית); 68) חוקר וארכיאולוג ראשון של א"י בעל „כפתור ופרח" (ש"פ); 71) יחידה צבאית קט־נה החונה במקום מסויים; 73) מכונית המובילה מכונית אח־רת; 76) שן הפיל; 77) רצו־עה הקושרת בהמה למוליכה; 79) קודש הקדשים בבית־המק־דש; 80) משורר ישראלי (ש"מ); 82) די, מספיק; 84) משתה, סעודה; 85) מקום ב־נוף טבעי, פנה כפרית; 87) מכהר; 90) שמיכת נוצות; 92) שודד, ליסטים; 94) חלט ברותחין; 96) קצה; 97) מקום שלם בגוף ללא פגע או פצע; 99) קידומת לשמות בורמיים; 101) בבקשה; 102) מילת שא־לה; 103) כבש בטרם בגרותו.

מכתבים

עובדים עליו בעיניים

הבחורה שצולמה ב„העו־לם הזה" (2253) כוזבת, במדור „חוק בצד", הו־פיעה כעבור שבוע ב„העו־לם הזה" (2254) כצעירה ישרת־דרך, ששוטר נטפל אליה מתוך כוונה להת־עסק איתה.

(המשך מעמוד 4)

בעיני העולם כולו עם נאומיו ה־הילליים, וקולו הבכייני ואצבעו המונפת. רונאלד רגן החייכן גילם תפקידי קאובוי ב' במערבונים ה־אמריקאיים. הבה נמתין ונראה מי יצליח יותר בתפקיד הראשי: הי־ללן — או החייכן.

ש. פ., ירושלים

● ● ●

זאגודת־ישראל

הקורא קוניק כותב ב־נוגע הרצינות על „כל שכני הרעים".

בספר הקינות כתוב נגד המשו־מדים מסטרא דשמאלא, שהיו עוס־קים ברצח נשמות יהודים וזממו להשמיד ולאבד את דת־סיני וגם הקריבו את כל היהודים על מזבח הייבסקציא וגרמו לטבח אלפי אל־פים יהודים. וברוב טיפשותם מעי־זים השמאלנים מן השומר־הצעיר להטיח דברים כלפי שמיא. ואני מעין לומר, כי בפשעי השמאל נגד דת ישראל יש „כיסוי" לכל הצרות והשואות והאסונות. ואתה שומע את קול שאגת השמאל, אין הוא מכריז וצורח, להציל את ה־מדינה ולהכות את שר־הפנים ה־אדוק על „חטא" מתן מעות ל־ישיבות ולחדרים — אז אתה זוכר את קריאת־הקרב של הנוצרים ב־רוסיא: „הכו ביהודים והצילו את רוסיא!" ואתה יודע את האמת כי כמה וכמה פרופסורים, עובדי או־ייב ומשומדים שמאלנים, וגם ער־בושים מחבלים, עושים חיים משו־געים על חשבון משלם המסים ו־אין מוחה.

וסופרים כופרים ושמאלנים עשו כמה וכמה „מעשים טובים" כדי להציל את המדינה. הם חיברו כת־

שוטר ונערה כתצלום מבויים
פרשה דימונית

אל תעבדו עלינו, דחילקום. או שהיא זונה או שהיא דוגמה לתום־נעורים. אבל גם זה וגם זה — לא יתכן. תחליטו מהי, פעם ולת־מיד.

מאיר שום, תל־אביב

● בכתבה „גם לזונות יש חופשה" (**העולם הזה 2252**) נאמר במפורש, מתחת לאחד התצלומים, כי זהו „שיחזור הפרשה הדימוי־נית". להעולם הזה לא היתה כוו־נה „לעבוד" על הקורא שלום, ו־הוא ציין במפורש כי הסיפורים דימיוניים ונועדו רק להקל על הקורא את הכרת זכויותיו המיש־פטיות. הצעירה שבתצלומים, ש־נקראה בכתבה אחת „מדלין" ובכ־תבה שנייה „אביטל", היא אחת מעובדות המערכת, שנאותה להצ־טלם כדי לסייע להכנת הכתבות. תמונת ביום של חיפוש — **ראה תצלום.**

● ● ●

עמוס עוז, אודי אדיב

בי־שיטנה, שקראו להשמיד ולאבד את דת־ישראל ונוטריה. הם יזמו הפיכות ברוסיא ובגרמניא והקריבו את כל העם היהודי למען סטאלין...

ולמען הצלת המדינה, זממו ה־שמאלנים לחסל את דת משה ו־ישראל וכך הם רצחו את נשמות ילדי טאהרן ותימן וצפון־אפריקא ומאלה צמח בארץ־ישראל חיל גדול של פושעים אכזריים ותול־שי־עגילים־עם־אוזניים ומשחיתי נפשות וחשישאים ורוצחים. השמא־לנים הולידו את כל אלה, כדי להציל את המדינה.

ופרופ' דב סדן מספר בדבר מע־שה בסופר גצל קרסל, שנסע ב־רכבת לארץ־ישראל והיו לו תפי־לין באמתחתו ובא משומד שמאלני וגזל ממנו את התפילין וזרקו ה־חוצה דרך החלון. ומעשה ביעקב אגמון שנסע לרוסיא ושאל אצל פקיד אחד למה נותרו ברוסיא גרוזינים אדוקים כמו נטורי־קרתא ולמה לא הצליחה רוסיא להשמיד את הדת היהודית. שהיא אופיום להמונים? ופשעים אלו של עזרה לרוצחי ברנר ותרפ"ט עושים ה־שמאלנים מתוך אמונה, ולכן הם גרועים מכל פושע.

ולעומת פשעי השמאל נראה כל זולל שוחד כמו צדיק תמים וישר־דרך... ואשר ידלין ומיכאל צור ושמואל רכטמן הם צדיקים גדו־לים, לעומת פליציא לנגר ואורי אבנרי ואודי אדיב ומאיר פעיל וא'ב' יהושע, ויוסי שריד, וס' יזהר ועמוס עוז.

ולמה שונאים השמאלנים את

(המשך בעמוד 8)

100 כרטיסי טיסה

הלוך ושוב ללונדון ל-21 יום בקיץ*

100 תנורי בישול ואפיה „שביט"
100 מכשירי פוד פרוססור
100 מצלמות אגפא פוקט עם פלש
1,000 כדורי סל בצירוף חתימות כוכבי מכבי ת"א

מבצע פרסים אדיר

איך זוכים בפרסים?

קנה ותיהנה ממוצרי עלית.
הכנס למעטפה את חלקי האריזות של המוצרים הבאים כמצויין למטה

השלם את הסיסמא: "טוב לי ....."
ציין ברור את שמך וכתובתך על המעטפה ובתוכה ושלח את כל החומר ל-:
"מבצע אדיר" ת.ד. 3468 ת"א.

ההגרלה הגדולה תיערך בתום המבצע ב-15.4.81 באולם ציבורי בנוכחות נציגי הנהלת "עלית", רואי החשבון ומשרד הפרסום.

4 הגרלות ביניים:

מידי חודש תיערך הגרלת ביניים של 250 כדורי-סל.
הודעות יישלחו לזוכים שישתתפו גם בהגרלה הגדולה.

חשוב לזכור!

אין הגבלה במספר המעטפות שאפשר לשלוח למבצע. מי שישלח יותר מעטפות (בהתאם לכללי המבצע) מגדיל את סיכוייו לזכות.
בהצלחה!

ההשתתפות במבצע אסורה על עובדי "עלית" ועובדי "פרסום וימר יעקבסון בע"מ".
תקנון ההגרלה אפשר לקבל במשרדי "עלית".

קפה נמס "עלית" באריזת 200 גר' (תוית) או "ארומה 101" (תוית).

קפה טורקי טחון או קפה פינג'ן (שקית).

"שוקולית" באריזה של 500 גר' בטעם שוקולד או לימון (המכסה העליון של אריזה אחת).

קופסת ופלים באריזה של 500 גר' בטעם שוקולד או לימון (המכסה העליון של אריזה אחת).

"ממרחית", ממרח שוקולד, באריזה של 500 גר' (מכסה עליון).

2 קופסאות של תה "עלית" (2 מכסים עליונים).

5 עטיפות חטיף "אגוזי" או "טוב לי".

טוב לי עם עלית

* לא כולל שהייה. ארגון הנסיעות לחו"ל באמצעות "דפנה נסיעות".

וימר.יעקבסון טמיר

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

אגודת־ישראל? כי השמאל זה ייבסקציא עם תיאבון אדיר להשמיד את דת־סיני. ואגודת־ישראל מפריעה לשמאל לבצע את זממו — כי לכך נוצרה אגודת־ישראל, להציל את עם ישראל מכל שמד נוצרי־רפורמי־שמאלני.

ואילו לא נוצרה אגודת־ישראל, מי יודע בכמה נסיונות וצרות היינו מתנסים ומי יודע אם היינו שומרים שבת ומניחים תפילין. ואם כן, אגודת־ישראל נותנת זכות ו־טעם קיום לעם היהודי ובזכותה נזכה לראות מהרה בנקמה ובבחמה ולקבל את פני הרוכב על החמור.

קורא חביב! לא היה לי זמן לכתוב דף בחודש תשרי והעולם יכול לחיות גם בלי עיתוני הדקיק — אבל כיסי הולך וחסר ואני חייב שכר־דירה ומכולת. ואתה מתבקש למלא את כיסי כמה ש־אתה רוצה. וחסד מציל מחבלי משיח.

ד"ר **חיים צבי קורניק,**
תל־אביב

● ● ●

הוד מלכותו, בודואן

מה תוארו הרשמי של ה־מלך, ששמו הוזכר במדור „אנשים" („העולם הזה" 2253)?

שרה וזולה
חיי כלב —

בודואן, לפי תוארו הרישמי הוא מלך הבלגים ולא מלך בלגיה — כדי להדגיש שהינו מלכם של ה־פלמים ושל הוולונים גם יחד.

יצחק שביב, קיבוץ בית־ניר

● ● ●

כל הכבוד להאני

דברים באוזניה של הכלבה האני („העולם הזה" 2253), שהעירייה איימה על חייה.

לא רק אתם, כלבי הרחוב, חיים „חיי כלב". גם אנחנו, ה„סנובים", כפי שאת מכנה אותנו, לא מל־קקים דבש בימים אלה.

אני, למשל, כלבת צמרת מהיפים והיפות של הסנובה הכלבית בעיר — יפהפיה מגזע יורקשייר־טריאר. יש לי כל החיסונים האפשריים, גם את אלה שהחוק אינו דורש. ומה יוצא לי מזה? אין באפשרותי להתרוצץ חופשי ברחובות העיר, ואני חייבת להסתפק בקצב ההלי־כה של בעלת־הבית שלי, המדדה בנעלי־עקב בקצב של צב. אין זה מספיק כדי להוציא את המרץ הרב שלי.

אני כלבה שאוהבת את החופש ושונאת את כל הרצועות המטופ־שות. מיותר להרחיב את הדיבור על מיספר הזיהוי הכבד, ששוקל טון ועושה רעש של גדוד. האם הרשויות לא מסתפקות בתעודת־הזיהוי של בעלת־הבית?

זוהה, תל־אביב

● הכלבה לולה והפטרונית שלה, שרה גרינברג — ראה תצ־לום.

בכתבה של האני נפלה טעות: הכלבלב הקטן לא ישן איתי ב־מיטה, אלא בכורסה. איתי במיטה ישנות רק שתי החתולות הקט־נות.

שושי ברקוביץ־בר,
תל־אביב

● שושי וידידה — ראה תצלום.

שושי וידידה
— על הכורסה

למה משפחת יעקובי הסכימה להצטלם בעירום?

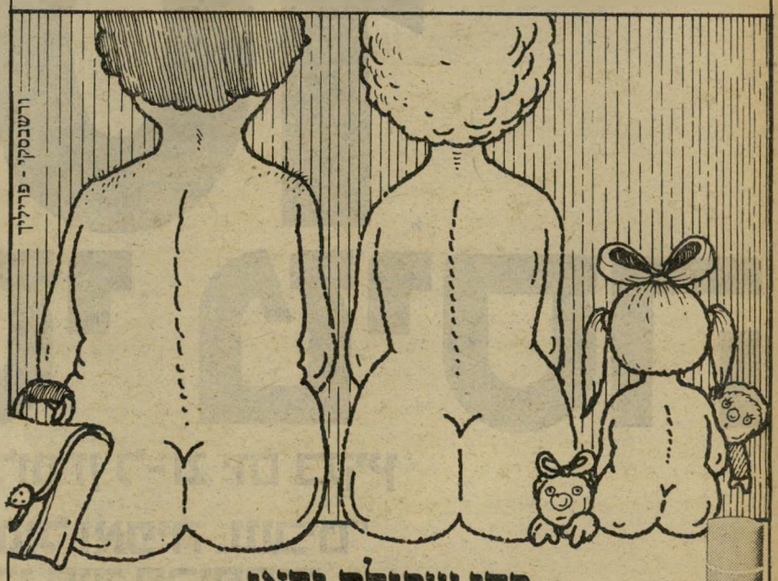

כדי שכולם יראו איזה עור רך ובריא דרמפון עושה להם.

דרמפון - הסבון לכל המשפחה

מצרים עם טיולי השנה

תל-אביב-קהיר הלוך ושוב

ב-$40

יציאות מתל-אביב וירושלים כל יום א'-ה' באוטובוסים מפוארים.

מחיר כיוון אחד: $25.-

טיולים מאורגנים במלונות דרגה ראשונה:
★ סוף שבוע ארוך (יום ה'-א') $235.-
★ 5 ימים (א'-ה') $320.-
★ 8 ימים (א'-א') $385.-
★ 8 ימים (לוקסור-בטיסה) $565.-

המחיר כולל:
★ נסיעה הלוך ושוב ★ מלון דרגה ראשונה 1/2 פנסיון ★ הסעות וסיורים.
הנחות מיוחדות לקיבוצים, קבוצות מאורגנות וועדי עובדים.
(ההשתתפות מותנית בקבלת אשרת כניסה למצרים).

פרטים: טיולי הגליל תל־אביב, רחוב הירקון 142 טלפון: 221372, 220819
ירושלים רח' בן־סירא 3, טלפון 242720. חיפה המגינים 43, טלפון 522958
טבריה, הירדן 10, טלפון 20330, 20550 ואצל כל סוכני הנסיעות.

תן טרמפ לחייל

International Quality
ברודווי-שווה באיכותה
לסיגריות
המפורסמות ביותר בעולם
סופר קינג סייז
תערובת אמריקאית
U08294 MI
BROADWAY 100
American Blend
BROADWAY100

אמיל זולא ומשבר הנפט

איני דוגלת בתיאוריה הקונספיראטיבית של ההיס־טוריה ואיני חושבת שפירוש מילחמת איראן—עיראק כנסיון לסיים את „משבר העודפים" של הנפט ולגרום לעליות מחירים חדות מניח אמונה בתיאוריה כזאת. אני רוצה להדגיש דבר זה במיוחד למען קוראיי, ובניהם מר אברהם אנקורי מתל־אביב („מיכתבים", העולם הזה 2252), שביקרו את מאמרי „המילחמה המוזמנת" (העולם הזה 2251) בכיוון זה.

איני מאמינה שכל מה שקורה בעולם הוא תוצאה של החלטות המתקבלות אי־שם, על־ידי גופים בעלי־עוצמה ובלתי־ידועים — דוגמת „הקונספיראציה היהו־דית", שהיתה קיימת בראשם של הנאצים הגרמניים ושמר אנקורי הזכיר אותה. ואפילו היו קיימים גופים כאלה, אני משוכנעת שלא היו מסוגלים לממש את החלטותיהם בכל אתר ואתר ובכל עת, לפי רצונם — כפי שמניחה התיאוריה הקונספיראטיבית של ההיס־טוריה. זו מניחה יכולת אלוהית תחת יכולתם המוגבלת של בני־תמותה. מי שמאמין בתיאוריות כאלה — ויש גם בודדים וגם מישטרים מן הסוג הזה — מכלה כל זמנו בחיפוש אחרי הקושרים מקבלי־ההחלטות וסופו שיחלה בשיגעון־הרדיפה.

אך מכאן ועד קבלתם של הסברים פשטניים למאו־רעות, המונעים עלינו בדרך כלל באמצעות כלי־התיקשורת, המרחק רב מאוד. מי שמסתפק במאורעות ובגורמיהם, כפי שהם נראים על פני השטח, ומאמין שמאורעות אלה הם תוצאות מיקריות של מישחקי־כוחות חופשיים בלבד, שמונעים על־ידי אמונות תמימות, חוטא להבנה ההיסטורית לא פחות מאותם הדוגלים בתיאוריה של הקונספיראציה.

■ ■ ■

כולנו יודעים שיש בעולם בריתות והתקשרויות של מדינות ואירגונים אחרים לביצוע מטרות משותפות, שנובעות מאינטרסים משותפים. יש התקשרויות אד־הוק ויש בריתות לטווח ארוך. אלה קובעות מדיניות, מקב־לות החלטות ומיישמות אותן — בהצלחה גדולה יותר או גדולה פחות. אין מי שיטען שלהחלטות מאורגנות אלה אין השפעה על מהלך המאורעות. מי שיטען שמדיניות נאט"ו מעצבת דמותם של מאורעות שונים בוודאי אינו חשוד באמונה בתיאוריה הקונספיראטיבית של ההיסטוריה.

אך מה ההבדל בין קונספיראציה לבין בריתות רגילות? קונספיראציה היא התקשרות כמו כל התקש־רות אחרת, עם ההבדל היחידי, שמטרת ההתקשרות אינה נראית לגיטימית לפי הנורמות הציבוריות או הבינלאומיות המקובלות. ומי אמר שמתקשרים רק למטרות שנראות לגיטימיות? שהרי חוסר הלגיטימיות של המטרה אינו גורע מהאפקטיביות של ההתקשרות ומיכולת ההשפעה שלה על עיצוב המאורעות. על הת־קשרויות אלה ועל מטרותיהן בוודאי שלא מכריזים בכלי־התיקשורת. במיקרים רבים אין גם צורך בחוזה חתום, אך אין פירוש הדבר שההתקשרות אינה קיימת.

תפקידו של מפרש מאורעות היסטוריים הוא לחשוף — באמצעות מידע וניתוח — את כל הכוחות לגווניהם, הפועלים מאחרי היווצרותו של מאורע מסויים, ולייחס משקל נכון לכל הגורמים במערכת יחסי הכוחות ה־נתונה. העובדה שכוונות מסויימות אינן לגיטימיות אינה צריכה להרתיעו.

■ ■ ■

הנה כמה דוגמות לקונספיראציה. אם ממשלת ארצות־הברית חותמת חוזה־הגנה עם ממשלת־צ'ילה נגד התקפה קובאית, נאמר שזו ברית, אך אם הסי־איי־אי מתקשרת עם קבוצה של גנרלים צ'יליים כדי להפיל את השילטון שם, זו קונספיראציה. כלפי חוץ הדבר יופיע כהפיכה פנימית בילבד. אך האם עלינו להסתפק בצורה זו של העמדת העניינים? במיקרה זה לא היה אפילו צורך בניתוחים מעמיקים, כי בעלי הקשר נאלצו להודות בו במפורש. אדריכל הקשר הזה, שר־החוץ האמריקאי לשעבר, הד"ר הנרי קיסינג'ר, בהיותו היסטוריון מלומד, מצא גם תיאוריה לנחיצותן של קונספיראציות אלה, לאמור: זה האמצעי הטוב ביותר לקידום האינטרסים של ארצות־הברית בארצות זרות, כאשר הדיפלומטיה אינה מספקת ולמילחמה עדיין אין רוצים לצאת.

כאשר מדינות־ערב נפגשות ומחליטות לעשות מילחמה לשם פגיעה בישראל, זוהי ברית. וכאשר הן — או חלק מהן — נפגשות ומחליטות לעשות מילחמה לשם העלאת מחירי־הנפט, זו קונספיראציה. האם בגלל השוני בכינוי יש גם שוני בסבירות? בוודאי שלא.

דוגמה אחרת, היפותטית הפעם: אם ראשי הבנקים המרכזיים בעולם מהכנסים כדי לעזור לארצות המת־פתחות לשלם עבור הנפט, בוודאי אין זו קונספיראציה. אך אם מטרת הדיון היא לשמר את האבטלה בעולם, זוהי קונספיראציה, לכל הדיעות, למרות שאין כל סיבה אובייקטיבית שביגללה יעדיפו לדון בנושא הראשון ולא בשני.

איני יודעת אם נתקיים דיון כזה באבטלה, בפורום זה או אחר. אני דווקא מניחה שכן (בנושא הראשון אני יודעת שהתקיים דיון, כי הוכרז עליו). הסיבה לכך היא, שאין ספק שהסטגפלציה משרתת את הבנקים על הצד הטוב ביותר, והיא מתואמת להפליא ברמה העולמית. הרווח גדול מכדי להשאיר זאת בידי המיקרה בילבד. אז למה שלא יזונו בו ויקבעו מדיניות?

■ ■ ■

למה להניח שקיימות רק התקשרויות למטרות „לגיטימיות", ורק כאלה המוצהרות ברבים? אין זה הגיוני כלל ואין כל סיבה לכך. השאלה היחידה היא, מתי להניח התקשרויות שאין מצהירים עליהן?

התשובה היא, שמניחים קיומה של התקשרות כאשר זה הגיוני להניח כך. אם איננו מניחים כך במקום שמתבקש, אנו עושים שגיאה בניתוח, המתבססת על ההנחה הבלתי־סבירה שלא תיתכנה התקשרויות מן הסוג הזה.

אין ספק שבעלי הדבר ינסו להעמיד את פעילותם באור יפה, או לפחות לגיטימי. כאן נכנסים לתמונה אמצעי־התיקשורת. הם יחברו תסריטים מתסריטים שונים למטרה זו. כאשר חברות־הנפט מעורבות בפעילות כזאת, אין כל בעיה, שהרי הרבה עיתונים ותחנות רדיו וטלוויזיה נמצאים בבעלותן המלאה, או החלקית. כאן אנו נכנסים לסוג אחר של קונספיראציה — הקונספי־

אמיל זולא

ראציה של האינדוקטרינציה; ואין חובה קדושה יותר ליוזעי קרוא וכתוב, מאשר פיזור מסך־העשן הזה.

דבר אחד הוא לדחות את התיאוריה הקונספירא־טיבית של ההיסטוריה, אך דבר אחר לחלוטין הוא ליפול בפח של האינדוקטרינציה המכוונת.

אין זאת אומרת, כמובן, שאין בעיתונות תסריטים ופרשנויות נכונים, נכונים בחלקם, או לפחות כתובים בתום־לב, שלוקחים בחשבון את כל הגורמים. אך רבים מהם אינם כאלה. פירסומים עולים כסף, וקשה מאוד לפרסם דיעות המנוגדות להשקפת הממון.

בפרשת דרייפוס, למשל, היתה קונספיראציה בקרב אנשי המטה־הכללי הצרפתי — קונספיראציה לפי כל הכללים, כדי לטפול על דרייפוס את אשמת הריגול שנתגלה במטה. הקונספיראציה הצליחה. דרייפוס נמצא אשם ונגזר עליו מאסר באי־השדים הנורא. העיתונות הצרפתית לא זו בלבד שחיפתה על האשם האמיתי, אלא אף ניהלה תעמולת־זוועה אנטי־שמית, הן בימי המישפט והן אחרי שנסתיים, שממנה נשתמע שאין כל אפשרות זולת זו המרשיעה את היהודי דרייפוס. היחיד שניסה לפרוץ מבעד למסך הזה של העיתונות המכוונת היה אמיל זולא. הוא לחם קשה, והמיט על עצמו רדיפות וגירוש, אבל לא ויתר. לבסוף — ניצח. דרייפוס זוכה, התעמולה האנטי־שמית נשתתקה ורדיפת היהודים פסקה. מה היה קורה לולא אמיל זולא? זאת השאלה אותה אני שואלת את עצמי פעמים רבות.

בוודאי שלא כל הקונספיראציות, החיפויים־העיתו־נאיים, העונש בגין רדיפת הצדק והשכר בעבור גילויו הם כה ברורים וחדים כמו במיקרה של פרשת דרייפוס. יש קונספיראציות רבות ואינדוקטרינציות עיתונאיות הבאות בעקבותיהן — הרי אין להניח שמיקרה דרייפוס הוא האחרון — שגם אם אינן בעלות מישקל מיוחד, הרי נזקיהן כבדים, באין אמיל זולא בנמצא.

■ ■ ■

הנחתי קונספיראציה בין עיראק לבין יתר ניצי תמחיר־הנפט באופ"ק — לוב, סוריה, אלג'יריה — לצאת למילחמה נגד איראן כדי לסיים את תקופת „העודפים" בשווקי הנפט ולגרום לעליית מחירו. זאת בניגוד לתסריט המקובל, האומר שעיראק יצאה למילחמה בגלל ה־אמביציה האישית של סאדאם חוסיין, לרכוש במיפרץ הפרסי הגמוניה לעיראק שהוא עומד בראשה.

אני איני טוענת שלאמביציות של סאדאם חוסיין לא היה תפקיד בהתקפת עיראק על איראן. להיפך, זוהי מחצית העיסקה. אך לעולם לא יכולה היתה ארצו לצאת למילחמה בלי תמיכת חברותיה אלה, שכלל לא היו מעוניינות בהגמוניה עיראקית במיפרץ, אלא בעליית מחירי הנפט בילבד.

הן היו מעוניינות במילחמה והיו מוכנות לשלם את מחיר ההגמוניה העיראקית, באם לא תהיה ברירה אחרת. ואמנם, אחרי ש„קיבלו" את המילחמה שבה רצו, שינתה לוב, הנץ הראשי בענייני תמחיר, את עמדתה ותמכה באיראן, כדי שעיראק בכל זאת לא תזכה בהגמוניה המיוחלת.

צעד זה לא רק שלא סיכן את המשך המילחמה, אלא להיפך, ליבה אותו. מנקודת ראות זו, אין תמיכתה של לוב באיראן במהלך המילחמה מנוגדת לתמיכתה בעיראק טרם מילחמה. אדרבא, זו משלימה את זו. שהרי יהיה זה פשטני להניח, שלוב תרגיש עצמה מחוייבת לתמוך בעיראק מן ההתחלה ועד הסוף, כי כך יאה לעשות לפי הנורמות המקובלות.

מאידך, עיראק לא היתה יכולה להתחיל מילחמה, מ כ ל ס י ב ה ש ה י א, ללא תמיכת חברותיה. אופ"ק המאוחד, שבו חברה גם איראן, היה מפסיק אותה, לפני או אחרי היריה הראשונה, בסיועה של מועצת־הביטחון. אי־אפשר להסביר את המילחמה בלי תמיכה כזו, ואי־אפשר להסביר את התמיכה במילחמה בלי רצונן של התומכות להעלות את מחירי הנפט.

יתר על כן, הנחת הקונספיראציה הנ"ל מסבירה גם את ההתפתחויות האחרונות במערך זה. תיאוריה היסטורית היא תקפה כאשר כל המאורעות מסתדרים בסדר הגיוני, וניתנים להסבר הגיוני.

לאחרונה ניתקה סעודיה את יחסיה הדיפלומאטיים עם לוב, כתגובה על קריאתה של לוב אל האחים המוסלמים, להפיל את השילטון המלוכני הסעודי, בטענה שלמעשה אינו אלא כיבוש אמריקאי. בנקודה זו הכיר העולם בקו הפילוג שבאופ"ק, עליו כבר הצבעתי במאמרי הקודם, לפני ניתוק היחסים שבין סעודיה ולוב. את ניתוק היחסים מצד הסעודים אין קושי להבין, אחרי שלוב הסיתה למרד, אך כיצד להבין את קריאתה של לוב אל האחים המוסלמים?

■ ■ ■

בשבע השנים האחרונות התפתח בשוק הנפט דגם מסויים: הופעת משבר, עלייה תלולה במחירי הנפט, הצטברות עודפים בשווקי הנפט, משבר נוסף, וכן הלאה. מעגל זה חוזר עתה על עצמו בפעם השלישית. משבר מילחמת יום־הכיפורים קדם לעלייה התלולה של מחירי הנפט ב־1974. אחרי המילחמה נתהוו עודפים גדולים (כולם הרי רוצים למכור במחירים כאלה) והחלה ירידה במחירים שנמשכה עד 1978. הירידה נפסקה במשבר האיראני, שקדם לעליות המחירים המטורפות ב־1979. עליות אלה יצרו עודפים וירידת מחירים ב־1980, שקדמו למשבר המילחמה העיראקי־איראני. מעולם לא הצליח אופ"ק, אפילו פעם אחת, לחסל משבר עודפים „בדרך הטבע" של היצע וביקוש. לשם כך היה דרוש משבר פוליטי־צבאי.

אך הפעם קרתה הפתעה. המשבר העיראקי־איראני לא גרם לחיסול משבר־העודפים של הנפט ולא גרר אחריו עליות־מחירים חדות. וכל זה למה? כי סעודיה — משיקוליה היא, שעליהם עמדתי במאמרי הקודם — התנגדה לכך ונקטה באמצעים המתאימים. היא וחברו־תיה — אך בעיקר היא עצמה — פשוט הגדילו את תפוקת הנפט, כדי למלא את החסד בעקבות המילחמה. (בראוני לציין, ששלושה ימים קודם לכן, בניגוד לתחזיות על עליות־מחירים חדות, חזיתי את עליית תפוקת־הנפט הסעודי ואת עליות המחירים המתונות בעקבותיה. וזאת לאור הנחותיי לגבי אופי המילחמה).

סעודיה, שללא ספק ידעה מה מסתתר מאחורי המילחמה במיפרץ הפרסי, ושלאחרונה התנגדה לעליות־מחירים חדות, החליטה להשליט את רצונה, והכשילה את הקשר. היא שולטת היום ברוב של אופ"ק, ורוב זה, כולל עיראק, מתיישר לפיה. מבחינה כלכלית הפסידה עיראק מעט מאוד. נהרסו אמנם מיבנים, ואפילו בתי־זיקוק וצינורות, אך עיקר הרכוש, הנפט, נותר ללא פגע, באדמה. זאת ידעה עיראק עוד לפני שיצאה למילחמה. ויותר מכך: ככל שהימצאותו של הנפט במעמקי האדמה ממושכת יותר, כן גדל ערכו.

■ ■ ■

אך מדינות ניציות כלוב וחברותיה אינן מוותרות בקלות. בעניין עליית מחירי־הנפט החליטו ללכת בדרך יותר מבטיחה מאשר מילחמת עיראק־איראן. הצלחתן להוציא את עיראק משווקי הנפט לא גררה העלאות במחירי־הנפט וסיום משבר העודפים. לכן החליטו ללכת עתה על סעודיה עצמה. הן מנסות להוציאה ממעגל ייצור הנפט ואם תצלחנה, לבטח יעלו המחירים. ומי יודע מה עוד עלול לקרות?!

פעם כבר ניסו זאת. רק בקושי הצליחה סעודיה לדכא את המרד במיקדש הגדול במכה. עד היום גדול הנסתר בפרשה זו על הנגלה. המישטר הסעודי רעוע למדי. יש לו אוייבים רבים. בוודאי שיש גורמים פנימיים רבים, שרוצים להפילו ללא קשר עם מחירי־הנפט. רצונות אלה אפשר תמיד לרתום לשירותם של אינטרסים זרים, כמו אלה של לוב וחברותיה — על־ידי תמיכה כספית ועידוד מבחוץ, כפי שעשתה לוב.

אחרי כישלון המילחמה שבין עיראק ואיראן, ה־תחזית שלי שסעודיה נתונה על הכוונת. הריב הגלוי בין לוב וסעודיה הוא רק קצה של קרחון. מתחתיו פרושה יריעה רחבה של כוחות, יחסי־כוחות ומאבקי־כוחות. לחשוף אותם, ולא לתת לטשטשם, הוא תפקידו של מפרש המאורעות.

איני יודעת מה הפרשנות המקובלת לניתוק היחסים בין סעודיה ולוב, לכן איני יודעת נגד איזה תסריט יוצאת התיזה שלי. עוד לא הבחנתי בפרשנות קוהרנטית בנושא זה. אך עז רצוני לדעת איך יוסבר האיום של הלובים על סעודיה, ותמיכתם בשילטון של האחים המוסלמים, אם אין מקבלים את התיזה שלי. האם על־ידי חדירה סובייטית?!

אסתר אלכסנדר, ירושלים

בשעה האחרונה התבצעו בסניף זה 1450 פעולות בנקאיות שונות.

איך?

קידמה טכנולוגית המקדמת את כל ענייניך בסניפי בנק הפועלים בדרך היעילה, האמינה והמהירה ביותר.

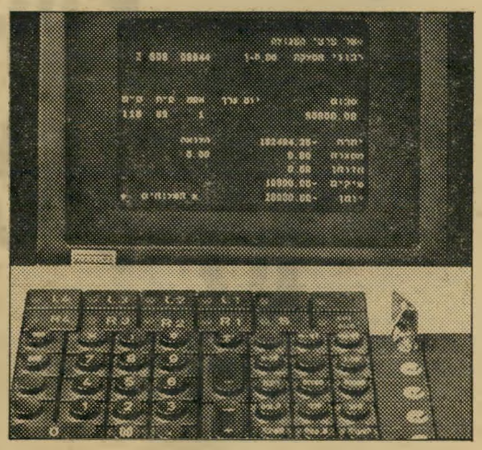

מסוף בנכל

יותר ויותר סניפי בנק הפועלים עוברים לשיטה הממוחשבת של מסופי הבנכל. כל פעולותיך בסניף, כולל דיווח עדכני של התנועה בחשבונך, מתבצעות על ידי מסופי הבנכל הנותנים תשובות מיידיות ומדוייקות לדרישת הלקוחות.

שיק מגנטי

על השיקים של בנק הפועלים מוטבעות ספרות בקוד מגנטי הנסקר על ידי המחשב המרכזי של בנק הפועלים. סקירת המחשב מאפשרת ביצוע מהיר של כל הוראת שיק: העברתו, כיסוי או חיוב החשבון.

בנק-קט 2000

מכשירי הבנק—קט הפזורים ברחבי הארץ מאפשרים לבצע בכל שעות היממה: משיכת מזומנים והפקדת שיקים, העברות ותשלומים, הוראות קבע והזמנת שיקים.

בוא לגדול אתנו.

בנק הפועלים מע"מ

יש רק בנק אחד המציע שוקום לצעירים מגיל 16

ככה זה עובד:
נכנסים לסניף הקרוב של בנק דיסקונט, מצויידים בתעודת זהות ותמונת פספורט אחת.
ניגשים לדיסקונטאים (הם מבינים עניין), שמים 75 שקלים בחשבון „עו"ש צעיר" ומקבלים במקום ובחינם פנקס שיקים כתומים.

וזה עוד לא הכל:
מיד ובמקום מקבלים כרטיס „עד 18". כאשר קונים משלמים בשיק צעיר — שולפים כרטיס „עד 18" והשיק מתקבל בכל הכבוד.

יש גם שי צעיר:
עם פתיחת חשבון „עו"ש צעיר" מקבלים שי נאה ושימושי.

ויש עוד ענין:
כרטיס „עד 18" הוא גם תעודת חבר בחוג הצעירים „עד 18". שפע של אירועים ורעיונות משגעים שעליהם תקראו בעיתונים.

בוא לבנק דיסקונט, בוא. הכנס אל הסניף.

שים לב!
בחודשים אוקטובר־דצמבר מתקיים בבנק מבצע „יחדין לנוער" מבצע שרשרת עם הגרלות.

טוב לעבוד עם
בנק דיסקונט
הצד האנושי של המטבע

מרים בנימיני

רונאלד רגן: קיצוני ואחראי

רונאלד רגן נולד במזל דלי, כשבמפת־לידתו השפעות חזקות של שניים ממזלות האדמה — שור ובתולה. צירוף זה מגביר את השאפתנות הקיימת בדרך־כלל בכל ילידי מזל דלי. והמזל האווריר, הנוטה להיות אינטלקטואלי, הופך לריאלי ו־מעשי בהשפעת מזלות האדמה.

רגן הוא אדם בעל רצון חזק, עקשנות, שכל ישר, שיטתיות ויעילות. הוא ניחן בכושר מנהיגות ואירגון, ושואף לקידמה. למרות שאיפתו זו הוא נוטה להיות חשדן וצר־אופקים, וקשה לו להסתגל לרעיונות חדשים — אם אינם באים ממנו עצמו, או מעולמו המוכר.

כבן מזל דלי הוא ישים את הדגש על עבודת־צוות, נחוץ לו לחלק את עבודתו עם אנשים רבים, וקרוב לוודאי שיהיו לו יועצים ומומחים רבים בכל שטח ותחום. הוא יתמוך באירגונים רבים ויישלוט דרכם.

למרות שהוא אוהב חברה והוא מוקף בדרך־כלל באנשים רבים, הוא חש עצמו

בודד תמיד. הוא אינו אוהב מישמעת או חוקים שמגבילים אותו. נוטה ל־קיצוניות ומוכן לצאת מגידרו למען ה־מטרות שהציב לעצמו. אינו מאבד את קור־רוחו, ואינו סוטה מדרכו. הוא נוק־שה, החלטי, בעל אחריות ואמביציה. אך ללא סיבה ברורה יכול לשנות לפתע מצב־רוח, ולהדהים את סביבתו במילים פוגעות וסמכותיות, לאחר שרגע לפני כן הפגין ידידותיות והרגשת־שיוויון.

קשה להגדירו כאדם פשוט ויישר, פעמים הוא חורש־מזימות, ערמומי, וניגש בדרך עקיפה, חלקלקה ומחושבת. לפעמים הוא מעורב באינטריגות ודברים מסתו־ריים. מעניין לציין שלמרות שהוא חשדן, דווקא עליו לא קשה להערים, ופעמים עליו להיזהר מאוד דווקא משותפיו הקרו־בים ביותר.

הוא מאוד קשור למולדת, לבית ול־משפחה. טובת האנושות חשובה לו, הוא אינו אדיש לסיבלם של החלכאים וה־נדכאים. הוא אידיאליסטי, מוכן להשתתף במעשי צדקה, לסייע ולהיטיב את תנאי הסובלים. הוא ירבה בפעילויות פילנטרו־פיות, יתן עידוד לסובלים וישתדל להר־בות במיפעלים לטובת הציבור — קומו־נות לעבודה ויצירה משותפת למען מט־רות הומאניות.

קשרים חברתיים הוא קושר בקלות. בהתנהגותו היומיומית הוא חמים, ספונ־טני וחביב. קל לו לבטא את רגשותיו, אך הוא חש בתוכו רגש־עליונות, ומת־

ייחס ביראת־כבוד למעמדות־הגבוהים. חשוב לו להשתייך לעילית החברתית, כל חייו הוא שאף להתפרסם ולהגיע לעמ־דה־רמה. הוא לובש בקלות מסכה ש־מתאימה לאותו רגע ולאותו תפקיד שבו הוא מעוניין להופיע. הוא אינו עושה זאת במכוון, ולא תמיד הוא מודע לכך.

הוא קשור לאנשיו הקרובים ונותן להם חסות, אך זאת רק בתנאי של יישכחו, אפילו לרגע, מי הוא השולט בהם. הוא זקוק להמון תשואות והערצה, אך אינו מוכן לחזר אחרי האנשים. יש בו גאווה חזקה, וכאשר הוא זוכה בהערצה וב־כבוד, שאליו שאף, הוא נוטה לזלזל באנ־שים המעריצים אותו.

בילדותו היה קשור מאוד לאמו, השפ־עתה היתה חזקה והיא זו ששלטה בו. היום נראה שאשתו היא זו שדוחפת אותו להצלחות. הוא חש צורך להיות מוקף בנשים חזקות.

אך למרות שנותן את ההרגשה שאשתו שולטת בו, למעשה הוא הולך בדרכו. הוא מוכן, אמנם, להקשיב לרעיונותיהם של האחרים, ולתת להם הרגשה שהוא מקבל את דבריהם, אך כשיגיע מצב קשה, שאיש לא יידע כיצד למצוא לו פיתרון, הוא זה שיימצא פיתרון מקורי בהברקה בת־רגע. ואז לא יסכים להתחשב בדעות שונות משלו.

הוא ניחן בפיקחות והבנה חדה, מר־חיק לראות ולנתח מצבים מסובכים. פעמים הוא משתמך על האינטואיציה החזקה, שבה ניחן, ובזכותה מחליט ופועל במהירות, ואף אינו טועה בהב־חנתו הדקה והמהירה. הוא בעל נטיות אמנותיות ודימיון רב, אך בעבודתו יעדיף את הצד הטכני של הדברים, וייטמוך בעיקר על בעלי־מיקצוע ומומחים בכל תחום שבו יעסוק.

מכיוון שהוא אדם שמאמין בראייתו הנכונה ובוטח בשיפוטו, הוא מסוגל להביא את עצמו ואת ארצו למצבים קשים ובלתי־נעימים, בגלל תגובותיו ה־קיצוניות והבלתי־מתפשרות.

תקופה חסרת־יציבות, עיקביות והתמדה. קצת קשה להסתגל לעבודה שיגרתית. אפשר לצפות לשינויים ותהפוכות בעבודה. יש להשגיח על הבריאות, ולהיזהר במיוחד מ־דברי חשמל, ומטיפול במכונות שעליהן אין לכם מספיק ידע. ניס־יונות לשנות את ידי־דיכם עלולים לגרום ל־ניכור ואיבה, לכן רצוי לקבל אותם כפי שהם. חשוב במיוחד להתמיד בכל דבר שבו התחלתם, למרות שהפיתוי להפסיק גדול.

* * *

תקופה מלאת תהפוכות ושינויים במצב־הרוח. דברים שייתרחשו במפתיע, ישפיעו על עתידכם לטווח־ארוך. הדגש על יחסים אישיים עם שותפים ו־בני־זוג. תיתכן הפסקה של יחסים ממושכים ו־מסובכים, באותה מידה קיים סיכוי להתחיל ב־מערכת יחסים חדשה. שוורים, כידוע, לא או־הבים שינויים בשיגרת־חייהם, אך דווקא תקו־פה זו מתאימה לעשות את אותם צע־דים, שאותם הייתם אמורים לבצע מזמן.

* * *

יש להקפיד במיוחד על כל הקשור ב־בריאותכם, שכן קיימת אי־יציבות שמש־פיעה על הרגשתכם, ו־גורמת לכם לחולשה ולפגיעות יותר מן ה־רגיל. בשטח הרומנטי חשים אי־שביעות־רצון וכתוצאה מכך מרגי־שים בדחף לפעול, כך שבדרך־כלל המטרות יושגו למרות תקשיים בדרך אליהן. חוסר־ביטחון ומעצורים ישו־חררו כתוצאה מהקשיים שאותם עברתם, אפשר להרגע ולהתכונן לתקופה קלה.

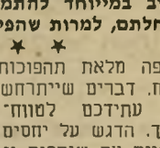

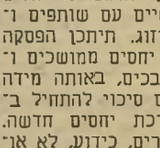

הבית, ששימש עד כה מקור הביטחון ו־הקביעות, איבד, לאחרונה, מעט מיציבותו. מתיחות ואפילו התפר־צויות־פתע גורמים ל־מצבי־רוח שקשה לכם לשלוט בהם. יותר מכל חשים געגועים לים, או לכל מקום אחר שבו אפשר למצוא הרבה מים. בשטח הרומנטי אתם מבוקשים, רבים המחזרים מבני המין ה־שני. קסם מייחד במינו קורן מכם, ואילו אתם כמעט שוכחים להעריך את ההצלחה, למרות שהיא רבה.

* * *

אתם מקובלים בחברה ונתנים מידידים שאיתם חידשתם את ההיכרות. למרות הכל יצר־הנדודים חזק ושקשה לכם להתמיד בעבודות השיגרתיות. קרוב לוודאי שבשבוע זה ישמיעו באוזניכם הצעות מפתות, הכרו־כות בנסיעה רחוקה. רצוי לדחות נסיעות ולנסות להתמיד בדרך בה התחלתם. קיימת נטייה להתאהב ב־צורה פיתאומית מוחלטת, אבל יתכן מאד שזו תתפתח לאהבה חשאית.

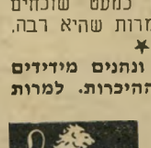

* * *

תקופה מוזרה במיוחד. התאהבויות־פתע אינן מוצאות לעצמן ביטוי בעיקר בגלל התחייבויות קודמות. ה־הקלה תגיע בשלב מאו־חר יותר, ואז תוכלו לפתוח דף חדש בכל מה שקשור לאהבה. מ־בחינה כספית כדאי ל־הזהר מתוכניות שנר־אות מבטיחות ומפתי־עות, זה לא הזמן לח־רוג מהשיגרה בעניינים אלה. כל מה שקשור בנסיעות עשוי להצליח, ולכן טוב ל־הרבות בהן ולשלב עבודה בהנאה.

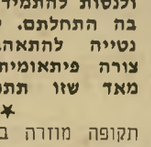

קיימת שוב חסימה בשטף המאורעות. לא טוב להתחיל בעסקים חדשים, מחשש תיסכולים ואכזבות. ה־כל מתרחש במפתיע, גם ענייני הכספים — תקופה של מחסור ב־כספים עשויה להש־תנות במפתיע, כאשר יגיע סכום כסף שיע־זור להתגבר על ה־קשיים ולהחזיר חו־בות. משהו מפריע ל־קידומם של יחסי את־בה שהתחדשו לא מזמן, יתכן שזה הזמן להסיק מסקנות, ולעמוד מול המציאות.

* * *

בתקופה זו מתגלה הצד העיקש באישיות־כם. בגלל חוסר־גמישות אתם מעורבים בעל־כורחכם במריבות, ומרגישים כאילו בכל רגע תגיעו להתפרצות דומה לזו של הר־געש. ייתכן שינויים דרמ־טיים בהחלטות בנות־רגע. בשטח העבודה צצים בראשכם רעיונות מקוריים ומבריקים, ש־ברגע זה אין באפש־רותכם לבטאם בגלל מעצורים של אחרים, המסרבים לצאת מ־שמרנותם. שינויים גם בשטח האהבה.

* * *

אתם חשים צורך בשינוי יסודי, אך אינכם מצליחים, משום־מה, להוציא את התוכניות לפועל, למ־רות תיוזמה שאתם מגלים. תוך זמן קצר תוכלו לגלות את שאי־פותיכם ולהעלותן מעל לפני השטח. ברגע זה שינויים דרסטיים יכו־לים לחזיק, בגלל נק־מנותם של אנשים ה־מקורבים אליכם וה־מסתירים היטב את איבתם וכעסם. יתכן ניסיון רומנטי מייחד ומדהים, שייזכר הרבה זמן.

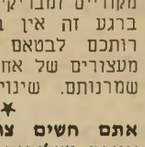

בשטח העבודה עליכם לחשב כל צעד, ב־עיקר בכל מה שקשור ליחסי־אנוש. ידידים בטוחים עלולים לשנות את התנהגותם ולגרום לרוגז רב. ברגע זה רצוי לסמוך על עצמכם בלבד, ולנהל את המא־בקים בעבודה בגיבוי של אנשים המקורבים אליכם — שאינם עוב־דים איתכם. תוך זמן קצר תרגישו בהתחד־שות המרץ הרב המס־תתר בתוככם, ותוכלו לגלות יוזמה ואומץ רבים בעיקר בעניינים רומנטיים וכספיים.

* * *

בתקופה האחרונה אתם חשים צורך בעצמאות ובחופש מההתחייבויות הרבות שלקחתם על עצמכם. יש לשמור במיוחד על הבריאות ועל קור־רוח במקום־העבודה, ששם המתח רב לאחרונה. בענייני כספים יחול שיפור בקרוב, ובתחום המשפחתי עלולות לפ־רוץ מריבות בגלל ענ־ייני רכוש, אפשר למ־נוע את הדבר על־ידי גישה קרירה והגיונית. בתחום הרומנטי יתרחשו דברים מפתיעים ומשמחים.

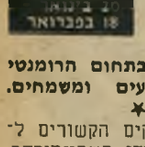

* * *

התקופה מתאימה לעיסוקים הקשורים ל־ארצות אחרות, אם על־ידי קשרי־מיסחר, קשרים ידידותיים או אפילו רומנטים. כדאי לחשוב ולתכנן ששטח לימודים חדש ומעניין, תוכלו להתרכז, להת־קדם ולהצליח מאוד ב־תחום שבו תבחרו. מ־בחינה כספית אתם מת־קדמים לקראת מצב טוב יותר. כדאי להעז ולבצע רעיונות מברי־קים שיעלו בראשכם. כל יוזמה שהיא תביא לכם ברכה ועידוד רבים בעתיד.

בנק לאומי שמח להציג בפניך תכנית חדשה, "כח לחיילים",
התכנית מיועדת לחוסכים מגילאי 16 ולחיילים עד תום שרות חובה.

חייל, אם אתה חולם מה תעשה לְאחר השחרור
במקום לחלום, תוכל לדאוג לכך שתהיה משוחרר באמת (גם מבעיות כספיות) ולפתוח תכנית חסכון "כח לחיילים"
של בנק לאומי.

הכנס ב"אפטר" הבא
לסניף הקרוב של בנק לאומי ובחר במסלול החסכון הנוח לך: הפקדה חד פעמית או תשלומים
ניתן לחסוך בשני המסלולים גם יחד ולצבור קרן חסכון של עד 24,000 שקל.
מינימום הפקדה 10 שקלים, רואה, גם חייל כמוך יכול לעמוד בזה.

ועכשיו, לחלומות שלך יש כיסוי כי תהנה מ-
* 3% ריבית שנתית צמודה. * הצמדה מלאה (100%) על הקרן והריבית החל מתום 3 שנים.
* הריבית וההצמדה פטורים ממס, החל מתום 3 שנים. * מענק בשעור 5% מהקרן.

ובהזדמנות חגיגית זו
צ'ופרים נוספים, 4 פנקסי שיקים חינם! פטור מדמי ניהול חשבון! והלואה של עד 1000
שקלים עם השחרור! כל זאת כאשר תעביר את משכורתך הצבאית באמצעות בנק לאומי.

וכעת
השרות הרבה הרבה יותר נעים כי מבחינתנו, 3 שנות שרות מקבילות ל-3 שנות חסכון.
כמו שאומרת הסיסמא שלנו-אתה מרוויח מכל יום של שרות.

פרטים בסניפי בנק לאומי, בנק אגוד ובנק עליה-לאומי.

בנק לאומי

יחסים בינלאומיים: הנקודה היהודית

אוניברסיטת פרטוריה בדרום־אפריקה נחשבת מאז ומתמיד למעוז האידיאולוגי של תורת האפרטהייד. מישטר האפלייה הגיזעית, הטירור הפוליטי, הצבאי, המישטרתי, התרבותי והפסיכולוגי המופעל באורח שיטתי נגד השחורים, מקבל באוניברסיטת פרטוריה לגיטימציה „מדעית". לא רק ששפת השכבה השלטת, אפריקנס, שולטת באוניברסיטה, אלא זוהי גם אחת משתי האוניברסיטאות היחידות בדרום־אפריקה המסרבות עדיין לקבל שחורים, אפילו בתנאי הפרדה ואפלייה ממוסדים. האוניברסיטה מהווה חממה לעתודות של עובדי־מדינה לבנים העוסקים ביישום האפרטהייד. פקידי ממשלה בכירים, קציני הבוס — המישטרה הפוליטית הידועה לשימצה —

זמר ומשורר ויגליטי
יש ישראלים יפים

ופוליטיקאים בכירים במפלגה הלאומנית השלטת, זוכים לעדיפות ולקידום מהיר יותר אחרי ההכשרה בפרטוריה.

בחוג למדעי־המדינה עוסקים באפרטהייד כרעיון מדיני מוצדק ומבוסס מבחינה פילוסופית, וכדוקטרינה ליישום באמצעות המינהל הציבורי של דרום־אפריקה. גם השיעורים המוקדשים לגנטיקה ולביולוגיה אינם זונחים את תורת־הגזע. הסמינריונים וההרצאות מוקדשים, בין השאר, לנסיונות ל„הוכיח" את קבילותה המדעית של תיאוריית נחיתות־האדם־השחור. האתוס הקלוויניסטי, זכותם של החזקים ליהנות מפרי הצלחתם, מעניק למיצאי מדעי המדינה והגנטיקה גם מימד רוחני ודתי.

חוגים ליברליים בדרום־אפריקה ובאירופה מאשימים את אוניברסיטת פרטוריה בכך, שתורת הגזע הנאצית נלמדת שם, ברוח אוהדת ביותר. ברור שרוב בוגרי האוניברסיטה הזו גם גם אנטי־שמיים מובהקים.

מרכז „התחייה". הקנאות היתרה לעקרונות האפרטהייד הפכה את אוניברסיטת פרטוריה למוקד של ביקורת מימין על ממשלת דרום־אפריקה. סגל ההוראה, וכן אגודת־הסטודנטים הקיצונית בנוסח צחי הנגבי וישראל כץ, נוהגים לאחרונה למחות בגלוי נגד שיטתיה הפרגמטיות יחסית של הממשלה. כל נסיון למתן במידת־מה את הסימפטומים המפלים במיוחד של תורת הגזע השלטת, ולוא רק מבחינה סימלית, זוכים לקיתונות של בוז באוניברסיטה רבת ההשפעה. כדי להוות דוגמה מסרבת פרטוריה, כמובן, לקבל אנשי סגל לא־לבנים, אפילו בתפקידים זוטרים.

מיכללות במערב מתייחסות לאוניברסיטת פרטוריה כאל מצורע אקדמי. מוטל עליה חרם כמעט מוחלט. ב־שנים האחרונות ניתקו שלוש אוניברסיטות הולנדיות את שרידי הקשר עם פרטוריה. אפילו בדרום־אפריקה מתייחסים אליה בשאט־נפש. לא רק קייפטאון הליברלית מפגינה יחס של בוז גלוי לפרטוריה. בשנים האחרונות התרחקה ממנה אפילו אוניברסיטת סטנלבוש, שגם בה שולטת שפת האפריקנס (ולא השפה האנגלית). אגודת הסטודנטים של סטנלבוש, שבה שולט המרכז והימין המתון, ניתקה באורח רישמי את כל קשריה עם התאחדות הסטודנטים של אוניברסיטת פרטוריה.

„בן־גוריון" בעד. כל זה לא הפריע לאוניברסיטת בן־גוריון בבאר־שבע ליזום, ליצור ולפתח מערכת קשרים הדוקה עם אוניברסיטת פרטוריה. לאחרונה נחתם הסכם רישמי לקיום פרוייקטים מדעיים משותפים בין באר־שבע לפרטוריה. ההסכם, שזכה לפירסום נרחב באמצעי־התיקשורת הדרום־אפריקניים, כולל שיתוף פעולה בחקר הנגב מבחינה גיאולוגית־מטרואולוגית על־ידי צוות מאוניברסיטת פרטוריה, וניסוי בגידול כבשי־מדבר דרום־אפריקאיים, במכון של אוניברסיטת בן־גוריון. ההסכם נחתם, ככל הנראה, עוד לפני אישורו ברוב גדול בסינאט של אוניברסיטת בן־גוריון. כמה פרופסורים

שניסו לעכב את חתימת ההסכם, תוך שימוש נואש בנימוק „יהודי" נגד אנטי־שמיות וגיזענות, הושתקו.

יתכן שיש כאן מקרה של הלך־הזרזיר־אצל־העורב. אוניברסיטת בן־גוריון, שסילקה לאחרונה משורותיה שיבעה סטודנטים ערבים ושמאלניים, ידועה במישטר ה־אנטי־ליברלי שלה. נשיא האוניברסיטה הוא יוסף תקוע, חבר לישכת מיפלגת־העבודה ומועמד כמעט בטוח לתפקיד שר בקבינט של שימעון פרס. הוא ישב שם בחברת חבריו למערך, ממיפלגת הפועלים המאוחדת (מפ"ם).

■ ■ ■

לעומת חרפה זו הובלטה הנקודה היהודית האחרת, האנושית, בעת ביקורו של זמר־העם האורוגוואי הגולה, דניאל ויגלייטי, בשבוע שעבר בישראל. הוועד הישראלי למען סולידריות עם האסירים הפוליטיים באורוגוואי, שאירח את ויגלייטי, הפך את ביקורו לבמת־הסברה על הנעשה בארץ זו תחת עול המישטר הפאשיסטי. בין השאר פירסם הוועד מימצאים מרשיעים שפורסמו על־ידי האו"ם, אירגון העבודה הבינלאומי, אמנסטי אינטרנשיונל והמועצה הבינלאומית של מישפטנים בג'נבה.

הסיפור, שהפך לאחרונה לשיגרה בכמה ארצות באמריקה־הלטינית, מגולל פרשה של עינויי־תופת בבתי־הכלא באורוגוואי, היעלמותם של אלפי אסירים פוליטיים, תקופות מאסר ארוכות בתנאים מחרידים ללא מישפט. הוועד הצביע במיוחד על הנקודה היהודית. מאז שעלו הפאשיסטים לשילטון מופצת באורוגוואי תעמולה אנטישמית וניאו־נאצית בגלוי, ורבו הפגיעות בבתי־כנסת ובבתי־קברות יהודיים. הוועד מתגאה במיוחד בפעילותם הענפה של יהודי אורוגוואי נגד המישטר. הוא אף פנה לממשלת ישראל אולי קצת בתמימות, ודרש ממנה שתבקש מידע על מצבם של שלושה אינטלקטואלים יהודיים שנעצרו בשנות ה־70. בגין, הצ'מפיון של סולידריות יהודית,

התבקש לדאוג לגורלם של
אדוארדו בלייר, מאוריסיו רוזנקוף ומנואל ליברוף.

בלייר, שנעצר ב־1976, עונה קשות בימי מעצרו הראשונים ומאז נעלמו עקבותיו. רוזנקוף, עיתונאי יסופר, כלוא כבר יותר משמונה שנים בתנאי השפלה נוראים שפגעו קשות בבריאותו הפיסית והנפשית. ליברוף, רופא שהיה ידוע באנושיותו ודאגתו לחוליו, נחטף במאי 1976 ומאז לא נודע דבר על גורלו.

דניאל ויגלייטי עצמו, שנעצר ב־1972 ושוחרר בעקבות לחץ בינלאומי כבד שיזם ז'אן פול־סארטר, התרגש מאוד מביקורו בישראל. הוא הופיע בירושלים, אחרי ביקור מרגש ביד ושם, ונדהם נוכח קבלת־הפנים החמה של קהל גדול ונלהב.

יש גם ישראל יפה.

שמאזן מתון מייקד פוטו
יותר יפה מדניס

דותיו השמאליות. פוטו זכה בקולות השמאל והמרכז והוא מסמל בכך את מגמת רוב פעילי הלייבור, לעצור את הימין הקיצוני של תאצ'ר באמצעות גישה קוטבית נגדית, סוציאליסטית במהותה, שתוצג ברהיטות על־ידי פוטו. טוני בן, מנהיג השמאל בלייבור, הצהיר בב־ב־ס, שחרף ביקורתו על פוטו בארבע השנים האחרונות, הוא מאמין בשורשיו השמאליים העמוקים.

פוטו עצמו הכריז על מאבק פוליטי ואידיאולוגי חזיתי נגד השמרנים עד לבחירות, שיערכו בעוד כשלוש שנים. תומכיו מקווים שסאנדיי טיימס טעה, כשקרא לפוטו „ראש־הממשלה הנחמד ביותר שלא יהיה לבריטניה לעולם".

קיסינג'ר חוזר?

בראיון מקיף, שהעניק רונאלד רגן לשבועון האמריקאי „טיים", לא הסתיר המנצח את זיקתו הרעיונית לדרכו ולמדיניותו של הנרי קיסינג'ר. הנרי היקר עצמו, שעל אחריותו לפיגועי קמבודיה וצ'ילה אין חולקים היום, הודיע בצהלה שתם עידן קארטר. הפיטפוטים על זכויות־האדם בעולם השלישי, בעיקר באמריקה הלטינית, לא יהוו מיכשול למדיניות מעצמתית של ארצות־הברית.

עם זאת חיה רגן מסוייג בכל חנוגע להענקת תפקיד רישמי לקיסינג'ר. בתשובה לשאלה אמר רגן שהנרי טען בפירוש שאינו רוצה לחיות חלק מממשלה. עם זאת יקבל על עצמו שליחויות מיוחדות, נוסח השגריר הנודד המפורסם, אוורל הארימן.

בניגוד לכל הצוהלים בישראל, יש להניח שממשלתו של רגן תושפע מלובי חברות־הנפט וחברות העל־לאומיות. יש, כנראה, לצפות לממשלה חאנטי־ישראלית ביותר מאז 1956.

הצהרותיו של רגן והשפעתו של קיסינג'ר לא ישנו עובדות־יסוד. מי שמאמין במדיניות של כוח יעדיף את ערב־הסעודית על כל נאומיו המוסרניים של בגין.

בריטניה:

ריענון בגיל 67

מייקל פוט בן ה־67, שנבחר למועמדה של מפלגת הלייבור הבריטית לראשות־הממשלה, מהווה חידוש מרענן בנוף הפוליטי הבינלאומי. בעידן הימני של שנות ה־80, שבו שולטים בכיפה אישים כמו רונאלד רגן ומרגרט תאצ'ר, אין לזלזל בניצחונו של איש שהיה מוזהה במשך שנים רבות עם השמאל הרדיקלי, על דניס הילי (63), מנהיג הימין בלייבור.

בשנות ה־60 היה פוט, אחיו של הלורד קראדון (אבי החלטת מועצת־הביטחון 242), דוברו המובהק של השמאל הסוציאליסטי, התומניסטי והאנטי־אמריקאי ב־בריטניה. פוט היה חסיד נלהב של שינויים מיבניים מרחיקי־לכת בחברה הרכושנית, תומך בהתקרבות הדר־

שלובת טפחות

"שלובת טפחות" היא תוכנית חסכון מיוחדת המאפשרת לך

מימון חלקי של רכישת דירה

התכנית בנויה על שילוב תכניות החסכון וההטבות הבאות:

1. "טפחות 90,000" – המעולה בתכניות החסכון לדיור:
הצמדה מלאה לכספך, משכנתא כפולה, לא צמודה בריבית של 9% בלבד. עדיפות והנחה ברכישת דירה.

2. "טפחות רב תכליתי" – המעולה בתכניות החסכון הפיננסיות:
הצמדה מלאה וריבית צמודה גבוהה.

3. משכנתא ענקית נוספת בסכום גדול פי עשרה
מהמשכנתא שתגיע לך ב"טפחות 90.000", בתנאי הבנקים למשכנתאות.
המשכנתאות הללו לא יפגעו בזכאותך לכל משכנתא וסיוע אחר לדיור.

כמה תשקיע

מוצעים לך שני סלי השקעה לבחירתך:

	סל א' (בשקלים)		סל ב' (בשקלים)	
	עם ההרשמה	הפקדה חודשית התחלתית	עם ההרשמה	הפקדה חודשית התחלתית
סה"כ	3,000	140	6,000	540
מזה: "טפחות 90,000"	1,000	40	1,000	40
"טפחות רב תכליתי"	2,000 ומעלה	100	5,000 ומעלה	500

כמה תקבל

הפקדותיך בתוספת המשכנתאות וההטבות, יתנו לך (בהנחה של 50% אינפלציה שנתית) את הסכומים הבאים (כפוף לתנאי התכנית):

	סל א'	סל ב'
בתום 5 שנים	160,000 ש.	300,000 ש.
בתום 6 שנים	200,000 ש.	410,000 ש.

לפי הוראת בנק ישראל התכנית מוגבלת ל-2000 נרשמים! הזדרז להרשם!

"צעד והרשאה בכל סניף"

בנק טפחות לפ

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

איך הופך אפס מוחלט לסיעה

גדולי המתמטיקאים התחבטו כבר ב־מאה ה־18 בשאלה איך הופך אפס מוחלט לסיעה. הבעיה קשה כל־כך, משום שאפס מוחלט קשה אפילו לכתוב, לצייר או לתאר, שהרי האפס המוחלט בהחלט עומד על־כך שהוא אפס מוחלט, ושרק על סמך זה מגיע לו להיות סיעה. רק לאחרונה הגיעו המתמטיקאים לפיתרון הבעיה הסבוכה. המשוואה המתמטית נראית כך:

$$\frac{0מ+60=120-60מ}{0מ(סיעה)-60}=\frac{2,160,000}{18,000}=61$$

כלומר, אם לתרגם את התיסבוכת ה־מתמטית הזאת ללשון בני־אדם, מה ש־קורה הוא הדבר הבא: כדי שאפס יהפוך להיות סיעה, יש צורך בכך ששישים מסויימים יהיו זקוקים לו כדי להיות רוב מתוך 120. הוספת האפס המוחלט כשלעצמו ל־60 אינה מעלה ואינה מורי־דה, שכן האפס, כאפס מוחלט, נשאר אפס. לעומת זאת, אם הופכים את האפס המוחלט לסיעה, הרי לצורך העניין הזה בילבד הוא הופך להיות אחד, ומעניק רוב זעיר לאותם ששים שהפכו אותו לסיעה.

מרגע שהפך האפס המוחלט לסיעה, הוא מתחיל, כמובן, להתנהג כאפס מוחלט שהפך להיות סיעה, וכל מה שעליו לעשות בכל רגע נתון הוא לשמור על הרוב של אלה שעשו ממנו סיעה.

המתמטיקאים מודים שזהו פיתרון זמני ודחוק מאוד לבעיה, משום שלכל היותר נותרה שנה אחת לצורך שהאפס המוחלט יהיה סיעה, וברגע שיתבטל הצורך יחזור האפס המוחלט להיות אפס מוחלט, וכל הבעיה תתחיל מחדש.

ישראל בעידן המחשב

לי נודע שהשלום הממולט, הכולל, היציב והגדול יגיע כבר בשנה הבאה, איך שמר רגן יתחיל להתעסק איתו ב־רצינות, וזה לא כל־כך חשוב מי יהיה אז בשילטון אצלנו, הליכוד או המערך. מר רגן אסף את יועציו, נציג חברות־הנפט, נציג חברות־הנשק, נציג חברות־המיכרות, נציג חברות־המחשבים, נציג חברות־האלקטרוניקה ונציג חברות־החס־רטה, ונתן להם לשבת על הבעייה עם נגסי זוגתו שתחייה. היה זה נציג חברות־הנשק שהציע להתחיל את העניין מהסוף — כלומר, משירטוט המפות. עד מהרה התגבש הרעיון, שנציג חברות־המחשבים נתן לו את הגיבוש הסופי: יכניסו את כל הנתונים — כלומר, הדרישות של הצדדים השונים, לתוך מחשב, והמחשב יעבד את הנתונים, ויצייר את המפה של הארץ.

הכניסו למחשב את הנתונים של ה־תוכניות השונות. את העניין של שתי גדות לירדן, זו שלנו זו גם כן. את העניין של פשרה טריטוריאלית. את זה שישראל רוצה בשטחים בני־הגנה, או סבירים, או טובים. את זה שהמערך לא מת על שטחים גדושי אוכלוסייה ערבית. את החשיבות העצומה של ירושלים. את זה שגם הערבים לא צריכים לשלוט בשטחים גדושי אוכלוסייה יהודית. ועוד כל מיני דרישות ותביעות מהסוג הזה. המחשב עיכל את כל הנתונים האלה, וגם עשה קולות שנהוג להשמיע כשמעכלים במרץ, ובסוף התחילה המחט לרקוד על הנייר וציירה שתי מפות: אחת מפה של שלום בעידן הליכוד, ואחת מפה של שלום בעידן המערך.

הסבר מפת הליכוד:

בשטח המנוקד אנו רואים את מפת־ישראל כפי שצייר אותה ה־מחשב. כפי שניתן להבחין, נש־מרת כאן התביעה הישראלית ה־בסיסית בעידן זה: „שתי גדות לירדן, זו שלנו, זו גם כן", ומדינת־ישראל משתרעת בהרחבה על שתי גדות־הנחל. כמדכן נשמרת הריבונות הישראלית במקומות ה־קדושים: ירושלים הקדושה, שכם הקדושה, חברון הקדושה ושדות־התעופה הקדושים בנגב. המומ־חים של רגן מעריכים, שבגין יוכל להגיע לקונסנזוס עם מחנה רבין על התוכנית הזאת, שכן המפה כוללת את איזור הביטחון החשוב של ביקעת־הירדן. כמדכן יש כאן שמירה על הסכמי קמפ־דיוויד, ש־כן ישראל שומרת את השליטה על הגבול הבינלאומי עם מצריים.

הסבר מפת המערך:

השטח המנוקד מציין את שטח המדינה עד־פי תוכנית המערך. ישראל שומרת את כל גבות החה, בגולן, בגליל, בשומרון, ביהודה ו־לאורך הנגב. ישראל גם שוטת בבקעת הירדן, ולעומת זאת יוצ־אים מריבונותה שטחים צפופי או־כלוסיה ערבית בגליל, בגדה ה־מערבית וברצועת עזה. לעומת זאת שומרת ישראל על שליטה בכמה איזורים דליבי אוכלוסייה ערבית, כשם שרשות הערבים עוברים כמה איזורים דליבי אוכ־לוסיה יהודית. האמת היא שרגן אוהב יותר את תוכנית הליכוד, כי היא הרבה יותר פשוטה, ורגן הוא אדם שאוהב דברים פשוטים, כמו דחירה על סוס, שתיית ויסקי, עישון מקבורו ומנחם בגין.

שיטת המחיקות פועלת

אני מוכרח לספר לכם על מאבק אדיר המתנהל עכשיו על הקירות הפנויים של העיר תל־אביב. זה מתחיל כשמגיע הצד האחד, בוחר לעצמו קיר חלק ויפה, וכותב עליו עם צבע־התזה שחור את המילים בנות האלמוות: „ארץ־ישראל שייכת לעם ישראל". מה שנכון נכון.

עכשיו מגיע תורו של הצד השני: אותם קירות חלקים ויפים, ואותו צבע־התזה שחור. לסיסמה הראשונה נוספות שתי מילים בילבד, ועל קירות רבים של תל־אביב כתוב: „ארץ־ישראל שייכת ל־עם ישראל ולעם הפלסטיני". גם על זה אני חותם בשקט.

ברור שהתוספת מרגיזה את הראשו־נים, והם נזכרים בשיטה הידועה מה־צ'קים הבנקאיים, ומתחילים לכתוב את הסיסמה שלהם כך: „ארץ־ישראל שייכת לעם ישראל ולעם הפלסטיני". הצד השני לא מתרגש. צבע ההתזה השחור, שבאמצעותו אפשר לכתוב, איתו אפשר גם למחוק. המילה „בילבד" נמחקת, והתוספת — „ולעם הפלסטיני" מופיעה שוב. מה ששתי מילים יכולות לעשות למישפט! זה, כמובן, מרגיז את הצד הראשון. גם הוא יודע למחוק, לא רק לכתוב. בא הצד הזה, ומוחק בהתזת־צבע צפופה את התוספת, ושוב נשאר לנו: „ארץ־ישראל שייכת לעם ישראל".

ברור שהצד השני לא מאושר מזה. במוקדם או במאוחר הוא מגיע, ומוחק עם אותו צבע שחור את הסיסמה המקו־ריח.

בסוף התהליך הזה אנחנו מקבלים מישטח שחור, נאה, שעליו אפשר לחזור על כל התהליך עם צבע־התזה לבן.

חגיגת המאה

אילו הייתם יודעים מה אני מקבל בשביל מה שאני כותב — מה שנקרא אצל מס־הכנסה „שכר סופרים" — הייתם צוחקים לאידי או בוכים לצידי. לא פלא, לכן, שקראתי בעניין רב מודעה מסויימת שהגיעה אלי, ושעשויה לשפר מאוד את מצבי הכלכלי. ההודעה היא של הגברת אסתר שור, מהמחלקה ליחסי־ציבור של חגיגות שנת המאה להולדת זאב ז'בוטינסקי, וממנה מתברר שיש קרן המחלקת שלושה פרסים, בסך הכל מאה(!) אלף ל"י, ל„משתתפי תחרות החיבורים על הנושא מי היה זאב ז'בוטינסקי?" תחרות החיבורים, כתוב בהודעה, פתוחה לכל הגילאים; במרכז החיבורים צריכה לעמוד אישיותו ו/או תורתו של ז'בוטינסקי, וכל חיבור לא יכיל יותר מ־32 עמודי פוליו מודפסים.

בהודעה כתוב:

„חגיגת תחרות החיבורים מקוים שההיכרות עם ז'בוטינסקי תקסום לנוער של שנות ה־ 80 כפי שקסמה לנוער היהודי בגולה של שנות ה־ 30, אשר ראה בו מקור השראה. הפרגמטיזם הצרוף של ז'בוטינסקי אקטואלי גם היום ובעיקר־התגדותו לכניעה הפטליסטית הסבילה של היהודים ויצירתו של הכוח הצבאי היהודי. ז'בוטינסקי האמין שהפתרון לשאלת היהודים היא עלייה לישראל מפני שבגולה מצפה להם טבח ופגייתו לנוער היהודי להסתגן לא"י הביאה לכך שאלפי יהודים עזבו את אירופה ערב השואה."

לפי דעתי זה אחד החיבורים הטובים והממצים שכתבתי בימי חיי, ואין לי שום ספק שאזכה באיזה פרס. משום כך אני לא חושש מתחרות, וכל מי שרוצה יכול לכתוב חיבור — בלי להעתיק ממני, בבקשה — לת.ד. 23110, תל־אביב.

מכיוון שאני בהחלט באחד הגילאים, החלטתי לגשת לתח־רות וכתבתי את החיבור הבא, המכיל בהחלט פחות מ־32 עמודי פוליו מודפסים:

„ההיכרות עם ז'בוטינסקי קוסמת לנוער של שנות ה־80 לא פחות משקסמה לנוער היהודי בגולה של שנות ה־30, אשר ראה בו מקור השראה. הפרגמטיזם הצרוף של ז'בוטינסקי אקטואלי גם היום ובעיקר התנגדותו לכניעה הפטליסטית הסבילה של היהודים ויצירתו של הכוח הצבאי היהודי. ז'בו־טינסקי האמין שהפיתרון לשאלת היהודים הוא עלית, מפני שבגולה מצפה להם טבח ופנייתו לנוער היהודי להסתנן לא"י הביאה שאלפי יהודים עזבו את אירופה ערב השואה."

ולדימיר ז'בוטינסקי

וג'סי ג'יימס

לראש־הממשלה שלנו, מר בגין (או, בניסוח אחר: לראש־הממשלה, מר בגין שלנו), יש בעייה קשה — מה יאמר אחרי פגישתו עם הנשיא החדש מר רגן, מתי שלא תהיה.

כזכור, כבר ביזבז בגין את ז'בוטינסקי על הנשיא היוצא מר קרטר, כשהישווה את שני האישים הדגולים אחרי פגישתו הראשונה עם הנשיא. השוואה נוספת מסוג זה — כך חוששים במישרד ראש־הממשלה — תעודד רושם של שימוש אינפלציוני בשמו של המורה הדגול.

ההצלה עשוייה לבוא מכיוון בלתי־צפוי: כידוע, מר בגין הוא חובב מושבע של מערבונים, וכידוע, מר רגן נהג לשחק במערבוני־המבורגר אמריקאיים. הרעיון החולף ומתגבש עתה הוא, שמר בגין יאמר אחרי פגישתו עם הנשיא, שמר רגן מזכיר לו את האח ג'סי מהאחים ג'יימס, תפקיד שמר רגן חלם למלא שנים רבות, ותמיד נגזל ממנו ברגע ה־אחרון ממש.

אנשים בעולם

אורנלה מוטי: זו הפעם האחרונה שאני מרשה לצלם את בתי!

אחת השחקניות היפות והמצליחות של הבד האיטלקי, אורנלה מוטי, חשפה לעין המצלמה את בתה, הדומה לה מאוד, נאיקה. רק עשתה זאת וכבר הביעה חרטה: „איני מוכנה לגזול מנאיקה את חייה הפרטיים. די לה שהיא רואה את אמא שלה בעיתונים.“ נאיקה היא בת שש ואילו אורנלה בת 25. מאחוריה 28 סרטים ומסקנה עגומה אחת: „לעולם לא אאחל לבתי שתהיה שחקנית קולנוע.“

ליב אולמן: תמונה מחיי אמהות

ליב אולמן אינה מרבה להצטלם עם בתה, אולי מן הטעם הפשוט שאינה מרבה לבלות איתה. זו אחת התמונות הנדירות של השתיים, שצולמה בניו־יורק, בחופשה. לין בת ה־13 היא בתם של ליב אולמן ואינגמר ברגמן, שחייהם המשותפים משתקפים בתמונות מחיי נישואין שהוקרן בטלוויזיה.

נינה פוש: אין הצדקה להופעה צולעת

פעם היתה שחקנית מהוללת, ואפילו בת־זוגו של לורנס אוליבייה בספארטאקוס. היום נינה פוש היא מורה לשחקנים. מלטשת את הופעתה של ג׳יין פונדה, מדריכה את ברוס ג׳נר ופותרת את בעיותיה של לילי טומלין. אל המישחק היא מתייחסת בדיוק כדבריו של ססיל דה־מיל: „השחקן צריך לזכור שאין אפשרות להדביק התנצלות על גוף הסרט — סליחה על ההופעה הצולעת, היה לו כאב ראש.“

ברנשטיין וקופלנד: יום הולדת

ליאונרד ברנשטיין מברך את הקומפוזיטור אהרון קופלנד, אחרי קונצרט מיוחד שנערך לכבוד יום־הולדתו ה־80 של המלחין. ברנשטיין ניצח על התיזמורת הסימפונית האמריקאית באחת ממתנות יום־ההולדת היפות ביותר שאפשר היה להגיש למלחין הקשיש.

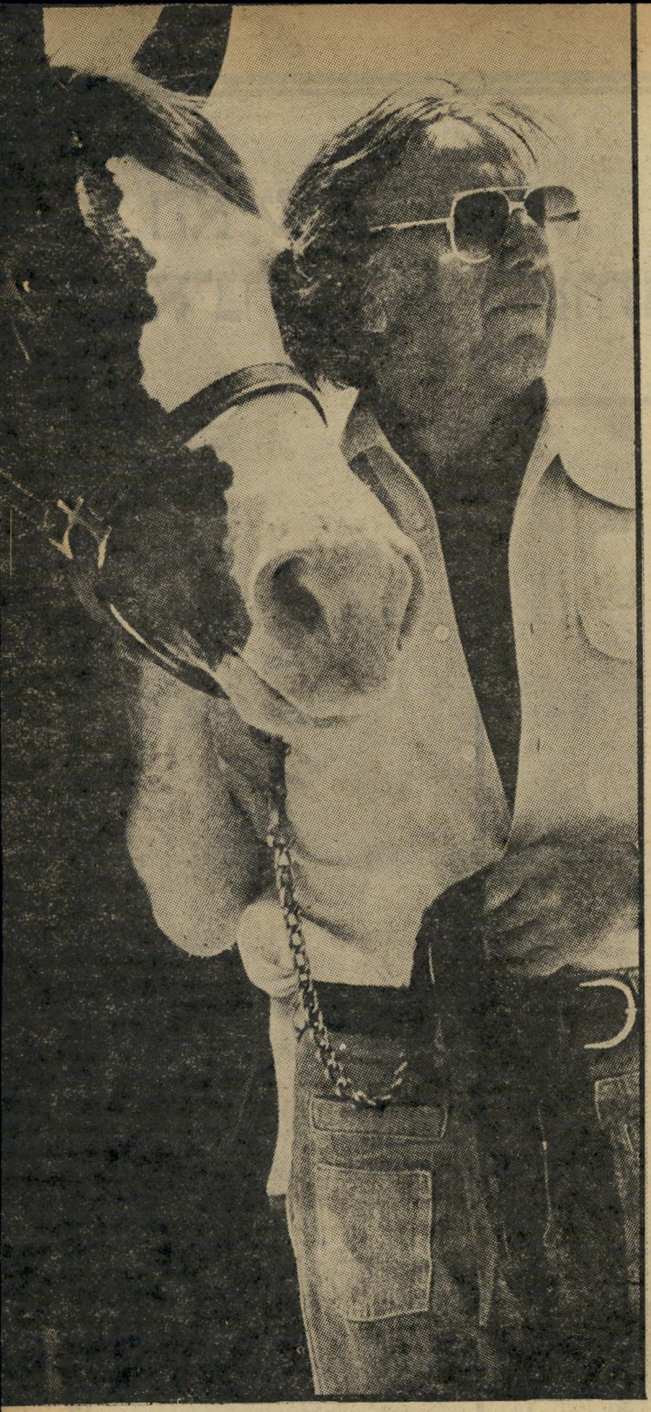

נשיא-מודח דייוויד ביגלמן

נשיא-עוזב אלן הירשפלד

מפיק-עצמאי דניאל מלניק

נשיא-מפיק ריי סטארק

מי אמר שלישראל אין תעשייה קולנועית? כל נשיאי חברת „קולומביה" הם מבני ישראל

מגילת־היוחסין של נשיאי חברת הסרטים קולומביה סבלה זעזועים כשדייוויד ביגלמן נתפס בזיוף צ׳קים ופוטר. גם אלן הרשפלד, שהיה יו״ר חברי־המנהלים, נאלץ להתפטר בעיקבות שערוריית הזיוף. אבל אין לבכות את השניים. ביגלמן מנהל היום את חברת אם־ג׳י־אם. ואילו הירשפלד — את פוקס. דניאל מלניק החליף את ביגלמן ומשלא הסתדר עם ההנהלה הפך עצמאי. ריי סטארק, הוא המושך העיקרי בחוטי קולומביה כיום. מי אמר שאין לישראל תעשיית קולנוע?

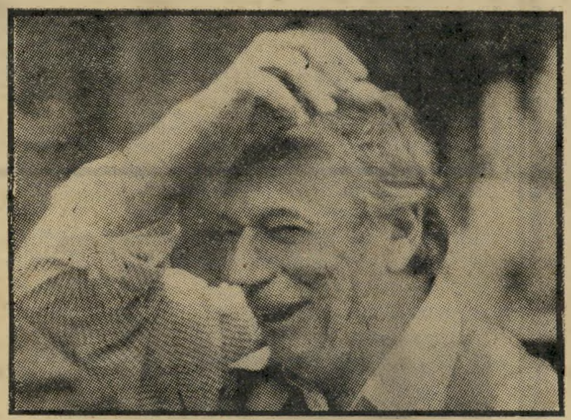

איב מונטאן: לקראת שנת ה־60

חיוך רחב של סיפוק שולח איב מונטאן לקראת יום־הולדתו ה־60. הקאריירה שלו ידעה ימי־זוהר בשנה האחרונה: הופעתו בסרט אי כמו איכרוס זכתה לביקורות נפלאות ואילו בתוכנית היחיד שהסריט עבור הטלוויזיה קצר הצלחה עצומה. איך אומר מונטאן? „רק ששים השנים הבאות לא תהיינה גרועות יותר!"

ל״ד דיאנה: התדמית האהובה על אליזבט

ישנם סבורים שזו תהיה המלכה הבאה של אנגליה: ליידי דיאנה, ידידתו הקרובה ה־אחרונה של הנסיך צ׳ארלס. בינתיים היא עובדת כמורה בגן־ילדים, ושני הזאטוטים אינם אלא חניכיה. אחרי מיצעד המחזרות של צ׳ארלס החליטה דיאנה כי זו הדרך לליבו: ליטוש התדמית האימהית האהובה על המלכה אליבט.

האיש החושב...
אינו חוזר על אותה שגיאה פעמיים.

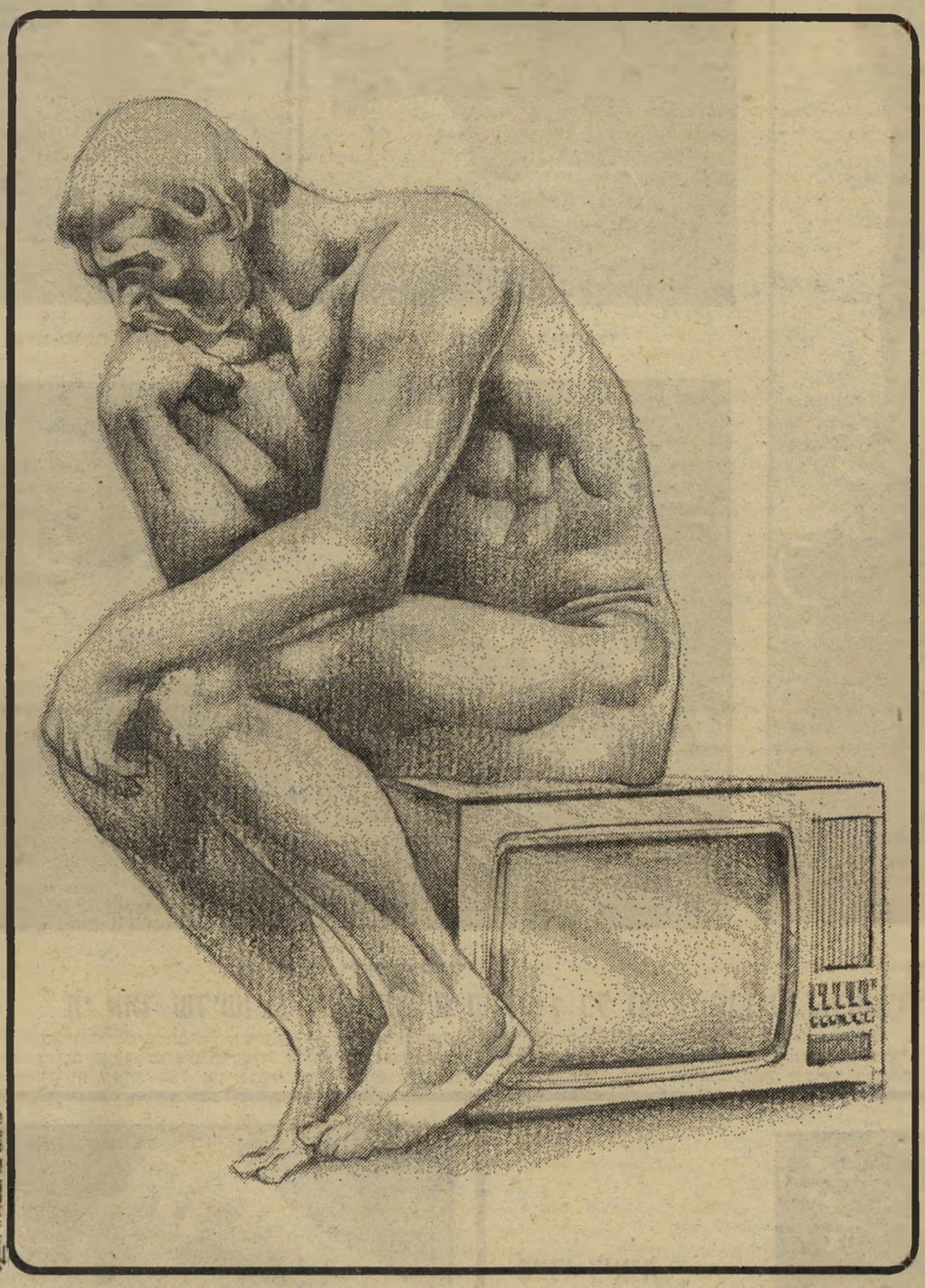

קנית בזמנו
טלויזיה שחור/לבן
עם הזמן למדת בוודאי
כי יש הבדל עצום
בין מכשיר למכשיר
באיכות התמונה והצליל
ובתכיפות התיקונים.

אתה עומד לרכוש
טלויזיה צבעונית.
זהו המכשיר המורכב
והמתוחכם ביותר
שברא האדם לשימוש ביתי.
כדאי לך לשלם
עכשיו מעט יותר בעד
ITT שאוב לורנץ
הטלויזיה הטובה בעולם
ולא להמנות על אלה
החוזרים
על אותה שגיאה פעמיים!

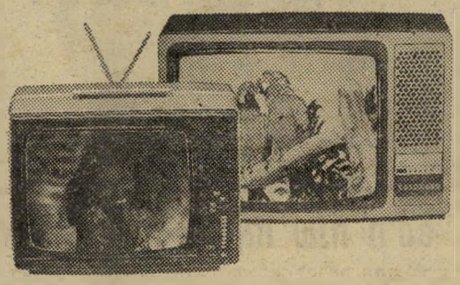

להשיג בחנויות האלקטרוניקה המובחרות

היבואן הבלעדי כנור בע"מ
רחוב פרץ 4, תל-אביב, טלפון: 621984 624193.

ITT
שאוב-לורנץ

הטלויזיה הטובה בעולם.

אנשים

■ עם מלאת שבע שנים למותו של **דויד בן־גוריון** ו־13 שנים למותה של רעייתו, **פולה**, נערכה אזכרה לשניים בקיבוץ שדה־בוקר. ליד שולחן הנשיאות ישבו, בין היתר, נשיא־המדינה **יצחק נבון**, הרמטכ"ל **רפאל איתן** („רפול"), שר־האוצר, **יגאל הורביץ**, ומזכ"ל ההסתדרות, **יוחנן משל**. כאשר הבחין רפול באווירה הטובה ששררה שם אמר: „אני מציע שיביאו לשדה־בוקר שוב את הורביץ ומשל. אולי תיפתרנה אז בעיות המשק בארץ."

■ נכדו של בן־גוריון, **יריב בן־אליעזר**, טען ש־„מודעי נתן ובגין לקח". ב־התכוונו לשר־האנרגיה **יצחק מודעי**, שטעה ואמר בראיון־הברית כי „ראש־הממשלה דויד בן־גוריון" חתם על הסכם־השלום עם מצריים, בעוד שראש־הממשלה **מנחם בגין** לקח את הזכות על הקמת־המדינה מבן־גוריון ונתן אותה **לזאב ז'בוטינסקי**, גם זאת בנאום בארצות־הברית. „יש וקשה לו להתרכז, ואם מדברים אליו אחרי השעה 11 בבוקר, כבר אין הוא תופס במה העניין. הוסיף אהרונסון: „זה מזכיר לי מנהיג ישראלי לשעבר, שנהג לדרוש מכולם לעברת את שמם, ובסוף ימיו דרש זאת אף מהגויים." שמע את התוכנית יריב בן־אליעזר, שכעס על ההשוואה בין שני המנהיגים, אף ששמו המפורש של בן־גוריון לא נזכר. יריב טילפן אל סגן־מפקד־התחנה, **אלון שליו**, ודרש ממנו הסתייגות של התחנה מדבריו של אהרונסון. הובטח ליריב שהתחנה תשלח מיכתב לפרופסור, שבו תתרה בו שאם לא יפסיק את התבטאויותיו מסוג זה, הוא לא יוכל להתראיין עוד בתחנה הצבאית.

■ בעימות שהתקיים בין עורך־הדין **אהרון פאפו**, מ־הוועד המנהל של רשות־השידור, ובין יריב בן־אליעזר, שכתב ספר בשם מי מפחד מהשלווידיה, אמר יריב: „מה שהכי מרגיז זה שבעד ז'בוטינסקי אחד אפשר לקבל שני למיניהם מקיימים יחסי־מין מעל המסך הקטן. מה שהוא צריך זה בידור." קבע.

■ עוד סיפור מסיורו של הנשיא יצחק נבון בקאהיר: כאשר ערך הנשיא את רשימת המוזמנים לארוחת־הערב שערך לכבוד הנשיא המצרי ורעייתו, הכניס את שמו של **צדאת נבהאן**, מי שהיה ידיד קרוב של **חסן באמ"ק**, שהודח בזמנו על־ידי הנשיא **אנוור אל־סאדאת**. כאשר ראו המצרים את שמו ברשימת־המוזמנים, מחקו אותו. אחרי בירור קצר נאמר לאנשי נבון כי זו היתה הוראה מלמעלה.

■ בעת ביקורו של נבון במצריים קרתה תקלה בין המשלחת הישראלית לבין המארחים. כאשר הגיעו לשדה־התעופה בקהיר, לא היה שם איש לקבל את פניהם. לאחר כמה דקות הגיע מישהו ממשרד־החוץ המצרי, ואמר לאנשי נבון כי הנשיא מצפה להם בארמון־הנשיאות. כאשר הגיעו לשם, הסתבר כי הנשיא אינו מצפה להם כלל, ואף לא יודע על בואם. הוא נמצא באותה שעה בשדה־התעופה, ומשם המריא למקום מושבו של המלך חוסין, שם נערכה פגישת־הפסגה.

פאפו אינו רוצה לראות את חיי המין של העכבישים, ומודעי המר על בחירתו של אייזנהואר כנשיא

מנחם בגין בא לנמל־התעופה בן־גוריון בדרכו לארצות־הברית. שם קיבלו את פניו צלמי־העיתונות, שהיו באותו שבוע בשביתה, ותחת לצלמו ישבו מן הצד והתבוננו בו. את המצלמות שלהם הניחו על הריצפה. הצלם שצילם תמונה זו היה צלם לישכת־העיתונות הממשלתית, יעקוב סער, שבגלל היותו עובד־ממשלה לא שבת. ליד בגין צעד עוזרו, יחיאל קדישאי.

משה גאון בנו בן ה־3 של הזמר יהורם גאון, בא עם אמו, אורנה, להופעתו של אביו „קבלת שבת", שהתקיימה ביום השישי אחרי־הצהריים. אף שיהורם הקדיש את אחד השירים לזאטוט, הוא העדיף לטייל באולם. אמו רדפה אחריו ונאלצה להרים אותו בזרועותיה, כדי שלא יפריע לצופים האחרים באולם. כאשר נדלקו האורות, ניפנף הזמר יהורם גאון לבנו משה, אך הקטן המשיך בסיוריו באולם.

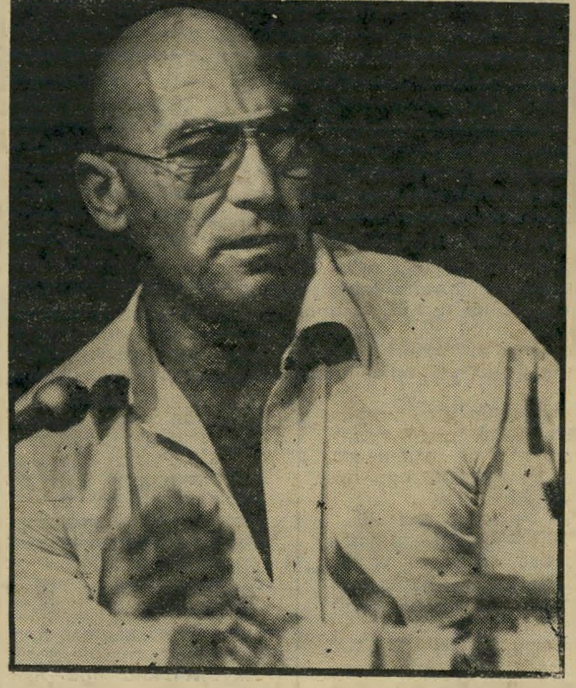

צבי ינאי עורך השבועון „מחשבות" של חברת המחשבים „איי־בי־אם", בא לערב שהיה מוקדש לגרפולוגיה, ואמר לפני המיקרופון כי איננו מאמין שהגרפולוגיה היא מדע מדוייק, ולכן אין להתייחס אל מימצאיה ברצינות רבה מדי. אך הרחק מן המיקרופון סיפר: „במילחמת־העולם הראשונה נעלם אבי. לפני כמה זמן מצאתי מיכתב שהוא כתב בזמנו אל אמי, ורציתי לדעת עליו יותר. לקחתי את המיכתב לגרפולוג, כדי שיגלה לי איזה מין איש היה אבי. אני ממתין עתה לתוצאות."

עיתונאית **בדה אלמוג** ונשיאת ויצ"ו העולמית, **רעיה יגלום**, בפגישה עם **גיהאן אל־סאדאת** עמדה אלמוג בשורה הראשונה, ורשמה את דבריה של ג'יהאן. יגלום, שעמדה מאחוריה, אמרה לה: „תזוזי, אני שייכת לפמליה. ואת רק עיתונאית!" כאשר סיפרה אלמוג לחברותיה העיתונאיות על התקרית, החליטו להחרים כל אירוע של ויצ"ו. בימים אלה, לקראת כנס קרוב של נשות ויצ"ו, הודיעו העיתונאיות כי לא יסקרו את הכנס עד אשר תתנצל יגלום. ואמנם, בימים אלה שלחה יגלום מיכתב־התנצלות לבלה אלמוג, שבו היא כותבת כי היא מתחרטת על דבריה ומביעה את הערכתה הרבה לעבודתן הקשה של העיתונאיות.

■ סגן ראש־ממשלת מצריים, **פואד מוחי אל־דין** סיפר לח"כ **שימעון פרס** בדיחה: במדינה פרימיטיבית נלכד שגריר של מדינה מערבית על־ידי קאניבלים ונאכל. הממשלה הודיעה בטלקס למדינה המערבית: שגרירכם נאכל. המדינה המערבית ענתה בטלקס כי היא דורשת מהמדינה הפרימיטיבית מיליון דולר כפיצויים. התשובה שקיבלו היתה: „אין לנו מיליון דולר. אתם יכולים לאכול את השגריר שלנו, הנמצא אצלכם!" פרס מיהר להוסיף פה מוחי אל־דין ציין כי לבדיחה זו אין כל קשר לקשרי הנורמליזציה בין ישראל ומצריים.

את מי לא הרגיז עזר וייצמן היום, מדוע יכול אבו־חצירא להיות רק בן־ישיבה ואיך הצטרף גאנדי לכוחות השחור?

כרמליטה, כרמליטה־ סנגריה־ זה, מה, שהיה, חסר אצלכם בחגיגה,

היפכו את כרמליטה למשקה אישי העשוי בסגנון שלכם, לאנשים שאתם אוהבים. שתו והגישו כרמליטה סנגריה קר או חם, לבד, בזוגות, במסיבה ובכל מקום.

כרמליטה פונש
חממו את הכרמליטה בסיר עמוק, הוסיפו פלחי פרי הדר טבעי, פירות העונה וקינמון לפי הטעם.

כרמליטה קר
הוסיפו לכרמליטה קוביות קרח, פלחי לימון, או פרי הדר אחר, פלחי תפוחי עץ, וקינמון לפי הטעם.

מתוך

■ ח"כ **חיים בר־לב** ביקר בקאהיר בחוות־הסוסים של **פעיד מרעי**, קרובו של הנשיא המצרי. בגלל ביקור זה דחה בר־לב את טיסתו לארץ בכמה שעות. המארח הראה לו את הסוסה נור־אל־צבחא („אור הבוקר"), ואמר לו כי היא עומדת להמליט, ושאם ייוולד לה סייח־זכר, יקראו לו בר־לב, ושאם תיוולד סוסה־נקבה, יקראו לה ב־שם אניסה, על שמו של עורך השבועון אוקטובר, **אניס מנצור**. כאשר נודע הסיפור למנצור צחק ואמר: „אני לא רוצה להיכנס לתוכניות ההנ־צחה." אחרי שבירר מה פירוש השם בר־לב אמר: „אני מציע שאם תיוולד סייחה, יקראו לה בת־לב." בינתיים המליטה ה־סוסה נקבה, והיא נקראה אני־כה. הגיב מנצור: „אוי ו־אבוי, אני קראתי איפה שהוא כי זכר מת הוא יותר טוב מנקבה חיה." אמר והלך לבקר אצל סעיד מרעי, כדי לראות את הסוסה הנושאת את שמו.

■ עכשיו מתלוצצים בקא־היר כי מנצור יכול לפתוח גן־חיות פרטי. יש לו שני כלבים שקיבל משגריר מצריים בישי־ראל, **כעיב מזרתדא**, צאצ־איה של כלבתו בלה, הנמצאת בישראל.

■ בשבוע האחרון הסתובב ח"כ **עזר וייצמן** בכנסת, ואחרי ששוחח עם שר־הדתות, **אהרון אבו־חצירא** הפטיר: „לפני שאני עוזב את המקום, האם יש מישהו שעוד לא הרגזתי אותו היום?"

■ כינוי חדש הודבק ליהודה **אבנר**, יועץ לענ־ייני־תפוצות במישרד ראש־ה־ממשלה: ־ תפוצי.

■ ח"כ הרב **מנחם הכהן** הגיב השבוע על נאומו של ראש־הממשלה מנחם בגין ב־ניו־יורק, שבו טען שזאב ז'בו־טינסקי הקים את מדינת יש־ראל: „לפי איך שהמדינה נראית היום, לא כדאי להתווכח עמו."

■ על שר־הדתות אהרון אבו־חצירא אמר הכהן: „הוא כבר לא יכול להיות בן־תורה, אבל בן־ישיבה כן."

■ כאשר נכנס למעלית בבניין הכנסת, בדרכו לקומה השלישית, קרא מישהו להכהן להמתין לו. אמר הח"כ: „בוא, בוא, זו הדרך הכי קלה להע־לות כיום יהודים."

■ בוועדת הכספים של הכנסת תקף ח"כ **חיים קופ־מן** את הממשלה פעמיים. הגיב על כך ח"כ **עזרי אמו־ראי**: „בשנתיים הראשונות של הקדנציה הזאת היה ח"כ **יגאל כהן־אורגד** תוקף את הממשלה, ואפשר ה־ה לחשוב שהוא שייך לאופוזיציה. אח־רין בא ח"כ **יחזקאל פדי־מין** ועשה את אותו הדבר. עכשיו מבצע את עבודת־הת־קיפה קופמן. איפה מחליטים מי יהיה האופוזיציונר התורן?"

■ השבוע התחתן בירו־שלים **סיור־בנימין**, בנו של האלוף (מיל') **רחבעם** („גנ־די") **זאבי**. הבן, שהוא חוזר בתשובה, התחתן בטקס דתי מסורתי, ולמקום באו, מילבד ידידיו, שכולם בחורי־ישיבה, גם ידידיו של האב, אלופים בצה"ל ואנשי־הפלמ"ח לשעבר. החזור בתשובה **איקה ישר־אי**, מי שהיה פעם צייר בבוהמה התל־אביבית, שוחח לוניים. אז תעשה חשבון כמה זמן יקח עד אשר נהיה הרוב."

■ כאשר נכנס גנדי למקום העירו רבים: „סוף־סוף הצ־טרף גנדי לכוחות השחור."

■ היועץ לענייני תיקשו־רת של ראש עיריית תל־אביב, **עמיקם שפירא**, נסע לפני שבוע וחצי לארצות־הברית ב־ענייני־עבודה. אך את עניין הנסיעה וכל הסידורים הקשו־רים בה שמר בסודיות מוח־לטת, עקב מישפט־מוזנות ש־הוא מעורב בו. **אסתי**, אש־תו, תובעת להגדיל את הסכום שהוא משלם.

עם האלוף (מיל') **מוטי הוד** ואמר לו כי תוך כמה שנים יהיו לובשי הקאפוטות השחו־רות הרוב בישראל. אמר אי־קה: „כל היורדים הם חילו־ניים. כל העולים הם דתיים, ומצב הילודה אצלנו הוא גדול פי ארבעה מאשר אצל החי־

דורית וייזל

בתו של ח"כ היללל זיידל, הצטרפה אל אֵביה שבא להקרנת הסרט „המישחק האמיתי", המספר על חבר־כנסת מושחת. ההקרנה, שהיתה מיועדת לנשות חברי־כנסת, הצליחה להביא למקום רק מיספר מצומצם ביותר של ח"כים. „התבוננתי באולם־הקולנוע ולא מצאתי כימעט שום חבר־כנסת או אשה של חבר־כנסת," אמר הילל זיידל והוסיף: „מי שחושב שבתי יפה, צריך לראות את אשתי, כי התפוח אצלנו לא נפל רחוק מהעץ."

סימה אליהו

אחותו של ח"כ שלמה אליהו, ערכה תערוכת־יחיד ראשונה שלה. „אני מציירת כבר מגיל צעיר, אך עד היום לא היה לי האומץ לערוך תערוכת־יחיד, והנה סוף־סוף עשיתי את זה," אמרה. סימה אליהו, העובדת בחברת־הביטוח של אחיה, התנצלה על כי לא בא לפתיחת התערוכה, מכיוון שהיה עסוק באותו ערב באירוע אחר.

יחזקאל קרחי

ראש אגף החקירות במטה הארצי של המישטרה, בא לערב־ראיונות עם איתן דנציג. הוא הופתע כאשר שלף דנציג אקדח־צעצוע. „האם באת להרוג אותי?" שאל בחיוך. „האמת היא שהיום הפושעים בארץ מתוחכמים ביותר, אך עדיין אין לזלזל באקדח," הו־סיף, איתן דנציג הרגיע אותו באומרו כי הצעצוע הזה שייך לבנו.

מסיבת השבוע

התיירים המצריים עדיין לא באו, סוכני־הנסיעות המצריים באו, ראו וחגגו

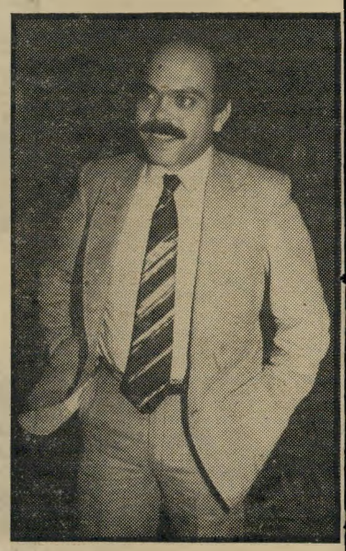

הבן של תת־שר־ההסברה לשעבר, ד"ר מורסי סעד א־דין, חמדי סעד א־דין.

המרגל לשעבר, רוברט דסה, חיפש ב־מסיבה את בעלי־מישרדי־הנסיעות באלכסנדריה, מקום הולדתו. היום הוא עובד בטלוויזיה, אך בזמן פרשת־לבון, היה עצור במצריים.

יחידה במישלחת־הגברים היתה סאומן חוס־ני, מנהלת־המכירות של נפרטיטי.

פירמידה ממרגרינה הכינו בבית־המלון בארוחת־הערב לכבוד המצרים. בתמונה משמאל: העיתונאית סמדר פרי משוחחת עם עבדל עזיז פאריד. לידה: המצרים הצוהלים.

ד ה היה יומם הגדול של אל־האמי א־זייאת וולטר ארביב. ה־שניים, שהם שותפים בחברת־נסיעות, נראו מאושרים מאוד כש־לחצו את ידי האורחים, שבאו לקבלת־הפנים במלון בתל־אביב. המוזמנים היו כל אלה שיש להם יד ורגל בנושא תהליך השלום והנורמליזציה בין ישראל ומצרים, וכולם באו לראות את התגשמו־תה של הנורמליזציה.

המסיבה היתה לכבוד 30 בעלי מישרדי־נסיעות במצרים וארבעה עיתונאים, שחרשו את הארץ בש־בוע האחרון כדי לבדוק מקרוב מה אפשר להציע לתייר המצרי בישראל. אנשי המישלחת לא חדי־לו לסלסל: „אנחנו חולמים, קשה לנו להאמין. בלי תיירים מצריים בישראל, קשה לשבור את המח־סום־הפסיכולוגי."

הם סיפרו לאורחים על המקו־מות שראו בארץ, ועל הביקור בביתו של עזר וייצמן בקיסריה. אנשי המישלחת המצרית החליפו כרטיסי־ביקור עם הישראלים במ־קום, הזמינו כל אחד במסיבה ל־בוא לקאהיר, ודיברו בהתפעלות על הנשים היפות של הארץ.

במלון ציפתה להם ארוחת־ערב מהנה, הופעת הזמר מייק בורי־שטיין וכהפתעה רקדנית־בטן. ה־מצרים לא התפעלו במיוחד מה־רקדנית, והתלוצצו כי צריך לת־לות עליה שלט שיציין כי היא רקדנית־בטן.

בסוף הערב חילקו המצרים מת־נות למארחיהם הישראלים, והו־דיעו להם כי הם מקווים להת־ראות איתם בקאהיר. כל אמן שר־או בארץ הוזמן על־ידם להופעות בקאהיר.

ערב, שהתחיל כמסיבת־קוקטייל, הסתיים בעליצות רבה ובקישרי־ידידות חדשים שנרקמו בין הישי־ראלים למצרים.

„אנחנו נשלח את התיירים של־נו לכאן," הבטיחו למארחים של־הם.

בשעות הקטנות של הלילה נת־פרקה החבורה, והמצרים מיהרו לארוז את חפציהם לקראת השי־בה הביתה למחרת בבוקר.

ריקוד־בטן הפגינה רחל מימלמן, האשכנזיה, לפני המצרים. הם צפו בה בעניין, אך טענו שהיא אינה נראית להם כרקדנית־בטן טיפוסית, כמו שהם מכירים. „צריך לתלות עליה שלט שהיא רקדנית־בטן," התלוצצו. אך בסיום הריקודים מחאו לה כפיים בלהט.

אחוות־אסירים הפגינו שני השותפים בחברת־הנסי־עות. משמאל: אלהאמי א־זייאת, עם שותפו ולטר ארביב, שאותו הכיר לפני 15 שנה בכלא בלוב.

"גליל" עושה לנו טוב

מזון מלכות מכיל כמויות גדולות של חומצה זרחנית, קלציום, אשלגן וברזל המהווים יסודות בבנין גוף האדם.
הפולנית־מוצר המורכב מפולן (אבקת פרחים), מזון מלכות ודבש.
הפולנית עשירה בפרוטאינים, מינרלים, חומצות ואנזימים חיוניים לגוף.
אנשי מחקר איבחנו הטבה ניכרת־גופנית ונפשית, באנשים שתפריטם כלל מזון מלכות ופולנית.
פרטים נוספים אפשר לקבל ממחלקת ההסברה של מעבדת "גליל".
להשיג בשקם, בשופרסל, בסופרמרקטים, בצמחוניות ובחנויות המובחרות.

מזון מלכות ☆ פולנית
ממוצרי מכוורת קיבוץ שמיר

גוב-שריון

אנשים

אביו של המנתח לקח אותו לראות ילדים האובלים גלידה, והרופא המרדים הוא גם בדרן

■ בסיעת המערך בכנסת נערכה בשבוע שעבר מסיבת פרידה לשלושת הסדרנים הוותיקים של הכנסת, **מנדי פרוויכמן, זאב צ'צ'ר־סקו ויצחק ציגלר.** האחרון נאם נאום־פרידה וסיפר את הסיפור הבא מימיה הראשונים של הכנסת: יום אחד בא אחד הח"כים בטענות אל ציגלר, משום שהסדרן אמר לאשתו שוב ושוב בטלפון שבעלה אינו נמצא במישכן הכנסת, בעוד שהבעל אמר לה שיימצא במישכן. ציגלר אמר לח"כ שעליו לבוא בטענות אל האשה ולא אליו, וכהוכחה סיפר לו בדיחה. לילה אחד חוזר בעל לביתו ואשתו המנומנמת שואלת אותו מה השעה. „חצות." השיב הבעל. „השעון שלנו מורה על שלוש, ואתה אומר לי חצות?" התרעם והממשלתיות בעיר, וזה נוסחו: „בעיקבות צימצומים בהוצאות, הנעשים בוודאי גם בחברתכם, יתכן והפסקתם או לא העסקתם עד כה חברה או איש יחסי־ציבור מיוחד מחוץ למיסרדכם. הנני פונה אליכם בהצעה לטפל בחברתכם כדבר החברה, במחיר המוזל ב־30% מהמחיר המקובל. דבר זה יכול להיעשות בתשלום חודשי קבוע, או בתשלום על כל מיבצע פירסומי באמצעיות תיקשורת, כולל מסיבת־עיתונאים, טיפול בידיעות בודדות, פירסום מודעות בתשלום וכיוצא בזה." על התחתום: אבנר הלוי.

■ לסגן ראש עיריית־תל־אביב, **יצחק ארצי,** שהוא גם ראש אגף־התרבות, הנוער והספורט בעיריה, מלאו השבוע 60 שנה. 200 הפקידים שלו הכינו לו מסיבת־הפתעה בליש־כתו. הם דאגו שלא ישהה בה, הביאו את נשותיהם, שכל אחת מהן הביאה עוגה, הזעיקו את ארצי ללישכתו בטענה כי ראש־העיר רוצה לראותו, ועם היכנסו פצחו כולם בשירה אדירה של יום־הולדת שמח. ארצי, שהיה מופתע ביותר, שתק במשך כמה דקות ארוכות, ורק אחר־כך התאושש קימעה וחגג עם עובדיו.

■ שלושה ימים לפני־כן מלאו לראש עיריית תל־אביב, **שלמה** („צ'צ") **להט,** 53 שנים. כמתנה קיבל מעובדיו שביתה כללית של כל עובדי השירותים בעיריה.

■ הרופא המרדים בבית־החולים ליולדות בקריה בתל־אביב, הד"ר **שאול דוידוביץ** מספר: „אחת היולדות שעמדה להיכנס לחדר־הלידה בדיוק כאשר סיימתי את התורנות שלי, ביקשה שאשאר כדי לתת לה זריקה בגב, כדי להקל מאד בחינוך ילדיו בבולגריה. הוא היה אוסר עליהם הרבה תענוגות. „פעם יצאנו לטייל ביום הראשון, ואבא אמר לי: „בו נסתובב קצת ונראה איך ילדים אחרים אוכלים גלידה."

מוטי גילעדי

הבדרן־החקיין, סיים בימים אלה הסרטת סרט גרמני בברלין, בבימויו של יואל זילברג. באחת הסצינות היה עליו ליפול למים עם בחורה, ועל אף הקור ששרר אז בברלין — ארבע מעלות מתחת לאפס — ביצע את הסצינה כמה פעמים, עד שהבמאי יהיה מרוצה. „אני שמח שהעבודה הסתיימה תוך כמה שבועות," סיפר מוטי, שחזר ארצה.

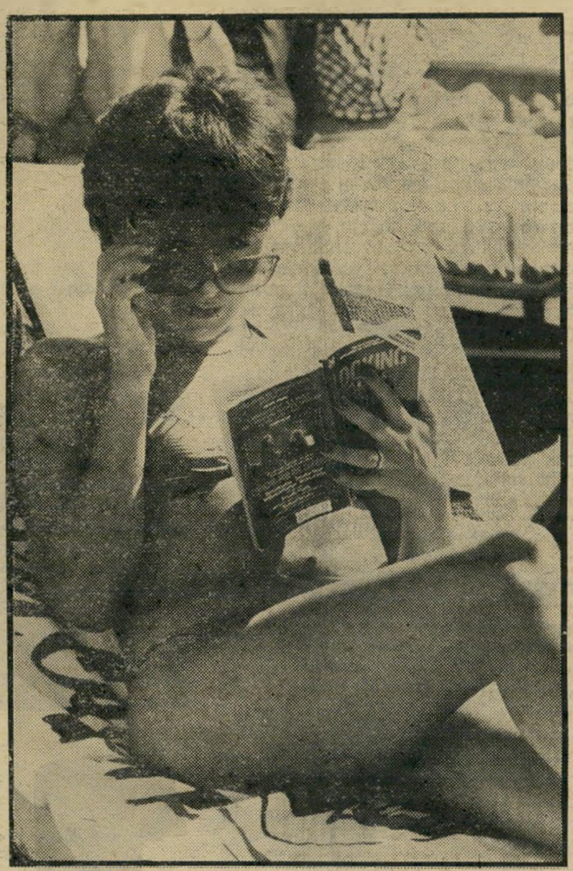

חנה לסלו

השחקנית, משחקת עתה בסירטו החדש של אסי דיין, „עם ישראל חי — שם הסרט. „לצורך התפקיד היה עלי לרזות בכמה קילוגרמים, וגם כאן באילת אני מקפידה על דיאטה מוכנה, שיש לי, ולא אוכלת שום דבר שלא כתוב אצלי ברשימה."

מה האשה. השיב הבעל: „לי את נשואה עשרים שנה, ואינך מאמינה לי, ולשעון הזה, שנמצא אצלנו שנתיים, את מאמינה?"

■ כאשר עלה **שימעון פרס** לשאת דברי פרידה משלושת הסדרנים, הפסיק את דבריו ח"כ **גד יעקובי** ואמר: „אין דבר, אנחנו נצטרף אליכם בבוא הזמן."

■ במיזנון הכנסת מתלוצצים כי חיברו סיסמה חדשה ליושב־ראש הסוכנות היהודית **אריה** („ליאון") **דוכ'ין:** שתי גבות לירדן.

■ סגן דובר ראש עיריית תל־אביב, **אבנר הויו,** שלח השבוע מיכתב לכל מישרדי־הפירסום והחברות העירוניות על כאביה. אמרתי לה שאת מקומי ממלא עכשיו רופא מרדים אחר שהוא מצויין, מה גם שהזריק לה את אותה הזריקה בלידתה הקודמת. אמרה לי היולדת: „אני בכל זאת רוצה אותך, כי אתה לא רק מרדים, אתה גם מבדר."

■ מנתח־הלב **מוריס לוי** מספר כי אביו היה נוקשה

יהושע פרץ

מי שהיה יושב־ראש ועד עובדי־התיעול בנמל אשדוד, בא לתל־אביב לקראת פתיחה מחודשת של מיסעדת ידידו, אלי רונן. „זו לא בעייה בשבילי לבוא במיוחד, אבל אני ממהר לחזור הביתה. לא רציתי להחמיץ שום מאורע משמח אצל ידידי," אמר. רונן, שחיה בזמנו יועץ של שר־הדתות, אהרון אבו־חצירא, והנחשב כידידו, סיפר שהשר ביקר במיסעדה יותר מוקדם באותו ערב, אך מיהר להסתלק מן המקום לפני שבאו האורחים האחרים.

■ דובר הסוכנות היהודית, **צבי אייך,** גילה יום אחד כי מכשיר־הטלפון בביתו מנותק. כאשר טילפן למס' 16, הסבירו לו כי טרקטור חתך בטעות את הכבל שלו. אחרי שבועיים, כשהטלפון לא תוקן, שמע אייל שיש כלבים, הנהנים לכרסם חוטי־טלפון. הוא עקב אחרי כלבתו וראה שאמנם היא כירסמה את החוטים. אייל תיקן אותם בעצמו, והודיע ל־16 שיפסיקו לחפש אחרי הטרקטור המחבל.

■ במסיבה בביתם של עורכי־הדין הירושלמים **תמר** ו**יהודה רווה** פגש ח"כ **גידעון האוזנר,** אביה של תמר, ביועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור **יצחק זמיר,** ובמנכ"ל מישרד־הפנים, **חיים קוברסקי,** וסיפר להם את הסיפור הבא: שליט ברית־המועצות **ליאוניד ברז'נייב** החליט להרגיע את כל הטוענים שיש אנטי־שמיות ברוסיה, וציווה לפתוח בית־כנסת בקרמלין. כעבור שבוע בירר ברז'נייב עם מזכירו אם בית־הכנסת כבר קיים. המזכיר ענה לו כי יש, אך אין שם תפילות. „מדוע אין תפילות?" התעניין השליט. „משום שאין רב," השיב המזכיר. „כמה רבנים יש במוסקבה?" שאל השליט. „מאתיים," ענה המזכיר. „אז קח אחד מהם," ציווה ברז'נייב. ענה לו המזכיר: „ניסיתי, אבל יש הוראה שאסור להעסיק יהודים בקרמלין."

■ עם תחילת הלימודים באוניברסיטה מציפים אנשי־תיקשורת ואנשי־בידור את כיתות הלימוד. **רמי יצחר,** כתב־ספורט של הדיון, **דויד מרגלית,** עורך תוכנית־הרדיו כל צבעי הרשת, ו**איון שחורי,** כתב הארץ, לומדים היסטוריה של עם ישראל וארץ־ישראל. **אהוד גרף ורפי רשף** מגלי צה"ל — לימודים כלליים. **חגי חיטרון** מן הרדיו — לשון, **כרמיה מנשה** מן הרדיו — לתואר שני בהיסטוריה של עם ישראל, המנחה **מני פאר** — פילוסופיה ותיאטרון, הבדרנית **רבקה מיכאלי** — קולנוע, אשת־המשורר **נורית גפן** — לימודים כלליים, והשחקנית **ענת עצמון** — תיאטרון.

מאחרי המסיכה של איש פשוט, שלא קרא ספר רציני,

מתחבא איש פשוט, שלא קרא ספר רציני

רגן

מאת **אורי אבנרי**

ה יכול היה לקרות באמריקה. ורק באמריקה. בחירתו של רונאלד וילסון רגן לא היתה יכולה להתרחש במדינה מפותחת אחרת במערב או במיזרח. לא בבריטניה, לא בצרפת, לא בברית־המועצות, לא בגרמניה המערבית או המיזרחית, לא בישראל.

לא מפני שהוא קנאי קיצוני, בעל אמונות אלה או אחרות.

לא מפני שהוא דוגל בתיאוריות לאומיות וחברתיות, העלולות להמיט שואה על העולם ועל ארצו.

זה יכול לקרות בכל מקום.

אלא מפני שהוא אדם שאין לו שום נסיון שהוא בעניני העולם, שידיעותיו על הכעיות הבינלאומיות הן בחזקת אפס, שמעולם לא קרא ספר רציני על כל נושא שהוא, שכל מה שהוא יודע על נושאים מדיניים וחברתיים ליוו בכרטסת של קיטעי־עיתונות, שאותה נהג לסחוב עימו לכל מקום.

כפי שאמר עליו יריב: „אתה יכול לחצות את המחשבות העמוקות ביותר של רונאלד רגן, מבלי להרטיב את קרסוליך."

זהו הדבר אשר קרה לפני שבועיים: **המדינה החשובה והעשירה ביותר בעולם בחרה בכור גמור לתפקיד הבכיר שלה.**

נשיא ארצות־הברית הוא בעל סמכויות הרבה יותר נרחבות מאשר כל ראש־ממשלה בעולם המערבי. כוחו אינו גופל מזה של מזכיר המיפלגה הקומוניסטית בארצות הגוש המיזרחי. הנשיא ה־40 של ארצות־הברית ישפיע במעשיו על חייו של כל אדם על פני כדור־הארץ. הוא ישפיע פי אלף יותר על חייו של כל אדם בישראל.

והאדם הזה הוא אפס אינטלקטואלי, בעל השקפת־העולם של דינוזאור מפגר.

במיקרה הטוב ביותר, הוא כלי־שרת בידי כוחות אלמוניים.

במיקרה הרע ביותר, יהיה כדור־משחק בידי יועצים נטולי־אחריות, וגורל העולם כולו יהיה תלוי בכושרו של איש רדוד לבחור ביועצים הנכונים ולברור את העצות הנכונות.

מחריד?

מחריד!

קומדיה סוג ב'

ר' ונאלד רגן אינו שרוי במיסתורין. חייו גלויים כספר פתוח. במידה שניתן ללמוד על עתידו של אדם מעברו, אפשר להסיק הרבה מאוד משלבי חייו של איש זה.

הדברים ידועים:

● הוא גדל כבנו של אירי לא־יוצלח, אלכוהוליסט מושבע, בבית עני שכימעט לא היה חשוף להשפעות תרבותיות כלשהן.

● הוא סיים איכשהו את לימודיו באוניברסיטה בלתי־חשובה, תודות להישגיו כספורטאי. כל מוריו זילזלו בכושרו השיכלי.

● הוא התחיל בקאריירה שלו בתפקיד המחייב מינימום של כושר־מחשבה: קריין־ספורט ברדיו.

● הוא בילה את השנים העיקריות של חייו במרכז העולמי של שיטחיות אינטלקטואלית — הוליווד בימי־זוהרה. שם, במשך קרוב לשלושה עשורים, לא הצליח אף פעם אחת לקבל תפקיד המחייב כישרון יוצר.

● הוא בילה את מילחמת־העולם השניה בג'יפ עורפי, אלפי קילומטרים מכל חזית.

● הוא היה ליברל בימי עוניו, אך הפך איש הימין הקיצוני בעת שמצבו הכלכלי השתפר. אז שיתף פעולה בהתלהבות עם ועדות־החיכוי של תקופת ג'ו מק־קארתי.

● הוא טופח על־ידי חברת־ענק עתירת־הון כתועמלן וכמרצה, וכך הפך מדוגמן ומבדרן לנושא־דבריו של הימין הריאקציוני.

● הוא הוכן על־ידי קבוצה של בעלי־הון מפוכחים כמועמד לתפקיד של מושל קליפורניה, ולאחר מכן כמועמד לתפקיד הנשיא. קבוצה זו דאגה להון־עתק, שהיה דרוש לבחירה.

● הוא הצליח בכל השלבים של דרכו הפוליטית בראש ובראשונה מפני שהוא „אישיות טלוויזיונית" — אדם המתאים להפליא לדרישותיו של האמצעי החזק והרדוד ביותר של התיקשורת ההמונית.

זהו, בדי קצר, סיפור מעניין. אך כרקע לאדם שיירדש כארבע השנים הקרובות להחזיק רכבות החלטות גדולות וקטנות, שיקיפו את כל תחומי הגורל העולמי, ממירוץ־החימוש ועד ל־קיום הכדוכדה האמריקאית, זהו סיפור מבהיל.

הוא מתאים יותר לקומדיה הוליוודית מסוג ב' מאשר למציאות.

אכן, אילו הוגש תסריט כזה לחברת „האחים וורנר", היה מיש־דד־הליהוק עשוי לבחור ברוני רגן לתפקיד המרכזי.

אבא שחיין

כ דאי לבחון כל אחד משלבי־חייו של רגן, כדי לעמוד על טיבו ולהע־ריך את מעשיו ומחדליו בעתיד.

אנשיו של רגן רגילים להציג אותו כ„נציג האיש הקטן". האמת הפשוטה היא שרגן הוא האיש הקטן.

הוא לובש מסיכה של פשטנות. כשחקן מיקצועי מנוסה הוא מגלם את דמותו של האמריקאי הממוצע בעיירה. אולם מאחרי המסיכה הזאת מסתתר אדם פשטני, האמריקאי הממוצע בעיירה.

ילדותו של רגן עברה בעיירות קטנות במערב־התיכון, ארץ־האם של האמריקאי הפשטני, הזעיר־בורגני, האנטי־אינטלקטואלי, השונא את „המימסד" של החוף המיזרחי, את התיחכום של ניו־יורק, את המזימות האפלות של וושינגטון. זהו העולם הפשוט המוכר מאלף סרטים הוליוודיים — חברה של אנשים הגונים, ידידותיים, המשפים להיות „בייחד", שאינם קוראים לעולם ספר (מילבד ספרי־בלשים וספרים על המערב הפרוע), המאמינים באלוהים (מפני שכך נאה).

רונאלד הקטן היה ילד קצר־רואי (כיום הוא משתמש בעדשות־מגע), ילד של אמא. הוא התבייש בשמו הפרטי, שנראה לו כרכרוכי מדי, ועל כן אימץ לעצמו כינוי „גברי" יותר: דאץ' (בסלאנג האמריקאי דאץ' פירושו גרמני, לא הולנדי).

אביו היה שתיין. זוהי מחלה נפוצה למדי בקרב האמריקאים ממוצא אירי. ואכן, אמם של רונאלד ושל אחיו ניל (המכונה „מון", ירח, והמבוגר ממנו בשנתיים) לימדה את בניה להתייחס אל האלכוהוליזם של אביהם כאל מחלה. האם היתה בעלת ההשפעה המעדנת במישפחה העניה, שהאב הלא־יוצלח טילטל אותה מעיירה לעיירה, בנסיון־שווא להצליח כבעל חנות לנעליים.*

בנים של אלכוהוליסטים, הגדלים בבית בלי שלווה וביטחון, הופכים לא־פעם אנשים תוקפניים, מרי־נפש, שונאי־הבריאות — וגם יצרניים. רגן, שהביא בילדותו את אביו לא פעם הביתה, אחרי שמצא אותו שוכב חסר־הכרה בשלג, יכול היה להיות איש כזה. למרבה המזל, התפתח בכיוון אחר, אולי תודות לאמו. לכל הדיעות הוא אדם חביב. אופטימיסטי, נוח־לבריאות — וחסר־עומק.

מעולם לא היה תלמיד מצטיין. הוא עבר את כית־הספר התיכון ואת האוניברסיטה בספירטאי. הוא לא קרא בספרים. את החיבורים ההכרחיים עבר תודות לזיכרון צילומי. די היה לו לעבור על טקסט, כדי לחזור עליו בבחינה.

את הלימודים באוניברסיטה מימן כמציל בבריכות־שחייה בקיץ, וכמדיח־כלים במוסדון־הסטודנטים בשאר ימות־השנה.

„בחור טוב" מיקצועי

כ טודנט חצטיין רגן בחוג הדרמאתי. בגמר לימודיו, חיפש קאריירה בשטח זה. הוא פנה אל הרדיו. התחנות הגדולות היפנו את הצעיר מן העיירה לתחנה קטנה בעיירת־שדה — ושם דרך כוכבו במהרה כקריין־ספורט מעולה. במשך שנים שידר משחקים מרגשים.

הצלחה זו הובילה אותו, בגיל 27, להוליווד. ידיד סידר לו מיבחן־בד — והוא הצליח מייד. לא ביגלל כישרון מיוחד, אלא בגלל אישיותו.

בעיני מנהלי־יחוק הוא היה, ממבט ראשון, האמריקאי הממוצע, הסימפאטי, הפתוח, הבלתי־מתוסבך. בקיצור, „הבחור הטוב" בסרטים מסוג ב', האיש חזוקה בסוף ב„האפי אנד" ובבחורה די טובה.

במשך 27 שנים, לאורך 54 סרטים, היה רגן בדיוק זה: הבחור הטוב, הממוצע, הבלתי־זוהר. לשווא השתדל לקבל תפקיד חשוב יותר. לשווא ביקש להופיע ככוכב בסירטי המערב הפרוע (בניגוד לאגדה, לא שיחק בהוליווד בתפקידי קאובוי). הוא היה שחקן מיקצועי, מנוסה, דייקן. אך איש לא חשב שהוא שחקן גדול, או שאפשר להטיל עליו תפקיד חשוב. הוא

* רוב הפרטים הביוגרפיים לקוחים מדיוקן של רגן, שהוכן על־ידי פיטר גורדמן בניוזוויק.

לא נמנה עם בעלי השמות הגדולים, ה־שוברים את הקופה.

הנשיא ה־40 של ארצות־הברית הוא שחקן. על כך דיבר הרבה. אך לפסוק זה יש המשך, שאין מדבי־ריים עליו דיי־הצורך: הנשיא ה־חדש הוא שחקן שלא הצ־ליח, שגם בעזרם האשליות של הוליווד, עזם החזמות של הצלו־ויה, לא התעלה מעל לממוצע ה־פושר. גדולי הוליווד חיבבוהו כי־ידיד טוב, כאדם נחמד וסימפאטי, כאיש נוח בחברה ולשעת־בילוי. אך איש מהם לא התייחס אליו ברצינות.

באותה תקופה נשא אשה — השחקנית ג׳יין ויימן, שהצליחה להיות לכוכבת. העולם כולו בכה על גורלה המר כחרשת־אילמת שנאנסה בסרט חשוב. היא זכתה באוסקר — ואילו בעלה לא התקרב מעו־

הילד רונאלד (שני מימין), הבן הקטן של מישפחת רגן, ליד אחיו ניל, בין אמו ואביו.

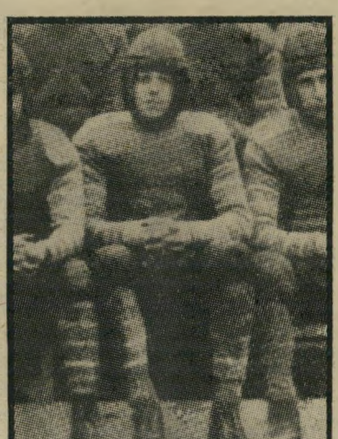

ספורטאי רגן כשחקן כדורגל בבית־הספר התי־כון. הוא היה שחקן טוב, אך לא מזהיר.

הקריין במשך חמש השנים הראשונות של הקאריי־רה שלו שימש רגן כקריין־ספורט ברדיו במדינת איווה (בשנת 1934).

הכישלון האחרון

רונאלד רגן בסירטו האחרון, שהוסרט ב־1964: **הרוצחים**, לפי סיפרו של ארנסט המינגוויי. זהו סרט נדיר שבו הוצב רגן בתפקיד האיש הרע: השודד השולח את הרוצחים להרוג את השותף לפשע שברח עם השלל. בסוף הסרט מת רגן בערימה של כסף. לידו: אנג׳י דיקנסון.

לם אף בדעמד של מועמד לפרס זה. הם התגרשו — ובידיעות על כך היתה היא הצד המפורסם, לא הוא.

רגן טען לאחר מכן כי המילחמה פגעה בקאריירה שלו, מפני שהוציאה אותו זמ־נית מהוליווד דווקא כאשר הצליח סוף־סוף באחד מתפקידיו.

על כך חלוקות הדיעות. אך דבר אחד בטוח: שחקן־הכדורגל המצ־טיין לא היה חייל קרבי. למעשה, לא היה חייל כלל. הוא שירת את מולדתו בקריין של סירטי־הדרכה צבאיים.

יש כאן תעלומה פסיכולוגית, שאינה אופיינית לרגן בילבד. ממשלתו של מגחם בגין וסיעתו בכנסת מלאה ובדושה במש־תמטים, אנשים שלא שירתו כלל או שלא שירתו ביחידה קרבית.

מה גורם למיתאם השלילי הזה בין אנשים לאומניים, „זקופי־גו", פטריוטים־של־הידד ושטים־אלי־קרב — ובין אי־הנכונות הבולטת לחרף את הנפש למען אידיאלים אלה?

האם האנוכיות והכדאיניקיות, המרחיקות אדם מן החזית, הן הדוחפות אותם למחנה הלאומני — או שההשתמטות גורמת למצפון רע, המחפש לו פיצוי בחירחור־מילחמה?

על כל פנים, המהפך בחייו של רגן — הפיכתו מאדם בלתי־פוליטי, בעל השקפה ליברלית־שמאלית מעורפלת לנושא־צלב לאומני־קיצוני — החלה אחרי שיחרורו מהצבא.

ב־1947 נבחר כנשיא האגודה המיקצו־עית של שחקני הוליווד, תפקיד שבו הח־זיק במשך שש תקופות־כהונה.

תחילה נחשב עוד כליברל. אך בראי־שית שנות ה־50, כאשר ג׳ו מק־קארתי הילך אימים על ארצות־הברית, הפך רגן ממש בן־לילה איש הימין הקיצוני. כאשר פגשה אותו אוליביה דה־האווילאנד (מלא־ני בחלף עם הרוח) באסיפה אנטי־קומו־ניסטית, נדהמה: „חשבתי שאתה אחד מהם!"

להלשין - רק קצת

מה גרם למהפך לאומני זה? המצפון הרע של הג׳ובניק בימי המילחמה? הסתגלנות לרוח החדשה? האכזבה מן הקאריירה בהוליווד, והחיפוש אחרי קא־ריירה חדשה? ואולי העובדה שמצבו ה־כלכלי השתפר מאוד, שהפך בעל־הון וש־נאלץ לשלם לפחות מס־הכנסה בשיעור של 94 אחוזים? ההתרועעות עם אילי־ההון ההוליוודיים — הכוכבים ומנהלי־האולפ־נים?

קשה לדעת. אולי היה כאן צירוף כל אלה יחד.

על כך פנים, כאשר עבר הגל המקיקארתיסטי ההרסני על חו־ליווד, נמנה רגן, נשיא אגודת־השחקנים, עם משתפי־הפעולה. הוא לא היה אחד המשינים הגי־דולים, שהרסו מאות קאריירות מזהירות ושדחפו אנשים להתי־אבדות. אבל הוא יעץ לחברי־אגו־דתו להלשין קצת.

„זה פשוט," אמר לשחקנית, שהוזמנה להעיד לפני הוועדה לפעולות אנטי־אמרי־קאיות של בית־הנבחרים, מוסד הזכור ל־דראון, „את צריכה רק להזכיר שניים־שלושה שמות (של חשודים בקומוניזם), שכבר הוזכרו ממילא בוועדה."

השחקנית סירבה להשתתף במעשה־הנ־בלה, וגורשה מהוליווד — יחד עם עש־רות מגדולי השחקנים, התסריטאים והב־מאים של הוליווד. רגן נשאר.

מה עושה שחקן בן 50, המתי־

רגן

(המשך מעמוד 27)

יאש מזכות אי־פעם בתפקיד גדול כפרטים? הוא פונה לטי־וויזיה ולפירסומת.

כך עשה רגן, אחרי שנשא את אשתו הנוכחית, נאנסי דייוויס — שגם היא באה אליו תחילה כדי לבקש ממנו עזרה נגד הקירה אנטי־קומוניסטית, שאיימה עליה.

חברת־הענק ג'נרל־אלקטריק, אחת ה־חברות הגדולות באמריקה ובעולם, הציעה לרגן להנחות תוכנית־טלוויזיה שלה. הע־בודה היתה מעטה, השכר עצום, החיים שקטים ונוחים.

נוסף על תפקידו זה נוצל רגן על־ידי החברה כבדרן־נודד בכנסי־העובדים וא־סיפות־המוכרים שלה. חיש־מהר התגלה רגן כנואם מעולה בנסיבות אלה, שלא חייבו מאמץ אינטלקטואלי. הוא ידע לס־פר אנקדוטות מחיי הוליווד, בדיחות. הוא טבל אותן בהערות פוליטיות. וכך, כימעט מבלי להרגיש בכך, הפך רגן בדרן פוליטי — ואחר כך מטיף פוליטי, ונושא־צלב פוליטי.

זה התחיל בצורה תמימה. ככל אזרח מקטר, התלונן רגן על שיעור־המיסים שנאלץ לשלם. משם עבר לסיפור־זוועות על הביורוקרטיה, על ניפוח המנגנון והת־עללות הפקידים באזרחים טובים. הקהל אהב את זה.

בינתיים נכנס הדיבוק ברגן. הוא החל רואה את עצמו כהוגה־דו־עות מדיני, כאיש שיש לו בשו־רה הממשלה משתטת על העס־קים — זהו קומוניזם מסווה — על האזרחים בניי־החורין לחת־נגד — יש צורך במסע־צלב נגד המזימות הממשלתיות — יש „להוריד את הממשלה מעל גבם של האנשים" — היוזמה הפרטית של אזרחים טובים תרפא את כל מחלות הכלכלה והחברה — מס־ההכנסה הוא המצאה מארכסיס־טית.

באותה תקופה גדל בצרפת אדם בשם פיאר פוז'אד, שהטיף לתורה דומה. בן־לילה הפך בעל סיעת־ענק בפרלמנט. קשה לדעת מה היה מתרחש שם, אלמלא בא שארל דה־גול, גנרל אינטלקטואלי ומ־דינאי בעל שיעור־קומה, ושם קץ לתופעה מגוחכת ומסוכנת זו.

המועמד

רונאלד רגן במסע־הבחירות שלו לנשיאות, בתחפושת של קאו־בוי. בניגוד לאגדה, לא נתנה הוליווד לרגן לשחק בתפקידי קאובוי, אלא רק בתפקידים של הבחור הטוב בסרטים מסוג ב'. הוא נראה נחמד מדי מכדי לשחק בתפקיד קשוח של איש המערב הפרוע במערבונים.

בארצות־הברית לא קם דה־גול. רגן הבדרן־הנואם־המטיף נסע מכנס לכנס ומ־תוכנית לתוכנית, הצחיק בבדיחותיו, שיע־שע בסיפוריו והטיף לתורתו. לשם כך הכין לעצמו מכשיר־עבודה יעיל: כרט־סת ניידת, שמילאה מיזוודה גדולה, ובה אלפי קטעי עיתונים מודבקים שהכילו סיפורים על מעללי הביורוקראטיה, מזי־מות הקומוניסטים ובגידות השמאל הלי־ברלי. רגן קרא אותם בנאומיו, מבלי לב־דוק מעולם אף סיפור אחד. רק בשנים האחרונות חדל מכך, כאשר טרחו העי־תונאים לבדוק סיפורים אלה ומצאו שרו־בם סיפורי־בדים.

על כרטיסים אחרים רשם הברקות ש־הצליחו. גם בהערות אלה, שכתב בכתב־ידו לעצמו בילבד, נמנע מקללות. במקום „לעזאזל" רשם „ל־ל".

כאשר עבר רגן את הגבול של הימין, והמשך לקיצוניות רבה עוד יותר, החלה ג'נרל אלקטריק לחשוש. הוא הועבר לחב־רה מיסחרית אחרת.

אך אי־שם, בחדרי־חדרים, החי־ליט מישהו לשים עין על המרצה המצוחיח, הנושא עימו בשורה כה חיובית כמו חורדת מסיהחכנסה של העשירים, צימצום מס־החב־רות של חברות־הענק, הגדלת תע־שיית־החימוש ושאר נושאים ח־חביבים על החון הגדול.

מחסום לפה

ושא־הדגל של הימין הקיצוני היהי אז בארי גולדווטר, שזכה במועמדות ה־מיפלגה הרפובליקאית בבחירות של 1964. גולדווטר נחל תבוסה מוחצת מידי לינדון ג'ונסון הליברלי והאגף הימני היה זקוק למנהיג חדש.

באותה מערכה נאם רגן נאום טלוויזיוני אחד למען גולדווטר — והתגלה כן־רגן כאישיות טלוויזיו־נית אידיאלית וכמנהיג טבעי של הימין הקיצוני־הקיצוני.

„האדרת עברה מן הנסיך הזקן ליורש־העצר החדש," כתב ניוזוויק. הוא לא כתב מי החליט על כך, וכיצד קרה הדבר.

התשובה ידועה, בקווים כלליים. קבוצה של מיליונרים התקבצה והחליטה בשקט כי רגן הוא האיש.

המישפחה הראשונה

רגן (22) שאיכזב את הוריו והפך רקדן. הוריו מקפידים לציין בכל הזדמנות שהוא „גבר אמיתי" — כאמור, לא הומו־סכסואל. לידו: קולין ובעלה, מיכאל (35), בנם המאומץ של רונאלד רגן וג'יין ויימאן, היחידי שהפך איש־עסקים סולידי. הבת פאטי (27) עומדת ליד אמה, נאנסי. פאטי היתה פעילה במהומות הסטודנטים באוניברסיטת קליפורניה, שדוכאו על־ידי אביה כשהיה מושל המדינה, ואינה מדברת עימו על פוליטיקה. הבת הבכורה, מורין („מארני"), בת ה־39, היא פמיניסטית מושבעת ומתנגדת לדיעות אביה.

רק לעיתים רחוקות מתאספים כל בני השבט של רגן. **בתמונה, מימין:** הבן

הבחור הטוב

רגן בתפקיד אופייני בסרט היא עובדת **כדי לשלם את שכר הלימודים באוני־ברסיטה**, סרט מטוג ב', לצד וירג'יניה מאיו. בסוף זכה, כמובן, בנערה — כמו בכל סרטיו. מנהלי־הליהוק הציבו אותו כימעט תמיד בתפקיד האיש הטוב, הסימפאטי, שלא דורש עומק.

האשה הראשונה

עם ג'יין ויימאן ובתם הראשונה, מוריין, בימים שבהם היו הזוג ההוליוודי האידיאלי. בניגוד לרגן, הצליחה ג'יין בקולנוע, זכתה באוסקר, הפכה כוכבת־קופה, היא השתעממה בחברת בעלה והם התגרשו.

האשה השניה

רונאלד רגן, נשיא אגודת השחקנים בהוליווד, בחברת אשתו השנייה, נאנסי. הוא הכיר אותה כאשר פנתה אליו וביקשה עזרה נגד רודפי־הקומוניסטים בשנות ה־50.

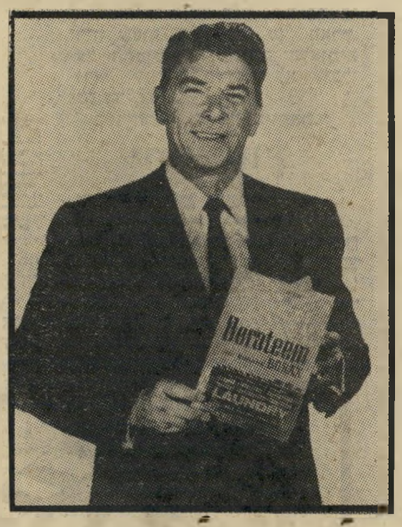

מפרסם

רגן כאיש־פירסום בטל־וויזיה, מוכר סבון־כבי־סה, לפני שהוא עצמו הפך מוצר של־וויזיוני למכירה באמצעי־הפירסומת.

היא השפיעה עליו להציג את מועמדותו בתפקיד מושל קליפורניה, מימנה את המסע והביאה לכחירתו.

בתפקיד המוגבל של המושל הצליח רגן, להפתעת רבים, יותר מכפי שציפו. הוא עבד מעט ככל האפשר, האציל מירב ה־סמכויות לאחרים. הוא הוסיף לנאום על עקרונות הימין הקיצוני, אך עשה את ההיפך. הוא תבע קיצוצים מרחיקי־לכת בתקציב, והגיש תקציב־שיא חסר־תקדים. הוא תבע את גירושם של פרופסורים רא־דיקליים מן האוניברסיטה וחתם (בטעות, לדבריו) על חוק־ההפלות המתקדם ביותר בארצות־הברית. בישיבות ישב בשקט, צייר פרצופי־אדם על פיסות־נייר, קבע כמה עקרונות — ואז הסתלק או נרדם.

רגן לא תיקן הרבה בקליפורניה, אך גם לא קילקל הרבה. פטרוניו החזיקו כי אפשר להסתכן ולהכין אותו למירוץ על הנשיאות.

פעמיים ניסה ונכשל — בעיקר מפני שלא השתדל יותר על המידה. עצלנותו הטיבעית מנעה מאבק לחיים־ולמוות. הוא לא דחף לקבל את המינוי, אלא נדחף על־ידי פטרוניו. הוא לא היה מוכן לוותר על דרך־חייו הנוחה, על ההנאות הכרוכות בעושרו. כאשר חשב על הנשיאות, ראה אותה במושגים הוליוודיים. כך סיפר פעם לידיד כי היה רוצה להיות נשיא רק כדי שיקרה הדבר הבא: הוא יישב מול ליאו־ניד ברז'נייב, יקשיב במשך שעה וחצי לדבריו של המנהיג הסובייטי ולתרגום, ואז יקום, ייגש בצעדים איטיים אל ברז־נייב וילחש באוזנו, ברוסית: גיאט!

הפעם השתדל ברצינות. הוא ידע כי זוהי ההזדמנות האחרונה. גילו המופלג, במושגים אמריקניים (69) הביא אותו אל הגבול האחרון. בריאותו תקינה, כנראה. הוא מזדקק לעדשות־מגע, שמיעתו לקוייה, הוא עבר ניתוח של הערמונית. אך שערו הוא, כנראה, בלתי־צבוע, והוא מסוגל לע־בוד, כדרכו, כמה שעות ביום.

במהלך מערכת־הבחירות לא דאגו עוזריו ופטרוניו לבריאותו, אלא ללשונו. היה צורך לגמול אותו מהתזדקק לכרטיסיה המגו־חכת שוב, על רישומיה הבלתי־בדוקים והפשטניים.

מדי פעם ניסה לדבר בלי הכנה, ואז נכשל בהצהרות מדהימות או מצחיקות. כך אמר כי יקבע את הקו בין ארצות־הברית וברית־המועצות „בחולות של סעו־דיה" — הצהרה שהובנה כוויתור על איראן. הוא הבטיח להוריד את המיסים ב־30% תוך הגדלה עצומה של תקציב־הביטחון. היה צורך לשים מחסום לפיו.

אולם היריבים שזילזלו בו לקו בשגי־אה גסה. בעימות הטלוויזיוני המפורסם עלה בהרבה על ג'ימי קארטר. הוא שפע ביטחון עצמי קל של בדרן מיקצועי, היה חביב ונחמד, „הבחור הטוב" של 54 סר־טיו.

?נגד עיניהם של מיליוני אמרי־קאים העלה את עולמו: עולם פשוט שבו הטוב הוא טוב והרע הוא רע, שבו יש פיתרונות פשו־טים לבעיות מסובכות, שבו ניתן לרפא את חכל בעזרת עבודה חו־גנת, יושר ויוזמה פרטית.

סוג בי

רגן (משמאל) ליד ארול פלין, הכוכב הזוהר של רגן ולהפגין את הזילזול בו.

על הסוס

רגן בראש תהלוכת־בחירות בדרום ארצות־הברית, בתפקיד שניתן לו לשחק רק לעיתים רחוקות בהוליווד. במשך 27 שנים, חיפש רגע תפקיד שיהפכו לכוכב, עד שהתייאש ופנה לטלוויזיה, לפירסומת ולפוליטיקה.

עולמו של „מר טלוויזיה"

צחונו של רגן הוא נצחון הימין הקיצוני, הלאומני והריאקציוני.

שטות היא לטעון כי אמריקה לא בחרה ברגן, אלא דחתה רק את קארטר.

באמריקה קרה מה שקרה ב־1977 בישראל. הציבור מאס אז במערך ורצה בשינוי. אך הוא לא יכול היה לבחור במנחם בגין אילו היו תורותיו של בגין מעוררות בו זוועה ובחילה.

האמריקאים אכן מאסו בקארטר, אך הם לא היו יכולים לבחור ברגן אילו תור־תו הרתיעה אותם באופן קיצוני.

אמנם — רק 26% של ציבור־הבוחרים האמריקאי בחרו ברו־נאלד רגן. כימעט מחצית הציבור נמנעה בכלל מהצבעה, ובין ה־מצביעים גבר מיספר הגברים על מיספר הנשים. אך אין הדבר משנה את התמונה.

מדוע, אם כן, נבחר האיש?

קודם כל, ממחיש הדבר את ההגמוניה של הטלוויזיה בחיים המודרניים. רגן הוא, בעצם, „מר טלוויזיה" — לא פוליטיקאי המצליח בטלוויזיה, כמו קארטר, אלא איש־טלוויזיה המצליח בפוליטיקה.

שנית, אין ספק שזהו ביטוי לכמיהה העמוקה של האמריקאים לערכים פשוטים, לתמונת־העולם הפשוטה של המערבון ה־

(המשך בעמוד 30)

(המשך מעמוד 29)

...גוי. „הבחור הטוב" רגן מתגבר ...האינדיאנים הרעים, שהם ה־...סים.

...אמריקה המתוחכמת החלה מבי־ ...בימי קארטר, כי המאבק בין ...פון לדרום, בין העולם המפותח ...בין העולם השלישי, מציג אתגר ...אור יותר מאשר החלוקה הישנה ...ן מערב ומיזרח. רגן בא להח־ ...את התמונה הפשוטה הקודמת, ...אטא את הבעיות המסובכות אל ...נחת לשטיח של מליצות.

...שלישית. יש כאן נוסטלגיה ל־ ...לם הכלכלי הפשוט של ימים ...רו, שבו היה שכר לעמל, וה־ ...ים היו סבירים, תמונת־העולם ...ל מילטון פרידמן, שנכשלה בכל ...קום שבו נוסחה תורתו, משתל־ ...עתה על אמריקה באמצעות ...יא שיניו נעצמות מעצמן ...שר מדברים בנוכחותו על בע־ ...ת הכלכלה.

...לכך התופעות האלה יש ...קבלה כישראל? „האדם ה־ ...ון" בישראל מתגעגע אל ממנה עוזרים חכמים, מק־ שיב לעצה חכמה ומחליט על פיה החלטות חכמות.

אצל רגן יהיה המצב קשה יותר. אין הוא די חכם כדי לדעת מ י הם היועצים החכמים, ואין לו הידע והכושר כדי להבחין בין עצה טו־ בה ועצה רעה. יועץ בעל ביטחון עצמי ודיבור תקיף ישכנע אותו יותר מאשר יועץ נבון.

כמעשה יהיה הדבר דומה למישחק של פוקר. גורלות רבים יהיו תלויים בכחירה מיקרית של יועצים ועצות.

ידוע כי רגן אינו יכול לתפקד כשיש אי־שקט סביבו. כאשר יוע־ צים רבים בינם לבין עצמם, הוא סובל קשות. אין הוא מסוגל לפ־ טר אנשים, לנזוף במי שמגיש לו עבודה גרועה.

כתוצאה מכך הוא מקיף את עצמו באנשים שהם נ־ חים לו ואיש יראהו, שאין להם דיעות בולטות, המסו־ גלים להסתדר זה עם זה. לא אנשים מקוריים, מבריקים, בעלי השקפות חריגות, אלא אנשי־יצוות נוחים ומאופקים, בינוניים, חסרי־פנים.

החשש הגדול הוא כי נשיא אר־ צות־הברית יקבל רק החלטות מע־ טות, על סמך עצות בלתי־בדוקות־ כראוי מפי צוות שאינו מורגל לה־ כין עבודה יסודית ומקיפה, תוך היעזרות במיטב המוחות. במיקרה הטוב ביותר, תהיה זאת נשיאות ממוצעת. במיקרה הרע ביותר, היא תוכל להיגרר אל תוך הרפתקות ומשברים שאת סופם מי ישורנו — לא מתוך רצון רע, אלא פשוט ביגלל בורות, שיטחיות וחוסר־ ידע.

הוא איש עשיר, תודות לידידיו המיליונרים שדאגו לסדר לו הון ונכסים.

הוא פרגמטי יותר מכפי שהוא נראה, קנאי פחות מכפי שהוא נשמע.

בורותו הנוראה מסוכנת יותר מאשר קנאותו חני־ ראה.

בישראל רגילים לשאול: טוב או רע ליהודים? אולם ישראל היא חלק מן העולם. אסונות הפוקדים את העולם, בלי קשר לישראל, עלולים להמיט על ישראל שואה גדולה יותר מפעולות אנטי־ישרא־ ליות מובהקות.

אנשים כמו וינסטון צ'רצ'יל ונוויל צ'מברליין, אדוארד אלא־ דייה ובניטו מוסוליני, יוזף דז'־ גאשווילי (סטאלין) ורבים אחרים, שלא היה להם יחס מיוחד ליהו־ דים, עזרו להביא על עם־ישראל את השואה הנוראה, מפני שתרמו את תרומתם לפרוץ מילחמת־העו־ לם השניה, ששימשה מיסגרת ל־ שואה.

השאלה הראשונה היא, על כן: האם הנשיא ה־40 של ארצות־הברית הוא טוב לעולם, טוב לאנושות? האיש ששיחק כימעט שלושים שנה בתפקידים בי־ טרטים מפוג כ' — הפך עתה בעל התפקיד מס' 1 בעולם.

הרגנים כשעת הניצחון
תפקיד מספר 1 בעולם

...עירה היהודית, על ערכיה ...פשוטים ואמונותיה הפש־ ...ניות, כשם שהאמריקאי ה־ ...מוצע מתגעגע אל העיירה ...ה אתמול. האתגר של מום־ ...ווה נראה כפשוט וכבתי־ ...סובך בהשוואה לתמונה ...אמיתית של העולם. עולם־ ...אגדות הילדותי של מיל־ ...ון פרידמן מושך יותר מן ...מציאות הכלכלית המפו־ ...כת, שאי־אפשר להבין או־ ...תה, והכי רוצים לברוח מפי ...בעיות קשות אל עולם ...מיוני של „גאווה לאו־ ...מית", הישענות על עצמנו, ...כוחים ומסורת.

הורוסקופ יומי

...ם כן, איזה מן נשיא יהיה ...רונאלד רגן?

האיש הממשיך לקרוא לאשתו ...ם „אמא" *, שהסיפרייה בביתו ...וכנה על־ידי דקורטור פנימי ...אובקת פעם בשבוע על־ידי ה־ ...זרת," בודק מדי יום את ההור־ ...סקופ שלו.

...אין הוא מסוגל לעבוד הרבה. גם ...שיא ישמור על שעות־עבודה ...בות. פירוש הדבר: רוב ה־ ...זדה תיעשה על־ידי יועצים ו־ ...זרים.

...אין רע בכך, כאשר האדם ...וא אינטיליגנטי. איש חכם

...ג'יין ויימן נתנה לו בת זכן הוא מאומץ). הבת הבכורה, ...ין, דבה עם אביה מפני שהיא ...ינסטית, והוא מתנגד להפלות. ...ן המאומץ, מייקל, הוא איש־ ...קים. נאנסי נתנה לו אף היא ...בן. הבת, פאטי, מסרבת לד־ ...עימו על פוליטיקה, מפני ש־ ...היא פעילת־סטודנטים והיה בש־ ...ך עם מוסקאי־רוק. הבן, רון, ...ה רקדן, למורת רוחם של הוריו, ...קפידים להסביר, כי „הוא גבר ...חי. טרחנו לוודא זאת."

העם

הורביץ - הסוף?

האם היה ה־15 בנובמבר יום־הכיפורים של ייגאל הורביץ?

יום־הכיפורים של 1973 היה יום־ הדין של משה דיין. תוך כמה שעות הפך אליל־ההמונים לשבר־ כלי.

יתכן כי דבר כזה קרה השבוע לבן־דודו של דיין ומעריצו, ייגאל הורביץ.

באותו יום פורסם מדד המחי־ רים של חודש אוקטובר. הסיפרה גרמה לגלים של תדהמה, שהצי־ פו את הארץ מגבול אל גבול. 11.

כישלון טוטאלי. במשך שנה שלמה, הצליח ייגאל הורביץ. הצ־ לחה זו לא היתה בתחום הכל־ כלה, אלא בתחום יחסי־הציבור.

בשטח הכלכלי הסתבר כי אין בידו להושיע. היזם המצליח, ש־ הציל כמה מיפעלים פרטיים מסים־ ליפול, בא אל תפקידו ללא הבנה כלשהי בכלכלת ה„מאקרו" — הכלכלה הלאומית ש א י נ ה דומה לכלכלה של מיפעל פרטי.

העובדה שהביא עימו, כתוצאה מעיסקה מפוקפקת עם צעירי־ המפד"ל, מנכ"ל חדש, שגם לו אין הבנה בכלכלה הלאומית, לא הקלה על מלאכתו. הד"ר יעקוב נאמן (ראה עמודים 41—40) הוא מומ־ חה למיסים, ובעיקר לעקיפתם, אך לא למשק ממלכתי.

התוצאה היתה שבשנת כהונתו של הורביץ לא השתנה שום דבר מהותי. היה שיפור במאזן־התש־ לומים של המשק (היחס בין הייבוא והייצוא), אך גם הישג חשוב זה התגמד לעומת הכישלון הטוטאלי בעצירת האינפלציה. ה־ עובדה המכרעת המהלכת אימים על המדינה, ההורסת את היסודות הפסיכולוגיים של הכלכלה והחב־ רה, והחודרת מדי יום אל תוך חיינו של כל פרט.

מר אין־לי. לעומת זאת גילה הורביץ כישרון עילאי ליחסי־צי־ בור.

הפשטות של דיבורו, חוש־ההו־ מור שלו, יכולתו למצות את טע־ נותיו בכמה מילים מובנות לכל — „אין לי!", „שמור על הלירה שלך!" — איפשרו לו להחזיק מעמד גם כאשר כישלונו היה ברור.

אילו אפשר היה לפתור בעיות כלכליות לאורך ימים על־ידי פע־ לולים "פסיכולוגיים, יכול היה הורביץ להצליח. אך השפעת ה־ פסיכולוגיה היא מוגבלת. שפת העובדות חזקה מדי.

מתי נכשל האיש מבאר־טוביה? אל חוסר־הבנתו היסודית בתה־ ליכי המשק הלאומי, שמנעו גיבוש מדיניות כלכלית חדשה, נוספה אי־ יכולתו לבצע גם את השינויים שאת נחיצותם הבין. הצעותיו ה־ קלושות למילחמה בהון השחור הוחנקו באיבם על־ידי עמיתיו, המייצגים כמוהו את המעמד המח־ זיק בהון זה. נסיונו להביא לציס־ צום מכריע של תקציב־הביטחון, האוכל את המדינה, נשא רק פי־ רות עלובים. אף אחד מן השרים לא היה מוכן לצמצם את תק־ ציבו באופן מאסיבי, ובראש הממ־ שלה עומד איש שאינו מסוגל לכ־ פות דבר כזה על אנשיו.

אך הורביץ אינו יכול להאשים אחרים בכישלונו. מבלי לחטוא לאמת. דיעותיו שלו עצמו הן ש־ היו אויבו העיקרי. כלאומן קי־ צוני, המתנגד לביצוע הסכם־ השלום עם מצריים, אין הורביץ יכול להטיף באופן משכנע לצימ־ צום תקציב־הביטחון. ויומיים אח־ רי שפורסם המדד המדהים של האינפלציה, החליטה הממשלה ה־ שבוע לשלם סכום אגדתי למת־ נחלי פיתחת־רפיח.

גרוע מזה: בעוד שהממשלה מתכוננת לשלם בידה האחת הון־ עתק למפוני הפיתחה, היא שופכת בידה השנייה מיליארדים נוספים לכיגון התנחלויות בגדה המערבית וברצועת־עזה, שסופן יהיה כסוף ההתנחלות באיזור ימית.

הניצחון של ווטרלו. במצב מטורף זה יכול להצליח רק שר־ אוצר בעל תפיסות חדשות וברי־ רות, ובעל היכולת הפוליטית לכ־ פות את דעתו על הממשלה.

להורביץ חסרות שתי התכונות גם יחד. אבל יש לו פיקחות פר־ ליטית. יתכן כי ינצל אותה כדי לבצע תימרון מתוחכם: להפוך את כישלונו כשר־האוצר לקרש־קפי־ צה מיפלגתי.

רבים סברו השבוע כי ייגאל הורביץ אכן ילך בדרך זו. הוא יכין תקציב של קיצוצים, שעמי־ תיו לא יוכלו לקבלו, יפרוש ב־ רעש גדול מן הממשלה ומן הלי־ כוד, יפיל את הממשלה וישתתף בבחירות בראש רשימה חדשה, שתוכל, אחרי הבחירות, להצטרף לקואליציה בראשות המערך.

אם יצליח בכך, יעלה גם על נפוליון. הקיסר הצרפתי לא היה מסוגל להפוך את ווטרלו לניצחון.

מדיניות

נסיעה מיוחדת

מה שנראה כרעיון מבריק, התגלה כהתחכמות תפלה.

בגין נכשל

כל שחקן הוליוודי מכיר את האימרה, שהפכה סיסמה בעיר־ הסרטים.

„אל תצלצל אלינו," אומר איש־ הלהיקו לשחקן אחרי מיבחן־הבד, „אנחנו נצלצל לך."

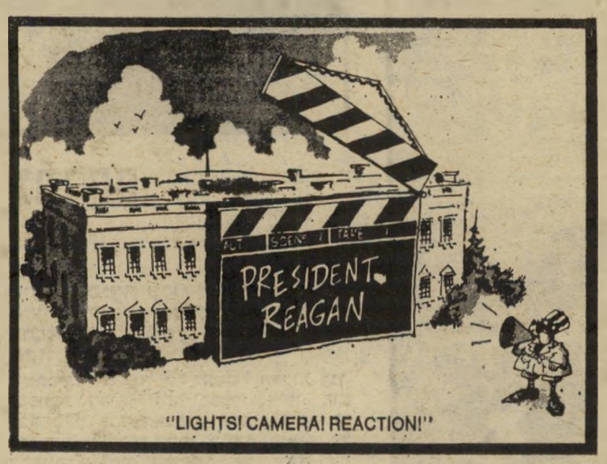

„אורות! מצלמה! אקשן!"*
"Don't call us, we'll call you!"

בגין להתקבל אצל רגן נראתה כנסיון מביך לקפוץ אל ראש ה־ תור — תכונה המיוחסת לא־פעם ליהודים דווקא. רגן, שאין לו שום נסיון בענייני־חוץ (ראה עמודים 29—26) לא היה מוכן לפ־ גישה לפני שבחר בצוות ממשלתו ויועציו, ולפני שזה התארגן כראוי לעבודה.

מצב־רוח שפוף. בסך־הכל היתה זאת נסיעה עגומה.

נאומו ההיסטורי המתוכנן של ראש־הממשלה לזכר ז'בוטינסקי עורר ביקורת חריפה, לא רק בארץ (ראה יומן אישי) אלא גם בקרב יהודי ארצות־הברית. אחדים מן הנוכחים תיארו את המעמד כ־ „חצי־פאשיסטי". יתכן שהתכוונו לפולחן־האישיות המוגזם ולשירי־ בית"ר, ששוב אינם תואמים את סיגנון התקופה.

מבחינה מדינית, היה זה כישלון מביך.

נוספה על כך ההרגשה כי מנחם בגין אינו נמצא בשיא כושרו. הדבר הורגש עוד לפני נסיעתו, כאשר הופעותיו בכנסת ובציבור היו חסרות־ברק, עייפות ופאסי־ ביות. תופעה זו נמשכה גם ב־ אמריקה.

נראה כי מנחם בגין נתון במצב־ רוח שפוף. הידיעות מן הארץ, על התמוטטות הכלכלה הלאומית (ראה לעיל), בוודאי לא יכלו לעודד אותו.

בסך־הכל: נסיעה מיותרת.

יחסי חוץ

דגל אדום למלך

ההחיטה שנתקבלה היתה מגוחכת — אך היה יעד מעשי

„האינטרנציונל הסוציאליסטי" אינו פרלמנט עולמי, וגם לא בית־ משפט. הוא בסך־הכל פדרציה של מיפלגות ממדינות שונות, שיש להן מכנה אידיאולוגי כללי משותף.

המטרה העיקרית: לעזור זו לזו להגיע לשילטון ולהחזיק בו.

בפורום זה יש למיפלגת־העבו־ דה הישראלית כוח־השפעה ניכר. במשך 29 שנים רצופות היתה בשילטון — הישג ששום מיפ־ לגה סוציאליסטית אחרת בעולם המערבי לא הגיעה אליו. הקשר שלה עם היהודים בארצות־המע־ רב מעניק לה כוח נוסף. התנועה הסוציאליסטית האירופית היתה תמיד פרו־ציונית ופרו־ישראלית, בגלל מילחמתה בימין הגזעני והאנטי־שמי. גם זה מעניק מיש־ קל נוסף לדעת החברים מישראל.

המלך חדיקטטור. השבוע ניצל שימעון פרס את כל מקו־

(המשך בעמוד 34)

* קאריקטורה בניו־יורק טיימס.

הפירוש המוסכם של מילים אלה: אתה נכשלת, ידידי.

השבוע העביר השחקן־הנשיא של ארצות־הברית לראש ממשלת־ ישראל מסר דומה.

אל ראש התור. הרעיון של ביקור מנחם בגין בארצות־הברית, באמתלה של חגיגה לזכר זאב ז'בוטינסקי, נולד לפני כמה חו־ דשים.

אז זה נראה כרעיון מבריק. בגין יבוא לאמריקה מייד אחרי ה־ בחירות. אם ייבחר מחדש ג'ימי קארטר, יוכל בגין להשפיע עליו עוד לפני שיספיק להתארגן לת־ קופת־ההכהונה השנייה, שרבים ב־ צמרת־ישראל חששו מפניה. ואם ייבחר ירייבו, יהיה בגין המדינאי הזר הראשון שייפגש עימו, וכך יוכל להשפיע על הממשלה החד־ שה בעודה באיבה.

אך כאשר בא המועד, הסתבר כי הרעיון המבריק לא היה אלא התחכמות תפלה. השתדלותו של

דו"ח תשקיף

בגין יקדים

את הבחירות?

שמועות עקשניות מועטות, שראש־הממשלה, מנחם בגין, יפעל דווקא עכשיו להקדמת הבחירות.

לדיברי שמועות אלה, בגין חושב עתה, שמצבו בחודש מאי הקרוב יהיה טוב יותר מאשר בעוד שנה. **בצורה זו ימית בגין את תשומת־הלב הציבורית מהמצב הכלכלי ואף יימנע את פרישת יגאל הורביץ מהממשלה ומהליכוד.**

הורביץ רצה

להפיל את הממשלה

מקורבו של שר־האוצר, יגאל הורביץ, גיששו לפני שבועיים בצמרת המפד"ל, אם תושג תמיכת מיפלגה זו לניסיון מציד של הורביץ להפיל את הממשלה בהצבעת אי־אמון בכנסת.

הורביץ הביא בחשבון אפשרות שיישאר שר־אוצר בממשלת־מעבר, וכאשר אי־אפשר יהיה לפטרו, יוכל לנקוט בצעדים כלכליים מרחיקי־לכת. **המפד"ל דחתה את ההצעה משום שאינה מעוניינת כרגע בהפלת הממשלה ובהקדמת הבחירות בגיד פרשת אבו־חצירא.**

שיחות האוטונומיה

יימשכו

שלושת הצדדים לשיחות האוטונומיה החליטו להמשיך את השיחות, למרות המהפך בארצות־הברית, אם כי לכל ברור שלשיחות אלה אין כל ערך מעשי. **את האמריקאים ימשיכו לייצג בשיחות פרופ' לינוביץ וג'יימס לנארד, למרות שלכל ידוע שמחה־20 בינואר, מועד כניסתו של רונלד רגן לבית־הלבן, הם כבר לא ימשיכו בתפקידם.**

השאיפה והיוקרה

עלתה כסף

השיגעון הפרטי של ממוא מקום ראש־הממשלה, יגאל ידין, לחבוא להחזמה בדבר הפיצויים העצומים לתושבי פיתחת־רפיח, עורר תרעומת רבה אצל כל שרי־הממשלה.

ידין לחץ להגיע להחלטה בדבר פיצויים מוגדלים, המסתכמים להלכה ב־11 מיליארד ו־100 מיליון לירות לתושבי הפיתחה, אך יגיעו, למעשה, לסכומים גדולים יותר. השרים לא התנגדו לו, אך דווקא היועץ המישפטי לממשלה, הפרופסור יצחק זמיר, היה זה שגרם לכך שהחלטת הממשלה לא תהיה סופית. הוא טען שכמה סעיפים בהסכם צריכים שיפוץ מהבחינה המישפטית.

חברי־הממשלה מעריכים שידין נטפל לנושא רק משום שרצה להוכיח שהוא יכול לסיים עניינים בעת שראש־הממשלה, מנחם בגין, נעדר.

שערוריה

בחברת־דלק

שערוריה גדולה עומדת לפרוץ כשיתגלו כל הפרטים בדבר מכירת מניות־הממשלה באחת מחברות־הדלק הגדולות בארץ.

מנכ"ל מישרד־האוצר, חד"ר יעקוב נאמן, בוחש בעיסקה שעדיין לא יודע עדיין שר־האוצר יגאל הורביץ. **בשערוריה מעורב אחד הבנקים הגדולים, המחזיק במניות־הממשלה בחברת־דלק זו בנאמנות. ככל הנראה יימסרו פרטי העיסקה לידיעת המישטרה ומבקר־המדינה.**

שינויים

במפ"ם

במפ"ם כבר דנים בהרכב רשימת המיפלגה לכנסת העשירית. ברשימת המערך מוקצה למפ"ם אחד מכל שיבעה מקומות.

היום כבר ברור כמעט לחלוטין כי חברי־הכנסת מאיר תלמי וחייקה גרוסמן לא ייכנסו לכנסת העשירית. פיכוויו של ח"כ משה עמאר, המייצג את המיזגר העירוני ואת בני עדות־המזרח, פחתו במידה רבה בגלל התקפתו על המישטרה בתחילת פרשת אבו־חצירא.

ח"כ אמרי רון ונפתלי פדר ימשיכו, כנראה, לכהן גם בכנסת הבאה. מזכיר המיפלגה, ויקטור שם־טוב, יעמוד בראש הרשימה, ויהיה מועמד להחונת שר. **גם חברת־הכנסת חייקה גרוסמן תזכה למישרת שר, אם ירכיב המערך את הממשלה הבאה. כמועמדים לכנסת מזכירים במפ"ם את ד"ר גד יציב, את יאיר צבן ואת נפתלי בן־משה, חבר הוועדה־המרכזת של ההסתדרות.**

ייעקף מחסום

60 האחוזים

המערך יעקוף את החלטת ועדת־המישנה של הוועדה המכינה לוועידת מיפלגת־העבודה, שלא לבטל את מחסום 60 האחוזים, שחייב לצבור במרכז המיפלגה כל ח"כ המבקש להיות מועמד לתקופת כהונה שלישית.

ההצעה החדשה: עשרים הח"כים הראשונים ייבחרו בבחירות רגילות ע"י־די מרכז המיפלגה, עשרים נוספים ייבחרו במחוזות. ועדה מסדרת תיקבע את המיקום ברשימה ותוסיף לארבעים הראשונים את המועמדים הנוספים.

שוב קרע

הורביץ - פת

שר־האוצר, יגאל הורביץ, כועס על שר־התעשייה, גדעון פת, בגלל מחירי השמן.

הורביץ טוען שפת כינס בכוונה את ועדת־המחירים, ביום שבו נודע על אסון 11 האחוז, ואישר את העלאת מחיר השמן. לדעת הורביץ, עשה זאת פת בגלל היריבות האישית שביניהם, כדי להגדיל את המדד של החודש הבא.

מדוע נאם ידין?

סגן־ראש־הממשלה, הפרופסור ייגאל ידין, סרב לבקשת ידידים, ליד קיברם של דויד ופולה בן־גוריון, להגיב בנאומו על דבריו של ראש־הממשלה, מנחם בגין, בארוחת־הערב לזיכרו של זאב ז'בוטינסקי, שנערכה בניו־יורק.

ידין התבקש להתייחס לכך שבגין שבח ליצין את בן־גוריון כמקים המדינה וטען שז'בוטינסקי הקים את המדינה. ידין טען: „לא קראתי את הנוסח המדוייק של הנאום של בגין."

מישפחת בן־גוריון תמהה כשנודע לה שידין הוא זה שיספיד את ראש־הממשלה הראשון של ישראל. המישפחה ביקשה מנשיא המדינה, יצחק נבון, שהיה מזכירו של בן־גוריון, להספידו, אך נבון טען שהוא עייף, וביקש מידין לשאת דברים ליד הקבר.

נאמן קשר קשרים

בחוגי הממשלה מציינים בסיפוק רב את הקשרים שאותם הצליח מנכ"ל מישרד־האוצר, הד"ר יעקוב נאמן, לקשור עם אנשים בכירים במימסד החדש בארצות־הברית.

נאמן, שהיה בטוח בניצחון רגן, דאג להתיידד עם המקורבים לנשיא המיועד, עוד לפני הבחירות. אחד מאנשי המפתח במימשל החדש, מי שעומד להתמנות כשר, ריצ'ארד אלן, הפך לידידו האישי של נאמן.

תוכנית הצימצום

תיגנז

תוכנית „בנק ישראל" לצימצום היקף הפעילות של קרנות הייצוא ב־10 מיליארד לירות ד־600 מיליון דולר תיגנז.

במישרד־האוצר מכינים תוכנית אלטרנטיבית, שתצמצם אף היא את היקף המימון, אבל לא תפגע ביצוא.

לדעת שר־האוצר, יגאל הורביץ, עלולה תוכנית בנק ישראל למוטט עשרות ומאות מיפעלים וחברות־יצרניים.

רבין ממשיך

לאסוף חומר

אנשי מטהו של יצחק רבין מכינים עתה חומר מרשיע נגד יריבו של רבין, ח"כ שימעון פרס, ונגד ראש מטה־הבחירות של פרס, אהרון („ארי") הראל.

לטענת אנשי רבין, מפעילים השניים טרור הגובל בפלילים על מצביעי מיפלגת־העבודה, והם מתכוונים לחשוף את כל מעשיהם.

אלשייך יחפטר

אחד מראשי חברת אל־על, יוסף („יוסי") אלשייך, עומד להתפטר מתפקידו בעיקבות מניויו של יצחק שנדר למנכ"ל החברה.

אלשייך קיווה שידידו, אברהם („בומה") שביט, ימנה אותו לתפקיד וישלח את שנדר להיות מנהל סניף „אל־על" בניו־יורק.

סכנה לטיסות לצרפת

חברת טיסות־השכר הצרפתית, „איירתור", נמצאת במצב כספי קשה.

החברה מקיימת טיסת־שכר שבועית לישראל, ומייצגת אותה כאן חברת טיולי הגליל. טיסות החברה לארץ יופסקו תוך שבועות אחדים.

איומים על שופט

איומים טלפוניים הגיעו לאחרונה לביתו של שופט בית־המישפט־המחוזי בתל־אביב, חיים דבורין.

המישטרה, שהטילה איפול על הפרשה, מנסה למצוא את זהות המדליפים.

השופט דבורין היה מעורב באחד ההליכים שבהם נעצרו אנשי כנופיית־הכרם.

קשיים לבן־עמי

אחד הבוטיקים המפורסמים ביותר בארץ, בוטיק ג'ו בכפר־שמריהו, נמצא בקשיים כספיים וחוטרו עליו עיקולים.

הבוטיק שייך לליאורה לנדאו, בתו של עובד בן־עמ"י, אחד האנשים העשירים בארץ, ואשתו של העיתונאי אלי לנדאו, עוזר שר החקלאות. השותפה השנייה היא גילי אילין, רעייתו של איש העסקים רמי אילין.

ה'ידיים שהורמו למען חוק באדר־עופר ויורמו למען העלאת אחוז־החסימה - עלולות להמית את המישטר הדמוקרטי בישראל

שוד המנדטים הגדול

ד ה קורה תמיד, זמן קצר לפני מועד הבחירות: נמצא בכנסת מי שמעלה הצעת־חוק שתפקידה הוא להגדיל, באופן מלאכותי, את כוחן של המיפלגות הגדו־לות, על־חשבון המיפלגות הקטנות.

כך שב־יוזולה מדי־פעם רעיון־העיוועים של כינון „בחירות איזוריות" בישראל. מציעי הרעיון מביאים כסיוע את שיטת־הבחירות הנהוגה בבריטניה, בארצות־הב־רית ובכמה ממדינות אירופה המערבית. הם מתעלמים מכך שמדובר, בדרך כלל, במדינות גדולות, שלעתים מחוז־בחירה אחד ויחיד בהן עולה בגודלו על מדי־נת־ישראל כולה, הן מבחינת השטח והן מבחינת מיספר האזרחים. הם גם מת־עלמים מכך שדווקא במדינות הללו, שבהן נקבעה שיטת הבחירות האיזורית לפני מאות שנים, יש עתה עירעורים קשים על הגיונה ויעילותה במדינה מודרנית.

התנגדות המפד"ל לכינון בחירות אי־זוריות אילצה את שודדי־המנדטים מ־המיפלגות הגדולות לחשוב על שיטות „מתונות" יותר. כך עלה לקראת סוף תקופת־הכהונה של הכנסת השביעית חוק „באדר—עופר", כאשר שני חברי־כנסת,

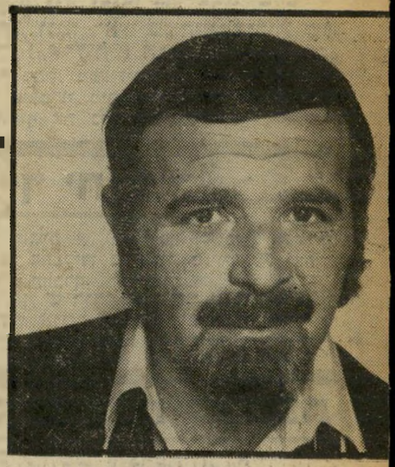

חוק הברזל של האול'גרכיה

פרופסור שבח וייס, הוא מרצה בחוג למדע המדינה באוניברסיטת חיפה ובפקולטה למישפטים באוני־ברסיטת תל־אביב. הוא מחברם של מיספר ספרים ועשרות מאמרים בת־חומי מדע המדינה והפרלמנטריזם בישראל.

לדבריו, אילו היה אחוז החסימה מועלה ל־2.5%, היה נוצר נושא אחר של אי־יודאות, שכן אין לדעת כיצד היה הדבר משפיע על איחודי מיפ־לגות לקראת הבחירות, וכיצד היו מיפלגות אלו מתפלגות אחרי הבחי־רות. אך איחודים מלאכותיים אינם משפיעים לטובה, דווקא. טוען וייס: „אם יש יחידות פוליטיות־אידיאולו־גיות ברורות, אין טוב מזה לעבודת קואליציה או לעבודת המיפלגה. ככל שהגבולות הללו ברורים פחות, נוצר ערפל שהוא אח־ורע למניפולציות פו־ליטיות. ועוד: במיפלגות הישרא־

פרופסור שבח וייס:

ליות שולט 'חוק הברזל של האוליגר־כיה', ויש להותיר מיפלט לקורבנות האוליגרכיה החמיפלגתית. נחוצה ח־אפשרות כי חברי־כנסת, הנשחקים במיפלגה הגדולה, ימצאו מיפלט ב־הליכה עצמאית."

וייס מלגלג על הטענה כי העלאת אחוז־החסימה תסייע לייצוב השיל־טון: „אין מיקרה אחד העשוי להו־כיח כי המיפלגות הקטנות פוגעות ביציבות השילטון. כל המשברים ה־ממשלתיים עד־כה נבעו מקרע בתוך מיפלגת־השילטון, או בין מיפלגת־השילטון לבין המפד"ל. אין שום אפשרות שמתמטיקה ואריתמטיקה של אחוזי־חסימה למיניהם תחזק את אחת המיפלגות הגדולות במידה כ־זאת, שיתאפשר לה לשלוט ללא קו־אליציה. המפתח לפיתרון המשברים מצוי בחיזוק הזרוע המבצעת, ולכך אין פרלמנט חזק וחופשי צריך להפ־ריע."

לדברי וייס, אם המטרה היא לה־שיג שלווה ושקט בכנסת על־ידי הר־חקת המיפלגות הקטנות, לא ברור לו מה תעשה הכנסת, שהרי זו בדיוק מטרתה — לרכז בתוכה את המאבק הפוליטי והרעיוני בין המגמות הר־בות והשונות המופיעות בעם.

הוא מתנגד לסילוק המיפלגות ה־קטנות מהכנסת מסיבה נוספת, חשו־בה: „דווקא בהן צומחים לעיתים־קרובות רעיונות חשובים. „המחאה של היום היא התוכנית הפוליטית של מחר. כשם שיש די הוכחות לכך שהמחאה של אתמול הפכה לתוכנית הפוליטית של היום — ודי להזכיר בהקשר זה רעיונות ומאבקים שהיו נחלת יחידים — כגון המאבק לשלום והנושא הפלסטיני — והיום הפכו לממשות ולנחלת רבים."

הביאס קורפו

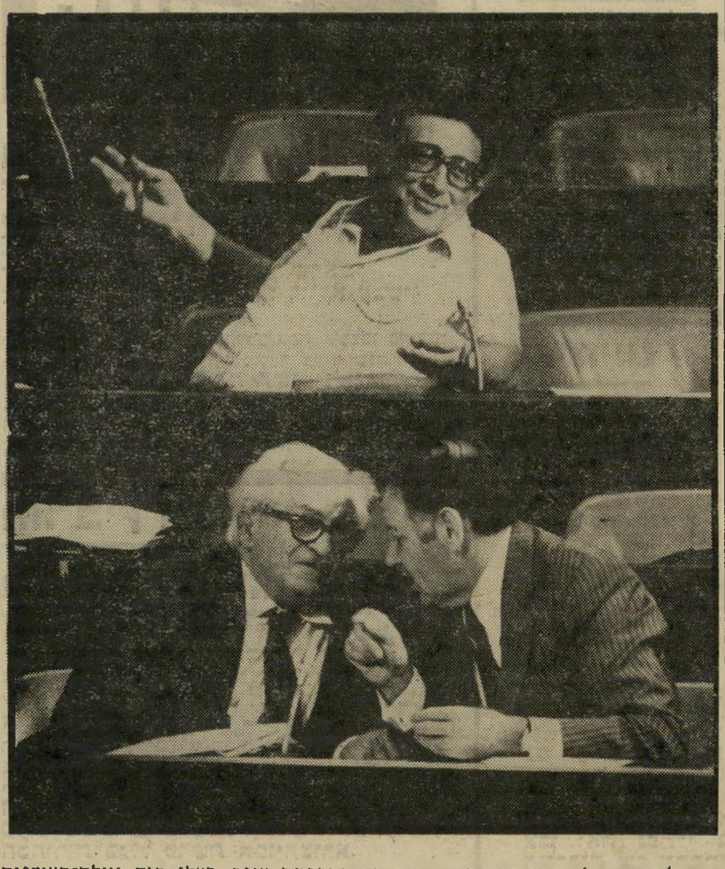

לזכותם של חברי הכנסת יוחנן באדר ואברהם עופר, בעלי חוק גזילת־העודפים מהמיפלגות הקטנות, אפשר לומר כי תרמו לפרלמנטריזם הישראלי גם תרומות שחרגו מן החוק הנושא את שמם. זאת אי־אפשר לומר על ח"כ חיים קורפו, עסקן קטן של סניף חירות בירושלים, הממלא בכנסת תפקיד של תככן קואליציוני בילבד. המיקרה חבא עשוי להדגים זאת יפה:

לפני שלושה שבועות עלתה לקריאה ראשונה בכנסת הצעה לתיקון חוק־הראיות. אם תתקבל, תשחרר את התביעה במישפט מהצורך בהבאת סיוע לעדות יחידה. פירוש הדבר שאפשר יהיה להשליך לכלא מאות ואלפי חשודים, אשר לפי המצב היום אין אפשרות להרשיעם, בהיעדר סיוע לעדות נגדם. כל חברי־הכנסת שדיברו על החוק, וביכללם ח"כ זרח ורהפטיג (מפד"ל) מן הקואליציה, התנגדו לתיקון המוצע. שר־המישפטים, משה ניסים, השיב לטוענים מן הדוכן, לפתע נכנס לאולם ח"כ חיים קורפו בחברת ח"כ פסח גרופר. קורפו לא נכח באולם בית הדיון, אך ראה שיש לו רוב, וקרא לעבר שר־המישפטים, בגסות אופיינית: „אין צורך לדבר! כבר השתכנענו, אפשר לגשת להצבעה."

ממש בשעה שקורפו העלה את הצעת החוק שלו, שלטענתו נועדה „למנוע פיצול", הוא השלים את ביצוע העיסקה עם ח"כ סעדיה מרציאנו. תוך התעלמות מחוות־הדעת של היועץ המישפטי לממשלה, שקבע במפורש שאין להעניק לח"כ זה מעמד של סיעה, אחאי קורפו במישרין לא רק לפרישתו של מרציאנו, אלא גם להכרה בו כסיעה. מרציאנו נספח עתה אל הרוב הקואליציוני, בניגוד גמור לעמדתם של בוחרי של"י, שמכוחם הגיע לכנסת. זהו ח„ביאס קורפו" * של ח"כ קורפו, המוכיח את אי־כנות כוונותיו.

* הביאס קורפוס" — בלטינית, „הביאו את הגוף". דרישה מישפטית מקובלת, שבה נדרשת התביעה להביא אדם (בדרך כלל עצור) לבית־המישפט. עיקרון זה הוא אחד ההישגים במאבק לכינון מדינת־החוק, ונועד למנוע מעצר בלתי־חוקי, חטיפה על־ידי השילטון, וכו'.

אחד מהליכוד ואחד מהמערך, חברו יחד כדי להעביר את עודפי־הקולות של המיפ־לגות הקטנות לרשות המיפלגות הגדולות. כך צצה ועולה עתה הצעת־החוק של ח"כ חיים קורפו (חירות) להעלות את אחוז־החסימה מ־1 ל־2.5 אחוזים. גם במיקרה זה מביאים מצדדי אחוז־החסימה הגבוה דוגמות ממדינות אחרות — אך שוכחים לציין כי גרמניה המערבית, שבה נהוג אחוז חסימה בן 5% (מתוך מגמה למנוע חדירת נאצים וקומוניסטים לפרי־למנט) היא ארץ נגועת טירור פוליטי. כל המומחים הפוליטיים מציינים את ה־קשר הישיר בין עוצמת הטירור וגובה אחוז־החסימה.

קשר זה נובע מאמת פשוטה של ה־מישטר הדמוקרטי. כאשר אין אפשרות לכל הזרמים הפוליטיים בציבור לבוא לידי ביטוי בדרך לגיטימית ושווה לאח־רים, פתוחות שתי דרכים. בארצות־הב־רית, שבה נהוג אחוז־חסימה גבוה בצו־רת עצם שיטת־הבחירות האיזורית, בחר הציבור בדרך האדישות. המיפלגות הגדו־לות הולכות ונעשות דומות. לפני הצי־בור אין עומדת אלטרנטיבה ממשית. והתוצאה: בבחירות לנשיאות משתתפים רק כ־50% מבלעי זכות־הבחירה.

המישטר הדמוקרטי־פרלמנטרי שאנו מכירים בנוסח המערבי מבוסס על־כך שב כנסת יושבים נציגי רצון־העם, כפי שזה התבטא בבחירות. נציגים אלו מבטאים בבית־הנבחרים את עמדות בוחריהם בכל נושא המועלה לדיון, ועל־פי יחסי־הכו־חות ביניהם מורכבת הממשלה. מישטר זה מבוסס על־כך שכל העמדות הפו־ליטיות שוות בערכן זו לזו, ובבחירות

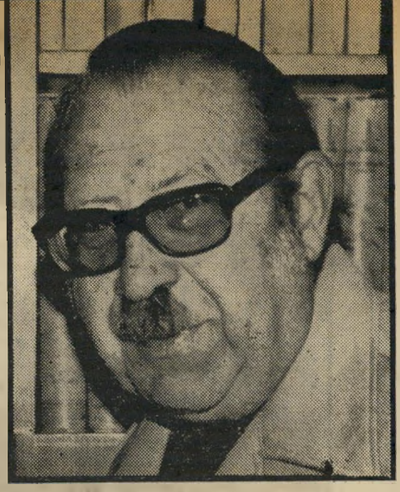

כנסת ראשונה: יזיז־מור
לא היה נכנס

היה אחוז חסימה בן 2.5% נהוג מלכת־ילה, מן הבחירות לכנסת הראשונה.

● **בכנסת הראשונה**, שנבחרה ב־ינואר 1949, היו ארבע רשימות שצברו פחות מ־2.5%. **נתן יזין־מור**, מי שהיה מפקד הלח"י, היה נשאר בכלא, ולא היה מגיע לכנסת בראש רשימת־הלוחמים. ל־ימים היה יזין־מור פובליציסט ידוע, ומראשי מחנה־השלום בישראל. לכנסת לא היו מגיעים גם **רחל כהן**, שייצגה את נשות ויצ"ו; **זכריה גלוסקא**, ש־ייצג את התימנים; וכן **אמין ג'רג'ורה** ו**סיף־אל־דין אל־זועבי**, שעמדו ב־ראש הרשימה הדמוקרטית של נצרת.

● **בכנסת השנייה**, זו שנבחרה ב־1951, היה המצב חמור יותר. שש רשי־מות לא היו עוברות את אחוז־החסימה של קורפו. **אליהו אלישר**, נשיא־הכבוד של הפדרציה הספרדית העולמית ושל המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני לא היה מגיע לכנסת, ועימו חברו, **בנימין ששון**, מרשימת־הספרדים.

אחר לא היו מגיעים לכנסת, שכן רק"ח זכתה בבחירות אלו ב־2.3% בלבד.

● **בכנסת השביעית** היו נעדרים **אורי אבנרי** ו**שלום כהן** מתנועת העולם הזה — כוח חדש. גם המרכז החופשי של **שמואל תמיר** ו**אליעזר שוסטק** — שניהם היו עתידים להיות שרים בממשלת־הליכוד — צבר 1.2% בלבד. **משה סנה** ממק"י לא היה מגיע לכנסת, וכמוהו שני חברי הכנסת של פועלי אגודת־ישראל, ביניהם **אברהם ורדיגר**, "הצייר של הכנסת". ושוב — ארבעה חברי־כנסת ערביים.

● **בכנסת השמינית** היה נפקד מקומם של שלושת נציגי התנועה־לזכר־יות־האזרח, **שולמית אלוני**, הדוקטור **בועז מואב** ו**מרשה פרידמן**, מי ש־יסדה את התנועה הפמיניסטית בישראל. **מאיר פעיל**, בראש רשימת מוקד, לא היה מגיע לכנסת, וכמוהו **ג'אבר מעדי**, שייחד **חמד אבו־רביע** ו**סיף אל־דין אל־זועבי**.

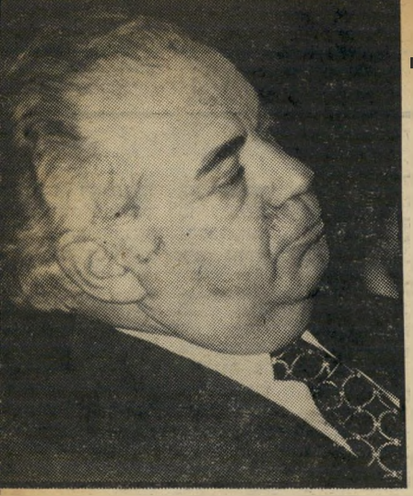

כנסת שביעית: שמואל תמיר
לא היה נכנס

בכל אחד מתשע הכנסות לא היו נכנסים בממוצע שמונה ח"כים שנבחרו

רשימת הח"כים שהיו נפסלים

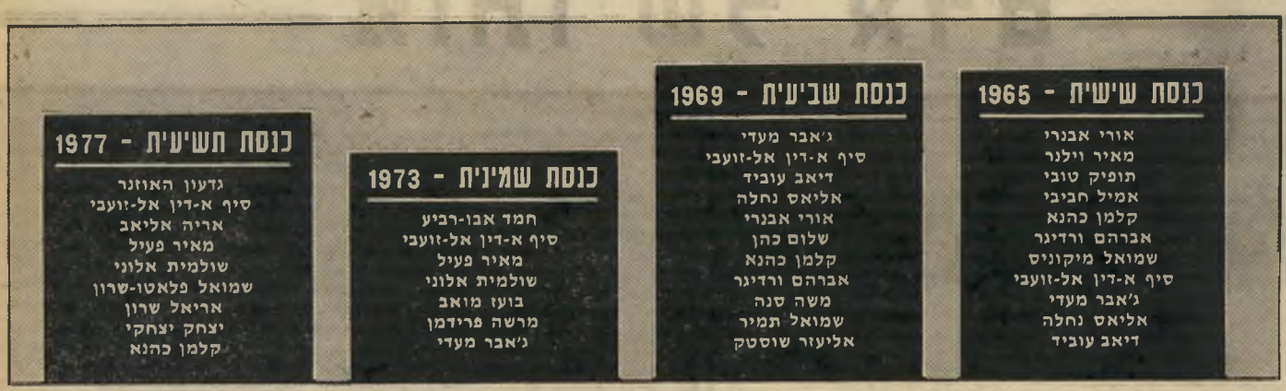

נקבעת רק מידת התמיכה הציבורית בכל אחת מהעמדות הללו. מידת התמיכה עשוייה להשתנות בכל ארבע שנים. מי שמבקש להעלות את אחוז־החסימה מבקש לבטל את השוויון הבסיסי בין העמדות הפוליטיות השונות, ובכך לעוות את רצון הציבור.

לאמת פשוטה זו יש הוכחה פשוטה. די לראות מה היה קורה בישראל, אילו

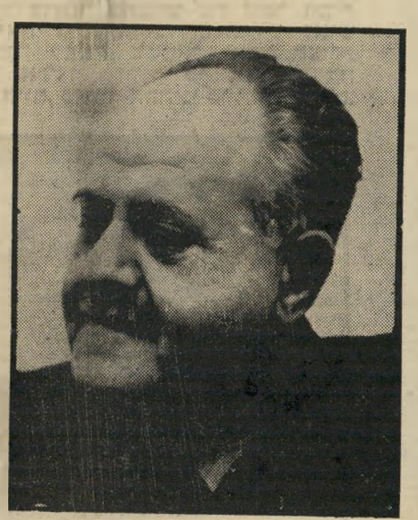

כנסת שביעית: משה סנה
לא היה נכנס

לכנסת לא היה מגיע גם **שימעון גרידי**, מרשימת התימנים. חמישה ח"כים ערביים. שייצגו שתי רשימות, היו נעדרים אף הם. מנהיג אגודת־ישראל, הרב **יצחק־מאיר לוין**, היה נותר בחוץ, וכן **שלמה זורנין**, היום יו"ר ועדת־הכספים של ה־כנסת. לכנסת לא היו נכנסים גם אנשי פועלי אגודת־ישראל.

● **בכנסת השישית** היו אלו רק הרשימות הערביות שצברו פחות מ־2.5% כל־אחת, וחמישה חברי־כנסת ערביים לא היו מגיעים לכנסת.

● **בכנסת הרביעית** היתה מת־קבלת תמונה זהה. הרשימות הערביות צב־רו יחד 3.9%, אך אף־לא־אחת משלוש הרשימות צברה 2.5%.

● **בכנסת החמישית**, שנבחרה ב־1961, רצו פועלי אגודת־ישראל בנפרד. ח"כ **קלמן כהנא**, שהיה סגן־שר־התח־נורך־והתרבות בשנים 1966—1961, לא היה נבחר, כמוהו **יעקב כץ**, חברו לרשימה. גם ארבעה חברי־כנסת ערביים, ובראשם **ג'אבר מעדי**, מי שהיה סגן־שר התיק־שורת, לא היו מגיעים לכנסת בראש רשימותיהם.

● **בכנסת השישית**, שנבחרה ב־1965, היו שוב שש רשימות שלא הגיעו ל־2.5%. שוב היו נפקדים מהכנסת אר־בעה חברי־כנסת ערביים, ושני חברי־הכנסת של פועלי אגודת־ישראל. הרשי־מה החדשה — העולם הזה — כוח חדש, צברה 1.2%, ו**אורי אבנרי** לא היה מגיע לכנסת. לקראת בחירות אלה חל הפילוג במיפלגה הקומוניסטית. **שמואל מיקו־ניס** מהסלע האחד, ו**מאיר וילנר, תו־פיק טובי** ו**אמיל חביבי** מהפלג ה־

● **הכנסת התשיעית** היתה מאבדת שבע רשימות: **אריה אליאב** ו**מאיר פעיל** משל"י, **שולמית אלוני** מר"ץ, **גידעון האוזנר** מהליברלים העצמאיים, **אריאל שרון** ו**יצחק יצחקי** משלום־ציון, **שמואל פלאטו־שרון**, הרב **קלמן כהנא** מפועלי־אגודת־ישראל, ו**סיף אל־דין אל־זועבי**.

מתיאור־מצב זה מתברר כי בממוצע היו שמונה ח"כים מסיעות קטנות נעדרים בכל אחת מתשע הכנסות. את מקומם ב־כנסת היו תופסים ח"כים אפורים ומייצ־עים, משולי הרשימות הגדולות — אנשים אשר, אילו התמודדו לבדם בבחירות, לא היה להם צל של סיכוי להגיע לבית־המחוקקים. דוגמה: חיים קורפו עצמו.

לא יכולים להיות חילוקי־דיעות על ה־תרומה העצומה שתרמו לבית־המחוקקים הישראלי דווקא רבים מבין חברי־הכנסת של הסיעות הקטנות.

אך חמורה לא פחות העובדה שאחד מכל 15 בוחרים בישראל לא היה יכול להגיע לייצוג פרלמנטרי. ציבורים רבים ומגוונים היו נידונים לאלם. הציבור ה־ערבי בישראל, שגם כך הוא זוכה בתת־ייצוג ניכר, היה מאבד חלק עצום מייצוגו.

קל לומר שמצב זה היה נמנע על־ידי איחודים בין רשימות, שלא היה להן סי־כוי לעבור את אחוז־החסימה. איחודים כאלו היו מלאכותיים וחסרי כל יציבות, ובוודאי שלא היו מוסיפים ליעילותו של הפרלמנטריזם הישראלי. אם יועלה אחוז־החסימה, ייפגע היסוד המוצק של המיש־טר הפרלמנטרי־דמוקרטי — שכל הדי־עות שוות מלכתחילה, ושרק הבחירות הן הקובעות איזו מהן עתידה להיות מש־

פיעה יותר בפרק הזמן שבין בחירות ל־בחירות.

היידיים, שהורמו כדי להעביר את חוק באדר—עופר, ואולי יורמו כדי להעלות את אחוז־החסימה ל־2.5%, עלולות להעלות את אחוז החסימה ל־5%, ל־10%, וגם ליותר מכך — ולהמית את המישטר הפרי־למנטרי בישראל.

כנסת תשיעית: אריאל שרון
לא היה נכנס

מאנו וידראר זחבריו בתל־אביב
700 דולר לחודש

(המשך מעמוד 30)

ות־הכוח האלה כדי להשיג הי־
ג פוליטי מפוקפק למדי: להכ־
ת את האינטרנציונל לקבל הח־
טה אשר יכלה להתפרש כתמי־
ה ב„אופציה הירדנית" שלו,
בה הוא קשר את כל יוקרתו
אישית.

אין באינטרנציונל אף מדינאי
ציני אחד המתייחס ברצינות ל־
יסמה זו. עצם הצגתה בפורום
ה גובל בגיחוך, שהרי האינטרנצ־
נל הוא אנטי־מלוכני, ותמיכתו
דיקטטורה של מלך בארץ מיד־
רית דומה להלצה.

יתר על כן, האנשים המפוכחים
אינטרנציונל, כמו וילי בראנד
ברונו קרייסקי, שהפכו מומחים
ענייני המרחב, יודעים כי אין
ל ממש בסיסמה. פשוט לא יתכן
סכם בין ישראל, בהנהגת פרס,
בין המלך חוסיין, מאחר שפרס
ינו מסוגל להציע לחוסיין את
מינימום הדרוש לו: החזרת ירו־
לים המיזרחית ונסיגה לגבולות
־4 ביוני 1967.

סאדאת למען פרס. אולם
ול האיום של מיפלגת־העבודה
ישראלית לגרום לשעוריה בינ־
אומית, נסוגו ראשי האינטרנצ־
נל. הם נכנעו — אך לא בקלות.

תחילה נוסח מיסמך, שתמך
מראית־עין בפרס, אך לא באו־
ן מהותי. הוא קרא לירדן להצ־
רף למשא־ומתן — מבלי לאמר
י חוסיין מייצג את העם הפלס־
יני, או שהדבר מונע את הש־
תפות אש"ף. אולם הניסוח הת־

אים לפרס, שיכול היה לטעון כי דעתו נתקבלה.

תמכה במאמץ המישלחת המצ־רית, שרצתה להיעזר בישראלים כדי להתקבל לאינטרנציונל. בוט־רוס בוטרוס־ע'אלי, שהופיע הפעם בשם מיפלגת־השילטון המצרית, שאינה מוגדרת כסוציאליסטית, תמך במאמצי פרס — הן כדי להתקבל לאינטרנציונל, הן כדי לעזור לפרס להגיע לשילטון. אח־רי שהמצרים התייאשו סופית מ־מנחם בגין, זהו עתה יעד מצרי ברור.

גם קרייסקי תמך בהצעה. אך ברזמנית העניק את תמיכתו גם ליוזמה של המישלחות מספרד ומאיטליה, שהגישו הצעה שנייה, אשר קראה לישראל לנהל משא־ומתן עם אש"ף. קרייסקי טען, בצדק, כי אין סתירה בין שתי ההצעות: גם ירדן וגם אש"ף צריכים להצטרף למשא־ומתן.

לחיזוק טענתו הביא קרייסקי עימו את אחד מנהיגי מחנה־השלום באש"ף ובפת"ח, עיצאם סרטאווי רב־הפעלים. אולם מול האולטימטום של פרס, שראה ב־הצעה זו חבלה בסיכוייו להיבחר בישראל, נדחתה ההצעה הנוגדת.

הסוס הנכחר. להחלטה שהת־קבלה אין ערך כשלעצמה. אך טמונה בה החלטה אחרת, מעשית הרבה יותר: מנוי וגמור עם רא־שי האינטרנציונל וביכללם קרייס־קי, לעזור למיפלגת־העבודה לח־זור לשילטון בישראל, על כל סוס שהיא תבחר בו.

כיום נקרא הסוס הזה „אופציה ירדנית".

הודים

מישלוח הודים

הודים שהגיעו לארץ כדי להתפרנס, מצאו עצמם חסרי־כל

עשרות הודים הציפו את חדר־ההמתנה של מלון אמבסדור בתל־אביב. „לאן נלך?" יבב אחד מהם, והאחרים מיהרו לנחם אותו. „אין לנו כסף לקנות אפילו לחם," הור־סיף אחר. הם הצטופפו וניסו לנ־חם זה את זה.

מנהל המלון, בני אבישר, הס־תובב ביניהם חסר־אונים. „מה אני יכול לעשות?" שאל. „אני כבר מחזיק אותם חודש במלון מבלי שישלמו, מאכיל אותם ומש־תדל לעזור להם. אבל לכל דבר יש גבול."

תחילתו של הסיפור ב־21 בספ־טמבר. קבוצה של 70 אזרחים הודים, שהגיעו לארץ ממצרים, טענו שהם חקלאים שבאו ללמוד חקלאות בישראל. חודש אחר־כך הגיעה לארץ קבוצה שניה, שמנ־תה 47 איש, אף הם הודים שה־גיעו ממצרים, והצטרפו לחבריהם ששכנו במלון אמבסדור.

סוכנות נסיעות בשם וי־אי־פי הייתה האחראית לאירגון מקומות־הלינה, ואף שילמה עבור היומיים הראשונים של שהייתם במלון.

„בכלל לא היו לי ספקות לגבי הקבוצה," סיפר מנהל־המלון. „הת־ייחסנו אליהם כמו אל כל קבוצת תיירים רגילה. ראש־הקבוצה, בחור בשם בגה, היה אתי בקשר ואיתו הסדרתי את כל העניינים. לפני חודש בערך פנה אלי בגה ובי־קש להישאר עוד תקופה מסויימת במלון.

„הבחור הבטיח לסדר את כל עניניי התשלום ביום העזיבה. לא

(המשך בעמוד 38)

מותו של אדם

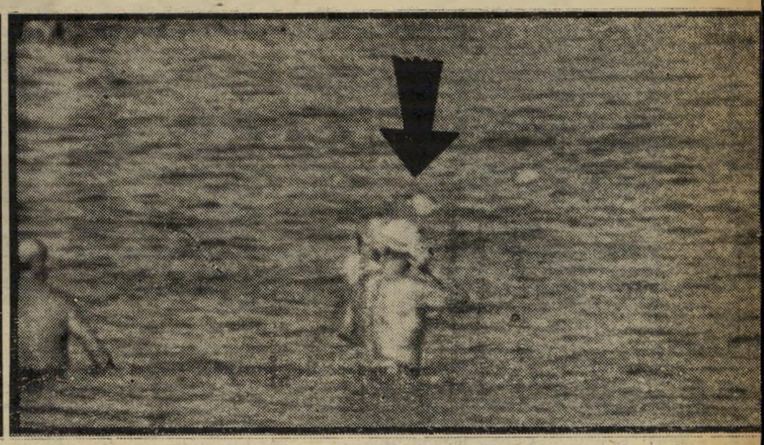

זעקות „הציון!" משכו את תשומת־ליבו של עמי בן־ארי, שעמד שבוע שעבר על המזח בחוף ימה של תל־אביב. הוא הבחין באדם מובע מרחק כמה עשרות מטרים ממנו. יום קודם עבר בן־ארי ניתוח מסובך עיניו, וזכן לא יכול היה לקפוץ לעזרת האיש. תחת זאת הפעיל את מצלמה שהיתה עימו. למחרת היום הוא נדהם לקרוא בעיתון כי „גופת לומני נמשתה אמש מוך חוף תל־אביב, בידי מתרחצים שהבחינו בגופה." יקומיו של בן־ארי מוכיחים כי הידיעה היתה מפוקפת. בתמונה למעלה יומין נראה ראשו של הטובע במקום המסומן בחץ. למרות שהמתרחצים עמדו בסמוך לו, איש מהם לא נזעק לעזרתו. המתרחצים חששו, כנראה, שהיכנס עמוק יותר, וזכן העדיפו לקרוא לעזרת אנשים מהחוף. בתמונה למעלה משמאל נראה איש מישמר־הגבול אץ לעבר המקום שבו הושכב הטובע, כשבידו מיכני־החנון. תמונה זו צולמה בהפרש של עשר דקות מהראשונה. בתמונה למטה מימין נראה צוות־האמבולנס מגיש לאיש עזרה־ראשונה, אך ללא הועיל. בתמונה למטה משמאל נושא הצוות את גופתו מן המקום. מן הצילומים אפשר ללמוד כי בניגוד למה שהיה כתוב בעיתון, היה הטובע עדיין בחיים, כאשר הבחינו בו המתרחצים.

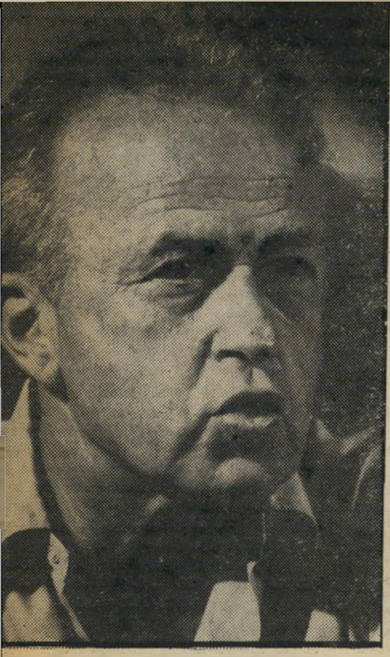

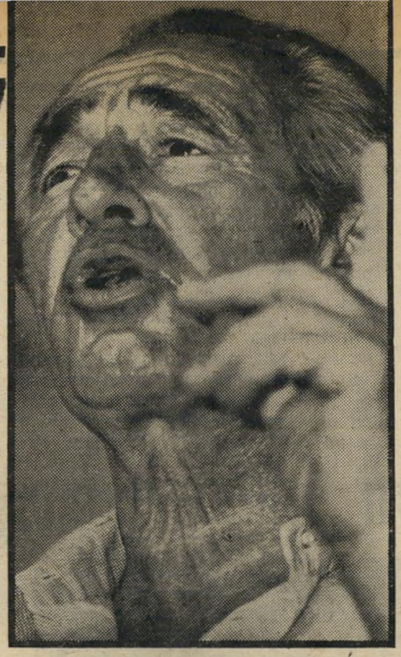

לפני יותר משנה האשים רבין את פרס בפי־ברוק מכתבים נגדו. היום עובד למען רבין מנהל אותו המישרד - ואיש זה נחשד בפריצה למישרדו הקודם

ווטרגייט 2

שמעון פרס

ב יום שני, ה־8 בנובמבר 1980, ב־11 לפני הצהריים, עצרה מכונית ליד מישרד־הפירסום קמפיין שברחוב ארלוזורוב בתל־אביב. מהמכונית יצאו אנשי מטה־הבחירות של רבין, המכינים למענו את ההתמודדות נגד שמעון פרס על ראשות הממשלה הבאה. הם הגיעו לישיבה ב־מישרד־הפירסום עם האדם המשמש כדוברם וכפירסומאי של רבין.

האיש שקידם את פניהם במישרד היה אורי בן־משה, שיום אחד קודם־לכן, ביום ראשון, שוחרר בערבות לאחר שהוגשה תלונה כאילו פרץ למישרד־הפירסום עידן, וגנב משם מיסמכים שחלקם נגעו להתמודדות במיפלגת־העבודה.

בראש אנשי רבין שהגיעו אל בן־משה עמדה העיתונאית ניבה לניר. היא ובעלה, הבלש הפרטי מאיר פלבסקי, היו אחראים לפני יותר משנה לגילוי פרשת „המיכתבים המפוברקים" שנשלחו ממישרד־הפירסום עידן ליומון דבר, וכוונו נגד יצחק רבין, תוך שימוש מטעה ביומני־שרת.

כאשר הואשם מישרד־הפירסום עידן ב־מישלוח המיכתבים הללו — ובעיקבות כך הופסקה ההתקשרות בינו ובין מיפלגת־העבודה — עמד בראש המישרד הזה אורי בן־משה. עכשיו — הוא משרת את הצד השני.

אם יש אמת בתלונה שהוגשה למישטרה — הוא עושה זאת, אולי, בנאמנות רבה מדי.

לפני שבועיים, ב־5 בנובמבר 1980, הגיש עוזי פלד, בעל מישרד עידן, תלונה ל־מישטרה. בתלונה טען פלד כי אורי בן־משה או שליח מטעמו פרץ למישרד עידן שברחוב יהושע בן־נון בתל־אביב, גנב משם מיסמכים הקשורים לעבודת המישרד, וכן צילם מיסמכים אחרים והחזיר את המיסמכים המקוריים למקומם.

פלד אומר כי הסתמך בתלונתו על שני גורמים: **ראשית, הוא חש בהיעלמם של** מיסמכים במישרדו, ובאי־סדרים במיס־מכים הקיימים. כיוון שהיה לו אמון מלא בעובדי מישרדו, לא היה לו ספק כי זו עבודה מבחוץ.

הפריצה שעליה התלונן עוזי פלד היתה במישרד זה, ברחוב יהושע בן־נון בתל־אביב. מימין — דלת המישרד. משמאל — ארון תיקים שממנו, על־פי תלונתו של פלד, נגנבו מיסמכים. באמצע: אורי בן משה, שעד אפריל השנה היה מנהל מישרד זה, והשבוע שוחרר בערבות לאחר שנע־צר בעיקבות תלונת פלד. המישטרה אינה בטוחה אם היתה פריצה.

יצחק רבין

לדבריו, קיבל אישור לחשדותיו כאשר הראה לו מישהו מיסמך פנימי של מישרדו, שתצלומו נמצא בידי המשביר לצרכן. לא היתה שום דרך שבה יכול היה המשביר לצרכן לקבל את המיסמך ממישרדו. פלד אומר, שמיסמכים שלו, שנמצאו גם בידי לקוחות אחרים של מישרדו, הגיעו לשם בדרך שאינה ברורה לו. חשדותיו נפלו על אורי בן־משה, מי שהיה מנהל המישרד התל־אביבי של עידן במשך שמונה שנים, עד אפריל השנה, והיה אף שותף לחמישית מריווחי המישרד.

עבודתו של אורי בן־משה בעידן הופ־סקה, טוען פלד, בעיקבות מקרים רבים של „מחדלים" ו„מעילה באמון". אחד המיקרים הללו היה פרשת־המיכתבים־המפוברקים.

ווטרגייט
מיספר 1

ל פני שנה וחודשיים, ב־17 בספטמבר 1979, הגיש יצחק רבין עתירה לבית־הדין הפנימי של מיפלגת־העבודה. העתירה הוגשה בעיקבות כתבות שפירסמה ניבה לניר בדבר — על המיכתבים המשמיצים את רבין שנשלחו מעידן.

באותו יום התייצב יצחק רבין מול מצלמות הטלוויזיה, והישווה את הפרשה לפרשת־ווטרגייט. הוא רמז שהעניין אינו מתחיל ואינו מסתיים במיכתבים, וכי מת־נהלת נגדו מערכה שלימה, חשאית וזדונית.

באותה תקופה עדיין לא היה רבין המתמודד נגד פרס. המתמודד היה יגאל אלון, שרבין היה תומכו העיקרי, ומאוחר יותר ירש את מקומו בראש מחנה אלון. הפרשה זכתה לכינוי פרשת ווטרגייט הישראלית.

בעיקבות העתירה החליט בית־הדין הפנימי של מיפלגת־העבודה, בראשות עורך־הדין ארי אנקורין, להפסיק את ההתקשרות בין מיפלגת־העבודה ובין מישרד עידן. את האחריות לפרשה נטל על עצמו עובד המישרד, דוד פוגל.

טענתו של עוזי פלד נגד אורי בן־משה: „הוא היה האחראי, וברח מאחריות. מישהו אחר היה צריך לקחת את העניין על עצמו." מעבר לכך מוכן פלד להוסיף כי לדעתו לא היה כל דבר פסול במישלוח המיכתבים נגד רבין. „אנחנו לא מהיום בעסק הזה, ויודעים יפה שכל הגורמים הפוליטיים משתמשים בשיטה הזאת. היו שמות אמי־תיים של שולח מיכתבים, ולא היה זיוף." זאת גם דעתו של דוד פוגל, שהיום הוא מנהל עידן בתל־אביב במקום אורי בן־משה: „לא היה שום זיוף במיכתבים. בטעות נשמטו סוגריים, שבהם הופיע שמו של משה דיין מהציטטה. כולם עושים את זה."

דעתו של אורי בן־משה על אותה פרשה שונה לחלוטין. הוא סירב אז לקחת את האחריות, והיום הוא ממשיך וטוען כי לא ידע דבר וחצי דבר על כתיבת המיכתבים הללו. „הכל נעשה מאחורי גבי, היתה כאן קנוניה. לי נודע על כל הפרשה מעיתון דבר. אני מוכן להיחקר על זה בפוליגרף."

(המשך בעמוד 38)

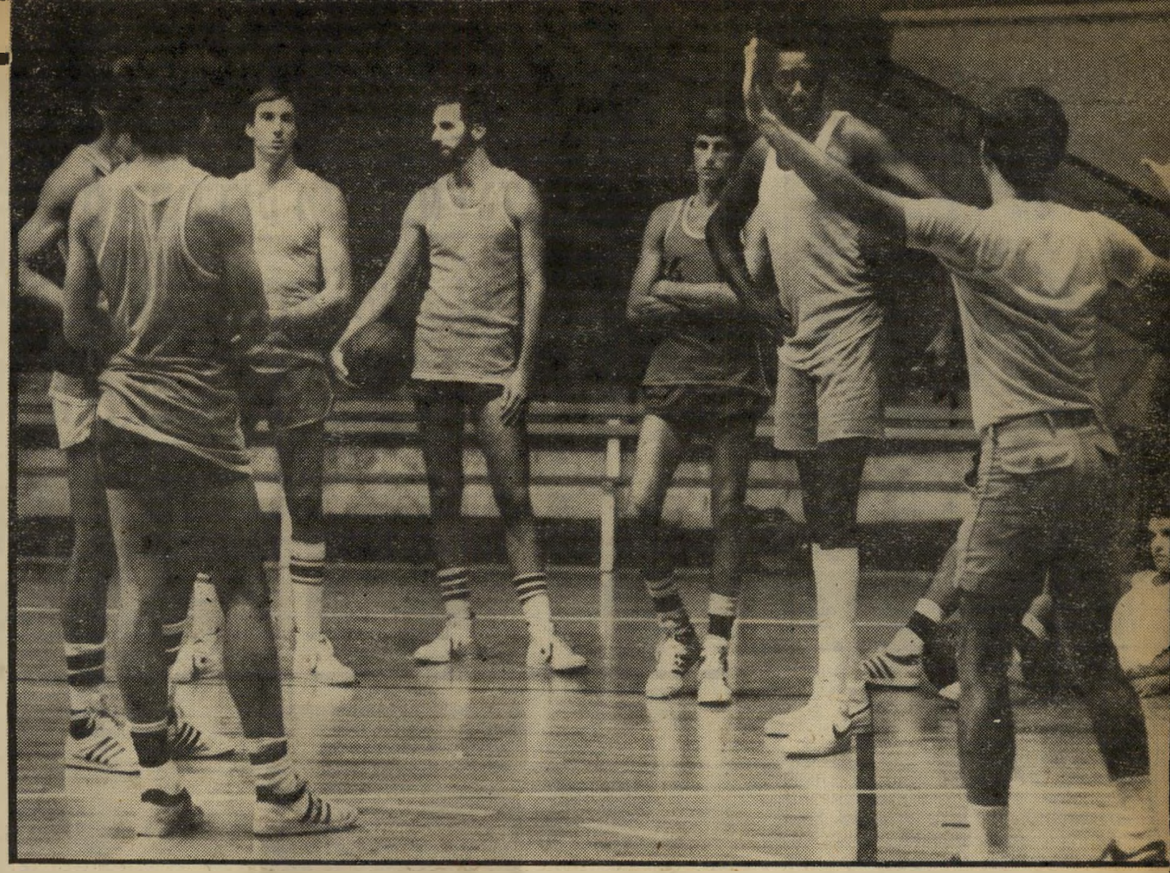

קבוצת הפועל תל

ויליס (2.05 מטר) ישב חיוור בצד. הוא איבד 31 קילוגרם אחרי דלקת־מעיים. דני ברכה עיקם שוב את הקרסול וחזר בצלי־עה כדי להיות על המיגרש, אבל הוא מיעט לנוע. ובארי לייבוביץ, שהורחק ממישחקי־הגביע, ניסה לתרגל עם לבן מרסר טכניקה של מישחק.

מרסר הובא רק לפני חודש מארצות־הברית, גובהו 2.10 מטר, והוא אמור להיות התשובה של הפועל לארל ויליאמס ממכבי תל־אביב. אבל הוא צעיר מוויל־יאמס ותסר־ניסיון.

פיני חוזז, שחקן שצמח בקבוצה ושהפ־תיע תמיד בהתפרצויות לסל, מתנשף בכבדות באימון. הוא החל להתאמן באי־חור בעונה זו.

ריגר, המאמן, מאיץ בשחקנים לתת את כל נשמתם במישחק „אני לא יודע מה זה

לא להרים ידיים

שמחה ריגר, מאמן הפו־על תל־אביב, מנחה את שחקניו לקראת מישחק הדרבי נגד מכבי תל־אביב. הוא מקווה שמשחקניו יכתיבו את קצב המישחק. ויפגינו מישחק טוב ביום הדרבי. אם תצליח קבוצת הפועל תל־אביב לנצח, היא תציל שוב את המאבק המרתק בין שתי הקבוצות הירי־בות.

קבוצה במשבר

„אם לא ננצח זה הסוף שלכם," צעק אוהד קבוצת־הכדורסל של הפועל תל־אביב לעבר המאמן שמחה ריגר. אולם ריגר לא התרגש, הוא הורגל להתבטאויות כאלה בזמן האחרון.

ריגר הפסיק למרוט את שיער־זקנו רק משום שהוא גילה אותו. אולם למראה שני שחקנים פצועים בספסל החמישיה הראשונה שלו, ובשל העובדה ששחקן נוסף הורחק משלושה מישחקים עקב עבי־רת־מישמעת, קשה לו להסתיר את המתח שבו הוא שרוי. הוא מעשן סיגריות בשר־שרת ומחלק פקודות לחלל אולם־האימו־נים. השחקנים שלו רצים במיגרש וקול־עים לסל, אולם האווירה מהולה באכזבות.

כלפי חוץ לא יודו שחקני הפועל תל־אביב במבוכה שפשטה בקבוצה, „אנחנו גלך לדרבי כדי לנצח." אולם השחקן ג'ון

לעידוד ארל ויליאמס, שהגיע לביקור במיגרש הפועל, עודר פליאה בין האוהדים, ידי־דיו ויקים וליבוביץ (**משמאל**) הצהירו שזה ביקור ידידותי.

האם הוא יושיע

בתחילת ה... זו מיהרו מ... הברית כדי לרכוש שחקן. תוך כומיים נחתם

להפסיד בכבוד." והשחקנים לא מגיבים. בארי לייבוביץ מרגיש שכל שחקן על המיגרש הוא טוב בפני עצמו, אבל אין כימיה ביניהם. „אם נצליח להגיע למישחק ביום טוב שלנו, נוכל לקחת בדרבי," הוא אומר בלב־כבד.

בשבוע הבא יתמלא היכל־הספורט ביד־אליהו בעשרת אלפים צופים, שיבואו לח־זות בדרבי בין הפועל למכבי תל־אביב.

הכבוד האבוד

ב יצחון נוסף של מכבי, שהובילה בש־נים האחרונות בהפרש נקודות של 47—3, יהיה שיגרתי, אולם אם תצליח השנה קבוצת הפועל־תל־אביב לנצח — יהוה ניצחון זה תקופה חדשה לקבוצה, והפועל תחזיר לעצמה את הכבוד האבוד. ניצחון של הפועל במישחק הכדורסל יזכה שיב את הקהל במישחק מרתק כמו לפני עשר שנים, כששחקנים כמו רמי גוט, צבי לובצקי, חיים חזן, דוד קמינסקי שיחקו בקבוצה והעלו אותה לעילית. מאז לא הצליחו מחליפיהם לשמור על שמה המכו־בד של הקבוצה.

אביב מחכוננת לדרבי ומצפה לנס

שחקי הליגה בעונה הלי הפועל לארצות־זה עם לבן מרסר, שגובהו 2.10 מ'. מצפים שיהווה את התשובה לארל ויליאמס ממכבי. הוא שחקן ריבאונד מעולה ובעל אחוז גבוה של „קליעות" לסל, למרות שהוא צעיר וחסר־ניסיון, הצלחת הפועל בדרבי תלויה בו.

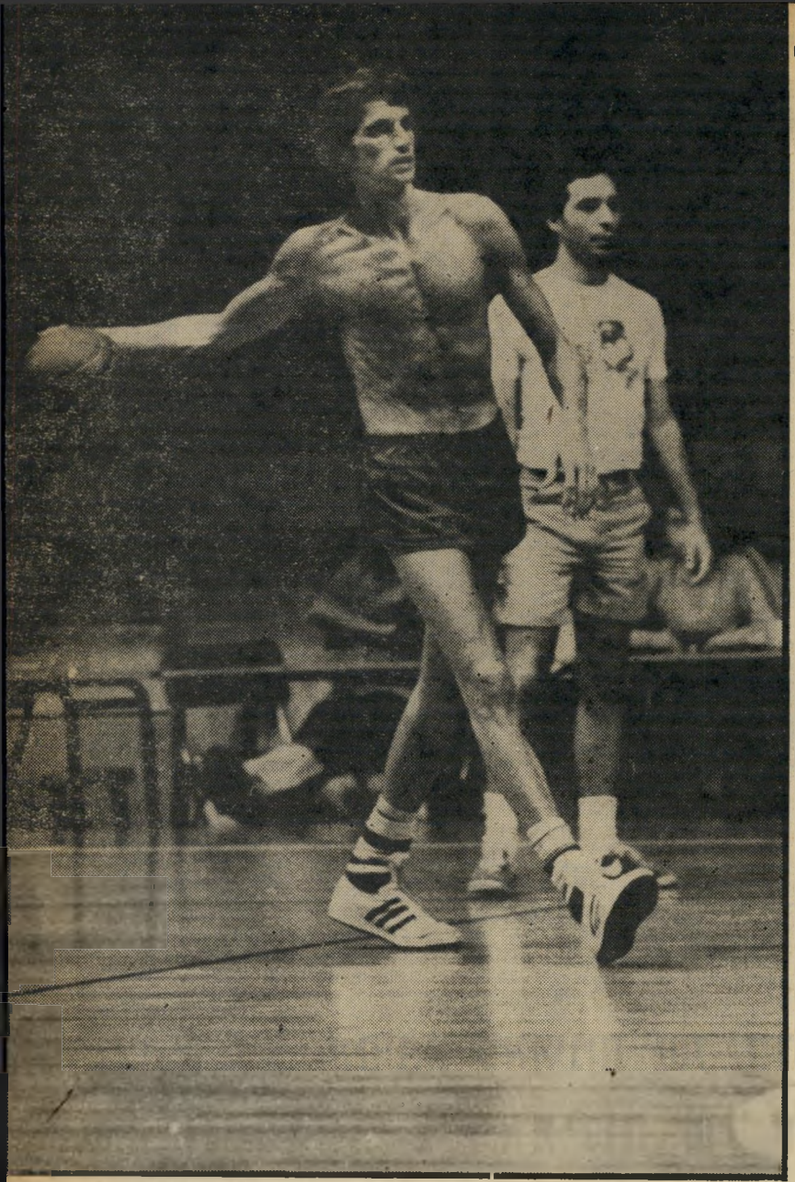

מי המוביל

בארי ליבוביץ רוצה להצעיד את הקבוצה לניצחון. הוא השחקן הטוב ביותר על המיגרש, ובתפקיד רכז־המישחק יוביל את הפועל להפסד או לניצחון. מאחוריו המאמין שימחה ריגר. **בתמונה למטה** פיני חוזז.

זקוקים לתפילה

ה קבוצה יודעת שמנהל מכבי, שמ־עון מזרחי לא יתן לקבוצתו להפסיד. מזרחי מכנה את שחקני קבוצת־**הפועל** בשם האדומים, וכשמזרחי רואה **אדום** בעיניים יש לו אמביציה מייוחדת לנצח.

בשבוע הבא יעלו האדומים למישחק מול הצהובים של מזרחי.

הקהל שימלא את האיצטדיון יהיה מורכב ברובו מאוהדי מכבי, וקריאותיהם „או: אה מה קרה הפועל אכלה אותה" יהיו חלק בלתי־נפרד מהאירוע, אם הפועל לא תצליח למצות את שיא יכולתה. הלחץ הפסיכולוגי החזק על שחקני הפועל יוכל להשפיע עליהם לשני כיוונים: הם עשויים לאבד את העשתונות או להתעלות ולהציג מאבק מרהיב.

שמחה ריגר, בוגר־ישיבה בעבר ובנו של רב אורתודוכסי מניו־יורק, מאמין ששחקניו יכלו למישחק כדי לנצח. „אנחנו זקוקים יותר מתמיד לניצחון הזה," הוא אומר.

אם מכבי תזכה שוב באליפות, הרי הליגה הופכת למשעממת. אך אם קבוצת־הפועל תזכה בדרבי, היא תצית שוב את אותם מאבקי ליגה מרתקים, שסחפו בעבר את כל קהל־האוהדים.

השאלה הגדולה היא מה חושבים על־כך מיקי ברקוביץ, מוטי ארואסטי, אולסי פרי, ארל ויליאמס, ולו סילבר. הם יודעים כי: „דון מזרחי לא אוהב להפסיד לאדומים."

(המשך מעמוד 35)

דוד פוגל מלגלג על טענה זו: „הוא ישב כאן, בכיסא שבו אני יושב עכשיו, וידע על כל מה שנעשה כאן."

פלד ופוגל טוענים שהפריצה למישרדם היא רק חלק מהעניין. שניהם בטוחים שמצותתים לשיחותיהם בטלפון. עוזי פלד אומר שייתכן שמלבד אורי בן־משה מעורבת בפרשה גם „חברת בלשים", ומבטיח שיבקש את עזרת המישטרה.

לדברי עוזי פלד, אין לפרשה, מבחינתו, שום היבטים פוליטיים, אלא היבט פלילי טהור. „מישהו פרץ למישרד. מישהו לקח מיסמכים וצילם מיסמכים אחרים. מישהו הפיץ את התצלומים האלה אצל לקוחות שלי. אני רוצה שהמישטרה תיבדוק ותמצא מי זה. העניין שלי עם הצד הפוליטי נגמר אחרי שהסתיים הקשר ביני ובין מיפלגת־העבודה. זה הצד שלי. עכשיו, אם יש עניינים פוליטיים לצד השני, זאת אינני יכול לומר."

סיכסוך כספי

ב עיקבות תלונתו של פלד פעלה המישטרה במהירות: חוקריה הגיעו אל המשביר לצרכן, ומצאו שם את תצלום המיסמך החשוד כגנוב ממישרד עידן. כשבוע לאחר מכן התייצבו השוטרים בביתו של בן־משה, ועצרו אותו. במישרדו מצאו חבילה של תצלומי מיסמכים, אשר לפי החשד נגנבו ממישרד עידן. בין המיסמכים היה אחד שנשא את הכותרת „תוכנית המאבק".

רבין־פרס
שאלה של אמינות

הדואר של מישרדי מעטפה, שבתוכה היו כל תצלומי המיסמכים האלה. על המעטפה לא היה שם, ולא היתה כתובת. אין לי מושג מי הניח שם את המעטפה. אולי מישהו שרצה לסדר אותי. אין לי מושג איך הגיעו תצלומי־מיסמכים למשביר לצרכן. ברגע שבאו השוטרים ואמרו מה הם רוצים, פתחתי את המגירה ונתתי להם את המיסמכים," אומר בן־משה.

עובדה מעניינת: תלונתו של עוזי פלד על הפריצה למישרדו הוגשה בדיוק כאשר התקשרו אנשי רבין, ביניהם ניבה לניר, בחוזה עבודה עם מישרד־הפירסום של אורי בן־משה. ההסבר של בן־משה לסמיכות־זמנים זאת: „אולי מי שהו מקנא, ורצה לסדר אותי."

בן־משה נעצר ב־13 בנובמבר לחמישה ימים. לאחר שנעצר הגיש פרקליטו, עורך־הדין אברהם ברקת, ערר לבית־המישפט־המחוזי בתל־אביב, ובעיקבות הערר שוחרר בן־משה בערבות של 1000 שקל. ועו"ד ברקת טוען: „היום המישטרה כבר לא בטוחה שהיתה פריצה."

לדברי בן־משה, קשורה הפרשה בסיכסוך כספי על פיצויי־פיטורין, העתיד להתברר בסוף דצמבר בבית־הדין לעבודה. „לעוזי פלד קשה להיפרד מהכסף שהוא חייב לי," הוא טוען.

פרקליטו מספר כי הגיש צו־עיקול נגד פלד, בגין כספי הפיצויים שהוא תובע, והמגיעים ל־50.000 שקל. צו־העיקול שהוטל ביולי על כספים שהמשביר לצרכן חב לפלד בוצע מייד, אך בוטל למחרת לאחר שבן־משה הסכים לקבל התחייבות אישית מבעלי מישרד עידן שהסכום ישולם אם יפסיד המישרד במישפט פיצויי הפיטורין.

בינתיים הגישו עוזי פלד ואב־שלום כץ, בעלי עידן, תביעה נגדית. שבה הם טוענים כי לא זו בלבד שהם אינם חייבים לו דבר, אלא שהוא חייב להם כסף, משום שנטל את חלקו בהשתתפות ברי־ווחי המישרד, בשעה שלא היו כלל רווחים.

עוזי פלד אינו מוכן לומר דבר על „תוכנית המאבק" שכתב למען שמעון פרס. גם אורי בן־משה אינו מוכן לומר דבר על תצלומי המיסמכים שנמצאו ברשותו.

אורי בן־משה אינו מוכן לומר מי היה אחראי לווטרגייט מס' 1. הוא לא ידע על המיכתבים, וברור לו שגם פוגל, שנטל על עצמו את האחריות, אינו האחראי הראשי. „פוגל היה סתם פקיד."

עוזי פלד אומר שלתלונתו אין שום מניע פוליטי, אך אינו מוכן להתחייב ולומר שלפריצה שעליה התלונן לא היה מניע כזה. אורי בן־משה טוען שכל העניין נובע מסיכסוך כספי.

ווטרגייט 1 לא הוסיפה לאמינות של פרס. מה תעשה ווטרגייט 2 לאמינות של רבין?

במדינה

(המשך מעמוד 34)

חשדתי לרגע. למחרת נסע הבחור לירושלים ומאז לא נודעו עיקבותיו.

„כל הקבוצה נשארה במלון. הם נראו לי חסרי־אונים לחלוטין. לא ידעו מה קרה לבגה, ראש הקבוצה שלהם, ומדוע נעלם. היה לי חבל עליהם ולכן הסכמתי שיישארו בינתיים במלון. לא הייתה להם פרוטה. אפילו אוכל לא היה ביכולתם לקנות."

תרמית נוסח הודו. מסתבר, שקבוצת ההודים הולכה שולל על־ידי חבורת רמאים, שהביאה, אותם לארץ והבטיחה להם כאן עבודה, וסידור כל הצעדים הכרוכים בהבטחת לינה ואוכל. תמורת זאת שילם כל הודי עוד בבומבי 2000 דולר, כ־130 אלף לירות.

„הבטיחו לנו 700 דולר לחודש," סיפר מנן וידראק, אחד מהקבוצה. „בעיתון המקומי של בומבי פורסמה מודעה, שהבטיחה לכל המעוניינים עבודה בארצות זרות כעבור יומיים קיבל אבישר תשובה שלילית מכל הגורמים שאל הם פנה. ממשלת הודו היתה מוכנה לממן אך ורק את כרטיסי הטיסה חזור, אך לא הסכימה לשלם את הוצאות הלינה במלון.

„מה יכולתי לעשות?" אמר אבישר, „הם היו חייבים לי הרבה כסף, ולמרות שריחמתי עליהם, ולא רציתי לזרוק אותם לרחוב, לא היתה לי ברירה."

מנהל המלון הגיש תביעה לבית־מישפט־השלום. בתביעה הוא דרש להחזיר לו את דמי השהייה במלון, כולל הוצאות נוספות.

כמו־כן הוגשה בקשה להוציא נגדם צו עיקוב יציאה מהארץ וצו לעיקול חפציהם.

אייבי סיפק פדפד. ביום הששי בבוקר נדרשו 117 ההודים לעזוב את המלון. הם נענו לדרישה, ועזבו את המקום מבלי לערער בעיות. הקבוצה התמקמה במיגרש־החנייה שמול השגרירות האמריקאית. לעזרתם נחלצו אייבי נתן ומישטרת־ישראל. אייבי סיפק מאתיים מנות פלפל, והמישטרה מיהרה לדאוג להם ללינה באכסניית בני־עקיבא.

פליטים הודים לאחר הפינוי מהמלון
„רוצים הביתה!"

תמורת סכום כסף. האנשים שפירסמו את המודעה הבטיחו תנאים טובים והרבה כסף כל חודש.

„המצב בהודו קשה מאוד. אין עבודה, ולא מרוויחים טוב. לכן היו הרבה קופצים על המודעה. עזבנו את הבית, את הנשים והילדים. יש בינינו פקידים, טכנאים ופועלים, לכולנו הובטחה עבודה.

„בבומבי טיפל בנו בחור בשם שרמוה רדיוק. הוא הביא אותנו לקאהיר וגבה מאיתנו 2000 דולר עבור הסידור. בקאהיר פגש אותנו בגה שהביא אותנו לישראל.

„שמחנו לבוא לכאן, שמענו הרבה על הארץ שלכם. לפני חודש נעלם בגה ומאז לא שמענו ממנו דבר. אנחנו מחכים לו במלון כבר חודש. אין לנו כסף לאוכל, שלא לדבר על כסף למימון השהייה שלנו במלון וקניית כרטיס חזרה להודו."

מנהל המלון, אבישר, פנה אל מישרד־החוץ, מישרד־הפנים ו־השגרירות־הבריטית וביקש מהם לפנות לממשלת־הודו ולפתור את בעיית 117 ההודים. הוא גם ביקש לדאוג להחזרת החוב, שלדבריו הגיע ל־24 אלף דולר.

השולם הזה שואל

- מדוע לקחו אנשי רבין כדובר וכפירסומאי מטעמם את האדם שניהל את המישרד, שניהל תעמולה למען פרס?
- אם נכונה טענתו של אורי בן־משה, ומישהו הניח מעטפה בתיבת־הדואר שלו — את מי רצה אותו אדם לסדר — את מישרד „עידן", או את אורי בן־משה?
- אם נכונה טענתו של עוזי פלד, ואכן היתה פריצה למישרד — האם היה המניע לפריצה גניבת סודות מיסחריים — או סודות פוליטיים?
- האם יש קשר בין התאריך שבו חתמו אנשי רבין על החוזה עם בן־משה, ובין מועד הגשת תלונתו של פלד?
- מה כלל מיסמך „תוכנית המאבק" של פלד? האם נכונה טענתו שמלבד הפריצה, שעליה התלונן, משתמשים נגדו בשיטות נוספות?
- פרשת „ווטרגייט 1" בוודאי לא הוסיפה לאמינותו של שמעון פרס. האם יצליח רבין להחלץ מ„ווטרגייט 2" ללא פגיעה באמינות שלו?

מלכת־היופי של ישראל (משמאל) היתה חביבת המהמרים אך זכתה רק במקום הרביעי

שקר ההימורים

ה ישראלים, שהתרגלו לניצחונות בשדה־היופי, מאז שנבחרה רינה מור כמיס־יוניברס, התפללו לניצחונה של ענת צימרמן־זמיר. בתי־ההימורים בלונדון הצביעו על־כך שענת מובילה 6:1 לעומת המועמדת הצרפתיה ו־10:1 לעומת המועמדת הגרמניה, שזכתה בסופו של דבר בכתר.

הדרמה שהתפתחה בלונדון — בעיקבות בחירת מלכת־היופי־העולמית, והתפטרותה של זו מהמעמד, כמה שעות אחרי שנבחרה

ההכתרה בישראל
להחליף כתרים

— העלתה את המתח בארץ, ובעיקר אצל ענת, הנמצאת עדיין בלונדון. גבריאלה ברום, בת לסמל בצבא ארצות־הברית, המשרת בגרמניה, היתה האשה המאושרת בעולם באותם הרגעים שבהם הונח על ראשה כתר־היופי. כמה דקות אחר־כך, כשהתקבצו סביבה העיתונאים, טעמה גבריאלה, בלונדית, בעלת עיניים כחולות, את טעמה המר של ההצלחה.

היא גילתה שחייה עם מפיק סירטי הפורנו הגרמני, בן בלמנבאום, המבוגר ממנה ב־30 שנה בערך, הפכו לנחלת־הכלל. היו עיתונאים שידעו לספר לה על הימצאותם של צילומים, שנלקחו מסרטיו המיוחדים של בלמנבאום ובהם היא מופיעה כשהיא מציגה לראווה את גופה הערום.

גבריאלה גילתה אומץ־לב, מיהרה להחזיר את הכתר, וחזרה לבית הוריה שבברלין. התירוץ הרישמי שלה היה: „אני עייפה מכל העניין ורוצה לנוח, לכן ויתרתי על המלוכה."

ידידיה הישראלים של ענת צימרמן — שבארץ נקראה זמיר, אך בלונדון חזרה לשמה המקורי צימרמן — לא יכלו שלא לחשוב: אם היתה ענת נבחרת כמלכת־היופי־העולמית, האם היו לעיתונאים הטחטניים שאלות מביכות לשאול גם אותה? שאלות שבעיקבותיהם היתה עלולה ענת להתפטר?

בשנה האחרונה הפכה ענת לדמות ידועה בבוהמה הישראלית. הצעירה היפהפיה, הגאה בכך שלמרות שהמצב הכלכלי של מישפחתה אינו טוב, „אף פעם לא אחפש לי בעל עשיר," הפכה לדמות בלתי־נפרדת מחיי הלילה של תל־אביב.

חיזור אלגנטי

א ת ענת של תל־אביב גילה נערי השעשועים סמי הירש, יורשו של מי שנחשב כמלך הבלתי־מעורער של חיי הלילה של תל־אביב, פוקה הירש. כאשר נפטר פוקה, לפני כמה שנים, הוא הוריש את כל רכושו לדודנו הצעיר סמי.

אך נראה שסמי ירש מפוקה לא רק כסף רב ונכסים, אלא גם סיגנון חיים. מאז שהלך פוקה לעולמו נראה סמי בכל מועדון־לילה ובכל מסיבת־צמרת כשיפהפיה אחרת תלויה לו על זרועו. חיי־הנישואין שלו עם דליה מילצ'ן, אחותו של איילי הקולנוע, ארנון מילצ'ן, עלו על שירטון. השניים נפרדו וסמי הפך להיות רווק מבוקש.

את ענת הוא הכיר במיקרה. ענת היתה בת 17 וחברה קרובה של קצין צעיר בחיל־הים. הוא שינה לענת את כל מערכת חייה. בעוד שקודם לכן כל מה שנחשב בעיני התלמידה הצעירה היו הלימודים

שוקי פורת
להחליף חברים

והציפיות לסוף־השבוע, עת היתה נוסעת אל החבר שלה בחיפה, גילה לה סמי את המועדון, את המסיבות הפרועות ובעיקר את התחרות הבלתי־פוסקת בין חתיכות תל־אביב, המנסות להוכיח שהן זוהרות, יפות ומטופחות יותר מהאחרות.

סמי מנהל את המועדון שבו שותפים, בין היתר, רפי שאולי ושוקי פורת. סמי היה באותה תקופה בידידות רבה עם אחד הבוסים שלו, שוקי פורת. שוקי, שהתגרש באותה תקופה מאשתו, הת־

(המשך בעמוד 42)

אילו נבחרה ענת צימרמן (משמאל) היא חיתה עשוייה לעמוד בפני שאלות מביכות: האם היתה היא הסיבה לפיצוץ בבית חברה, שוקי פורת, ומדוע זנחה את חברה הקודם, סמי הירש?

נאמן - כוכב עליון

נאמן יש רוב בוועדה הפול"מית למינוי שופטים ורק השופט לנדוי יכול למנוע המינוי

ער עד גופתי המתה הוא יהיה שופט עליון!" קרא סגן ראש־הממשלה, שימחה ארליך, באחד מימי השבוע שעבר, במיסדרון מישרד ראש־הממשלה.

„צריך למנוע בעד האיש הזה להתמנות כשופט עליון!" אמר הנשיא־לשעבר של בית־המישפט העליון, הדוקטור יואל זוסמן, בפגישת שופטים־עליונים־לשעבר, ש־נערכה בביתו בשבוע שעבר. „זוהי פולי־טיזציה של בית־המישפט. אסור לתת לזה לקרות." הוסיף זוסמן.

האיש שמועמדותו לכהונת שופט עליון עוררה תסיסה כה רבה הוא מנכ"ל מישרד־האוצר, הדוקטור יעקוב נאמן.

נאמן היה בסוף השבוע שעבר שאנן. הוא היה משוכנע שייבחר. הוא היה כה שאנן, עד שעצר את פעילות הלובי, שהוא עצמו הקים בשבועות האחרונים בין מקורבי הוועדה־למינוי־שופטים, והיר־שה לעצמו לנסוע לארצות־הברית בענייני מישרדו, מישרד־האוצר.

הפוליטיקאים יכריעו

נאמן היה על מה לבסס את הרג־שתו הטובה. בשלב זה מובטח לו רוב בקרב חברי הוועדה למינוי־שופטים. אם לא יתחולל בוועדה מהפך, הוא ייבחר בשבועות הקרובים כשופט עליון.

חברי הוועדה למינוי שופטים הם שני שרים (שר־האוצר יגאל הורביץ ושר־המישפטים משה ניסים), שני חברי־כנסת (ח"כ המפד"ל אברהם מלמד וח"כ חרות דב שילנסקי), שני נציגי־ציבור ולישכת עורכי־הדין (עורך־הדין אמנון גולדנברג ועורך־הדין יצחק טוניק) ושלושה שופטים עליונים (נשיא בית־המישפט העליון משה לנדוי והשופטים מרים בן־פורת ומנחם אילון).

שני השרים, הורביץ וניסים תומכים במועמדותו של נאמן. בכנסת טוענים ש־הורביץ תומך במינוי נאמן כי זו הדרך היחידה שבאמצעותה הוא יכול להיפטר ממנו כמנכ"ל מישרדו. ולגבי ניסים — הקירבה המייוחדת שלו לנאמן ברורה: שניהם דתיים. עורך־הדין גולדנברג, ש־הפגין לאחרונה נאמנות יוצאת־דופן ל־שילטון, תומך אף הוא בנאמן, וכמוהו גם השופט הדתי אילון.

מבין חברי־הכנסת שבוועדה תומך ב־נאמן ח"כ המפד"ל מלמד. ביום הראשון פורסם מיכתב שלו במדור המיכתבים של הארץ. מלמד מכחיש בו ידיעה שלפיה הוא פועל בלובי למען בחירתו של נאמן. אך גם במיכתב־ההכחשה הזה היה מלמד זהיר, ולא ציין כיצד יצביע ובמי יתמוך.

יש הטוענים, על דרך ההלצה כמובן, שמלמד תומך בבחירת נאמן לבית־המיש־פט העליון כדי להרחיקו מקופת האוצר. ידוע לכל, שנאמן נימנה על חוגי הצעי־רים של המפד"ל, יריביו של מלמד במיפ־לגה, וכי היה מגדולי המתרימים והתור־מים לקרנות של צעירי המפד"ל. הליצנים טוענים עוד, שמלמד מעוניין בריקון קופת הצעירים עד השקל האחרון, ולכן הוא מנסה להרחיק את נאמן מכל השפעה על ענייני הכספים.

שניים עדיין לא קבעו את עמדתם לגבי בחירתו של נאמן — ח"כ דב שילנסקי ושופטת בית־המישפט העליון מרים בן־פורת. מצטרף אליהם גם נשיא בית־המישפט, משה לנדוי. הוא אמנם אמר לשופט העליון לשעבר, זוסמן, שהוא מת־נגד למינוי נאמן, אולם בקרב השופטים העליונים יש הטוענים כי בסופו של דבר יחליט לתמוך בעמדת שר־המישפטים, כפי שעשה בהזדמנויות אחרות, ויצביע עבור נאמן. עורך־הדין טוניק הוא המתנגד החריף והיחיד לנאמן בתוך הוועדה.

מתנגדי־נאמן בכנסת, במיפלגות ובדר־גים נמוכים יותר של מערכת־המישפט בארץ, מטילים את יהבם על לנדוי. גיר־סתם היא שעליו תקום או תיפול הבחירה. „אם יתמיד לנדוי בהתנגדותו," טוענים הם, „יש סיכוי רב שנאמן לא ייבחר, חרף הרוב שיש לו, כביכול. עכשיו בוועדה. בתולדות מינויי השופטים עוד לא קרה ששופט נבחר בניגוד לעמדתו של נשיא בית־המישפט העליון. מפאת כבודו של הנשיא, ישנו כל האחרים את אופן הצבעתם."

המכבש של ארליך

תנגדי נאמן, ובראשם סגן ראש־הממשלה שימחה ארליך, משליכים את יהבם על שר־המישפטים ניסים. ארליך מפעיל מכבש אדיר על חברי־מיפלגתו ניסים, כדי שלא יתמוך במועמדותו של נאמן, למרות הידידות האישית הקושרת את שר־המישפטים ומנכ"ל האוצר. לחי־לופין דורש ארליך מניסים, שיבהיר בשיחה אישית ללנדוי שהוא, ניסים, אמנם מוכרח לתמוך בנאמן, אך אין הדבר מחייב את נשיא בית־המישפט העליון. ויותר מכך: התנגדות לנדוי לנאמן תת־קבל על דעת ניסים, למרות שהוא עצמו יצביע בעד נאמן.

מיהו האיש המעורר התנגדות כה עזה, עד ששופטים־עליונים־לשעבר שוללים את צירופו לבית־המישפט העליון ושרים מפ־עילים לחצים ומשמיעים איומים כדי לס־כל את בחירתו?

יעקב נאמן מוכר היטב לצופי־הטלוויז־יה. בכל פעם ששר־האוצר, ייגאל הורביץ, מופיע על המירקע — והדבר קורה כמעט מדי יום — יכולים צופים חדי־עין להב־חין בראש המבצבץ מעבר לכתפו של הורביץ. זהו ראשו של נאמן. איש עדיין לא הבין איך הוא מצליח להיראות מא־חורי הורביץ, למרות שהוא נמוך ממנו.

היחסים שבין נאמן והורביץ חושלו בעת שעורך־הדין נאמן הפך יועץ לענייני־מיסים של איש־העסקים הורביץ. נאמן, הבקיא בדיני מיסים, נחשב כמומחה מס' 1 בשטח זה בארץ. זוהי אחת הסיבות להעלאת שמו כמועמד למישרה הרמה. כיום אין בבית־המישפט העליון אפילו שופט אחד שהוא מומחה למיסים.

חברו של המר

מי יכד לקוחות כבדים, ביניהם מיפ־עלים מהגדולים ביותר בארץ, פנו רבים אל נאמן כדי שיטפל אד־הוק

קשר"ו של נאמן עם סוחר־הנשק כץ ועם צעירי המפד"ל, גוש־אמונים וקרן חל"ח

בפרשות מסויימות שבהן הם מעורבים. כשהסתבך שר־החוץ לשעבר, ח"כ אבא אבן, בפרשה שהזכירה את פרשת חשבון־הדולרים של ראש־הממשלה לשעבר, ח"כ יצחק רבין, הוא פנה אל נאמן כדי שיחלצו מצרה. נאמן גייס אז את כל הידע שלו ואת כל כוח־השפעתו, כדי למנוע את העמדת אבן לדין. אחר־כך התבדח על כך אבן נאמר: „נאמן חסך לי קנס של מיליון לירות, אבל לקח אותם כשכר־טירחה."

נאמן היה יועץ לענייני־מס בעיסקות שונות, בעיקר עיסקות־קרקע של מישפחת הורביץ מעבר לקו הירוק. עוד בטרם מונה הורביץ כשר־האוצר, לא הסתיר את הת־פעלותו מן „הראש הפינאנסי הגאוני של יענקל'ה."

אלא שהיום יחסי השר ומנכ"לו אינם כה אידיליים. הורביץ מטה אוזן לאותם הטוענים בפניו, שעצותיו של נאמן הובי־לו לכישלונות שלו, כשר־האוצר, בתחומי הכלכלה. אלא שהורביץ ידוע כנאמן לאנ־שיו. הוא יפטר את נאמן רק כאשר יגיעו מים עד נפש.

יעקוב נאמן נולד במישפחה דתית לפני כ־40 שנה. הוא למד בבית־הספר העממי־דתי יסודי תורה בתל־אביב, ואחר־כך פנה ללמוד במיזרחיית נועם בפרדס־חנה, שבה למדו רבים מצעירי המפד"ל, ביניהם שר־החינוך זבולון המר וכמה מראשי גוש־אמונים. אחרי שסיים את לימודיו במדרשיה, למד בישיבת כרם־דיבנה. הוא היה תלמיד מצטיין בכל אחד מבתי־הספר שאת ספסליהם חבש.

את לימודיו הגבוהים התחיל באוניבר־סיטה העברית בירושלים, בפקולטה למיש־פטים. לדבריו סיים אותם בהצטיינות. באותו זמן התפרנס מעבודה, כמזכיר הוועדה לבדיקת שיטות־המיסוי ברשויות המקומיות. בראשות השופט אלפרד וית־קון. את ההתמחות שלו לא עשה, כרבים אחרים, אצל עורך־דין, אלא אצל מי שהיתה אז שופטת מחוזית והינה היום שופטת בית־המישפט העליון, חברה בוועד־דה שתחליט אם ייבחר נאמן לכהונה הרמה: מרים בן־פורת.

בין השניים שוררים יחסים טובים מאז שנאמן עבד אצלה כמתמחה. אולם בן־פורת, הידועה כאשה חכמה, מתנגדת כנר־אה אף היא למינוי פוליטי כה מובהק לבית־המישפט העליון, ועדיין לא החליטה כיצד תצביע.

ויוויאן וגוש־אמונים

את לימודיו המשיך נאמן בבית־הספר למישפטים של אוניברסיטת ניו־יורק. את התואר מוסמך־למישפטים קיבל כמצ־טיין. אז חזר לארץ, השלים את ההתמחות שלו במישרד עורכי־הדין גורניצקי בתל־אביב והשתלב בעבודת המישרד.

באותה עת עבד גם כאסיסטנט בשלוחה התל־אביבית של הפקולטה למישפטים של האוניברסיטה העברית. ב־'68 נסע שוב לניו־יורק, קיבל תואר דוקטור —

גם הפעם בהצטיינות, לדבריו. כשעב לישראל התחיל להרצות בענייני־מיסים באוניברסיטת תל־אביב ולעבוד במישרד עורכי־הדין של האלוף (מיל') חיים (״ויי־וויאן״) הרצוג.

כל אותה תקופה התגורר נאמן בדירת־פאר, ברחוב ברנדייס בתל־אביב, יחד עם אשתו ששת ילדיו. רק כשקיבל את מנכ״לות האוצר, השכיר את דירתו בתל־אביב ורכש בית בעיר־העתיקה בירושלים, ברחוב בתי־מחסה 8. כששואלים אותו לכתובתו הוא עונה: ״בירושלים, בין החומות.״

מילבד לימודיו ועיסוקיו בדיני מיסים, מצא לו נאמן השאפתני זמן לעיסוקים פוליטיים. האיש קטן־הקומה ועגול־הפנים הוא חבר המפד״ל. כשהיה סטודנט צעיר כיהן כמזכיר סיעת המפד״ל בכנסת. הוא נחשב כאחד מצעירי המיפלגה, ממקורבי זבולון המר ויהודה בן־מאיר. כשמונה מנכ״ל־האוצר חגג את המאורע בטיול דו־משפחתי, בחברת יהודה בן־מאיר, אשתו וילדיו.

אך הידידות שבין השניים אינה מוגבלת רק לטיולים בסיני. היא עמוקה הרבה יותר, ויש לה השלכות כספיות. נאמן הוא מהתורמים הגדולים של צעירי ה־מפד״ל ושל גוש־אמונים. אולם יותר מכפי שהוא תורם, הוא מתרים. פרשת ההתרמה הגדולה ביותר של נאמן לגוש־אמונים ולצעירי המפד״ל היא פרשת סוחר־הנשק היהודי־מכסיקאי, מרדכי („מרקוס״) כץ.

במשך שנים שימש נאמן יועץ לענייני־מס ועורך־דין של כץ. במיסגרת הידידות והקשרים עם כץ התארח נאמן פעמים רבות בחווילתו של כץ במכסיקו. לפני כשנתיים השיא כץ את בתו. החופה נערכה במכסיקו־סיטי, אך מסיבת־הכלולות המ־פוארת נערכה במלון הילטון בתל־אביב.

כמה שבועות לפני החתונה ביקש כץ מנאמן ומהמר פרטים על מידות הגוף של שתיים מבנותיו של המר ושתיים מבנותיו של נאמן. כשהגיעו חתני־השימ־חה לארץ, נשאו עימם שמלות בצבע ורוד לארבע הבנות, שהתבקשו גם להיות שושביניות.

גילויי העולם הזה על מעורבותו של כץ בסחר־נשק עם ישראל, ועל העמלות המוגזמות שקיבל ממישרד־הביטחון ומ־מיפעלי התעשייה האווירית, עוררו עניין. הארץ החליט לחקור את הפרשה ולחשוף אותה לפני קוראיו. אז התדיע עורך־הדין נאמן לעורכי הארץ, שאם יוזכר שמו של כץ בסידרת הכתבות של היומון, הוא יגיש תביעת־דיבה בסכום של 10 מיליון לירות. הארץ נסוג ולא הזכיר את שמו של כץ.

קרן תל־חי

ב שבוע שעבר הכין העיתונאי אמנון דנקנר כתבה על נאמן, בעיקבות הכוונה למנותו שופט עליון. הכתבה של דנקנר לא פורסמה. ואכן, לכץ ולמישרד־הביטחון יש עניין באי־פירסום. סיפורו של אלחנן ישי, מי שהיה נציג התעשיה האווירית במכסיקו ובדרום־אמריקה, הוא אחד הסיפורים האפלים בתולדות עסקי־הנשק של ישראל.

אלחנן ישי, שהוגדר פעם על־ידי דויד בן־גוריון „אחד האנשים ההגוניים וההוג־נים,״ היה מקורבי. כיהן כראש אגף־הנוער־והנח״ל במישרד־הביטחון ומילא אחר־כך תפקידים ביטחוניים רמי־דרג. לפ־ני שנים אחדות נשלח ישי, שהיה חבר קיבוץ אלומות וששיכל בן במילחמה, לכהן כנציג התעשייה האווירית במכסיקו. שם פגש את מרכוס כץ, שאותו הגדיר כך: „דתי מאוד כשהוא מגיע לארץ, אך הרבה פחות דתי כשהוא נמצא במיסעדה לא־כשרה במכסיקו.״

ישי פגש את כץ פעמים רבות, במישרדו שלו ובמישרדיו של כץ. אל רבות מה־פגישות האלה הגיע כץ עם נאמן, לאחרות בא עם חברי־כנסת של המפד״ל, וכמה פעמים הופיע בחברת שר־הפנים, הד״ר יוסף בורג. כץ התגאה לפני ישי בתרו־מות הגדולות שהוא מעניק, ביד רחבה, לדרך נאמן, לצעירי המפד״ל, לגוש־אמונים ולאישים שונים. פעם הראה כץ לנאמן תמונה שלו עצמו, כשהוא מתחבק עם ראש־הממשלה, מנחם בגין. כשתמה ישי מה יחסיו של בגין עם סוחר־נשק, הסביר לו כץ: „אתה חושב שלא נותנים כבוד לתורמי קרן תל־חי?״

כבר בתחילת עבודתו גילה ישי שכל עיסקת־נשק, הנערכת עם ארצות דרום־אמריקה, חייבת להיעשות דרך מרכוס כץ, גם אם הממשלות הנוגעות־בדבר אינן רוצות בו. מישרד־הביטחון בישראל נתן את ההוראה לכך מהארץ. ישי גילה גם שנאמן מקבל עמלה בגובה של 25 אחוז, העולה בהרבה על המקובל בשוק סוחרי־הנשק, שם נחשבת עמלה בגובה של חמישה אחוזים כגבוהה וכמכובדת, וה־עמלות הרגילות הן בין שניים ושלושה אחוזים, לפי היקף העיסקה.

וייצמן ודיין נכנעו

ד״ר קיבוצניק־ישעיהו, ששירת כל חייו את המדינה, התקומם נגד גזל מדינת־ישראל על־ידי יהודי היושב במכ־סיקו. הוא התחיל להציף את הארץ במיברקים ובמיכתבים, שלא נענו כלל אז החליט ישי לנקוט יוזמה. הוא עלה על מטוס שהובילו לארץ, ונחת על ראשי־הם של ראשי מישרד־הביטחון והתעשיה האווירית.

ישי נפגש עם מי שהיה אז שר־הביט־חון, עזר וייצמן, עם ראשי התעשייה האווירית, עם מי שקדם לווייצמן במישרד, שימעון פרס, ואפילו עם מי שהיה אז שר־החוץ, משה דיין. אחרי כל פגישה שלו דאג יעקב נאמן לערוך פגישה משלו עם אותם אישים, כדי לנסות ולבלום

השופט לנדוי
יכריע

השופטת בן־פורת
מתנגדת?

השר חורביץ
תומך

עורך־הדין גוברנצ
תומך

את הגזירות שאותן התכוון ישי להטיל על לקוחו וידידו של נאמן, מרכוס כץ.

וייצמן הבטיח לנאמן לבדוק את הנושא ו„להפסיק את השערוריה.״ בפגישה ה־שניה שהיתה לישי עם וייצמן אמר השר לנציג: „מה אני יכול לעשות? זה עניין של הקואליציה!״ למרות זאת הורה וייצ־מן להקטין את העמלה של כץ ל־15 אחוז, אבל החיסכון לא היה של 10 אחוזים, אלא הרבה פחות. כששב ישי למכסיקו הוא קיבל הנחיות לתת לכץ עמלה בגובה של 15 אחוז — אבל מלמעלה, כך שה־עמלה של כץ נעה, לאמיתו של דבר, בין 17 ו־18 אחוזים.

כשפנה ישי למשה דיין, אותו הכיר מתקופת רמ״י שבה היה ישי חבר, הזדעזע דיין. הוא לא האמין לישי ודרש ממנו מיסמכים. ישי הביא לו מיסמכים, ובהם הוכחות חותכות להאשמותיו. גם משה דיין הבטיח „לחסל את השערוריה.״ כעבור כמה ימים הוא קרא לישי והודיע לו: „אני נורא מצטער. אני לא יכול לעשות שום דבר בעניין הזה. הם יותר חזקים ממני!״

ישי לא ויתר, וניסה גם אצל שימעון פרס. שוב ספג סטירת־לחי. פרס נשבע לפני ישי כי לא ידע על העיסקות של מרכוס כץ ושליחו, יעקב נאמן, עם מישרד־הביטחון, למרות שאותו המצב היה קיים בעת שפרס היה שר־ביטחון. לגופו של דבר אמר פרס: „עכשיו אני לא יכול לעשות שום דבר.״

ישי סיים את ביקורו בארץ וחזר למכ־סיקו. שם נפלו עליו מה שהוא מכנה „אסונות חדשים.״ עיסקת־נשק גדולה עם אחת מארצות דרום־אמריקה, שהיתה אמו־רה להיות בהיקף של יותר מ־100 מיליון דולר, בוטלה. במשך חודשים ארוכים עבד ישי על העיסקה, וכאשר היא נח־תמה — לא היה איש מאושר ממנו. אולם לפתע הגיעה הוראה מהארץ: „על העיס־קה להיעשתו דרך מרכוס כץ.״

שילטונות אותה ארץ סירבו: „אנחנו ערכנו את כל המגעים ישירות עם ישראל. אנחנו מכירים את מרכוס כץ, ולא מוכנים לתת לו עמלה.״ המזמינים לא הבינו מדוע הם צריכים לשלם עמלה למרכוס כץ, רק משום שלישראלים מתחשק הדבר. הם ביטלו את העיסקה כולה, וגרמו נזק עצום למדינת־ישראל.

בפעם אחרת נדרש ישי לקחת את כץ איתו במישלחת־מכירות לאחת מארצות דרום־אמריקה. הוא נדרש מהארץ להו־דיע שכץ הוא חבר המישלחת הישראלית. בבואו לאותה ארץ, הכירו השלטונות את מרכוס כץ, הכריזו עליו כעל פרסונה נון־גרטה, אישיות בלתי־רצוייה. הבושה של ישראל היתה גדולה, ועיסקת הנשק לא יצאה אל הפועל.

כל אותה את המשיכו גורמים ביש־ראל, לפעול, למען מרכוס כץ. הנהיג אותם עורך־הדין יעקב נאמן, נציגו של כץ בארץ ופרקליטו.

ישי המשיך ללחוץ

א חד ממקורבי וייצמן הצהיר אז ב־שמו של השר: „וייצמן אינו מעוניין במרכוס כץ, הוא יחסל את כל הפרשה איתו.״ אולם ככל הנראה, כפי שאמר וייצמן לאלחנן ישי, השיקולים הקואליצ־יוניים היו חזקים יותר מאשר רצונו של וייצמן לזרוק את העלוקה הסוחטת עמלות ממדינת־ישראל. ראשי המפד״ל, ובעיקר צעירי המפד״ל כיהודה בן־מאיר וזבולון המר, המשיכו ללחוץ למען השמירה על הקשר בין מדינת־ישראל לבין כץ, ולש־מור על העמלות של סרסור־הנשק.

כץ גם טיפח קשרים אישיים שהיו כדאיים למי שתומך בו. מילבד הנסיעות של נאמן למכסיקו וטיולים ארוכים שהוא עשה על חשבון סוחר־הנשק בדרום־אמ־ריקה, הזמין כץ גם את בן־מאיר ואת זבולון המר, על חשבונו, כשהוא מבטיח להם אירוח מלא והדור ביותר. בן־מאיר נסע ונהנה על חשבון כץ, ואילו המר נרתע ברגע האחרון. נודע לו כי עיתו־נאים עומדים להתחיל לחשוף את פרשיות כץ, והוא החליט שלא להסתכן. „אני לא שייך בכלל לכל העניין של מרכוס כץ.״ התמם המר, „אני בקושי מכיר את האיש.״

אלחנן ישי המשיך ללחוץ ממכסיקו על מישרד־הביטחון והפך מיטרד לכץ ולנציגו בישראל, יעקב נאמן. בשלב מסויים הודיעו מהתעשייה האווירית ומישרד־הביטחון לישי כי עליו להפסיק להתעסק בנושא כץ, להמשיך ולשתף אותו בכל עסקות־הנשק של ישראל עם ארצות דרום־אמריקה ולא לנסות להתלונן נגדו. „אם אתה לא מוכן לתגאי הזה, תחזור לארץ.״ ישי החליט להשאר.

עבודתו בתעשייה האווירית הופסקה. וסכום־הפיצויים שהגיע לו הוקטן בצורה משמעותית. אז גם גילה ישי כי בין יתר הכיבודים, שבהם זוכה מרכוס כץ, יש כיבודים מבית הנשיא.

התברר לו כי כץ הקים, יחד עם גורמים מהמפד״ל, השר יוסף בורג, ח״כ יהודה בן־מאיר, ח״כ זרח ורהפטיג והרב הראשי לישראל, הרב שלמה גורן, את קרן כץ, שהיתה מעניקה פרסים לתלמי־דים דתיים מדי שנה. הענקת הפרס נערכה בבית הנשיא. בתקופת הנשיא הקודם, הפרופסור אפריים קציר, עדיין לא ידע איש על העסקות האפלות של כץ, והוא זכה בכבוד מנשיא ישראל.

כאשר תיכננו להעניק בפעם הראשונה את פרס קרן כץ בזמן כהונתו של הנשיא יצחק נבון, הגיעו לאוזני הנשיא שמועות על פרשות מסויימות הקשורות בכץ. אך הנשיא, שהיה אז חדש, לא רצה להיכנס לעניין וקיבל את העובדה שהנשיא קציר אירח את טכס הענקת־הפרס בביתו, כסימן לכך שגם הוא רשאי לעשות זאת. כץ הגיע לישראל, הצטלם עם נשיא המדינה, שריה וחברי־הכנסת שלה, תמונות שאותן יכול להציג אחר־כך אצל השל־טונות בארצות השונות בדרום־אמריקה ולהיראות בעיניהם כנציג מדינת־ישראל.

בקהילות היהודיות בארצות אלה לא עשו התמונות כל רושם. היהודים במכ־סיקו מכירים את כץ ומחרימים אותו, כשהם מביאים מדי פעם את תמיהתם על יחס הממשלה הישראלית לסוחר־הנשק.

פריצה לחיפוש מיסמכים

ל שי פנה אל הנשיא נבון, שגם עימו הוא בידידות מתקופת שירותם המשותף אצל בן־גוריון, והציג לפניו את הנושא כולו. תגובת הנשיא: ביטול הענקת פרס־כץ במיסכן־הנשיאים.

באותה תקופה התגורר אלחנן ישי ב־גבעתיים. באופן רישמי היה עדיין עובד התעשייה האווירית. כאשר ניסו מקורבי כץ לגשש אצלו אם הוא ימשיך במילחמתו נגד כץ, למרות שכבר הוחזר לארץ, השיב אלחנן ב„כן״ רבתי, ואף הצהיר שיש לו תיק־מיסמכים המעיד על השע־רוריה של כץ.

ערב אחד נפרצה דירתו של ישי בגב־עתיים. לא נלקח ממנה מאומה. למרות שהיה בה רכוש רב ומטבע זר, שישי עדיין לא המיר עם שובו ממכסיקו. מקו־מות שבהם יכולים היו להיות מיסמכים נסרקו בקפידה, ברכוש לא נגעו הפורצים.

כאשר התלונן אחר־כך ישי אצל גורמי־ביטחון על כך שפרצו לביתו כדי לקחת מיסמכים, (שכלל לא היו בבית באותה עת), אמרו לו אנשי־הביטחון המיקצו־עיים: „זה לא יכול להיות בשביל המיס־מכים. אנשים המחפשים מיסמכים, יודעים תמיד לקחת משהו קטן בעל־ערך, כדי שלא יבינו שהם באו רק בשביל המיס־מכים.״

כאשר חזר ישי לביתו הוא גילה שמס־רטת־קולנוע זולה נגנבה ממנו.

יעקב נאמן סירב להתייחס לפרשת כץ ולפרשת היחסים שלו עם כץ ועם השל־טונות, עוד לפני שהיה מנכ״ל־האוצר. בשיחה עם העולם הזה אמר נאמן ב־שעתו: „מדובר ביחסים בין עורך־דין ללקוח, אני לא מוכן להשיב על אף שאלה בנושא זה.״

השאלה העומדת עתה לדיון היא: האם אדם שטיפל במשך שנים בעסקים של סוחר־נשק מסוג זה, שהוא עסקן מיפלגתי מובהק, שקיבל מינוי ממשלתי בכיר תו־דות לקונוניה מיפלגתית בין הורביץ וצעי־רי־המפד״ל שתמכו במינוי כשר־האוצר — צריך לשבת על הכס הרם של שופט בבית־המישפט העליון?

יוסי יגאי ■

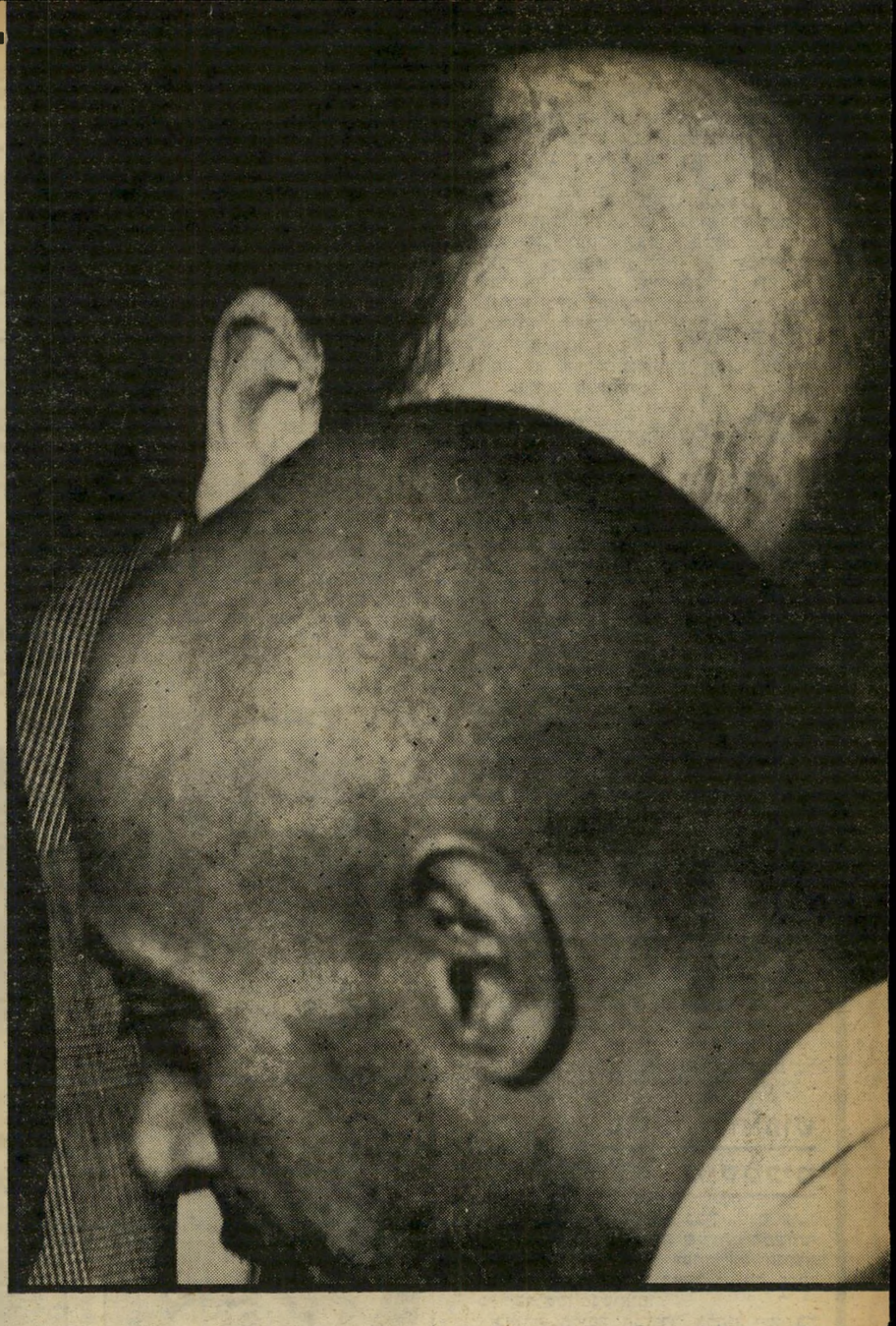

הקרחת

טוביה אושרי (מימין) יחד עם פרקליטו אליהו קדר) הופיע בבית־המישפט בראש מגולח

ם ושכים לי בלילה בשערות. עשיתי קרחת שלא יהיה להם במה למשוך.״ דברים אלה, שהשמיע ה״נאשם מס. 1״ ברצח הכפול, טוביה אושרי, בתשובה ל־שאלת עתונאי, הפכו מייד לסנס־ציה.

לא לחינם יוחסה חשיבות רבה להסברו של מנהיג חבורת־הכרם, שהופיע ביום הראשון השבוע ל־פתיחת מישפטו כשראשו מגולח למישעי.

ידוע שאושרי מוחזק בתא מבו־דד בכלא־רמלה. הוא שוהה בתא כל הזמן לבדו, תחת השגחה קפד־נית. מצלמת־טלוויזיה במעגל סגור מופעלת 24 שעות ביממה בתא. סוהרים רבים, הנמצאים מסביב לתא, מציצים מדי כמה דקות פנימה.

השמירה המיוחדת הופקדה על אושרי בעקבות חשש המישטרה, שחבריו ינסו לארגן מיבצע לשיח־רורו. לכן היה זה מוזר כאשר אושרי טען, שלמרות סידורי בית־חון בלתי־שיגרתיים אלה, הצליח מישהו לחדור אל תאו ולמשוך בשערותיו.

השמירה

שהופקדה על נאשמי הרצח הכפול היתה כבדה ביותר. בתמונה נראה שימעון („מימון״) לוי (באמ־צע), המוביל לבית־המישפט על־ידי מישמר־הגבול ובלשי היחידה המרכזית.

לחידה זו יכולים להיות כמה פיתרונות. פרקליטו של אושרי, עורך־הדין אליהו קדר, טוען ש־דברי לקוחו לא היו אלא התלוצ־צות. „הוא בסך הכל התבדח עם העיתונאי,״ אמר קדר. „לא היה צריך לעשות מזה עניין. לדברים שלו אין שום משמעות מעשית, פסיכולוגית או מישפטית. שאלו אותו למה הוא הסתפר, וזה היה הדבר הראשון שעלה על דעתו. אבל ברור שתחת ההשגחה שהוצ־בה עליו איש אינו יכול לחדור אל התא. אושרי הסתפר מתוך נוחיות, ולא משום שמושכים ב־שערותיו.״

ברור שקדר אינו משקיף מן הצד. הוא קיבל על עצמו את ה־הגנה על אושרי, ולכן כל דבר הקשור ללקוחו עשוי לחבל או לסייע להצלחתו. ייתכן שאושרי מנסה להציג עצמו כמי שדעתו נטרפה עליו, ומשום כך אמר דב־רים הנראים לכאורה בלתי־הגיו־ניים. על־ידי כך מנסה, אולי, אוש־רי להינצל מהמישפט, בתיקווה שהשופטים יחליטו שאינו כשיר לעמוד לדין. אולם עורך־הדין קדר, אחד הפרקליטים הפליליים הטובים ביותר בארץ, צריך לדעת כי קו כזה של הגנה סיכוייו קלו־שים ביותר. שכן כדי לפטור אדם מעמידה בדין צריך להוכיח כי הוא אינו מבחין בין טוב לרע. מהש־מעת דברים בלתי־הגיוניים ועד לכך הדרך עדיין רחוקה. ואכן, הגנתו של קדר איננה מבוססת על טיעון מסוג זה. אך ייתכן שאושרי, בניגוד לדעת פרקליטו, מנסה לה־ציג את עצמו כמשוגע, ומאמין שיזכה לבסוף בשיחרור.

משוגע או דובר־אמת

מ אידך קיימת אפשרות פשוטה יותר — שאושרי באמת הש־תגע. אך ייתכן גם שאושרי דיבר אמת, ושאכן מישהו משך בלילה בשערותיו. לאפשרות זו ניתן למ־צוא גם הסבר. ייתכן שהמישטרה לא נואשה עדיין מהנסיון לשבור את אושרי, והיא מנסה לעשות זאת על־ידי הטרדת מנוחתו בלי־לה. בתיקווה שיתמוטט ויודה בר־צח. ייתכן שישנן כוונות אחרות, אך ברור שאם באמת משך מישהו בשערותיו של אושרי, הרי שעשה זאת באישור המישטרה ו/או בי־דיעתה, שכן אחרת אי־אפשר לח־דור לתא.

הסוד שמור לעת עתה עם אוש־רי. אך בהמשך המישפט הוא עשוי להתפענח, וייתכן שצפויות עוד הפתעות.

עניין אחר שמשך את תשומת־הלב בבית־המישפט הוא המישמר הכבד, שהוביל את נאשמי הרצח הכפול. עשרות אנשי מישטרה ו־מישמר־הגבול הפכו את היכל בית־המישפט בתל־אביב למיבצר. הם הקיפו את הבניין מכל עבריו, וכמה מהם אף הוצבו על גגו. הנאשמים עצמם הובלו לאולם־המישפטים כשכל אחד מהם כבול בידיו באזיקים וברגליו בשרשרת כבדה.

המישטרה מתכוונת לחגבר את אמצעי־הביטחון לקראת ה־30 ב־נובמבר, מועד תחילת עדותו של עד־המדינה רמי ערוסי.

יוסי חיימן

שקר ההימזרים

(המשך מעמוד 39)

גורד אז עם שחקנית הקולנוע היפהפיה ירדנה גורביץ. האהבה בין השניים היתה גדולה, והיו שידעו לספר ששוקי וירדנה עומדים להינשא.

כל זה היה נכון עד שסמי הכיר את החברה החדשה והצעירה שלו, ענת צימרמן, למנהל המועדון שלו. באי המועדון צוחקים ומספרים שסמי הירש פשוט קיבל הוראה לעזוב את ענת, ולהפוך להיות חבר של ירדנה גורביץ. האמת היא כמובן שונה. באלגנטיות האופיינית לו חיזר שוקי בלהט רב אחרי ענת, תוך שהוא מקפיד על־כך שסמי, מנהל עסקיו, לא ייפגע.

אבל התוצאה היתה בדיוק כפי ששוקי קיווה. ירדנה הפכה להיות החברה הצמודה של סמי הירש, ואילו ענת עברה אליו.

סיבה לפיצוץ

ע נת החיה להיות תושבת־קבע במועדון. היא היתה מגיעה לשם עם ביגדי־הריקוד השחורים שלה, הישר משיעור ריקוד או מחוג בבית־הספר. היא אמנם באה כדי להיות „עם החבר שלי שצריך לעבוד עכשיו.״ אבל לידידותיה היא סיפרה: „מה ששוקי עשה לירדנה, הוא גם יכול לעשות לי ואני צריכה לעמוד על ה־מישמר.״

פרשה אחרת, שבה היתה ענת מעורבת בצורה עקיפה, היתה פר־שת הפיצוץ שנעשה בביתו של שוקי פורת. לפני כחודש הרס מיטען־חבלה חלק ניכר מדירתו של שוקי. המישטרה לא גילתה עדיין מי הניח את המיטען, אך השמועות רדפו זו אחר זו.

יש הטוענים שהיו אלה מתחריו של שוקי, בעלי מועדונים אחרים, שניסו לפגוע בו בצורה זו, או להזהיר אותו. אחרים יודעים לספר,

מלכת־יופי־מתפטרת ברום

שאלות מביכות

שתייר, שסולק פעם מהמועדון, נשבע להתנקם ושכר את שרותי־המפוצצים כדי לחבל בדירה. אך יש גם כאלה שטוענים שענת היתה הסיבה לפיצוץ. מחזר נלהב שלה, ויש לה רבים כאלה, החליט לנסות ולפגוע במי שעומד בדרכו לליבה של ענת.

ענת אמנם לא הופיעה בסרטים פורנוגרפים, וספק אם אי פעם צפתה בכאלה. אולם יש לשער שאם היא היתה נבחרת למלכת־היופי־העולמית, כפי שנבאו לה בתי־ההימורים בלונדון, היו מוצאים העיתונאים הזרים והחטטניים שא־לות רבות לשאול אותה: שאלות על החבר החיפאי, על החילופין שעשתה בין נער־השעשועים לבעל המועדון, ואולי גם על הפיצוץ שהיה בבית חברה.

המאוכזבים מאי־בחירתה של ענת יכולים להתנחם בכך, שהרבה עג־מת־נפש נחסכה לה בכך שהיא לא עמדה במרכזם של הזרקורים.

החל מרחלת על כל העולם

המישפחה של אבי עופרים

לפעמים כובשים התל־אביבים את אילת. לפעמים עושים זאת השבדים או הגרמנים. בשבוע שעבר כבשו הבאר־שבעים את אילת. וכל זאת למה? ביגלל **אבי עופרים**.

מסתבר, שאחרי הרבה שנות רווקות — מאז התגרש מהזמרת **אסתר רייכשטט** — החליט אבי לשאת סוף־סוף אשה. חיפש חיפש ומצא את **שרית זיו**, צעירה שמקורה בבאר־שבע, אבל כל תל־אביבי

אבי עופרים
5 חדרים במלון

מבלה מכיר אותה, משום שגם היא אוהבת לבלות.

אבי החליט לעשות את העניין של התחונה ברצינות הפעם. הוא רצה לא רק להכיר את שרית היטב, אלא גם את כל המישפחה שלה כשנודע לו שהם מבאר־שבע, הוא כימעט נסוג מהרעיון, כי אבי לא כל־כך אוהב לנסוע לבאר־שבע.

חשב־חשב־חשב ומצא פיתרון. הוא ירד אליהם לדרום, אבל לא לבאר־שבע, שאותה הוא לא סובל, אלא לאילת — העיר של הכיופים. אמר ועשה. הוא הזמין את כל בני מישפחתה של שרית לבוא ולהכיר אותו בשמש החורפית והנהדרת של אילת.

כשהזמין לא ידע, כפי הנראה, במה הוא הסתבך. משום שלשרית יש מישפחה גדולה: אבא, אמא, אחים, אחיות, גיסים וגיסות, ולכל אלה מגיע להכיר את הכוכב שעומד להינשא לבת הצעירה.

במלון קיסר באילת שכר אבי חמישה חדרים ואירח את כל מישפחת אשתו לעתיד.

הסניף הפריסאי

ניקול דוידוביץ
כל טלפון נענה

יש כאלה שאומרים שהיא בסדר, אחרים אומרים שהיא פשוטה. אבל כולם מסכימים שהיא יודעת לארח יפה.

מי שנוסע לעיר־האורות, פאריס, בלי האשה או הידידה, וגם שוכח את רשיון־הנהיגה שלו בארץ, צריך רק לטלפן ל**ניקול דוידוביץ** (טלפון 9695500) והוא מסודר לכל הביקור שלו. כי ניקול פשוט אוהבת ישראלים, ומוכנה לעשות הכל כדי להיות בכל פעם עם ישראלי אחר.

היא באה לנמל־התעופה עם מכונית הסימקה שלה, לוקחת את הישראלי התורן לעיר עצמה, מראה לו את כל מחמדי פאריס, ואפילו מוצאת לו מלון זול וטוב. תמורת זאת היא רוצה שידברו איתה עברית, שייראו איתה אצל כל החברים היהודים־הצרפתיים שלה, ושיבואו איתה למישרד של אבא שלה, שהוא סוכן־ביטוח במיקצועו, כדי שגם הוא יהנה מהצברים הישראלים.

הקשר של ניקול עם ישראל החל לפני כמה שנים, כשניקול, היום בת 25, הגיעה לארץ כעולה־חדשה מלאה ברעיונות ציוניים. היא עבדה במישרד־נסיעות ואחר־כך במלון בנתניה. את מישרד־הנסיעות היא עזבה משום שלדבריה אחד החברים של הבוס ניסה לאנוס אותה. את המלון בנתניה היא עזבה אחרי שלא שילמו לה משכורת.

את הארץ היא עזבה בגלל **רוני תירוש**. רוני, בנו של בעל הגלריות **ז'אן תירוש**, היה החבר הרשמי של ניקול והם, ככה היא טוענת, דיברו גם על חתונה. אבל יום אחד תפסה אותו ניקול עם הדוגמנית **תמי בן־עמי**, הידועה היום כחברתו של **אוסי פרי**, והיא החליטה שחתונה עם בוגדים אין.

אבל תירוש הצעיר הצליח לטעת בה את האהבה לגברים הישראלים, ועכשיו כל מי שבא לפאריס יכול ליהנות מחברה נעימה וממדריכה נאה.

שתי אחיות

אילת כבר רגילה לנשים יפות וגם רגילה לנשים חשובות. אבל מה שקרה בשבוע שעבר היה אפילו יותר מדי בשביל אילת.

שתי נשים הגיעו בגפן לעיר, השתכנו באחד ממלונות הפאר של אילת, וגרמו למהומה בכל העיר הדרומית.

האחת היא הגברת הראשונה של ישראל, אשת הנשיא, **אופירה נבון**, שבאה לי־אילת כדי לנוח מהמסע המעייף שהיה לה במצריים, והשניה היתה אחותה, במאית הטלוויזיה **וורדינה ארז**, שבאה לנוח מהלידה הקשה שעברה.

עיסוי מסוכן

את **יהודה פלקוביץ**, הבעל הנמרץ של אחד ממיפעלי האופנה הגדולים בארץ, ניסו כבר רבות ללכוד ברישתן. יהודה הוא שידוך טוב. גם צעיר, גם יפה ובעיקר עשיר. אולם פלקוביץ, שבנות־הלוויה שלו הן בדרך־כלל דוגמניות העובדות בשרותיו, לא נכנע בקלות: הראיה, הוא אף פעם לא היה נשוי.

אבל מסתבר שאפילו לצוק כזה יש נקודה רגישה. בוקר אחד התעורר יהודה עם כאבים נוראים בעורף. הלך לרופא אחד, ולא עזר שום דבר. הלך לרופא שני, וגם זה לא עזר לו. עד שאחד החברים שלו הציע לו למצוא מעסה, שאולי אין לה תואר, אבל יש לה ידיים של זהב.

פלקוביץ ערך מחקר־שווקים וגילה שהחתיכה הכי גדולה בין המעסות והמעסה הכי טובה בין החתיכות היא **חלי גוחר**, הידועה כמעשה של הכדורגלנים. הוא הזמין אצלה תור, והקליק כמובן נוצר.

כמו שהכאבים שלו בעורף נעלמים תחת

יהודה פלקוביץ
לא כמו בכדורגל

ידיה המנוסות של חלי, כך התחילו כאבי הלב, גם זאת תחת הידיים המנוסות שלה. היום כבר אי־אפשר לראות את יהודה לבד. כל הזמן חלי איתו, וכשמסתכלים על העיניים המאהבות של שניהם, מבינים שהפעם זה רציני.

רומן קפוא

אני אוהבת שהכל מסתדר בחיים. אני זוכרת איך **נחמה שוחט**, גרושתו של הטייס הדוקטור **יגאל שוחט** — מי שנשוי היום ל**אורית**, בתה של **יפה ירקוני** — הסתובבה במשך חודשים ארוכים כשכל מעייניה בדבר אחד: למצוא מישהו לאהוב ושיאהב אותה.

לא שזה היה קשה למישהי עם גיזרה ופרצוף כמו אלה של נחמה, אבל עובדה, זה לא הלך לה. אז עכשיו יש לי גילוי עבורכם: מי שמתאמץ ומתעקש מצליח בסוף.

ההוכחה לכך היא הרומן הסוער שיש לנחמה עם **אורי ברנשטיין**, שהוא לא רק בעל מיפעל המקררים אמקור, אלא גם משורר, איש חברה, בכלל — חתן לתפארת.

אז מי אני שלא אאחל לנחמה כל־טוב?

המלכה מתחתנת

הסיפור הזה הוא התשובה לכל אלה שאומרים שאני רעת־לב. יש לי סיפור, שהלוואי ויהיו לי הרבה כאלה. אני מתכוונת לחתונה הקרובה, קרובה מאוד, של מי שהיתה מלכת־המים של העולם הזה, **טלי בינר**, עם אחד מבעלי ומנהלי מיסעדת הביקתה, **יצחק גוטמן**.

אני מאוד מקווה שהנישואין האלה יהיו הכי מאושרים בעולם, בחיי מגיע לטלי. אבל מה שאני בטוחה הוא שכל היפים ובעיקר היפות של הארץ יהיו בחתונה, שתערך כמובן במיסעדה של הבעל. טלי תביא את היפות ויצחק ידאג בוודאי שהמזון והמשקאות יהיו כיד־המלך.

טלי בינר
בין הביקתות

50% הנחה

היום את יכולה להשלים את מערכת כלי האוכל והקפה ב–50% הנחה. ספרנו את המלאי של הריטד – מערכות כלי אוכל וקפה מאנגליה, ומצאנו עודפים של קנקני קפה ותה, כלים לסוכר וחלב, צלחות הגשה גדולות, מלחיות, קערות עם מכסה לירקות, קערות לפירות, מגשי עוגה וצלחות למנה ראשונה. זהו הזדמנות חד–פעמית עבורך להשלים או להוסיף כלים למערכת ההריטד שלך במחירים של 50% הנחה. הצעה זו תינה רק לגבי המלאי הקיים.

*רק אם יש לך HERITAGE

DANISH PLUS

רמת–גן, ז'בוטינסקי 104.
תל–אביב, ככר המדינה, רח' ה' באייר 62.
ירושלים, רח' הסורג, מול בנק ישראל.
חיפה, אחוזה, רח' חורב 53.
כפר שמריהו, מרכז.
באר–שבע, רח' רמב"ם 37 (פינת הרצל).

*אם עדיין אין לך מערכת הריטד' זו הזדמנות נפלאה לרכשה.

תעריפון המנויים של השולם הזה
החל מ־15.9.80

	לשנה בלירות				לחצי שנה
	מחיר העיתון	+ הוצאות משלוח	+ מ.ע.מ.	= סה"כ	סה"כ
• דמי המנוי בארץ	2800	+ 350	+ 378	= 3528	1850
• לכל ארצות תבל בדואר רגיל	2800	+ 950	+ 450	= 4200	2250
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אויר					
• אירופה	2800	+ 2040	+ 580	= 5420	2800
• ארה"ב, קנדה ומקסיקו	2800	+ 4980	+ 933	= 8713	4500
• ונצואלה, ברזיל, ארגנטינה, קולומביה, אוסטרליה, ניו זילנד, פרו	2800	+ 9478	+ 1474	= 13,752	7000
• גאנה, חוף השנהב, ניגריה, דרום אפריקה, טוגו, חבש, קניה	2800	+ 5790	+ 1030	= 9620	4950
• פנמה, טאייוון	2800	+ 7455	+ 1230	= 11,485	5900
• תאילנד, הונג-קונג, נפל, סינגפור, קוריאה	2800	+ 6000	+ 1056	= 9856	5100

כל שינוי בדמי המשלוח יחול על המנוי.

בריזה
מוסיקפה
הרברט סמואל 80 טל 636992
בלוז, פולק, ג'ז, רוק
פתוח כל יום מולל יום א' משעה 21.00

קוראי העו"ז בארה"ב
הרוצים להשתתף בפעולה להצלת מדינת ישראל מחורבן הליכוד —
יתקשרו אל:
AMERICAN-ISRAEL
MIDDLE-EAST PEACE FOUNDATION
AP. 19 D
360 E. 65th St., N.Y. 10021
Tel: (212) 570-9190

תן טרמפ לחייל

יפו הקטנה
רח' הדייגים 6 יפו.
בהנהלת חימל זקי
לא יאומן אבל עובדה!
2 מנות דגים
2 מנות שרימפס
בקבוק יין
סלטים חופשי!
כל זה אצלנו
110 שקלים בלבד (כולל הכל!!!)
טרי יום יום!

חדש
עכשיו
תוכל גם אתה לזכות בהגרלת הלוטו החדשה בפרס ראשון עד
750.000 ש
(7.5 מיליון ליי)
נסה עוד היום את מזלך, אולי גם אתה תצטרף למועדון הלוטו-מיליונרים
בלוטו

ונאומך, אדוני בגין...

יום אחרי יום הכיפורים אותי העיתון הארץ לקראת הנאום הגדול, ההיסטורי, שעומד מנחם בגין לישאת בניו־יורק לכבוד זאב ז'בוטינסקי.

למחרת יום הנאום, לא טרח הארץ להזכיר אותו כלל. ובצדק.

היה זה נאום — איך לאמר זאת בעדינות? — מביך. בגין אמר שמדינת־ישראל לא היתה קמה לולא ז'בוטינסקי. ומדבריו עלה כי היו לציונות רק שני מנהיגים דגולים: הרצל וז'בוטינסקי.

ז'בוטינסקי

זוהי תיזה מגוחכת.

כמי שהעריץ את ז'בוטינסקי בנעוריו, והמעריך גם כיום את תרומתו הרבה להיסטוריה הציונית, אני מרשה לעצמי להעיר:

מר בגין הנכבד, מדינת־ישראל היתה קמה גם בלי ז'בוטינסקי. וגם בלי חיים וייצמן ודויד בן־גוריון.

המדינה לא קמה תודות למנהיגים ועסקנים. היא קמה תודות לחלוצים שבאו ארצה והשקיעו כאן את דמם וזיעתם, ותודות לחיי־לים שלחמו על חייה, ותודות למאות אלפי אנשים אלמונים שעבדו וקדחו ועמלו וחירפו את נפשם.

איזו התנשאות נוראה היא לחשוב שאיש אחד, או שני אנשים, חוללו את המהפכה הכבירה הזאת! ומה מלמדת התנשאות נוראה זו על השקפת־עולמו של מנחם בגין עצמו, ואולי גם על ראייתו את עצמו ואת מקומו בהיסטוריה? (במקום שיש שניים, שמור מקום גם לשלישי.)

אני משוכנע שזאב ז'בוטינסקי היה קם ראשון להפריך תיאוריה זו ולנקב בלון מילולי מנופח זה בחוש ההומור החד שלו.

אחרי ככלות הכל, היה זה זאב ז'בוטינסקי עצמו שהביע בשעתו את דעתו הצורבת על סיגנונו של מנחם בגין.

זה היה בכינוס העולמי השלישי של בית"ר בוורשה, בסתו 1938. בגין, אז נציב־בית"ר בפולין, נאם נאום בזכות הצורך לכלול בנדר הבית"רי את המילים „כיבוש מולדתי".

את תשובתו של ז'בוטינסקי תיאר ישראל שייב (אלדד) כך:

„פתח במשל החריקות. שלוש חריקות הן שהוא שנא. את חריקת העגלות לפנות בוקר, כשאדם עוד ישן, אבל חייבים לסלוח להן. סוף־סוף הן מביאות לחם או חלב. גם חריקת מכונות בתי־חרושת או חריקת קרונות־רכבת על פסים אינן נעימות לאוזן, אך גם הן סוף־סוף לתועלת הציבור. אולם ישנה חריקה אחת שהוא שנא אותה בכל לב, ואין לה כפרה, כי כל תועלת אין בה: זו חריקת הדלת על ציריה. ונאומך, אדוני בגין, היה חריקת־דלת שכזו."

סופו של סייר בנימין

עמיקם גורביץ, הידוע גם בשם „קול שדי", בשל התמחותו בקריאה מן התנ"ך, מזועזע.

זה קשור בחתונת בנו של גאנדי.

וזהו הסיפור:

היה היה צבר. לא סתם צבר, אלא צבר צבור ומצובר. הצבר בה"א הידיעה, שיא הצברויות, איש הפלמ"ח. היה לו שם עיברי. מה זאת אומרת, עיברי? עיברי מארץ־העיברים: רחבעם זאבי. כל־כך עיברי, עד שחבריו קראו לו בשם ההודי ילדים.

האיש הוליד ילדים. צברים אחד־אחד. מה זאת אומרת צברים? אלופי־הצברים! צברים מארץ־הצבר! ומכיוון שהאב הגא לא יכול היה להסתפק במתן שם עיברי־צברי אחד לכל אחד, העניק לכל אחד מהם שני שמות עיבריים־צבריים. מס' 1: פלמ"ח־יפתח. מס' 2: סייר־בנימין.

הגיע סייר־בנימין לפירקו, וחזר בתשובה. ואחרי שחזר בתשובה, החליט לשאת בתולה חסודה על־פי שידוך. וכך, במזל טוב, נערכה החתונה.

המאורעות שקיבלו הזמנות לאירוע זה יכלו לשים לב לפרט מעניין. סייר־בנימין אירד את אחד משני שמותיו. עכשיו הוא נקרא בשם בנימין בילבד. שם עברי טוב והגון. אך, למען האמת, אין זה שם צברי במיר־חד. זהו שם שהיה טוב לכל רב יהודי בפשמישל ובמינסק. באו חבריו של גאנדי. אותם שבאו סתם, ואותם שבאו להפגין. אך זה לא שייך לעניינו הפעם.

באו גם חבריו של בנימין, הסייר־לשעבר. בחורי־ישיבות ואברכי־משי, כולם יראי־שמיים ומגודלי־פיאות, ורבניהם.

האם זה זיעזע את עמיקם גורביץ? לא, לא זה זיעזע אותו. על כל פנים, לא הרבה.

הדבר שזיעזע את עמיקם היה זה:

בגבור השימחה פצחו כל הבחורים הצעירים האלה בשיר. והם שרו, כמובן, „קול חתן וקול כלה..."

אלא שכל הצברים־לשעבר האלה שרו בהברה אשכ־נזית־אידישית: „קול חסון וקול כלוה..."

תום, גיא ומרי

מחשבה נוראה: האם באו אבותינו מארצות־הגולה כדי להקים כאן, בארץ, גטו יהודי חדש?

האם זהו התוצר הסופי של המהפכה הציונית הגדולה: גטו של אידיש ולאדינו, בדייסה של עיברית קלוקלת; כלכלה של עיסקי־אוויר טפיליים; שחיתות של גבאים; מדיניות של חנופה לפריץ?

יכולנו לחייך כאשר קרא גאנדי לבניו בשמות האולטרה־צבריים. אך עכשיו איננו יכולים אף לחייך, כאשר דור חדש של צברים זוכה בשמות כמו תום, מרי, שירלי, תוד, אלינוער, מורלי, שלי, גיא, לילית, בן, רוני.

שמות עיבריים טהורים וחדשניים, שיש לכולם מכנה אחד משותף: כאשר יירדו בעליהם מן הארץ ויצטרפו אל אחינו, בני־ישראל באמריקה, לא יצטרכו לשנות את שמו־תיהם. הם יישאו, מן המוכן, שמות אנגלו־סאכסיים יפים: Tom, Mary, Shirley, Todd, Elinore, Morley, Shelley, Guy, Lilly, Ben, Ronnie.

היתה לנו פיראמידה חברתית הפוכה. באו הציונים והפכו אותה. קם עם של עובדי־כפיים, עובדי־אדמה. עם של בנאים, מכונאים, מסגרים וימאים. ואז בא דור חדש והפך את הפיראמידה שוב על ראשה. עכשיו הכל חזר לקדמותו: עם של ספסרי־בורסה, של עיסקי־אוויר, של הון שחור, של משתמטי־מס. שערי־הבורסה מעניינים אותו יותר מאשר עקומות־הייצור. ואחמד ונזימה עובדים.

הבחירות באמריקה הבהירו לנו כי הנה הושלם התהליך. למחרת־היום התנפל עם־ישראל בארצו המשוח־

ררת על רשימות מקורביו של הפריץ החדש.

ג'ק קמפ היה בסמינר בירושלים. אוהב־ישראל. אבל קספר ויינברגר הוא מנהל בחברה שיש לה עסקים בסעודיה. שונא־ישראל. צ'רלס ווקר פעל לטובת החרם הערבי. רע. דונלד ראמספילד השמיע בעבר הצהרות פרו־ישראליות. טוב. אירווינג קריסטול הוא ניאו־שמרן ויריד־ישראל. מצויין. אבל אבוי, ג'ון קונלי הוא בעל קשרים עם בנקים ערביים. אסון!

ומה, לכל הרוחות, הוא עמדתו של אדמונד מיס? טוב ליהודים? רע ליהודים? האם הוא שייך למאה השחורה? אולי יש לו רופא יהודי, המשפיע עליו?

אילו היתה לנו מדינה, היינו יודעים כי מדינאי ארצות־הברית — אתמול ומחר — פועלים לפי האינטרסים של ארצות־הברית. הם יכולים לפרש את טיבם של אינטרסים אלה לכאן ולכאן. יהיו שיעמידו בראש שי־קוליהם את החשיבות העצומה של הנפט הסעודי. אחרים יביעו גם את חשיבותו של צה"ל כמקל־חובלים, שאפשר לאיים בו על איראן־הנפט. יהיה ביניהם ויכוח. בוודאי. אך בוויכוח זה תהיה חשיבות מעטה מאוד לשאלה אם מישהו מהם הוא „אוהב יהודים" או „שונא יהודים". גדולי האנטי־שמים בעולם תומכים עתה בישראל, וראש ממשלת־ישראל מחלק עיטורים על־שם ז'בוטינסקי לראשי המאה השחורה באמריקה.

איני יודע מה כתב היינס, בשנות ה־30, כאשר נכנסה לתפקידה ממשלה חדשה בוורשה. אך אני מניח שפרשניו כתבו אז מאמרים שדמו מאוד למאמרי העיתונות הישרא־לית בשבועיים האחרונים. באידיש זה נראה, מן הסתם, טיבעי יותר.

האם פילסודסקי — סליחה, רגן — אוהב יהודים?

לא המחים יהללו־יה

אין לי יחס לגוויות. גם לא לגווייתי של עצמי.

ראיתי גוויות רבות מדי במילחמה. איני צריך אלא לעצום את עיני כדי לראות בעיני רוחי גיבעה ליד חולייקאת (חלץ), ועליה יותר ממאה גוויות של חיילים מצריים שחומים, כולם ממצריים העילית, שנהרגו בקרב־הדמים. (החללים שלנו פונו לפני כן).

ראיתי חברים במותם. ראיתי מה מתרחש כאשר אדם חי הופך בן־רגע אדם מת — שינוי כה עצום, כה מוחלט, עד שאין לתארו. שום סצנה קולנועית של תיאטרונים אינה מסוגלת להמחישו. הבינותי מדוע יצר הדמיון האנושי את הביטוי „נישמתו יצאה."

משום כך לא איכפת לי מה ייעשה בגווייתי בבוא העת. לדידי היא תוכל לשמש חומר־גלם לתלמידי־רפואה, שיחליפו בינתיים הלצות בעת ביתורה. לדידי אפשר גם לשרוף אותה ולפזר את האפר מעל לים־התיכון. פשוט לא איכפת לי.

אך ברור לי כי הרבה־הרבה אנשים מרגישים אחרת. יש פחד מפני המוות — פחד שהיה תמיד אחד הכוחות האדירים בתולדות האנושות, שהקים פיראמידות ודתות ותרבויות. פחד זה הוליד את האמונה בתחיית־המתים, אמונה פגנית שהסתננה גם לייהדות ולשאר הדתות הגדו־לות. אין אנשים יכולים להשלים עם העובדה שאחרי מותם לא ייותר מהם אלא גל של בשר הנרקב במהרה.

מכאן הדילמה לגבי נתיחות־גופות.

ההתנגדות הדתית לכך אינה מפליאה, אם לוקחים בחשבון כי היהדות הפכה בישראל זה מכבר לפולחן אלילי של עכו"ם (עובדי־כוכרות־ומזוזות — וגם עובדי־כסף־ויממון). עובדי־אלילים אלה אימצו לעצמם את ה־אמונות הטפלות ביותר של הפגנים, והם מנצלים אותן לשם צבירת השפעה, הנאות והטבות.

אבל יש גם בעייה הומאנית. וכאן מתחילה הבעייה שלי.

ברור מדוע החברה מעוניינת בניתוחי־גופות: להכשרת רופאים חדשים, לקידום המחקר הרפואי והרפואה ביכ־לה, לגילוי סיבות־המוות, לאיתור מחלות ומגפות, ול־עתים גם לפיענוח פשעים. כל אלה הן מטרות חיוביות. כולנו מעוניינים ברפואה מתקדמת, וגם הדתי שבדתיים הרב גורן הרחיק את עדותו ונדד עד לארצות־הברית כדי לזכות בניתוח שרופאי ישראל מיטיבים לבצעו.

אך יש גם שיקול נגדי, הומאניסטי. אם אנחנו לוחמים על זכויות־האדם בשטחים אחרים, האם מותר לנו לוותר עליהן בנקל בשטח זה? והאם זכותו של אדם אינה כוללת את זכותו לפחדיו ולאמונותיו הטפלות, כל עוד אינן מזיקות לזולת? האם פוקעת זכותו של אדם על גופו ברגע שהוא מת? האם אין לבני־משפחה זכות על גופת יקיריהם?

הפתעתי את חברי־הכנסת הדתיים כאשר השמעתי הירהורים אלה בקול רם מעל הדוכן, בפתח הדיון על השינוי המוצע לחוק האנטומיה והפאתולוגיה. לדעתי יש לאזן את זכות החברה וזכות האדם, כפי שאנחנו נדרשים לעשות בשטחים אחרים. כל נסיון כן ורציני להידבר על איזון זה, במיסגרת מוסרית ומעשית, ראוי לעידוד.

אלא שהצעת־החוק הנדונה בכנסת אינה מהווה נסיון כזה. מבחינה עניינית, זוהי הצעה קלוקלת, המפירה את האיזון באופן גס. אין היא מאפשרת במיקרים רבים נתיחת־מתים גם כאשר הדבר דרוש להצלת חיי הזולת. (אם יש תוכן חיובי כלשהו לדת, הרי זה היה צריך להיות עיקרון דתי עליון!) היא מערמת מיכשולים שכימעט

בן־מאיר

ואי־אפשר היה להתגבר עליהם — אלא במיקרים שבהם הודיע אדם מראש, בכתב, על טופס מיוחד, שהוא מרשה לבצע נתיחה בגופו. מי יארגן בארץ התי־תמה המונית כזאת?

ברור לגמרי כי הצעת־חוק זה אינה אלא תוצאה של קנוניה נוספת בין ה־ליכוד וחברי־הכנסת ה־דתיים — שכימעט כולם ציניקאים גמורים, שכיריי־דת ונצלני־אמונה. העובדה שהמערך ערך עימם בעבר קנוניות דומות וישיישב עי־מם בעתיד אינה מעלה ו־אינה מורידה. לא במיקרה אביי־החוק הוא יהודה בן־מאיר — אחד הדמגוגים הציניים ביותר בכנסת, היכול להפוך בהבל־פיו שחור ללבן.

למרבה הצער אין מחסור בציניקאים גם במחנה היריב, זה של הרופאים. הרפואה עוברת בארץ תהליך של דה־הומאניזציה, התגברות הטכניקה על הרגש האנושי. אמנם, יש הרבה רופאים מסורים, נאמנים, המחביאים תחושה עמוקה של שליחות מאחרי מסכה מיקצועית קפואה. אך יש גם רבים המתייחסים לחולה כפי שרוב חברי־הכנסת ה„דתיים" מתייחסים לחילוניים.

לפני שעליתי על דוכן הכנסת כדי לדבר על הצעת־החוק, דיברתי עם ידיד, רופא מפורסם, שהשתתף ב־נעורי לא פעם בהפגנות נגד הכפייה הדתית. הופתעתי לשמוע כי לדעתו מפריזים בארץ בניתוחי־מתים. הוא אמר שרופא טוב, רגיש ואנושי יכול להשיג כימעט בכל המיקרים את הסכמת המישפחה לנתיחה, אם הוא מסביר לה בכנות מדוע היא דרושה. לדבריו, אין רופאים רבים מוכנים ומסוגלים לעשות מאמץ זה.

הייתי רוצה להשתתף בדיון כן בין רופא כזה ובין אדם דתי אמיתי, כדי לקבוע את התחום המוסרי המעשי בשאלה כאובה זו. אלא שהכנסת היא המקום האחרון שבו יכול להתנהל ויכוח כזה. כי הכנסת היא, בסופו של דבר, בורסה של ספסרים פוליטיים, ואת מיספר אנשי המוסר והמחשבה בה אפשר למנות באצבעות.

אתה והשקל

מאת יגאל לביב

קבוצת רכטר שותפה לעסקי הבנייה של בני יגאל הורביץ

חברת הבנייה קיי"ם של **צבי רכטר** ושותפיו, שפרשו מ„סולל־בונה", עובדת לאחרונה עבור בני הורביץ בכמה נושאים.
לאחרונה קיבלה את הכנת בינוי שטח „המחלבות המאוחדות", מול בורסת־

מהנדס רכטר
קרוב לבנים

היהלומים ברמת־גן. היא קשורה גם בפרוייקט של הפיכת שטח־קרקע בבאר־שבע למרכז־קניות. הקבוצה אינה קשורה בשום צורה לפרוייקט הבנייה להשכרה, מפני שהמהנדס **יוסף רף**, אביו של החשב הכללי באוצר, **איתן רף**, הוא שותף בכיר בקבוצה.

„פולגת" מוכן לקנות את „בגד־עור" בלי פילופ

מיפעל „פולגת" בקריית־גת הודיע על נכונות לקנות ולהפעיל את המיפעל „בגד עור", בתנאי ש**אסלו פילופ**, המחזיק עדיין בשליש המניות ובתפקיד המנהל, יסולק מכל קשר עם החברה.
„בגד עור" הסתבך בקשיים כספיים, והאוצר מממן את הפעלתו. נטען כי בעליו ומנהלו הקודם, פילופ, הוציא מן החברה מיליוני דולרים. שר־האוצר **יגאל הורביץ** דרש לנקוט אמצעים, אולם שר־התמ"ת, **גידעון פת**, מונע זאת.
לאחרונה הודיע האוצר כי לא ימשיך לממן את הפעלת המיפעל, והציע את „פולגת" כקונה. אולם גידעון פת מסרב להוציא את פילופ מן החברה, ומנסה למצוא קונה אחר באמריקה.
„פולגת" רכש לאחרונה כמה מיפעלים שהיו בקשיי ניהול וכסף, אולם תוצרתם טובה, כמו „לבני פרינה" ו„לנה" המייצאים את מרבית תוצרתם לרשת „מארכס אנד ספנסר".

חבור מבקש מהממשלה תנאי „וולטקס"

מיפעל־הפורמאיקה בעפולה „תבור", מבקש כי הממשלה תרכוש את המיבנה שלו ותשכיר אותו למיפעל בחזרה ב־אותם התנאים שהשכירה את מיבנה מיפעל „וולטקס" לחברת „תדיראן". ה־מיפעל הציע כי הממשלה תשלם 100 מיליון לירות תמורת המיבנה, ותשכירו בחזרה, בתנאי איזור־פיתוח א', עם אופ־ציה לרכישה אחרי חמש שנים, ובמחיר צמוד ב־70% בילבד. תנאים אלה קיבלה „תדיראן" מהממשלה, שהשכירה לה את המיפעל שנסגר, „וולטקס".

בעלי „תבור" הזרימו לחברה, לאח־רונה, 20 מיליון לירות, וקיבלו מהממ־שלה עוד 30 מיליון. הכספים נועדו להחלפת מילווה לא־נוח של מיליון דולר. המיפעל עובד בשתי משמרות, ומייצא את מרבית תפוקתו.

אונגר ימשיך לשווק „אוטוביאנקי"

חברת „אונגר סוכנויות" של **רמי אונגר** תמשיך לשווק את מכוניות „אוטו־ביאנקי" בישראל, וביטלה את ההצעה שהיתה, שלפיה תעבור הסוכנות לחברת „פיאט" בישראל.
„אוטוביאנקי" מיוצר באיטליה על־ידי „פיאט". לפני שלושה חודשים החל שפל במכירות מכוניות בכלל, ואז החלו מג־עים על העברת הסוכנות. שני הצדדים לא הגיעו לעמק השווה, והחלה גם התאוששות במכירות „אוטוביאנקי". ב־אוקטובר נמכרו יותר מ־170 מכוניות, לעומת 80 בחודש קודם.

בן־חורין חובע מיליון דולר מאייזנברג

האדריכל **מרדכי בן־חורין** הגיש תביעה על סך מיליון דולר נגד **שאול אייזנברג** ו„בית אסיא". התביעה תת־חיל להתברר בבית־המישפט המחוזי ב־תל־אביב ב־19 בינואר. בן־חורין טוען ב־תביעה כי אייזנברג מסרב לשלם לו שכר־תיכנון עבור „בית אסיא" שתיכנן.
בן־חורין תיכנן עבור אייזנברג גם את הווילה הפרטית שלו בסביון. אחרי הגשת התביעה ניסו אלמנטים שונים לשכנע את בן־חורין כי יבטל אותה ויסתפק בכמה שאייזנברג מוכן לשלם לו, אולם בן־חורין לא נרתע.

דרוקר מעביר פעילות בנייה לחו"ל

חברת־הבנייה הפרטית הגדולה בישׂ־ראל, „זכריה דרוקר" בע"מ, נכנסה לאח־רונה לעיסקי־בנייה משותפים עם חברת „חירם־זאבי" בקניה, וכן לעיסקי בנייה בהונג־קונג. מנכ"ל ובעל החברה, **זכריה דרוקר**, אומר כי ברצונו להרחיב את הפעילות בחו"ל כדי להבטיח לחברה

קבלן דרוקר
סוד הצימצום

מקורות־הכנסה, במיקרה של מיתון ב־בנייה בישראל.
היקף העבודות של החברה בישראל, המעסיקה 3000 עובדים, מגיע ל־12 מיל־יארד לירות. ההון הנפרע של החברה הוא 40 מיליון לירות. החברה לא חילקה רווחים מעולם, וכל רווחיה מושקעים בה בחזרה. החברה בונה בעיקר באיזור־חיפה ובאזורי־פיתוח. היא מתחילה עתה ב־120 דירות באילת.
החברה מצטיינת במהירות מדהימה (170 יחידות במיבנים של חמש עד שבע קומות, שבבנייתן הוחל במארס השנה, הגיעו בימים אלה, תוך חצי שנה ל־צעיעת דלתות וחלונות), ובחסכנות רבה. על כלל 3000 העובדים בחברה יש רק 25 עובדי־מינהלה, ומספר זה כולל את כל עובדי החשבונות (בעזרת מחשב), ה־גבייה, הניהול והפיקוח. תודעת החסכנות מפותחת בחברה, וכל ציוד או חומר ישן משופץ לצורך שימוש חוזר במיפעליה.
דרוקר משקיע חלק ניכר מריווחי ה־חברה בעובדיה (הוא עצמו חניך התנועה המאוחדת, ואשתו, **אראלה**, היא בתו של **שימעון אבידן**, מראשי מפ"ם). עתה סיים הקמת מיתקני־ספורט משוכ־ללים במרכז החברה בקריית־אתא, ו־במקום בונים סופרמרקט, שימכור לעוב־דים ולנשותיהם בשעות מאוחרות מיצ־רכים במחיר זול ממחיר השוק. גם המשכורות בחברה גבוהות מהמקובל ב־שוק.
החברה מחלקת את אתרי־הבנייה ל־יחידות נפרדות ועצמאיות, כאשר כל יחידה ומנהלה שואפים לסיימה במהי־רות מכסימלית, תוך קבלת בונוסים נאים על מהירות הביצוע. החברה הקימה מיספר ניכר של מיפעלי־עזר לצרכיה, כדי שלא להיות תלויה באחרים, שאינם עומדים בלוח־זמנים, וגם חברות־בת ל־שרותים, כמו חברה לשמירה ולאחזקה.

הסוד מאחרי המילחמה של מלוויזית הכבלים: מודעי נגד המר

מסעו של שר־התיקשורת, **יצחק מו־דעי**, לאשר תחנות שתעברנה תוכניות־טלוויזיה בכבלים, נעשה כדי לחוציא מידי שר־החינוך, **זבולון המר**, את ה־שליטה על הטלוויזיה המשודרת. גורמים בענף מסרו כי טלוויזית־הכבלים אינה מתאימה לישראל, שהיא מיושנת, יקרה וכי השר מודעי תומך בה רק בגלל מאבקי־יוקרה.

בארצות־הברית פותחו שתי טכניקות לגבי מנויים נפרדים על תוכניות אזוריות. האחת מבוססת על שדורי־גלים כדוגמת יו־אייץ־אם (המשודר בתל־אביב מגג מיגדל־שלום), ואשר כל בעל מכשיר טל־וויזיה, שהתקין קופסת־חיבורים מיוחד־דת, הקרויה „מערבל", יכול לקלטה. בעל־מכשיר משלם דמי־מנוי קבועים, מקבל את המערבל, ובאמצעותו הוא קולט את שידורי התחנה שהוא מנוי שלה. התחנה מחליפה מדי פעם תדרים, כדי להערים על יצרנים פיראטיים, ה־מייצרים מערבלים לא־חוקיים.

מנוי שאינו משלם את דמי־המינוי — מופסקת פעולת המערבל שלו בלחיצת כפתור בתחנה־המשדרת. שיטת שידור זו אינה מצריכה התקנת מערכת־כבלים ל־העברת השידורים, והיא זולה במאות אחוזים מהשיטה המשדרת.

אולם שיטת המערבל מבוססת על שידור התוכניות, ולכן מצריכה אישור של השר הממונה על שידורים — שר־החינוך. השיטה השניה, שיטת הכבלים, תלויה בשר־התקשורת, האחראי על הנחת כבלים. לכן דוחף מודעי לשיטת הכב־לים, שתכניס את המדינה להוצאות מיותרות.

בארצות־הברית מנהיגים את שיטת־הכבלים רק במקומות שבהם לא ניתן לקלוט היטב בשיטת המערבל, כמו בניו־יורק, שבה יש בתים גבוהים, או לוס־אנג'לס, שבה יש ערפיח (ערפל מעורב בפיח) קבוע.

„סיור וטיול" ממשיך למכור מכוניות בזול

חברת „סיור וטיול" של „אגד" ממשי־כה לעסוק במכירת מכוניות בתשלומים, בעלות הנמוכה בחריבה ממחירי־השוק.
החברה פועלת באמצעות סוכנות בשם „סופר־קאר", השייכת ל**מרדכי אוור־בוך**. לפני כשנה נכתב כאן על התופעה המוזרה של מכירת מכוניות בזול, ו־הועלתה האפשרות ש„סיור וטיול" מסב־סדת את העיסקות בכספי הסובסידיות שהיא מקבלת מהאוצר. אז עסקה „סיור וטיול" ישירות במכירה, ואחרי הפירסום הפסיקה את העיסקות. עתה חידשה או־תם שוב, באמצעות החברה האחרת.
כך, למשל, מוכרת „סופר קאר" מכו־נית בתשלומים, בריבית של 144% בילבד, לעומת ריבית של כ־200% שתיא הנור־מלית בשוק לעיסקות כאלה.
מנהל „סופר־קאר", מרדכי אוורבוך, אישר את העלות הנמוכה, וגם שהמכו־ניות הנמכרות רשומות על שם „סיור וטיול", המספקת את המכוניות ומימון.

במדינה

עסקים

דריבסטור

סוף־סוף גם בישראל אפשר לדחות את הקניות ל־11 בלילה

„אצלי באופן קבוע נגמר הלחם בשעת־חצות,“ הכריזה דינה הררי, אסיסטנטית של רופא־שיניים ב־מיקצועה.

„אנחנו בדרך הביתה לחיפה, עצרנו כדי לקנות אוכל. ידענו שכשנגיע לחיפה כבר יהיה מאוחר והכל יהיה סגור,“ אמרו בני מישפחת כץ.

למרות השעה המאוחרת — עשר בלילה — המה הדריבסטור, סופר־מרקט ענק, הממוקם בתחנת־הדלק של רמת־אביב, מאנשים.

הדריבסטור אינו המצאה חדשה. חנויות־מזון, הפתוחות עד ל־שעת־חצות, נפוצות מאוד בחוץ־לארץ, אך חנות זו, שנפתחה על־ידי מוטי סנדרס, היא הראשונה מסוגה בארץ.

„הרעיון לפתוח סופרמרקט, ש־יהיה פתוח ברציפות עד 12 בלי־לה, הוא בעצם של אשתי. לפני־כן היתה לנו כאן, תחנת־הדלק, חנות לאביזרי־רכב. על־יד החנות עמד בניין נטוש. אשתי, בילי, ואני, החלטנו לנסות לפתוח שם משהו.

„בילי, שחזרה לא מזמן מארצות־הברית, החליטה שהדבר ש־הכי חסר כאן הוא סופרמרקט שיהיה פתוח עד מאוחר בלילה, ויוכל לספק אוכל וסחורה אחרת לאנשים שעובדים עד מאוחר — לסטודנטים ולסתם כאלה שערימת־אורחים הפתיעה אותם והם בלי כיבוד.

„אז נרתמנו לעבודה, ובעזרת שתי המישפחות, של בילי ושלי, הקמנו את המקום.“

במקום לחם מהפריזר. „כל־כך בא לי לאפות עוגה פיתאום ולפנק את בני־הבית,“ אמרה שו־שנה מזרחי בחיוך. „אז בדרך־כלל מתפשרים והולכים לחטוף משהו בחוץ, ועד למחרת כבר עובר החשק. אבל העובדה שאפשר פשוט ללכת ולקנות את כל המצ־רכים הדרושים לעוגה, למרות ה־שעה המאוחרת, מזכה את המיש־פחה שלי בעוגה תוצרת־בית.“

מובן הדבר, שהמדפים העמוסים במזון מושכים אליהם קונים רבים כל־כך. אך העובדה, שמדור־הקוס־מטיקה עמוס אף הוא, מפתיעה.

„נשים שעובדות יום שלם, ומ־גיעות לערוך קניות בשעה כזו, סימן שאין להם הרבה זמן להת־עסק בקוסמטיקה,“ הסבירה מלי נעים, המוכרת החיננית, ששימ־שה בעבר כדיילת של רבלון. „הן מגיעות הנה, ויחד עם הקניות ה־שוטפות לבית, קונות גם את מוצ־רי־הקוסמטיקה ומקבלות הסברים וייעוץ.“

למקום התפרצה קבוצת־סטודנ־טים עליזה. „יא־אללה סוף־סוף לא נהיה חייבים לאכול לחם מה־פריזר,“ צחק רני צדוק.

לרחל איתן מרמת־אביב היו כמה הצעות ייעול. „אני חושבת שה־מקום צריך להיות פתוח 24 שעות ביממה,“ אמרה. רחל היא פסיכו־לוגית במיקצועה. היא וחברתה, חני וינר, מתגוררות ברמת־אביב והן קפצו לדריבסטור כדי לבדוק את החידוש.

שני ליטרים דלק. מסתבר ש־לא רק נשים פוקדות את הסופרמר־קטים. שני, גברברים צעירים, יריב ורועי קורניק, בני התשע והשש־, הגיעו למקום עם אביהם, גדעון. „אמא עובדת ואנחנו באנו לערוך את הקניות בשבילה,“ אמרו הקט־נים בארשת־חשיבות, ומיהרו ל־העמיס את העגלה במיצרכי־מזון, שספק אם אמם היתה בוחרת בהם לו היתה עורכת את הקניות ב־עצמה.

גם זאב ליברמן עבר בדרכו הביתה, ורכש מיצרכים לארוחת־הערב.

לא רק מהסביבה הקרובה הגי־עו אנשים כדי לבדוק את טיבה של התופעה החדשה. אורלי הול־צר, המתגוררת ברמת־גן, לא נר־תעה והגיעה לדריבסטור למרות המרחק.

„אנחנו שמים דגש על סחורה טריה ושירות נעים. המוכרות אדי־בות ומחייכות כמעט תמיד,“ הס־ביר סנדר, בעל־המקום. „החודש גם אירגנו מיבצע של שני ליט־רים דלק חינם עבור כל הרוכש מיצרכים בסכום העולה על 300 שקלים.

„הדריבסטור פתוח כבר כשבוע, וכל התגובות שקיבלנו עד עכשיו היו אוהדות וחיוביות. אנחנו מק־ווים שיימשך כך.“ סנדר ואשתו נמנים על צוות־העובדים.

מסתבר, שההמצאה החדשה פת־רה הרבה בעיות להרבה מאוד אנשים. מכל האיזור התקבצו שם — רופאים, סטודנטים, נשים עוב־דות וסתם סקרנים וזללנים, שתיא־בונם התעורר דווקא בלילה.

קשה מאוד להתעלם מהשלטים הזוהרים, מה גם שהמקום ממוקם בתחנת־דלק ומושך את תשומת־ליבם של החולפים בכביש.

היחידה שלא כל־כך שמחה על פתיחת המקום היתה סטודנטית שמנמונת, העונה לשם טלי קידר. „מה יהיה עם הדיאטה שלי?“, קוננה.

אורחים

חופקים את הזרים

אזרח ישראלי היה זוכה למעמד של ער־מדינה — התייר נירון לעשר שנות מאסר

המישטרה והפרקליטות לא שמ־עו כנראה את האימרה „הסבר פניך לתייר“, שכן אחרת אי אפשר להסביר את גזר־דינו של ברהם קרסל. התייר האיראני, שהגיע ל־ישראל דרך תורכיה, כאשר ב־אמתחתו שני קילוגרם הרואין. קרסל הביא איתו את החומר בתוך מכשיר טייפ, שקרביו הוצאו ממנו והוא מולא בסם הלבן. קרסל השיג שיא ישראלי בכמות ההרו־אין שהבריח לישראל, ושמחירה מסתכם ברבבות שקלים.

התייר לא היה חשוד על־ידי ה־שלטונות בהברחת סמים, אלא עוכב במכס מחשש שהבריח מיצ־רכים חייבים במס. ואז נתגלה ל־מוכס החומר הלבן שעורר את חשדו. המישטרה שהוזעקה למקום הבינה מייד במה המדובר, והת־עניינה במיוחד בקשר הישראלי של קרסל. אך הוא סיפר שאינו יודע מי מפעילו, ואינו יודע למי להתקשר בארץ. לפי ההוראות ש־קיבל, היה עליו לשכור חדר ב־מלון בבת־ים ולהמתין לשיחת טלפון.

תורגמן צמוד. המישטרה שברה בקלות את קרסל, שלא היה לו מכר ומודע בארץ, לא הבין את השפה ולא ידע על זכויותיו ה־אלמנטריות. לכן הסכים מייד להו־ביל את המישטרה אל הקשר ה־ישראלי ולעשות כל שיבקשו ממנו.

המישטרה דאגה קודם כל לדלל את שני קילוגרם ההרואין שהיו בידיו. החומר לא נלקח ממנו כליל, כדי שיוכל לשמש פתיון לישרא־לי שיבוא לקחתו וגם יפליל אותו. אבל כדי להוריד את הסיכון הכס־פי, השאירו השוטרים רק 20 גרם הרואין נקי, ודיללו אותו בכמות גדולה של אבקות לבנות חסרות ערך. כל זה הוטמן במכשיר ה־טייפ המקורי, והתייר נשלח לדר־כו לבית־המלון שנקבע בהוראות. בחדר שלידו שוכנו זוג חוקרי־מישטרה, שהתחזו לזוג נשוי ונר־שמו כאורחי המלון. גם תורגמן לפרסית ישב בחדרו של קרסל.

אולם באותו יום היו למישטרה כנראה גם עניינים אחרים, ומכ־שיר הציטוט לטלפון לא היה פנוי. לכן הוצב מכשיר שהקליט רק את שיחותיו של צד אחד. החוקרים לא יהו יכולים לשמוע את דברי המטלפן, הם יכלו רק לשמוע ולהק־ליט את התייר ולקבל מפיו את ה־מידע על מה שנאמר באוזניו בצד השני של הכשיר.

השיחה הראשונה שהתקבלה ב־חדרו של התייר היתה מתורכיה. קול שאל אותו משם אם הכל בס־דר, והתייר השיב בקול בוכים כי נתפס, הוא מבקש עזרה. הקו ניתק מייד.

„זהו זה“. שלושה ימים אחרי כניסתו של התייר לארץ עדיין לא התקשר אליו איש מישראל. אנשי המישטרה כבר חששו, כי הישרא־לים הזהירו ואיש לא יתקשר. אולם ביום השלישי התקבלה ה־שיחה המקווה. ב־6 ביוני הזמין אדם שדיבר פרסית את קרסל לבוא לרחוב הגייסות מס׳ 8 בירד־אליהו. כיוון שהאיש מעבר לקו לא הוקלט, בגלל מחסור במכשירי ציטוט, חזר התייר ושאל שוב ו־שוב על הכתובת המדוייקת. מחר־סר מקום אחר רשם אותה על שרוול הפיז׳מה שלו, אשר הוג־שה כמוצג לבית־המישפט.

בהתאם להוראות שקיבל מה־מישטרה לא הסכים התייר לנסוע לירד־אליהו. הוא **טען** כי אינו מכיר את תל־אביב **וביקש** שיבואו אליו למלון. הצד **השני** הסכים לבוא במכונית לבנה, ביום בצהרי היום השישי.

המכונית הלבנה שהגיעה בש־עה היעודה היתה נהוגה בידי חיים זאדה (52). הוא הספיק לקבל לידיו את הטייפ ולשאול אם „זהו זה“, ואז פרצו פיזמה אנשי מיש־טרה ועצרוהו.

התימוכין שנוצרה. ביניתיים היו אנשי מישטרה אחרים עסו־קים בפיענוח השאלה מי מהמת־גוררים בבית שברחוב הגייסות 8 הוא איש הקשר. לבסוף הוחלט כי הכוונה היתה לצעיר בשם הר־צל אהרוני, שחמותו זיהה חנימוף מתגוררת בכתובת זו.

מעקב הראה כי אהרוני אמנם היה בתורכיה במועדים סמוכים למיקרה. החומר הועבר לפרקלי־טות המדינה, והוגשו שלושה כת־בי־אישום. התייר, אשר הסכים לשתף פעולה עם המישטרה ניזדון השבוע על־ידי השופט המחוזי שאול אלוני לעשר שנות מאסר. חיים זאדה, המיוצג על־ידי עורך־הדין איטו גיפסט, והרצל אהרוני, המיוצג על־ידי עורכי־הדין עדנה קפלן ומשה ישראל עדיין עומדים לדין.

יש לשער כי לו היה קרסל בעל קשרים ובקיא בענייני פלילים ב־ישראל, היה מצליח להשיג עמדה של עד־מדינה ויוצא ללא עונש כלל. או לפחות היה עושה הסכם טעון עם התביעה וזוכה לעונש קל שבקלים. אולם במצב הדברים הנוכחי נראה כי נוצלה תמימותו של התייר, והוא יהיה מעתה ל־מעמסה על אוצר המדינה למשך עשר השנים הבאות, תחת שיוצא נגדו צו גירוש מהמדינה לאלתר.

מישטרה

מיבצע זבל

הרבה תרוצות מעט סטטיסטיקה

„היה כאן שינוי במדיניותה של המישטרה. עד כה נהגנו להיות סלחנים עם המשתמשים, אבל מח־קרים מוכיחים, שמעצרם של סוח־רי־סמים משפיע על השוק לזמן

(המשך בעמוד 48)

הדריבסטור ברמת־אביב
לחמניות בחצות

קונה ליברמן

קונה הולצר

קניות בדרך הביתה

במדינה

(המשך מעמוד 47)

קצר בלבד. לכן החלטנו להקטין את הביקוש על־ידי מעצרם של המשתמשים. במיבצע אשפתות נעצרו בפעם הראשונה גם משתמשים.״ את כל המידע, ועוד יותר, מסר להעולם הזה העיתונאי לשעבר, דובר המישטרה, סגן־ניצב אריה ארד. הוא סיפר כי המיבצע היה בהיקף ארצי, ומילא את כל המטרות.

כשנשאל הדובר כמה שוטרים השתתפו במיבצע, ידע להשיב כי יותר מאלף איש, אבל מיספרים מדוייקים לא היו בידיו. הוא גם לא ידע לאמר כמה עלה המיבצע למשלם־המיסים הישראלי. כאשר התבקש למסור פרטי מידע יסודיים — כמה אנשים נעצרו ואילו כמויות סמים נפלו בידי המישטרה — הבטיח כי ישיג את המידע בהקדם.

מפכ״ל שפיר

דובר ארד

בלון הפיקסום התפוצץ

גירסתו של הדובר כי סוחרי־סמים אינם מחזיקים את המיצבורים בביתם, ולכן לא היתה אפשרות לתפוס את הסמים בעת המיבצע. לא היה גם צורך בכך, כיוון שנגד קרוב למחצית העצירים היו כבר ראיות מספיקות למישפט — מקניות סמים שנעשו בעבר על־ידי שוטרים מוסווים.

הדובר מסר כי המישטרה פיתחה בשנה האחרונה את הטכניקה של קונים־סוכנים, הנשלחים על־ידי המישטרה לבצע קניות מבוויות ולגלות את הסוחרים. ברור כי שוטרים אלה, המתחזים לקונים תמימים ומבצעים קניות של אצבע־חשיש או כמה כדורי־סם, אי־נם נפגשים בסוחרים הגדולים, הם נתקלים בפושרים, המתווכים הזעירים, ונגדם הם יכולים להעיד. כיוון שנגד כמחצית הנעצרים ב־

קשה להאמין כי מישטרת־ישראל לא היתה מסוגלת להערך למעצרם של 172 סוחרי־סמים ברחבי המדינה בלי להבריחם מראש.

עורכי־הדין הרוויחו. את ההסבר למיבצע המוזר נתן קצין־מישטרה, שביקש להישאר בעילום־שם. הוא הסביר כי קיימת תחרות קשה בין הזרוע־המיבצעית במישטרה והזרוע־הפועלת־בשטח. מאז נכנס לתפקידו המפכ״ל החדש, קיבלה הזרוע־המיבצעית עידוד רב. וגם מיבצע זה נעשה שלא על דעתם של קציני מחלק־סמים. המיבצע נכפה עליהם. איש מאנשי המישטרה, שנחקרו על־ידי העולם הזה ואשר השתתפו במיבצע, לא ידעו לשם מה נעשה.

לבתי־המישפט בארץ החלו הסבוע להגיע נאשמים שנתפסו ב־

הזה, וימסור אותו למחרת. „אם אני לא אהיה, החומר יימצא אצל הגברת ויינטראוב,״ סיים הדובר.

למרות שש שיחות־הטלפון ל־מישרד הדובר, לא התקבלה למחרת הסטטיסטיקה המובטחת, כיוון שגם הדובר וגם הגברת ויינטראוב לא היו במישרד, ואיש לא ידע דבר על הסטטיסטיקה של מיבצע־אשפתות.

ביום השלישי, אחרי שיחה נמרצת בטלפון, ענה פקד בשם קובי בכר. אבל אחרי ציפיה ארוכה ובאיר־צון בולט הואיל למסור את הפרטים שהצליח להשיג אחרי שלושה ימים של עבודה מאומצת. לדבריו נעצרו במיבצע 172 סוחרי־סמים ו־68 משתמשים בכל הארץ. הוא לא ידע למסור את כמות הסמים שנתפסה, אך ידע לאמר כי היא קטנה. „כיוון שלא זו היתה מטרת־המיבצע.״ גם הוא לא ידע כמה שוטרים השתתפו וכמה עלה המיבצע.

היה זה מפתיע עד כמה היתה המישטרה קמצנית במסירת מידע לאור זרקורי הפירסומת, ואשר ממשי על מיבצע יוקרה, שנערך פורסם שוב ושוב בכל מהדורת־חדשות ועיתון במדינה. המישטרה פשוט הגיעה למסקנה, שתוצאות המיבצע היקר והיוקרתי היו מאכזבות, ולכן השתדלה למנוע את דליפתן לעיתונות. שכן אפילו לפי המידע המיזערי שמסרה המישטרה, מסתבר, כי נזקקו לחמישה שוטרים, לפחות, על כל עצירי. כאשר שליש מהעצירים הם משתמשים שמעצרם בוודאי לא היה קשה או מסוכן.

קרנבך ליקי. כמות הסמים שנמצאה היתה כה קטנה, שאיש לא התייחס אליה. נכונה בוודאי

סניגורית לידסקי

המישטרה מביאה הכנסה

מיבצע כבר היו עדויות מלאות של הקונים, אפשר היה לבצע את מעצרם בכל עת, ולהגיש את כתב־האישום על־סמך הראיות הקיימות. מדוע בכל־זאת נערך הקרנבל הלילי, שבו השתתפו המוני שוטרים ורכב מישרתי? אומר הדובר: „כיוון שרצינו בבת־אחת לעצור את כולם, ולחשוף את הקונים. וחששנו כי הדבר יוודע, וסוחרים יברחו ויתחבאו״.

מיבצע. בפני השופט אורי שטרוזמן בתל־אביב הופיעו שניים כאלה. האחד היה יובל קרונטל. צעיר שסיים את שרותו בצה״ל לפני זמן קצר. הוא עבר לגור בבית סבתו במושב צופית, ועיבד את אדמותיה. בכך עזר לממן את שהייתה במוסד־לחולים־כרוניים. הוא התיר לחבר להתגורר עימו. פעמיים קנו שוטרים מוסווים, לדברי התביעה, אצבע־חשיש מידי שכנו לדירה. ביום המיבצע פשטו שוטרים על הבית ועצרו את יובל, שכן חברו כבר אינו מתגורר עימו. חיפוש מדוקדק העלה כי בבית נמצא 3.2 גרם חשיש וצמח מריחואנה בעציץ. יובל נאשם בהחזקת־סם ובייצור סם — על־ידי כך שקטף, פורר וצרך את עלי־המריחואנה.

התביעה ביקשה את מעצרו עד תום ההליכים. אך השופט שוכנע מטיעוניה של עורכת־הדין, נירה לידסקי, כי המקרה אינו חמור, וכי גם אם יורשע יובל ספק אם יושל עליו מאסר. עציר נוסף, שחשיש לשוטר מוסווה, שוחרר בנאשם במכירת שתי אצבעות־אותו יום. היו אלה דוגמות להצלחת המיבצע.

„היחידים שהרוויחו מהמיבצע היו עורכי־הדין,״ התלוצצו במיסדרונות בתי־המישפט.

טיפול מוזר

אסתר כהן אושפזה כבית־חולים לאחר שחותקפה — אך את התוקף שיחררה המישטרה

ביום השישי, בשעה חמש בבוקר, צילצל הטלפון בבית הור

מה יש לך נגד קשקשים?

פיריידקס שמפו

פיריידקס שמפו — יעיל נגד קשקשים ונרוויי עור הנובעים מכך.
פיריידקס שמפו הוא פיתוח מיוחד של מעבדות דר׳ פישר המתמחות בייצור תכשירים קוסמטים בידע רפואי.
פיריידקס שמפו ריחני ונעים לשימוש.
פיריידקס שמפו מחטא את עור הראש ומנקה את השיער משומן, לכלוך ומקשקשים.
פיריידקס שמפו — דרשו אותו בבתי המרקחת ובפרפומריות המובחרות ותופתעו גם אתם מיעילותו.

PYRIDEX Antidandruff Shampoo
מוצר של ד״ר פישר

העוצמה עצמה-
הובר S4070

הובר 4070-S.
עוצמה עד 850 ואט,
המילה האחרונה
בתחום שואבי האבק!
שפע של אביזרים
כלולים עם השואב:
צינורות הארכה,
מברשות מיוחדות
לשטיחים, לריפוד,
לווילונות ולפינות.
הובר — פירושו
איכות ונוחות.

הובר

מפיצים: ״חושן״, דרך פ״ת 23, ת״א ובחנויות החשמל המובחרות.

ישראקרט VISA
עוד שרות נוסף ללקוחותינו!
* מבחר מצלמות ואביזרים גדול.
* פיתוח תמונות צבע על נייר קודק או נייר יפני, לבחירתך.
* מכירה, קניה, החלפה.
* צלומי פספורט, בן־רגע!
פוטו־ברנר
חיפה, רחוב הלונץ 28

תן טרמפ לחייל

״סלע״
רשיון 197
42 51 51
ללקוחות ללא הוצאת הכלים

סחר התינוקות בישראל

מודעות־אימוץ בחוץ־לארץ
האבא עזב והישראלים משלמים

„שכרי יהיה 20 אלף דולר," אמר עורך־הדין התל־אביבי. הזוג שישוב נכחו לא הניד עפעף. „רק תשיג לנו ילד, ואנו מוכנים לכל," אמרו. הדבר היה לפני כמחצית הי שנה. הקבלן הירושלמי הקשיש, המתקרב לגיל 70, ורעיתו, שגם היא עברה כבר מזמן את שנות החמישים, היו נואשים. הם איבדו את בנם יחידם במלחמת־יום־כיפור, ומאז ניסו בכל הדרכים להשיג בן. אך במדינת־ישראל לא היה להם כל סיכוי לאמץ ילד.

דיני־האימוץ בישראל הם קשוחים ביותר, ומיספר התינוקות המוצעים לאימוץ הוא קטן מאוד. גם זוגות העוברים את כל הקריטריונים הנדרשים על־ידי החוק, מחכים לפעמים חודשים ושנים עד שהם מקבלים ילד לאימוץ. הקבלן וזוגתו לא היו כשירים לאימוץ על־פי החוק בגלל גילם הגבוה.

זוגות המחפשים תינוק הופכים לפעמים נואשים עד־כדי־כך, שהם מוכנים לעשות צעדים חריגים ומסוכנים כדי להשיג את מבוקשם. מפעם לפעם מתפרסמת בעיתונות מודעה מסוג „עשי לנו ילד". שבה מבוקשת צעירה, שתיכנס להריון ותמכור את ילדה לזוג המאמץ. סכומים גבוהים ביותר מוצעים לנערות המסכימות לעיסקה כזו. והדבר משול לקניית חתול־בשק. איש אינו מבטיח כי התינוק שייוולד, אם ייוולד, יהיה נורמלי, בריא וחסון. וידוע על מיקרה שבו נולד ל„מוכרת" ילד מונגולואידי. סכנה נוספת היא כי המאמצים נתונים בידיה של האם. היא יכולה לחזור־בה מהבטחתה, להגיש נגדם תביעות שונות, ולרדוף אותם או לסחוט מהם כספים.

ערים לסיכונים אלה הפשו הקבלן וזוגתו דרך אחרת כדי להשיג לעצמם תינוק. הם גם רצו כי יהיה זה בן זכר, שיירש את רכושם בבוא העת.

הישועה באה להם דרך ידיד, פעיל המפד"ל, אשר הפנה אותם לעורך־דין תל־אביבי. עורך־דין זה התמחה בקניית תינוקות מארצות דרום־אמריקה עבור מאמצים נואשים. שכר־הטירחה שלו הוא יותר מ־מיליון וחצי לירות ישראליות. ועל־כך נוספות, כמובן, כל הוצאות קניית־הילד, הטיסות וההסדרים המשפטיים בחו"ל.

עורך־הדין החל בחיפוש נמרץ ביבשת דרום־אמריקה. לא היה קל למצוא תינוק בן הגזע הלבן בגיל מתאים, ואשר אמו תמסור אותו לאימוץ. אבל השבוע סוף־סוף הסתדר הדבר. בפראגוואי מצאו שליחיו של עורך־הדין צעירה, שהיתה מוכנה למסור את בנה לאימוץ תמורת סכום מתאים. הדבר נמסר לקבלן ואשתו, והשניים יצאו מיד לפראגוואי כדי להשלים את העיסקה, לאמץ את התינוק חוקית, ולהביאו לישראל.

בפראגוואי אין הגבלות חמורות על אימוץ כמו בישראל, ושם יכולים המבקשים לאמץ את התינוק באופן חוקי. מאחר שהדבר נעשה שם כדין, אין הזוג עובר גם כל עבירה בישראל.

הבעייה היחידה שנותרה היא דתו של התינוק, אם אמו אינה בת לדת היהודית, יצטרך התינוק להתגייר. וכיוון שאין מגיירים תינוק שאינו יכול עדיין להביע את דעתו בנידון, יהיה צורך לעשות זאת בגיל מאוחר יותר, ואז ייוודע לילד מוצאו, וכל סיפור האימוץ. אך כיוון שלפי החוק בישראל אפשר לאמץ רק בן אותה דת, ספק אם יוכלו הקבלן וזוגתו לאמצו בישראל לפני גיורו.

זוג אחר, שהשתוקק לבן ולא זכה לילדה, החליט לאמץ גם הוא תינוק ביבשת דרום־אמריקה. אך כיוון שהבעל נוסע לרגל עסקיו לעיתים־קרובות ליבשת זו, לא נזקקו לעורך־הדין. הבעל מצא בעצמו את הנערה המתאימה, שהיתה בהריון מתקדם, וערך את העיסקה עימה. כאשר התקרב מועד הלידה המשוער, באה האשה מישראל לאותה ארץ, וכאשר עמדה הנערה ללדת, נתנה לה הישראלית את דרכונה, והילד נולד בבית־החולים כאשר הוא רשום כבנה של הישראלית אשר נולד לה בניכר. כאשר עזבה את בית־החולים הפרטי והמפואר, מסרה הנערה את התינוק „לאמו" ויצאה מחייהם.

שבועיים אחרי מועד הלידה חזרו בני־הזוג לארץ ואיתם בנם הקטן, שנולד להם בחוץ־לארץ. לא היה כל סיכון בדבר, כיוון שאשה אינה חייבת להצהיר על הריונה בפני כל מוסד רשמי, וכל צעדים פורמליים אינם נדרשים ממנה עד הלידה. בדרך זו נחסך מבני־הזוג כל עניין האימוץ והגיור של הילד. וכמובן בעיות נפשיות ופרוצדורליות שונות. אם כי יש לשער כי החלפת הדרכון ולידת הילד ורישומו בשם זר הן עבירות בארץ הלידה, ואולי גם בישראל.

לכאורה, אין כל רע באימוץ ילד על־ידי זוג בריא ואחראי המשתוקק לילד. במקומות שונים בעולם, שבהם נמצאים יתומי מלחמות במצב איום, מבקשים מאנשים בארצות שפע כי יאמצו ילדים אלה ויצילו את חייהם. בארצות־הברית הרבו לאמץ ילדים מווייטנאם, קמבודיה ואף מתימן. יתכן כי גם התינוק מפראגוואי נחלץ מחיי עוני נוראים, וזכה לבית חם ואוהב. אולם הדבר נעשה בדרך של מכירת יצור אנוש. ובאותה מידה יכול היה הילד להגיע להרמון בערב־הסעודית או למצוא עצמו משמש כמשרת בארץ אחרת.

אילנה אלון ■

ריה של אסתר כהן. מעבר לקו הטלפון נשמע קולה הנרגש של הבת, שהצליחה רק לומר „אני בביתן 11 בבית־החולים תל השומר." ההורים הנרגשים מיהרו לבית־החולים, ונדהמו לראות את פניה הנפוחות של הבת. אסתר כהן היא בת 28, ולפני חצי שנה עזבה את הקן החם בבית־הוריה ושכרה דירת־חדר.

ביום החמישי חזרה מבילוי פשוט בחברת יעקוב פרון, ידיד שהכירה. ולפתע הוא חנק אותה. ברגע שהצליחה להשתחרר מאחיזתו הנוקשה, היא פלטה לעבר הבחור: „היזהר אבא שלי הוא שוטר."

הבחור המבוהל תפס בכלי ראשון שהיה בהישג־ידו, וחבט במיצחה של אסתר. מעוצמת המכה היא איבדה את הכרתה. כשהתעוררה גילתה שהיא שוכבת על ריצפת־המיטבח, כשלצידה הבחור. היא קמה וקראה לעזרה. ניר מטלון, הגר בדירה מעליה, הגיע מייד ומצא את אסתר שותתת־דם. הבחור שלצידה מיהר לעזוב את הבית.

בשל מצבה העגום המליץ ניר שהוא יעזור לה להגיע לבית־החולים כדי לקבל טיפול רפואי. אסתר הסבירה לו שהיא הותקפה, ועל־כן הם ניגשו תחילה לתחנת־המישטרה הסמוכה למקום־מגוריהם. הי יומנאי התורן בתחנת המישטרה סירב להקשיב בשעה שתיים לפנות בוקר. אולם, גוון־הקול המשכנע של נייר, שיכנע אותו שיהיה עליו להקשיב ולרשום את התלונה.

התברר שלפני שבועיים הכירה אסתר את יעקוב גרון בבית חברתה, דליה. אולם היא הכירה את

מותקפת כהן
„למישטרה לא איכפת"

הבחור עוד מהימים שעבדה איתו בבניין־הבורסה.

שתיהן התייחסו אליו כידיד. הן לא נתנו לו להרגיש שהוא רצוי. פעמים מיספר ניסה יקי (יעקוב) ליזום פגישה עם אסתר, אולם היא דחתה אותו.

בערב יום המישי היא נעתרה להפצרותיו, והם יצאו לאכול במיסעדה. בשעה אחת אחרי חצות ביקשה אסתר לסיים את הבילוי, וכשהגיעו לביתה ביקשה שייסע לדרכו. יקי התחנן לקבל כוס מים קרים, והם נכנסו לביתה. אסתר נגשה למקרר במיטבחה הקטן, ויקי נדחף אחריה.

היא הוציאה קוביות־קרח, כשלפתע חשה שידיו עוטפות את צווארה. „לא הספקתי להבין דבר. רק הרגשתי שנישמתי נעצרת מעוצמת האחיזה. תבנית הקרח נשמטה אל הכיור, ובשארית כוחותיה ניסתה לברוח. „ידיו של יקי היו חזקות ואפילו הטבעת שלי התכופפה. כשיכולתי לצעוק, איימתי עליו שאבי הוא שוטר כדי שאולי הוא יבהל ויירפה ממני. ואז הוא דחף את תבנית־הקרח במצח."

„אך תשוררי שערוריה".

ניר מטלון מספר שהוא זיהה את קולה המבוהל של אתי, אולם אנשים רבים שמעו כמותו את זעקתה מבלי שיצאו לעזרתה. כשנשמעה דפיקתו של ניר בדלת, הסכים יקי לפתוח אותה, אולם לא לפני שאסתר הבטיחה לו שהיא לא תסבך אותו.

הדם ניגר מהחתך באף אל בגדיה של אסתר, והיה צורך להעבירה לבית־החולים. היומנאי בתחנת־המישטרה אמר שאין לו רכב, ובמכוניתו של ניר דלקה המנורה האדומה, המורה על כך שאזל הדלק. על כן חשבו להתקשר לתחנת מגן־דוד־אדום. אולם גם שם חיכתה להם הפתעה. הסתבר שאין להם זכות להיעזר בשירות מגן־דוד מכיוון שהמיקרה הוא לא תאונה.

מחוסר־ברירה החליט ניר להמר, ולצאת לדרך עם כמות הדלק שנותרה במכוניתו. הם הגיעו לתל־השומר. היא התקבלה מייד.

(המשך בעמוד 54)

קולנוע

סרטים

הרס ב־30

מיליון דולר

כל מי שביקר בחודשים האחרונים באולפני יוניברסל בהוליווד, ביקור־חובה לכל תייר בעיר הסרטים, גילה במקום אטרקציה חדשה. בצד הכריש ממלתעות, הקופץ מן המים וכמעט בולע את המבקרים, לא הרחק מן הגשרים המתמוטטים והתעלולים של איש־ששת־המיליונים, עובר הסיור המודרך ליד מכונית מישטרה מרופטת, שצבעיה מתקלפים, ורמקול אדיר מותקן על גגה. לכאורה, עוד אתר של שרידים שנותר במקום אחרי הסרטת סידרה טלוויזיונית כלשהי.

אבל ראו זה פלא, רק מניחות הגברות האמריקאיות את עיניהן על הגרוטאה הזאת, ומיד הן פוצחות בצהלות הדווה. „זה הבלוזמוביל," מציג המדריך בגאווה

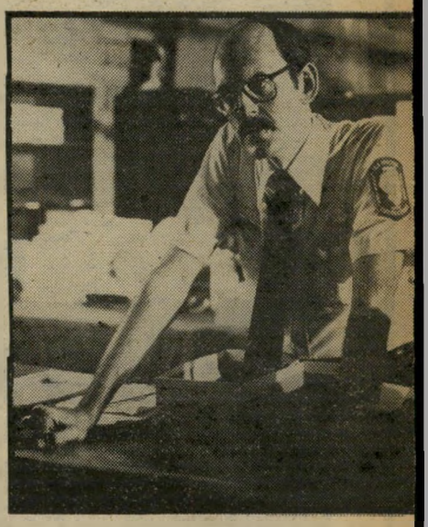

פראנק עוז
אירוניה ופארודיה

את כלי הרכב, וכולן רצות להצטלם לידו. כאילו שאין מזכרת יותר מן המקום.

אין טוב מזה כדי להמחיש מה עולל סרט חדש בשם האחים בלוז לציבור האמריקאי. אין היום איש שלא שמע ואינו מכיר את ג'ולייט ג'ק ואת אלווד בלוז, שני האחים המטילים את העיר שיקאגו לתוך אנדרלמוסיה מוחלטת. הם נעים ונדים בחוצות, כדי לאסוף את כל הנגנים והזמרים הדרושים לחידוש להקת הפופ המפוארת שלהם האחים בלוז, שהכנסותיה הראשונות מיועדות להצלת בית־היתומים הקאתולי שבו גדלו.

בעיקבות הסרט האיום. האיש שמאחרי רוח התזזית הזאת הוא בחור יהודי בשם ג'ון לאנדיס. צעיר שרשאי לראות עצמו, במידה מסויימת, כאבי הקומדיה האמריקאית החדשה. שלא כרוב הכוכבים החדשים שמאחרי המצלמה ב־הוליווד, לאנדיס אינו בוגר בית־ספר לקולנוע ואינו שייך לכנופיה מוגדרת. ושלא כמו וודי אלן או מל ברוקס, אין הוא איש החוף המזרחי, המנסה להתחכם ולקשט את סרטיו באיצטלה של סאטירה, אירוניה או פארודיה.

אם יש לו אבות רוחניים, הם נמצאים בתקופת הסרט האילם, בימים שבהם הפכה הפעילות הקדחתנית על המסך את המילה המדוברת למיותרת בהחלט. בסימנים ראשונים אפשר היה להבחין כבר בסרטו הקודם של לאנדיס, צעירים, שובבים וממורפים, שבו הפך קולג' אמריקאי לשדה־קטל; מקום שבו השתייה, העישון והמין הם עיקרי־החיים של הסטודנטים הצעירים, ואוי לו לזה שאינו משתלב באווירה. המזון נועד או כדי להיבלע בצורה בהמית, או כתחליף ל„פגזים" ו„כדורים" בקרבות המגזה.

כריז מכה ברז. בעיקבות ההצלחה המדהימה של הסרט, שהיה אחד הלהיטים הגדולים של השנה שעברה בארצות־הברית, פתחו אולפני הוליווד לא רק את שעריהם, אלא גם את כיסיהם בפני לאנדיס. והתוצאה היא האחים בלוז.

הסרט עלה, כך מספרים בחוגי המקצוע, כ־30 מיליון דולר. כ־150 מכוניות, כולל הבלוזמוביל (הרכב שבו מעוללים שני האחים כמה מן התעלולים המפחידים והמצחיקים ביותר שנראו לאחרונה על הבד), נהרסו כליל בזמן ההסרטה. זו נמשכה זמן רב מעל למצופה, ומיספר המשתתפים בה הלך וגדל מיום ליום.

ביום אחד נדרשו מאות רקדנים כדי למלא את חללו של רחוב, מול חנות כלי־נגינה שבה מדגים ריי צ'ארלס מה אפשר להפיק מאורגן חשמלי צנוע. ביום אחר מקבצים מאות מכוניות מישטרה מהבהבות, שיוצרות שיירה אינסופית על הכביש, רודפות אחרי הבלוזמוביל של שני האחים, ולבסוף נכנסות זו בזו ונמעכות. אחרי שהחליקו על הגג עם הגלגלים למעלה או עברו כברת־דרך על שני גלגלים בילבד. ברזל מכה בברזל, פחים מתכופפים, פנסים מתעופפים, שמשות מתנפצות, ושוטרים זוחלים מתוך ההריסות, מבלי שאונה להם כל רע. הטענה החמורה ביותר של אחד מהם היא: „הם שוב שברו לי את המשקפיים."

ג'ן בלושי זדן אייקרויד בתפקיד ג'ייק ואלווד בלוז בסרט „האחים בלוז"
להקת פופ בסערה תזזית

רוק בכנסייה באפטיסטית בהדרכת ג'יימס בראון
כל השיגיונות וכל השיגעונות

וזאת מבלי להזכיר את הסצינה האחרונה בסרט, שבה מוצפת הכיכר המרכזית של שיקאגו באלפי שוטרים, חיילים, כלי־רכב צבאיים, יחידות־מחץ וצלפים. מסוקים חגים מלמעלה ופסלו הענק של פיקאסו, הניצב דרך קבע במרכז הכיכר, כמעט ונבלע בין ההמונים הגועשים. כולם, בלי יוצא־מן־הכלל, רודפים אחרי האחים בלוז.

דן אייקרויד וג'ון בלושי, שני השחקנים המגלמים את האחים, הם ניצולים של תוכנית טלוויזיה אנארכית בשם מוצאי שבת חי, המשודרת מדי שבוע בטלוויזיה האמריקאית ומזכירה „ניקוי ראש" שאיבד את הצפון וויתר מראש על השליטה העצמית. שניהם הופיעו בסרטו הקודם של לאנדיס. אייקרויד שותף בכתיבה, ואילו בלושי הוא אחד מאיתני הטבע של הוליווד.

זורד והארדי. נמוך ועגלגל וגמיש להפליא חרף מימדיו (הוא מבצע כמה היפוכים באוויר תוך כדי תפילה של מטיף דתי שחור), בלושי הוא התגלמות האיש שאינו מבין מדוע צריך לעבור מבעד לדלת אם אפשר לעבור דרך הקיר. ואפשר לסמוך עליו, שבהינף יד הוא אכן יהרוס את הקיר כדי לעבור בו. אייקרויד, לעומתו, נראה כמעט כמו „נער אמריקאי

ה„בלוזמוביל" מזנקת מעל ניידת־מישטרה (ברחוב בשיקאגו)
מוצג מוסיאוני

מוזהב". בחור יפה ותמיר, המעולל דברים מדהימים ביותר בקור־רוח ובשיווי־נפש, כאילו אינם יותר מאשר ציחצוח שיניים בבוקר.

שני אלה לבושים חליפות שחורות, משקפיים שחורים על אפם וכובע שחור על ראשם. זוהי תלבושת־אחידה המלווה אותם לכל אורך הסרט, והם מזכירים יותר מכל את השמן והרזה לורל והארדי: בתאוות ההרס שלהם, וברצון הבלתי־נלאה לתקוע סיכות בכל בלון נפוח מחשיבות עצמית שנקלע בדרכם — שוטרים ו„חברה טובים" ועד לניו־יורקאים שאותם הם משליכים אל תוך הנהר. כל זאת, כמובן, בהדרכתו של לאנדיס, שאינו מגלה שום רצון להטיף לעולם אחר או למסור הצהרות רבות משמעות, אלא חוזר אל האנארכיה המוחלטת של הסרט האילם.

כל השיגיונות. אסור לזלזל בפסקול האחים בלוז. ולו רק משום שהוא מתקשט בכוכבים־אורחים כמו צ'ארלס, ארתה פראנקלין, ג'יימס בראון, או קאב קאלאווי.

הסרט על כל שגיונותיו לא יישכח במהרה. החל מפראנק עוז (אביה של מיס פיגי מן החבובות), המרים בשאס־נפש אמצעי־מניעה משומש השייך לציוד האישי של האסיר המשתחרר ג'ולייט ג'ק (ג'ון בלושי), וכלה בפגזי הבאזוקה שיורה קארי פישר בשני האחים. הפגזים מחטיאים את המטרה אבל הורסים, כבדרך־אגב, כל חפץ אחר המצוי בדרכם.

סינמטקים

שבוע גרמני מעניין

בסוף החודש תינתן לקהל הסינמטקים הזדמנות להתוודע לעוד אחד מן היוצרים החשובים של הקולנוע הגרמני בשנים

האחים עם ארתה פראנקלין
רעידת אדמה

האחרונות. זאת במיסגרת שבוע נוסף של הקולנוע הגרמני. מכיוון שבמאי זה משתמש בשפה קולנועית מובנת ופשוטה, גם כאשר המסר שלו מורכב, יתכן שבקרוב נראה גם את סרטיו על מסכי הקולנוע המסחרי, כמו סרטי ונדרס, פאסבינדר והרצוג.

זהו ריינהרד האוף. בכל יתר הפעילים בקולנוע הגרמני הצעיר, גם האוף הוא בן לדור שאחרי המילחמה. כמו פאסבינדר, למשל, הוא הגיע לקולנוע דרך התיאטרון, ואחר־כך דרך הטלוויזיה, שבה ביים לא רק סרטי־עלילה אלא גם תוכניות בידור. שניים מן הסרטים שיוצגו בשבוע הגרמני בסינמטקים, מתיאס קנייסל ונתי־כים, הם אכן סרטים שנעשו לטלוויזיה.

האוף הוא שותף פעיל במאבק של בני דורו למען הגברת התמיכה של המימסד בקולנוע, מבלי שתהיה לתמיכה זו השפעה כלשהי על התוכן. האוף הוא שותף בחברה אחת עם פולקר שלנדורף (תוף הפח) ועם עוד כמה יוצרים בני דורם, דבר המסייע להם ליהנות מחופש מוחלט בתהליך היצירה.

ייצוי הדיפן. הסרט שבו התגלה כבמאי חשוב היה התקשחותו של פראנץ בקום — סרט חריף במיוחד על בתי־הכלא בגרמניה. אולם שמו החל ללכת לפניו אחרי שלישיית סרטיו האחרונה: פאולה פאולנדר, השחקן הראשי וסכין בראש. בשלושה אלה מטפל האוף בנושא שהוא כימעט חובה בקולנוע הגרמני הצעיר: יוצאי־הדופן שנידחים על־ידי החברה ונאלצים לפלס את דרכם בכוח.

פאולה פאולנדר הוא סיפור של מישפחת איכרים שבו מתמקדת תשומת־הלב בנער בן 15, שאביו מתעלל בו ומנצל אותו. המזור היחידי שלו — פגישות חטופות עם נערה מבוגרת ממנו בשנתיים — נגזל כאשר הנערה נוסעת העירה כדי להגשים את חלומה ולהיות זבנית בבוטיק. בסופו של דבר גם פאולה עוזב את הבית ומחפש לעצמו עולם חדש.

השחקן הראשי הוא המשך טבעי לסרט הקודם. מדובר בו בנער שהופיע בתפקיד ראשי בסרט, אולם כשהסתיימה הסרטה הוא נאלץ לשוב הביתה, אל המציאות הישנה והאפורה, אל האב האלים ואל השיגרה העצובה. הנער בורח מן בית ובא עירה, אל הבמאי שהעניק לו ניצוצות של זוהר, ולו רק לזמן קצר. הבמאי מתלבט בשאלה כיצד לטפל בנער ובמאוויו, ואינו מצליח למצוא תשובה. סוף הסרט, שבו הנער מעלה בית־קולנוע באש, רומז על הפסימיות של האוף באשר ליכולת הקולנוע לפתור בעיות.

להתחיל מחדש. סכין בראש הוא הידוע שבין סרטיו. מעשה באדם שמתעורר בבית־חולים אחרי שנפגע בראשו מיריה. הוא אינו זוכר דבר. ידידיו טוענים שהיה מדען מכובד שנפגע בראשו מאלימות מישטרתית. המישטרה טוענת, לעומת זאת, כי הוא טירוריסט מסוכן. מבלי לדעת מה האמת, יוצא האיש לחפש את אישיותו. „הוא זוכה להזדמנות שכולנו חולמים עליה, ההזדמנות להתחיל מחדש," אומר האוף.

הסרט מהווה לא רק ביקורת חריפה על צורת ההתנהגות של המימסד הגרמני, אלא גם ניתוח מרתק של התהליך שבו נאלץ אדם להיאבק בתנאים החיצוניים ובמיגבלות הפנימיות, כדי לבנות מחדש את אישיותו, כאילו החל לכתוב על דף חלק וריק. מישחקו של ברונו גאנץ בסרט זה הוא דוגמה נוספת לכישרון של מי שנחשב היום בצדק, אחד השחקנים המעולים ביותר של הקולנוע האירופי.

מבקרי השבוע הגרמני יוכלו גם להתוודע לשני סרטים של הרצוג שלא הכירו עד כה: לב הזכוכית וגם גמדים התחלו קטנים. הצמידות שבין הסרטים של שני במאים אלה — מחד הריאליזם של האוף, המקפיד מאד על האותנטיות של הרקע בסרטיו, ומאידך ההפלגות הפיוטיות של הרצוג — תמחיש לצופה הישראלי את שני הקצוות שביניהם נע היום הקולנוע הגרמני הצעיר.

מרטין שין: צעיר תמים הופך לרוצח

פואמה נפלאה של רצח

שביל הזעם (מקסים, תל־אביב, ארצות־הברית) — עלילת הסרט מבוססת על סיפור אמיתי: צעיר שחטף קטינה, לפני כמה עשרות שנים, נדד עימה על פני מרחבי אמריקה התיכונה. השניים הותירו מאחוריהם שורה של מעשי רצח ואלימות מסמרי־שיער.

מבלי להשתמש בעובדות ההיסטוריות, שהיו מסבכות אותו בפרשות משיפטיות אינסופיות, נטל הבמאי טרנס (ימים ברקיע) מאליק את הסיפור הזה, והפך אותו לפואמה קולנועית אכזרית ומופלאה, שדרכה משתקף חלק גדול מן התרבות האמריקאית.

זהו סרט על הבאנאליות של הרשע, על הקלות שבה אדם יכול להפוך מסתם אזרח לרוצח, בלי שחזותו תשתנה כהוא זה. שני גיבורי הסרט נראים בסופו, כמו בתחילתו, כשני צעירים תמימים המתייחסים לכל מה שקורה להם כאילו מדובר בהצגה שבה הם צופים.

זהו סרט על תרבות של כוח ועוצמה, של אינדיווידואליזם ונשק חם. שלא כמו בסיפורים קודמים, דומים, נוסח „בוני וקלייד", לא מדובר במורדים נגד המימסד, אלא במאמינים נלהבים בערכי המימסד.

ומעל לכל, זהו סרט שבו הטבע, הצבעים, המרחבים האינסופיים, החיות והציפורים, כל אלה נוטלים חלק פעיל בהשתקפות הלכי־הרוח של הדמויות הראשיות ובעיצובן.

זהו אחד הסרטים הבולטים ביותר שהופקו באמריקה בשנות ה־70. וגם אחרי שהוחזק שש שנים במגירות, לא איבד מאומה מחיוניותו. פגישה נוספת עם מאליק, הנעזר כאן בנוכחותם המשכנעת מאוד של סיסי ספאסק ומרטין שין, מוכיחה שהמדובר הוא באחד הבמאים המעניינים ביותר של התקופה.

דוד רם ומיכל בת־אדם: רק קאריקטורה

אינטריגות ופוליטיקה

המישחק האמיתי (צפון, תל־אביב, ישראל) — איש־מינהלה צעיר ומצליח, שעייף מן העולם של המיסחר והתעשייה שבו היה נתון, מחליט להתגייס למיפלגה ולהתמסר לעבודה בתפקיד ציבורי. הוא נקלע למאבק של כוח, שבו נלחמים שני מנהיגים על השליטה במיפלגה. הוא צריך לטפל בפרשה של פעיל מן הדרום שקופת שרצים תלויה לו מאחוריו. בה בשעה הוא עובר משבר בחיי הנישואין ומנהל רומן עם חברה לעבודה.

כזה הוא נושא סירטו הראשון של אבי כהן — סרט שאפשר להעלותו על נס כנסיון הקולנועי הראשון ביש־ראל להתמודד חזיתית עם המציאות הפוליטית. הכוונות ראויות, בלי ספק, לשבח, אבל התוצאה חושפת את הבעיות האופייניות לסרט ראשון, ואולי יומרני מדי, של במאי צעיר.

התסריט לוקה בחסר מכל הבחינות. מדובר בסרט פוליטי, אבל כל מה שניתן למצוא בו הן אינטריגות ולא פוליטיקה, אפילו לא למראית עין. הגיבור אמור להיות נמרץ, מוכשר, תכליתי ומבוקש — אבל הוא מצטייר בסרט כהססן, תמים בהתחלה ונבזה בסוף, חסר כל חן אישי. קשה להבין מדוע נמצא מי שרודף אחריו. ובאשר לאינטריגות הפוליטיות, חבר־כנסת שראה את הסרט הפליט עם תום ההקרנה: „במציאות זה הרבה יותר גרוע."

בעייה חמורה יותר היא בעיית המישחק. ויסי פולק בתפקיד הראשי צריך לשאת את הסרט על כתפיו, אלא

שידור

צל"ג

פרווה

התוצאה הראשונה של חילופי־הגברי בעריכת השבוע — יומן ארועים: היא בבחינת פרווה, לא חלב ולא בשר.

הקטע „זה היה השבוע שהיה," בעריכת **עמיר שביב**, הביא חדשות במהדורת־פיקניק, רצופת ניסוחים כמו „במדריד היה בהיר השבוע" או „גם אצלנו יליד פולין הוא מנהיג האיגודים המקצועיים." מדור חדש זה מזכיר מדורים מצולמים מתוך אוגניוק הסובייטי או דבר השבוע של שנות החמישים. היתה חסרה יד הטובה שתצא מתוך המירקע ותלטף את הצופים. הבל שעמיר שביב לא האזין לתוכנית הרדיו השבועית של **דורון רז־זנבלום**, פגישה סתורת, כדי לדעת מה צורה היתה לו לשבוע שהיה.

מאחרי הקלעים

מליאה שכזאת

ביום הראשון שעבר התכנסה מליאת רשות־השידור לכינוס מיוחד ודחוף, שנועד לדיון במחלקות־החדשות של הרדיו והטלוויזיה, ולביקורת של הערכת החדשות והצגתן באמצעי־תיקשורת אלה.

אחרי פתיחה קצרה של יו"ר הוועד המנהל של רשות־השידור, הפרופסור **ראובן ירון**, תיארו מנהלי החדשות, **יאיר אלוני** (מנהל חטיבת־החדשות של קול־ישראל) ו**טוביה סער** (מנהל מחלקת־החדשות בטלוויזיה) את התפתחות המחלקות שהם ניצבים בראשן, תוך הצגת הערכתם המיקצועית, כי אמצעי־תיקשורת אלה (רדיו + טלוויזיה), ממלאים נאמנה את תפקידם, כדווחים של אירועים, המביאים את „תזרימי המידע" באובייקטיביות, לקהל המאזינים והצופים.

אחרי הרצאת־הדברים העניינית והמגובשת של אלוני וסער, העניק היו"ר 10 דקות דיבור לכל אחד מחברי מליאת רשות־השידור. בין השאר נאמרו הדברים הבאים:

● **אהובה מירון** (רעייתו של סיו"ר הכנסת): „יש לעודד הרגשת גאווה לאומית בטלוויזיה וברדיו."

● **צבי ברנשטיין** (בעבר ח"כ מטעם המפד"ל): „אני חושב שיש דברים שהציבור אינו צריך לדעת."

● **בלהה אלמוג** (נציגת אגודת־העיתונאים): „פליציה לנגר מופיעה בטלוויזיה, מאחר שלא מאפשרים ללקוחות שלה להופיע."

● **הר"ר יוסף נדבר** (נציג הליכוד): „המושגים 'שטחים' ו'גדה מערבית' בשידורי־החדשות הם גלוזים וחסרי כל בסיס היסטורי."

● מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, בהערה לפרופסור **יוסף בן־שלמה**, שציטט דיעה על הטלוויזיה ממאמר של **בנימין גלאי** (קפה הפוך) במעריב: „אני שמח שנמצא סוף־כל־סוף מישהו שמבין את בנימין גלאי."

● עורך־הדין **אהרון פאפו** (נציג לעם): „פליציה לנגר ידועה ברבים כאחותו של עראפאת."

לסיכום: במהלך של ישיבת המליאה בלט כי גוף זה, שנועד לשמש מייצג דעתו של הציבור בקביעת מדיניות רשות־השידור, הוא גוף פיקטיבי, מעין בית־לורדים, שבו מחלקים כיבוד של עוגות־קצפת ואפשרות לראות מקרוב את יעקב אחימאיר, טוביה סער ואחרים, בעוד שיו"ר הרשות, הפרופ' ראובן ירון, ומנכ"ל הרשות, יוסף לפיד, עושים ככל העולה על רוחם. יעיד על כך הפתק שאותו שיגר במהלך הישיבה עורך־הדין פאפו אל דובר־הרשות **משה עמירב**: „שים לב איך המנכ"ל מסובב סביב האצבע הקטנה שלו את חברי־המליאה."

עונת ההדחות

הצבר כוח חסר־תקדים ברשות־השידור השיג בשבוע שעבר סמנכ"ל הרשות, **שלמה עבאדי**, כאשר הדיח מתפקידיהם את מנהל מחלקת־ההדרכה של הרשות, **דניאל עמית**, ואת מנהל מחלקת כוח־אדם בפועל, **עמרם עמר**. תחתם מינה עבאדי את קצין־הביטחון של הרשות, **חייב זכ**, שהוצב בראש גוף חדש המכונה „אגף כוח־אדם, הדרכה וביטחון," במעמד של אגף עצמאי, בצד הרדיו והטלוויזיה.

הקמת האגף החדש הזה נעשתה בלא אישור מטעם הוועד־המנהל של רשות־השידור, כפי שדרוש.

הקמת האגף החדש, הנתון כל־כולו לשליטתה הבילעדית של המישנה־למנכ"ל עבאדי, הוא בבחינת ריכוז כוח עצום, במונחים של המיני־מדינה של רשות־השידור, משול הדבר לאיחוד מישרדי העבודה החינוך והביטחון תחת עינו הפקוחה של עבאדי, שכספי רשות־השידור כבר מצויים בשליטתו, במיסגרת זו אחראי עבאדי על כל מינוי ברשות ועל כל הדרכה מיקצועית, כאשר אלה משולבים בביטחון.

לפיד קרץ לפרס

אין זה סוד שמנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, מודע לעובדה שרבים סיכוייו של המערך להגיע לשילטון בבחירות הקרובות, תוצאה העשויה להשפיע על גורלו כמנכ"ל הרשות. גם אין זה סוד שכמה אנשי־מפתח במערך חוככים ידיהם בהנאה למראה מלאכת ערי־פת־הכישרונות שאותה ביצע לפיד במהלך השנתיים שחלפו, מאז נכנס למישרתו.

הוכחה גלויה לכוונותיו של לפיד ניתנה בשבוע שעבר, כאשר מישלחת מיפלגת־העבודה — **שימעון פרס, אבא אבן** ו**חיים כר־זכ** — נסעה לקאהיר לפגישות עם הנשיא אנוור אל־סאדאת ועם ראשי מיפלגת־השילטון שם. לפיד הורה למנהלי הרדיו והטלוויזיה לשלוח כתב טלוויזיה, שהוטל עליו לסקר את מיפגשי המישלחת.

כתב־הטלוויזיה **יורם רונן** נתקל בסירוב מוחלט מצידו של מנהל הרדיו; ככתב לשני המוסדות. התוצאה היתה שליחתו של כתב־הרדיו **אמנון נדב**.

כאשר נשאל דובר רשות־השידור על הסיבות לשליחת הכתבים לקאהיר, הוא הביא את עמדת המנכ"ל, כי „הביקור של ראש האופוזיציה בקאהיר, ופגישותיו עם אל־סאדאת, היו בעלי משמעות חדשותית מהמעלה הראשונה, ושונה מביקור שיגרתי של פרס בהולנד או בארץ אירופית אחרת.

לפני כשלושה חודשים, כאשר השר (בעבר) **שמואל תמיר** יצא לשיחות בקאהיר בעניין האוטונומיה, קבע לפיד, שאין לנסיעה זו ערך חדשותי כלשהו.

טלוויזיה ולאומיות

מחקר באמצעי התיקשורת, שנערך אשתקד בידי האו"ם, במיסגרת „שנת־הילד הבינלאומית," הגיע לידיה של מנהלת מחלקת־התוכניות העבריות בטלוויזיה, **אסתר סופר**.

אחד מפרקי־המישנה התמקד ב„הרגלי־צפייה בטלוויזיה של ילדים מצריים", ומיין את לוח ההתעניינויות של הילדים המצריים בנושאים המוקרנים אצלם על מירקעי הטלוויזיה.

המחקר מביא נתונים מדהימים: „כאשר הם מסיימים את הכנת שיעורי־הבית, מתמקדת פעילותם של הילדים בביקור אצל ילדים אחרים, בצפייה בטלוויזיה ובהליכה לקולנוע. בין סרטי הטלוויזיה, מעדיפים הילדים לצפות בסרטים קומיים, בלשיים, דתיים, היסטוריים ולאומיים (קומיים — 61.39%, בלשיים — 50.42%, דתיים — 40.51%, היסטוריים — 40.51% ולאומיים — 40.51%)..."

מחקר זה, שנעשה בידי ד"ר נאהד ראמזי מאוניברסיטת קאהיר, מעיד על ירידת המיפלס הלאומני בין בני־הנוער במצריים. מדעי־התיקשורת בעולם טוענים כי הטלוויזיה אכן מורידה מיפלס זה.

פסקול

הלטאות והעכבישים

במהלך ישיבת מליאת רשות־השידור, ציפצפו ה„ביפרים" (איתוריות) אצל **יאיר אלוני** ו**גידעון לב־ארי**, למישמע ציפצופם של הביפרים, אמר **יוסף לפיד** למקורביו שהוא אינו יודע מדוע, אבל הביפר שלו אינו מצפצף אף פעם ●● מסתבר שקיימת סבירות גבוהה, שעם פרישתו של **אריאה יינשטיין** מהוועד־המנהל של רשות־השידור עומדים נציגי המיפלגה הליברלית בוועד־המנהל ובמלי את רשות־השידור לאבד את תפקיד הסיו"ר לטובת המפד"ל. מסתבר כי מקום זה הובטח באחרונה לעורך־הדין **מיכה ינון**, נציגו של שר־החינוך־והתרבות בוועד המנהל ●● בערב־ראיונות שנערך בכפר־סבא, גרם מנהלה־לשעבר של מחלקת־החדשות **חיים יבין** הנאה למנכ"ל הרשות לשעבר, **יצחק ליבני**, שראיינו. כאשר נשאל יבין על־ידי ליבני על דמותה הנוכחית של הטלוויזיה, הגדירה זה כ„טלוויזיה של לטאות ועכבישים" ●● לרגל ההתפתחויות הצפויות בפרשת תיק **אהרון אבו־חצירא**, מינה מנהלה של מחלקת־החדשות **טוביה סער**, את הכתב־עורך **יואב אסתרון** ככתב־מיוחד לסיקור מישטרתי־מישפטי של הפרשה עד תומה ●● הודעות רשות־השידור על

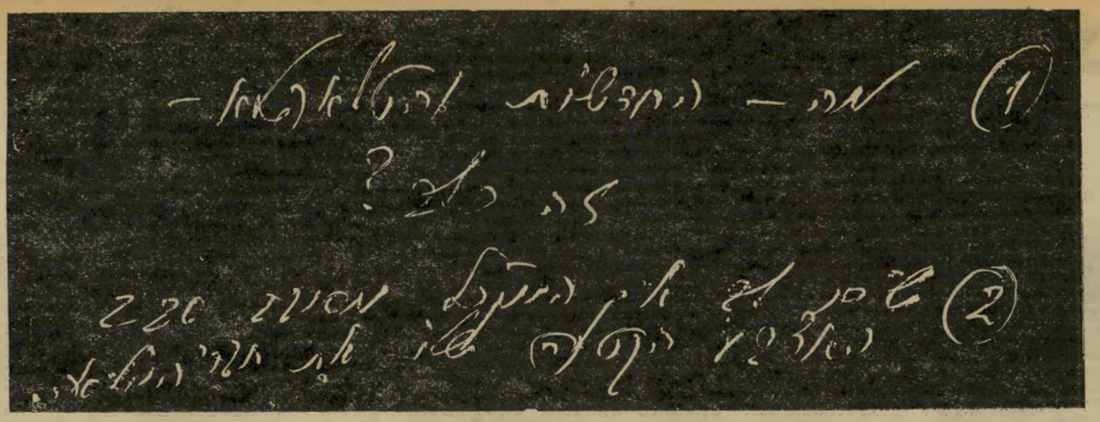

הפתק של פאפו לעמירב
המנכ"ל מסובב סביב האצבע

חבר־מליאה פאפו
הטלפלא — זה כלב?

כתב אסתרון (בתחרות־יופי)
מיוחד לאבו־חצירא

מועד־התשלום של „החצי השני" מטעות את הציבור. מועד התשלום האחרון של 100 השקלים הללו הוא ה־15 בדצמבר 1980; ומי שמשלם את החצי השני לפני כן — מפסיד. החשבון פשוט: מדד־אוקטובר עלה ב־11 אחוזים. מדד נובמבר — כנ"ל, ומדד דצמבר יהיה גם הוא בעלייה. מי ששילמו את האגרה עם תחילת מסעהפיד־סום, בראשית אוקטובר הפסדם המצטבר לעניין זה יעלה על 20 שקל, שהם כחמישית הסכום שיש לשלם לרשות־השידור ●● באסיפת מחלקת התוכניות העבריות, שנערכה לפני כשבועיים, בלט המפיק **חנינא אמוזי**, שטען בעקשנות כי המחלקה לא עשתה דבר מזה שנתייים, לא קידמה נושא טלוויזיוני ולא טיפחה וחידשה את תדמית־התוכניות שלה ●● אי־הבנות, אשר שררו בין אנשי חטיבת־החדשות ברדיו לבין צוות עורכי ומפיקי התוכנית כל צבעי הרשת נפתרו בפגישה משותפת שערך מנהל קול ישראל **גידעון הכ"ארי**, עם עובדי חטיבת־החדשות ומפיקי כל צבעי הרשת, בראשותו של **דויד מרגלית**. תוצאת הפגישה, בהסכמת שני הצדדים, היתה כי מעתה תהיינה פריצות של מיבזקי־חדשות אל תוך כל צבעי הרשת, כאשר האחראי על הפריצות יהיה **רוני דניאל** ●●

יום רביעי

19. 11

● **ספינת האהבה (8.03) — שידור בצבע)** — עוד אפיזודה בסידרה ה־אמריקאית הקלילה, שמתארת את המתרחש באוניית־טיולים אמריקאית. קפטן מריל סט־בינג, שפרש משירות על הים (הקומיקאי הוותיק פיל סיל־ברס) עולה על סיפונה של הנסיכה הפסיפית ויורד לחיי בנו, סטאבינג הבן. הקומיק־אית ג'ודי קאנובה, שהיא אמה של השחקנית דיאנה קאנובה מבוגעת, מופיעה בתפקיד ה־גברת, שתפקידה להסיח את דעתו של סטאבינג האב מן הים. גארי בארהוף הוא נוסע העולה על האוניה בשל פחדו מהכלבים השוגרים על היבשה. בארהוף נלכד בתאו על־ידי כלב רועים גרמני מבולבל ו־מאולף יתר על המידה. דיי־ויד לנדסברג וויינס באגטה הם ה„קורבנות" התמימים במישר־קן השובב של שלוש חמודות — ג'יין קרטין, סוזאן הלד־פונד וג'ואנה קרנס.

יום חמישי

20. 11

● **סידרה חדשה — השנים לאחר מכן (10.10)** — ג'וליוס גרייס נהרג בפרוץ

קופר: ספינת האהבה
יום רביעי, שעה 8.03

מילחמת העולם השניה, עת ניסה להציל חיילים בדאג־קירק. רוחו מרחפת עדיין על כל המחשבות והמעשים של אלמנתו ושתי בנותיו. כעבור עשרים שנה הן מבלות יחד סופשבוע, וזהו סיפורה של ה־סידרה.

● **מהון לחון (11.00)** — תוכנית טלוויזיה אולפנית חדשה הסוקרת את מה שמת־חולל בשוק ההון בישראל. ב־צוות התוכנית משתתפים ה־פרופסור יוסי גרוס מן הפקול־טה למישפטים והדוקטור של־מה סדן מן הפקולטה למינהל באוניברסיטת תל־אביב. מנחה התוכנית הוא הפרופסור ברוך לב, דיקן הפקולטה למינהל ב־אותה האוניברסיטה. המפיק חנינא אמוץ, מן המעולים שב־מפיקי הטלוויזיה ומי שהיה ה־מפיק־מייסד של כולבוטק ו־עלי כותרת.

יום שישי

21. 11

● **הקסם השחור (3.00 — שידור בצבע)** — הפרק השישי של סיפור הילדים ה־נודע הסוס הזקן.

● **לשיר בעמק (9.15)** — תוכנית־זמר שהוקלטה ב־מיסגרת מרעדון־הזמר של עמק־הירדן. את השירה בציבור מנ־חה שרה שרון ולצידה מופי־עים זמרים מהקיבוצים. נושאה המרכזי של התוכנית — שירי

אמוץ: מהון לחון
יום חמישי, שעה 11.00

סתיו, והיא הוקלטה בקיבוץ שער הגולן.

● **אדוארד וג'ֶ סימפ־סון (10.05 — שידור ב־צבע)** — מיכתבי ביקורת ו־רכילות זדוניים מתחילים להר־פיע בעיתונות הבריטית והאמ־ריקאית. כשראש הממשלה סאנאלי בולדווין שב מחופשת הקיץ שלו, הוא מגלה כי ה־כתר הבריטי עומד במרכזה של שערוריה המעוררת הדים בכל העולם. הוא מקווה לדחות את־ת־ערבות כלשהי בפרשה, עד ל־אחר טכס ההכתרה הרשמי, ה־עומד להתקיים כעבור חצי שנה. לדעתו אין כל סכנה ל־משבר חוקתי. כל עוד נשואה הגב' סימפסון לבעלה. אלא שהתאריך לדיון בבקשת הגירו־שין נקבע ל־27 באוקטובר ב־איפסוויץ'. לראש הממשלה ברור שאם תקבל הגברת צו־על־תנאי בתאריך זה הוא יהפוך החלטי עוד לפני ההכתרה, וכך יוכל המלך לשאתה לו ל־אשה בטרם הכתרה. ראש ה־ממשלה מבקש מאדוארד ל־עצור את הליכי הגירושין, אך ללא הועיל. בינתיים מצליח ראש הממשלה לשכנע את ה־עיתונות הבריטית שלא לפרסם פרטים כלשהם בעניין הליך ה־גירושין. הכל משוכנעים כי אפשרות נישואי סימפסון ו־אדוארד הוסרה מסדר היום. אולם ב־26 באוקטובר יוצא ניו־יורק זורנאל בכותרת: „המלך יישא לאשה את וולי".

שבת

22. 11

● **זולו הקטנה (6.02)** — סידרה של סרטים מצויי־רים. פס־קול בערבית ותירגום לעברית.

● **7000 שנות תכשי־טאות (6.30)** — סרט־תיעודי על התפתחותה של ה־תכשיטאות.

● **הנערים שבחכורה (10.05)** — סרט־קולנוע ה־מבוסס על מחזהו של מורט קאולי והמתאר את עולמם של הומוסכסואלים. כמה ידידים הומוסכסואלים נפגשים במסי־בה. במהלכו של מישחק חברתי הם נחשפים נפשית ונאלצים ל־התמודד עם האמת. במאי הסרט הוא ויליאם פרידקין, מי ש־ביים גם את הקשר הצרפתי ושוטטות, המוצג בימים אלה בארץ. פרידקין השתמש בסרט זה בשחקני במה, שחלקם הר־פיע גם בהצגה המקורית של המחזה. המחזה, שזכה להצלחה ברחבי העולם, הוצג גם בישר־אל.

יום ראשון

23. 11

● **בית פתוח (8.03)** — מישפחה של ישראלים מספ־רת כיצד גידלה את ילדה בחי־קה של מישפחת צוענים בספ־רד. עם מוסיקה צוענית.

● **החכובות מארחות את אנדי ויליאמס (8.30 — שידור בצבע)** — קאר־מיט ובני חבורתו מארחים את הפסנתרן־זמר אנדי ויליאמס. הם מדמיינים כי בכוונתו של ויליאמס לשיר ולנגן להיטים שלו, כמו נהר ירח. הוא שר את סיפור אהבה לפיגי. גם הדוב פוזי נפגש עם סאנטה קלאוס.

● **סקאג — שביתה פראית — (10.00 — שי־דור בצבע)** — חבריו לע־בודה של סקאג מאשימים או־תו בשאפתנות יתר וברצון ל־צבור עוצמה, אלא שבידידותו גוברת. עובדה זו משפיעה גם

ראסן: 15 שנות זמר
יום שלישי, שעה 10.05

על מקורביו וגם על בני מיש־פחתו.

● **בנסון (11.20) —** המושל מתאמץ לקיים את הבט־חותיו מימי מערכת הבחירות, בעיקר בנושא הצימצומים. בנ־סון, משרתו הראשי, עושה כל שביכולתו למלא את חלקו. בנ־סון מנהל פגישת־סגל במיטבח, אלא שהכל מזלזלים בו, ובעי־קר הגברת הקשישה אלי בת ה־75, שהיא האופה הראשית במיטבחו של המושל. טיילור, עוזרו המיוחד של המושל, מס־ביר כי על בנסון לפטר 20% מצוות העובדים. על בנסון ל־החליט מי יפוטר, והוא נוטל דוגמה מהמושל, שפיטר 6,000 עובדי־ציבור. לבסוף הוא מפטר את הגב' אלי הקשישה. טיילור מכנהו חסר־לב וקיטי, בתו של המושל, חורצת את דינו: זהו אדם בעל כוונות נתעבות. ה־מושל מוכיח את בתו על הת־אכזרותה לבנסון, בעוד שבנסון עצמו מוצא תעסוקה לקטי.

יום שני

24. 11

● **תנועות משיחיות בישראל (ג) (8.03) —** סרט שלישי בסידרה, העוסק בכישלונו של שבתי צבי וב־התעוררותה של התנועה המשי־חית נוכח פגעי האינקוויזיציה בספרד. על השפעתה של הקב־לה בטיפוח הראיה המיסטית בדבר בואו הצפוי של המשיח.

● **הפיל האפריקאי (9.30 — שידור בצבע) —** סרט תיעודי. הרפתקה טלוויז־יונית שצולמה ביערות־העד של קניה, במצוד על הפיל האפ־ריקאי הענק, שמישקלו שישה טון. פיל מרהיב, נופים נהדי־רים.

● **המוכחרים — שא־לה של נאמנות (11.00)** — המובחר מייק ואלס מוצא עצמו בצרות עם הממונים עליו ובצרה שמעבר למסך הברזל. ואלס נשלח לווארשה, כדי ללוות ללונדון סוכן שערק, אלא שהתוכניות משתבשות. המישט־רה הפולנית מניחה ידה על המובחר. הכישלון נראה ככיש־לונה של התחנה המקומית, אלא ישראש התחנה מאשים את וא־לס. ברנסייד, אינו מקבל זאת, ומניח את הקאריירה שלו על הכף, בטענה כי המובחר לא הכשיל את הפעולה.

יום שלישי

25. 11

● **טייסי ריסוס (9.30)** — כתבה־סרט של שימעון יקר־תיאל, שהצטרף לטייסי הריסוס כדי לנסות ולבדוק את סיכוני המיקצוע. מדוע אחזו התאונות כה גבוה, מה מושך את טייסי הריסוס אל הסכנה, והאם ה־סכנה היא בלתי־נמנעת.

● **ג'ו דאסן — חמש עשרה שנות זמר (10.05 — שידור בצבע)** — לפני כמה חודשים נפטר מהתקף־לב הזמר הצרפתי ג'ו דאסין (בנו של הבמאי ז'יל דאסין). התחב־גית הוקלטה באולפני הטלוויזיה הצרפתית ויוחדה ל־15 שנות הזמר של דאסין. כל שנה ב־קאריירה שלו מיוצגת על־ידי להיט מפורסם מאותה שנה.

● **וולטר, האיש הנורא הזה (11.00 — שידור ב־צבע)** — הפרק הרביעי, הגו־שא את הכותרת „רעמים בפרי־סיה".

לקראת שידור: ג'ן קנדי הצעיר

הם היו ארבעה אחים. הראשון היה ג'ו, אותו הועיד האב ג'וזף להיות נשיא ארצות־הברית. ג'ו הטייס נהרג במילחמת־העולם השניה. את מקומו תפס אחיו, ג'ון פיצ'ג'ראלד, שנבחר ב־1960 לנשיאות ארצות־הברית, ונורה למוות לפני שסיים את כהונתו. השלישי היה רוברט, שרץ לנשיאות ב־1968. גם הוא

מוצאי־שבת (29.11)

נרצח. האח האחרון, טד (אדוארד) מתעתד להמשיך במירוץ המישפחתי אל הנשיאות בבחירות הבאות בארצות־הברית.

הסרט „ג'ו קנדי הצעיר" מתאר את ראשיתה של אגדת האחים קנדי. הוא מבוסס על סיפורו של ג'ו קנדי, הסרט מנסה לשחזר את התחרות המתמדת בין ג'ו לג'ון, ואת המאמצים המתמידים שעשו השניים, כל אחד בדרכו, כדי למלא את מישאלת הלב של אביהם, שרצה לראות את אחד מבניו בבית־הלבן. את תפקיד ג'ו קנדי מגלם השחקן הנודע פיטר שטראוס, המוכר לצופי הטלוויזיה הישראלית כרודי ג'ורדאש מהסידרה „עני ועשיר".

הטלויזיה הכי טובה לא יכולה לתפקד עם אנטנה גרועה

טיב הקליטה של הטלוויזיה שלך תלוי באיכות ובהתקנה של האנטנה. לכן, כשאתה רוצה להתקין אנטנה חדשה או לשפר את הקליטה של האנטנה הישנה **פנה למומחים! פנה לאנטקו.** אנטקו היא החברה היחידה בכל גוש דן, אשר מנוהלת ע"י מהנדס אלקטרוניקה מזה 12 שנה, ומעסיקה טכנאי אלקטרוניקה בכל צוות המתקין אנטנות לטלוויזיה.

פנה לחברת אנטקו והיא תתקין לך אנטנה ראויה לטלוויזיה שלך.

אל תוותר אתה יכול לקלוט ירדן ערוץ 6

הנדסת אנטנות
אנטקו
רחוב יהודה המכבי 95, תל-אביב, טלפון 456527, 453514

במדינה

(המשך מעמוד 44)

אחרי צילום־גולגולת ובדיקת־עיניים אובחן שהיא סובלת מזעזוע־מוח והיא אושפזה מייד בביתן 11.

היא ביקשה מהוריה להודיע ב־מישטרה שהיא הותקפה. „לי זה נראה כחמור ביותר שבחור כמעט הצליח לחנוק אותי וחשוב שה־מישטרה תגיע אליו."

ההורים סברו גם הם שהמישטרה חייבת להתערב, וכשפנו אל השוטר שידע על המיקרה, הוא השיב להם: „ניסיתי להתקשר לביתה של אסתר, אולם היא לא ענתה." ההורים הסבירו שאסתר אושפזה בבית־החולים. כעבור כמה שעות הגיע השוטר אהרון בוסידאן, וגבה עדות.

מאוחר יותר הגיעו גם הוריו של יקי, וביקשו מאסתר „תתעלי ואל תעוררי שערוריה." אביו של יקי, סיפרה לה האם, סובל ממחלת־סוכרת והמיקרה משפיע עליו ב־צורה קשה.

יחס מוזר של המישטרה.

להוריו של יקי היה חשוב שהפרשה לא תפגע בעתידו. „אסור לך לומר שהוא חנק." התחננה האם בפני אסתר. הם גם הבטיחו לה שיפצו אותה ואת הוריה.

דליה, חברתה של אסתר, ניזכרה שבאחד הבילויים החברתיים, בזמן הריקודים, התפרצה אחת מ־הבחורות בזעם על האופן שבו יקי נטפל אליה. אותה חברה סיפרה שהוא נהג לספר על בילויים אלימים, שהתבררו מאוחר יותר כלא נכונים.

בעוד אסתר שוכבת בבית־החולים, הגיעו הוריה לביקור נוסף ובפיהם הידיעה שיקי נעצר. כשאסתר היתה בבית־החולים, צילצל שוטר לבית הוריה והתעניין לדעת אם היא יצאה מבית־החולים. כשההורים השיבו לו שבתם עדיין מאושפזת, הוא המשיך לברר אם דיבריהם נכונים.

למחרת הגיע לבית־החולים חוקר יהודה בוסידאן, שביקש לדעת פרטים על המיקרה. „למה נתת לבחור ללכת אחרי שהוא תקף אותך?" לאסתר, התשובה ניראתה מובנת, אולם החוקר לחץ עליה להשיב. היא היתה מבוהלת, לדבריה, והיה לה חשוב שהבחור יעלם.

השוטר המשיך לשאול למה היא דיווחה על מכה במצח, בעוד ש־הוא מבחין בסימנים כחולים סביב ארובות־העיניים. אסתר השיבה ב־איפוק שהרופא יוכל לענות לו על השאלה זו.

„לפני שעזבתי את בית־החולים, סיקרן אותי לדעת אם החוקר לקח מיכתב רפואי מחדר־המיון, כפי שאמר לי," סיפרה אסתר. המיכתב היה צריך להיות מצורף לתעודת־המעצר של יקי גרון.

„ניגשתי לחדר־המיון והאחות בדקה בספרים ונוכחה לראות שהמיכתב לא נלקח.

היא נסעה לתחנת־המישטרה, שם נודע לה שיקי השתחרר בינתיים. „הייתי המומה, הרגשתי חסרת־אונים בכל מה שעבר עלי, וכעת גם במישטרה מתעלמים ממני." הדם על הריצפה כבר יבש בבית, אולם את המישטרה זה לא עניין והיא אף לא טרחה לבוא ולראות.

בפקודת השיחרור ממעצר של יעקוב גרון רשום: „זה היה מיקרה חמור של תקיפה. המתלוננת מאושפזת עם פגיעות קשות ב־בית־החולים. התוקף יכול להשתחרר בערבות של עשרת אלפים לירות."

„ראיתי שאני נותרתי לבדי עם החוויה הקשה שעברה עלי. במישטרה לא מוכנים לדבר איתי, יעקוב שוחרר, בשל העיצומים ב־בית־החולים לא ציידו אותי ב־מיכתב היכול להוכיח מה עבר עלי. הבריירה היחידה שנותרה לי היא לפנות לעורך־דין, שיעזור לי לגלות פרשה עגומה זו."

לא רק מיקרי מוות נגרמים בעיקבות ואחיות, כפי שקרה בבית־חולים

מיקרה אוזן

הארץ כולה היתה נרגשת, כשנודעה סיבת מותם של שני חולים בבית־החולים בלינסון.

הדבר אירע כשהשניים קיבלו בטעות תמיסת־פורמאלין, שהיא רעל קטלני לבני־אדם.

הם הגיעו לבית־החולים לבדיקת העמסת־סוכר, ולשם כך היה עליהם לשתות תמיסה המכילה מים, לימון וסוכר.

מכיוון שהאחות היתה עסוקה מאוד, הכינה את התמיסה הפשוטה הזאת עובדת־כוח־עזר.

שתי התמיסות נראות, לכאורה, זהות. שתיהן נראות כנוזל שקוף, אל־פחם, שהובא לטיפול במירפאת־החוץ של בית־החולים עפר־לה בשל דלקת־אוזניים. הרופא במירפאה, שהתכוון להזליף אנטיביוטיקה לאוזנו של התינוק, נתן לו בטעות חומצת טריכלור אציט, שהיא חומצה חריפה הגורמת לכוויות בעור.

מספר אביו, חסן אגבריה: „הרופא השכיב את הילד, ניקה את האוזניים מהמוגלה, ואז טבל פתילת־צמר־גפן בנוזל שהיה בקבוק לידו, את הפתילה עם התרופה החדיר לאוזן השמאלית, והפך את הילד כדי לטפל באוזן

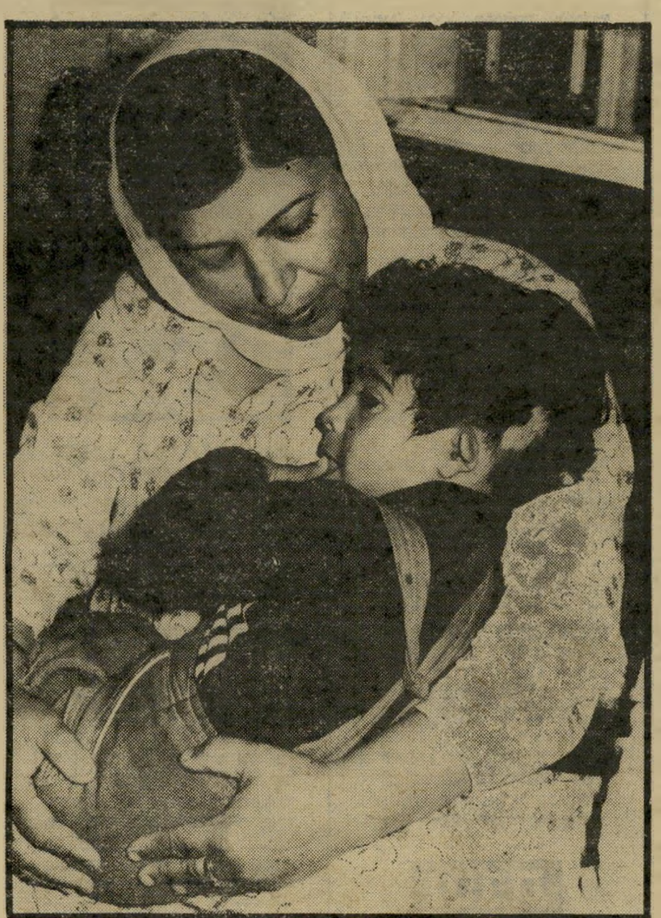

לטיפה ואחמד אג'בריה
„הלכתי למות"

חסר־צבע, והן עומדות זו לצד זו בארון־התרופות.

טעויות רפואיות אינן נדירות ב־בתי־החולים, אך דרכן להישכח. רק כשהן נחשפות בפני הציבור הרחב הן גורמות שערוריה.

דוגמא לכך אפשר לראות ב־מיקרהו של אחמד אגבריה, תינוק בן ארבעה חודשים מהכפר אום־השנייה. הילד החל לצרוח, ואימן חשה אליו מייד וראתה שהוא מכחיל. היא ביקשה מהרופא להביט בתינוק, ורק אז נוכח הרופא שהנוזל לא היה מבקבוק האנטיביוטיקה שבו התכוון להשתמש. מייד הוצא הפתיל מהאוזן, שהספיקה לבעור מהחומצה החריפה."

רופאים אחרים, שהוזעקו אל

קבלת מועדות לכל העיתונים במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל-אביב
(פינת אנטוקולסקי)
טלפון 227117, 772118

רשיון נהיגה
2800 שקל
בי"ס לנהיגה
„גבע"
טל. 253230

בחורות שוודיות משוחררות
רוצות לערוך טיול בארץ, מעוניינות להתכתב עם גברים ישראליים רגישים.
פרטים: שוודיה אינטרנשיונל, ת.ד. 2836, ת"א.

אותי? רק קוטי.

Coty

בושם יוקרתי
על מוניטין בינלאומי

תן טרמפ לחייל

רשלנות וטעויות של רופאים

ביל'ינסון, אלא גם מיקר' נכות חמורה

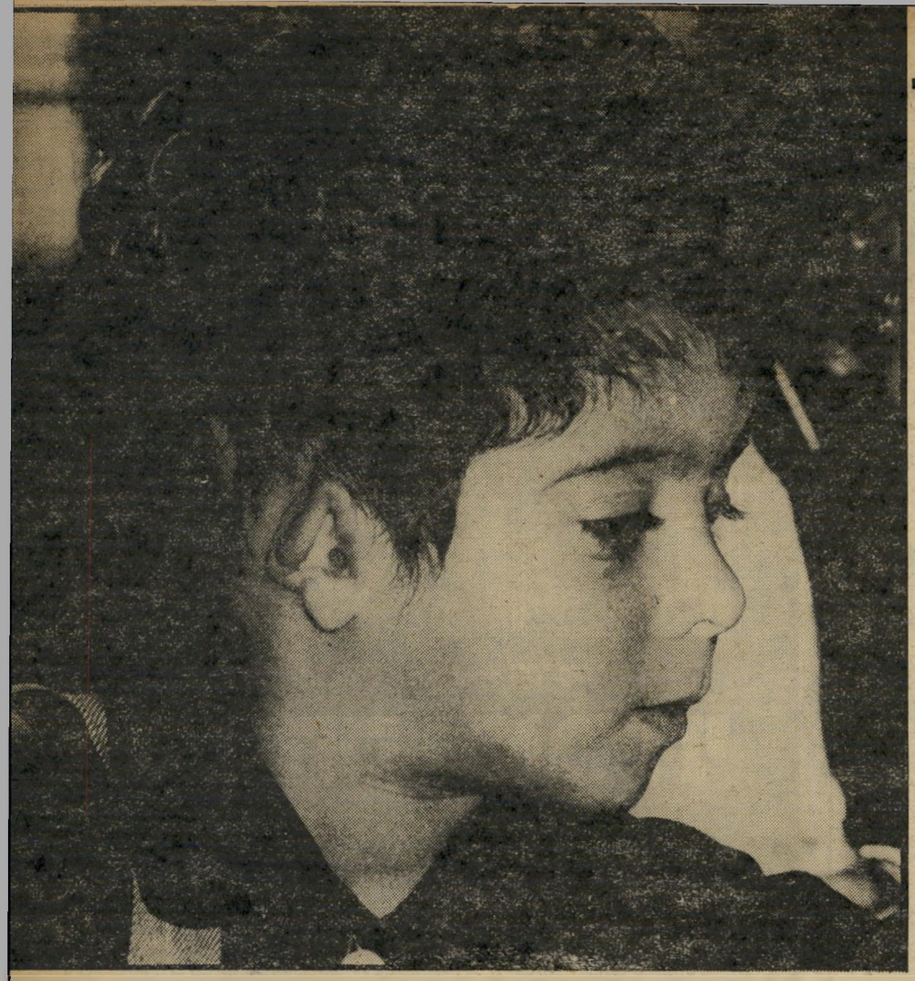

אחמד אג'בריה
נכות לכל החיים

המקום, נחרדו מהמראה שנגלה לעיניהם. עור האפרכסת שינה את צורתו וציבעו.

רופאי מחלקת אף־אוזן־גרון ב־בית־החולים עפולה הודו, אמנם, בטעות שנגרמה, אך ניסיונותיהם לתקן את הנזק עלו בתוהו.

טעות אנוש

קשה היה להורים לצפות ב־סיבלו של ילדם. „כאב לנו לראות את הילד סובל כל־כך, והזדעזענו מהסיבה שגרמה לכך. כל הילדים שלנו נולדו בבית־החו־

בבית־החולים לא הלך האב לע־בודה, מכיוון שכל יומו היה טרוד בנסיעות בין בית־החולים ושאר ששת ילדיו, שנותרו לבדם בחורף הקר בבית.

אחרי שהתינוק שוחרר מבית־החולים והוחזר לביתו, קשה היה לשמור עליו. בגלל גילו הרך נאלצו ההורים להשגיח עליו שמא יסיר את התחבושות. לבני הבית נגרמה עוגמת־נפש רבה. „לא יכולתי להביט במוגלה ובאוזן המעוותת הזאת. וקשה לי להשלים עם העובדה שבאיזורי הכוורייה לא יצמח לילד שיער לעולם," אימר אביו.

כשהעור הגליד, הסתבר, שה־

חסן אג'בריה
הרופאים לא התייחסו

תינוק נותר עם דפורמציה של האפרכסת והצרות בתעלת־האוזן עד־כדי סגירת התעלה, והיה צורך לפתוח את תעלת האוזן ללא הר־דמה, ולהחדיר טמפון טבול בנוזל כדי לשמור על הפתח. ההורים התבקשו להרטיב בביתם את ה־טמפון ולחזור כל יומיים לבית־החולים.

את העיוות שנגרם לאפרכסת יוכלו לתקן בניתוח פלאסטי כש־התינוק יגיע לגיל בגרות. בינ־תיים, איש אינו יכול לדעת אם נפגעה יכולת השמיעה שלו.

חתן פגום

יום התינוק בן שנתיים, והוא סובל מדלקות חוזרות באוזן. מכיוון שהנזק הראשוני נגרם לו במחלקת־אף־אוזן־גרון בבית־החולים עפולה, מסרבים

משפחת אג'בריה (אחמד במרכז בזרועות אחותו)
המישפחה הפכה אומללה

רופאים אחרים, שאליהם מופנה התינוק, לטפל בו. כולם ממהרים לשלוח אותו לאותה מחלקה ב־בית־החולים שאחראית למומו.

להורים יש הרגשה שרופאי המחלקה מתעלמים מהם, וילדם אינו זוכה לטיפול מסור.

„היופי הוא בפנים של הילד. אנחנו לא יכולים להשלים עם ה־מום שנגרם לו. זה כואב לנו כהורים, ואנחנו לא יכולים לדעת עד כמה השפיע הסיוט הזה על נפשו של הילד," קובל אביו.

בני־המישפחה חוששים מפני עתידו של הילד. הם לא יודעים כיצד יקבלו בני גילו את המום שלו. מחריד אותם לחשוב שהוא יאלץ לספוג הרבה קריאות־גנאי.

מישפחת התינוק היא מוסלמית. למרות שהיא מרגישה משוחררת ממינהגי המסורת, היא חוששת שיום אחד, כשאחמד ירצה לשאת אשה, תתייחס אליו מישפחת ה־כלה כלפחות בערכו בגלל מומו.

כבר היום נאלצת המישפחה להתמודד עם מבטי הסלידה של השכנים. „אני מרגישה שאנשים קרובים, הנכנסים אל ביתי, נמ־נעים מלהסתכל **על** הילד," אומ־רת האם.

אין ספק מי אחראי לסיבלו של הילד. בחוות־הדעת־הרפואית כתוב: „קיימות צלקות רחבות עם כיעור ניכר בתעלת־האוזן החיצונית עם הצטלקות. דפור־מציה ניכרת של האפרכסת וצל־קות בעור. אזורים קרחים בתוך אזור השערות. הכל נגרם כתו־צאה מכוויות על־ידי חומצה טרי־כלור אצטי, שהוכנסה בטעות על־ידי רופא לתוך האוזן ה־שמאלית. הרופא הבחין והיה מודע לטעות. את הנכות מעריכים ב־20% לצמיתות, וניתוח פלאסטי יהיה בלתי־נמנע בעתיד."

אך הרופא שגרם לנזק לא נת־שף לידיעת־הציבור. הוא ממשיך לעבוד כרופא במחלקה, ואף קי־דומו המיקצועי לא נפגע. רק בימים אלה הגישו הורי התינוק תביעה נגד קופת־חולים, שבה הם דורשים תשלום פיצויים עקב הפגיעה בגוף הילד.

בדיווחים רפואיים שונים, המת־פרסמים לידיעת הציבור־הרחב, נוהגים לכתוב: „הסטטיסטי־טיקה מראה שאחוז התקלות הוא אפסי." ואכן, המדע המתקדם יודע היום להביא מרפא למחלות רבות, שעד לפני תקופה קצרה נראו השוכות־מרפא.

המישפחות, שבהן נפגע אדם עקב טעות בטיפול רפואי, אינן יכולות להתייחס אל יקרם שנפ־גע כאל חלק מהסטטיסטיקה.

פיצוי כספי

אדם מגיע לרופא מתוך אמונה שזה יצליח לרפאו. לכן קשה להתייחס לטעות אנושית זו בסלחנות. הדבר בולט יותר כש־בוחנים זאת מנקודת־מבטו של חולה שנפגע. שכן הנזק הרפואי שנגרם לו הוא חמור ביותר, וכל שיש ביכולתו לעשות הוא לפנות לבתי־מישפט, דבר הכרוך בבירו־קרטיה ארוכה ומסובכת, שבסופה היא מצליח לזכות בפיצוי כספי; שאינו עומד בפרופורציה לנזק שנגרם לו.

השבוע הצליחו להיזכר בבתי־החולים תל־השומר וביילינסון ב־שרשרת של מיקרים, שאירעו בעבר, שבהם נפטרו חולים, שה־גיעו לניהוח־לב, בשל זיהום ב־חדר־ניתוח. אחרי שהתגלה הזי־הום בחולה הראשון, לא נדלקה נורה־אדומה אצל אף אחד מה־גורמים האחראים לכך. בפרק ה־זמן שבין מות החולה הראשון ועד שהגיעו מהמעבדה תוצאות הבדיקות של כל עובדי חדר־הניתוח, המשיכו לנתח חולים נוספים, ששילמו בחייהם.

בבית החולים השרון איבדה את הכרתה אישה, שהגיעה לבדיקה פשוטה, בשל תקלה באספקת־החמצן בחדר־הניתוח. מזה שנ־תיים היא רתוקה למיטה, הטיפול בה כרוך בהוצאות כספיות גבו־הות מאוד, שנופלות על כתפי המישפחה, מכיוון שהמיקרה עדיין בטיפול מישפטי.

מיקרים רבים לא מגיעים לי־דיעת הציבור מכיוון שמישפחות החולים מתביישות לחשוף עצמן.

גילה רזין ■

אותי? רק קוטי.

אפטר שייב
ודיאודורנט לגבר
עם מוניטין בינלאומי.

Coty

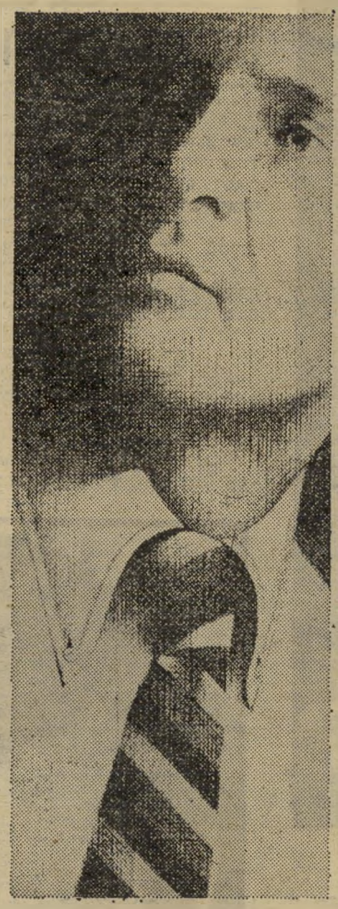

סרטי שפירא בע"מ. קרן הפקות בע"מ. מציגים:

מיכל בת-אדם | יוסי פולק | גבי עמרני

סרטו של **אבי כהן** בהפקתו של **דוד טור**

המשחק האמיתי

סיפור של אהבה ובגידה מאחורי הכותרות.

מפיק סיהק: עמוס מוקדי תסרים: אבי כהן ויונתן ארוך צלם: דני שניאור ע"ה: ענת לוברסקי מיסיקה: אלונה טוראל

בכורה עולמית	„צפון"	„מיטשל"	„קרן"
	תל-אביב	ירושלים	באר-שבע

מיכל בת-אדם, הולבשה ע"י בית האופנה איב אנד אדם

חפש את המדבקה הצהובה! חפש את המדבקה

ב**ניו-יורק**
תוכל לחסוך כסף רב
בקניות בחנות מומלצת
ע"י **מדריך קניות לישראלי**
בניו-יורק

את מדריך הקניות
ניתן להשיג בחנויות הספרים
בישראל ובדוכני העתונים בניריורק
וכן ע"י משלוח $ 3.5 + 0.75 סנט ל-
R. KEREN
P.O.BOX 266 . KEW GARDEN N.Y. 11415

קנה גם את מדריך פרז לאמריקה

מסע לעולם אחר!

הנך מוזמן למפגש מעמיק ויסודי עם עולם קסום, עם אנשים, נופים, תרבויות וחויות שונים מכל מה שהכרת עד כה.

פטגוניה ארץ האש
ברזיל לקראת הקרנבל
אפריקה מסע ספארי

התקשר עוד היום לקבלת פרטים וחוברת הסבר.

הזמנה אישית

"ג'בליה" טיולי מסע

רח' אוסישקין 22 ירושלים, טל. 02-667304, 03-621351.

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

קורסים ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שער בחשמל (אפילציה)
* סלון ומכון יופי

תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעה, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער בשעווה
* הנחות נלוות *
• מחירים עממיים • שרות מעולה •

תל-אביב יודפת 4 ליד דיזנגוף 190 226066 229388
רמת-גן הרצל 86 מול בנין אואזיס "סלון אווה"

תן טרמפ לחייל

הרבנים נדהמו כשהאשה שביקשה גט הודתה: „אני בוגדת בבעלי!" והם נדהמו עוד יותר כשהבעל טען: „אני לא מאמין להן!"

שקרנית או בוגדת

רוזה בקוא

שופטי בית־הדין הרבני קפאו על מושבם. לנגד עיניהם התהפצו היצורות. האשה שעמדה על דוכן־העדים השמיעה דברים שלא יאמנו.

„אני בוגדת בבעלי!" טענה בלהט: „יש לי קשרים עם גבר זר בשם אלי. אני מכירה אותו כימעט חצי שנה. אני אוהבת אותו. אנחנו חיים כמו בעל ואשה. אני חיה איתו ככה, אפילו שלא אתחתן איתו."

אולם תדהמת השופטים גברה עוד יותר כאשר שמעו את דברי הבעל. „אני לא מכיר גבר בשם אלי," הגיב הבעל על דברי אשתו. „אני לא מאמין לדבריה, שבגדה בי!"

הדברים נשמעו בעת דיון בתביעת גירושין, אותה הגישה רוזה בקוא לבית־הדין הרבני בתל־אביב נגד בעלה, לטיף בקוא. רוזה בת ה־45 הודתה בפה מלא בפני בית־הדין, כי היא בוגדת בבעלה, במטרה לשכנע את הדיינים שאין אפשרות להמשיך בנישואין, וכדי שיצוו על בעלה לתת גט. אולם לטיף בן ה־52, המתנגד לגירושין, לא נפל בפח. הוא הצהיר בו במקום שאינו מאמין לדברי אשתו. וכך נוצר מצב מוזר: האשה מאשימה את עצמה בבגידה, ואילו הבעל, שהוא כביכול הנבגד, מגן עליה ומסרב לתת לה גט.

סיכומי התביעה

הדברים יצאו מפורשים

בוגדת או שאינה בוגדת?

כתב־התביעה שהגישה רוזה בקוא לבית־הדין, באמצעות עורך־הדין אמנון בן־דרור, היא אינה מזכירה כלל את פרשת הבגידה. את דבר הבגידה חשפה רק בעיצומו של הדיון המישפטי, כאשר חששה שהכף נוטה לזכות בעלה, שביקש להשכין שלום בית בינו לבין אשתו. אולם הדיינים לא התרשמו גם מטענת הבגידה. הם קבעו ש„אין אדם משים עצמו רשע", ופסלו משום כך את עדותה של רוזה.

פרקליטה הנמרץ של האשה החליט שלא לוותר. הגבר שעימו בוגדת רוזה, לדבריה, הוא אלי חזל משכונת יד־אליהו בתל־אביב. עורך־הדין בן־דרור הציע לבית־הדין, שיזמין את אלי חזל להעיד בפניו, כדי שיוכל לתמוך בגירסת הבגידה של רוזה. הדיינים נענתרו לבקשת הפרקליט ודחו לשם כך את המשך הדיון.

אולם בבוא היום לא התייצב אלי חזל בבית־הדין. „העד לא רצה להופיע, כי הוא מתבייש לבוא," סיפר עורך־הדין בן־דרור לדיינים. „אבקש להאמין לגירסת האשה שבגדה בבעלה. מכיוון שכל מה שעשתה לא עזר לה, היא הצהירה בפני בית־הדין, במר נפשה, שלא תהיה לה ברירה אלא לחטוא עם גבר זר. לצערי היא עשתה זאת. היא חיה עם גבר זר, ששמו פורסם בפרוטוקול, אך כתובתו לא נמסרה מפחד שיעשו בו שפטים."

הודאה שלא הוכחה

פרקליטו של הבעל, עורך־הדין מאיר כהן, תיאר את המצב באור שונה. „האשה הפתיעה כשסטתה מדרך טענתיה שבפרשת התביעה, ועלתה על פרשת דרכיה של סוטה," טען. „היא הודתה לפתע, תוך זניחת טענותיה שבכתב־התביעה, אפילו על דרך הרצאתן בפני כבוד בית־הדין, כי בגדה ובוגדת היא בבעלה עם גבר זר בשם אלי חזל. זאת שמענו לא רק מפי בא כוחה, אלא מפורש יצא הדבר גם מפיה."

„הבעל השיב לדברי אשתו בכך שאמר: „אני לא אתן לה בשום אופן גט. אני לא מאמין שבגדה בי. ברור שדברי האשה אינם אמת. שאם לא כן, מדוע לא ניסתה זאת בכתב־התביעה? יוצא מכך שהיא משקרת.

„הבעל מצדו הינו אדם ישר ומסור, שניסה בכל מאודו להשכין שלום־בית בביתו, תוך נפילה לרגלי אשתו. דבר אחד ברור כשמש: שהאשה בהודאתה שבגדה ובוגדת היא בבעלה עם גבר זר, איבדה את מזונותיה לעולם ועוד. אולם כל עוד לא הוכח בעדים כשרים, שאכן זינתה האשה תחת בעלה, אין היא נאסרת עליו. ומה גם שזה הצהיר, שאין הוא מאמין לדבריה שבגדה בו. האשה אפילו לא הביאה את מי שלטענתה בגדה עימו בבעלה. נמצא שבפנינו הודאה בבגידה, שהבעל אינו מאמין בה, ושלא הוכחה כדת וכדין."

אונס בליל הנישואין

רוזה נישאה לטיף בעיר הנפט הראיונית עבאדן. רוזה היתה אז רק בת 13 וטיף בן 20. הוריה של רוזה, שהיו במצב כלכלי קשה, השיאו אותה חרף התנגדותה, מפני שלטיף היה מוכן לקבלה בבגדיה בלבד, ללא כל נדוניה.

לטיף עזב את בית הוריו בעיר שיראז בהיותו בן 16. הוא עבר לגור בבית דודו בעבאדן, בשכנות לבית הוריה של רוזה. לטיף שם עין על הבת הצעירה של השכנים, ובתיווכו של הדוד השתכנעו הוריה לתיתה לו לאשה. איש לא התחשב אז בדעתה של הילדה בת ה־13.

סיפרה רוזה בקוא:

כבר מהלילה הראשון קיבלתי ממנו דיכאון. לא הייתי יכולה לסבול אותו. הוא היה מכוער וזה דחה אותי. לא הבנתי אז כלום, אבל ידעתי שאני לא אוהבת אותו ולכן סירבתי לקיים איתו יחסים. הוא ניסה תחילה לשכנע אותי במילים, אבל כשזה לא עזר הוא אנס אותי, תוך מכות ועינויים.

ככה זה נימשך החל מליל הנישואין. הוא היה בא אלי כל לילה למיטה ואונס אותי באכזריות. כשהוא ראה שאני ממשיכה לסרב, הוא התחיל גם להתעלל בי. הוא היה זורק אותי בלילה מהבית, אחרי שאנס אותי, והיה מתייחס אלי כמו אל שיפחה.

(המשך בעמוד 58)

פרקליט בן־דרור

המאהב נעלם

אני משתמשת ב"סוויטי"

הממתיק הטהור-מתוק כמו סוכר

אבל... בלי קלוריות!

"סוויטי" הממתיק הנודע בעולם באיכותו המעולה ובאריזת האלומיניום המהודרת.
אני ממליצה על "סוויטי" שהשימוש בו חסכוני בהרבה מהסוכר.
"סוויטי" באריזה המיניאטורית של 500 טבליות המלווה אותכם לכל מקום.

קחו אתכם דיאטה בכיס

סוויטי

שיווק בלעדי בישראל: "ברק אבנר, מפיצים בע"מ" טל. 767917, ת"א.

שקרנית או בוגדת?

(המשך מעמוד 57)

בגיל 15 פניתי לבית־הדין הרבני בעבדאן וביקשתי גט. חתמתי שם על כל המיסמכים, אבל לטיף סירב להתגרש. הוא לא היה מוכן לוותר עלי. נאלצתי להישאר איתו ולהמשיך לסבול.

בבית, עם פח נפט

ב שנת 1961 עלינו ארצה. גרנו בשכונת־התיקווה ואחר־כך עברנו לבית חדש, ברחוב הבעל שם־טוב בחולון. לטיף היה סוחר בדים באיראן. בארץ עבד בבניין. אבל לא לא הספיק לו. לפני כעשר שנים תפסו אותו עם סחורה גנובה, והוא נשפט וישב תישעה חודשים בכלא.

בארץ המשיכו הצרות שלי. ככל שלטיף הזדקן. הוא נעשה יותר ויותר מכוער. הוא המשיך לאנוס אותי כל לילה. זה ממש הרס אותי. לא יכולתי לסבול אפילו את הצל שלו. זה הרגיז אותו והוא התעלל בי עוד ועוד. פעם אחת הוא הביא הביתה פח נפט ורצה לשרוף אותי. ברחתי דרך החלון וניצלתי ממש בנס.

לבסוף לא יכולתי לסבול עוד. ולפני שנה הגשתי תביעת גירושין לבית־הדין בתל־אביב. במשך כל השנים פחדתי לעשות את הצעד הזה, כי הוא איים עלי. פחדתי שיהרוג אותי. הוא ניסה גם כמה פעמים לפגוע בי. פעם הוא שפך לי כוס תה רותח על היד וקיבלתי כוויה. אבל בשנה שעברה הרגשתי שאני חייבת לעזוב אותו. פשוט לא יכולתי יותר. החלטתי שאני אגמור עם הסיוט הזה או בחיים או במוות.

מזה שיבעה חודשים אני כבר לא חיה איתו. עזבתי את הבית ועכשיו אני גרה במקום אחר. אפילו לא חזרתי לקחת את הדברים שלי. פחדתי שהוא יתנקם בי בגלל שהגשתי את תביעת הגירושין.

בבית־הדין הרבני ראיתי פתאום שהרבנים מעדיפים לעשות שלום־בית, כמו שלטיף ביקש. כשהבנתי שהם רוצים להחזיר אותי אליו, הייתי מוכנה אפילו להשפיל את עצמי ולספר מה שסיפרתי. כל דבר היה עדיף בעיני מאשר לחזור לסיוט הזה. סיפרתי להם על הגבר שאני בוגדת איתו, וחשבתי שזה ישכנע אותם. אבל אפילו זה לא מספיק להם.

לפסול את העדות

מ ה הם רוצים ממני? מה אני יכולה לעשות יותר מזה? לי הם לא מאמינים, כי לפי ההלכה אדם לא יכול להעיד שהוא רשע. אלי לא מוכן לבוא להעיד, ושמעתי גם שאפילו אם היה מעיד, הם יכולים להגיד שהוא שותף לפשע, ולכן היו יכולים לפסול גם את העדות שלו.

נשארה לי רק דרך אחת: להביא שני עדים אחרים, שיעידו שראו אותי בוגדת. הסוף יהיה שאני באמת אעשה את זה. הרבנים הביאו אותי למצב כזה, שאני מוכנה לשכב עם אלי ברחוב, לעיני אנשים זרים, ולהביא לבית־הדין את העוברים והשבים, שיעידו שראו אותי בוגדת.

עד כאן סיפורה של רוזה.

המיקרה של רוזה מדגיש את היחס המשפיל והבלתי מתחשב, שבו זוכות נשים הפונות לבית־הדין הרבני, הדן עדיין על־פי דפוסים שנקבעו לפני אלפי שנים.

עתה ממתינים הבעל והאשה להמשך הדיון המישפטי ולהחלטת הרבנים. אולם לפי דבריה של רוזה, נראה כי עד אז צפויות עוד הפתעות.

כ? מפיק היה דוחה תסריט כזה על הסף, בטענה שהוא דמיוני מדי. אבל זה קרה במציאות — בפתח־תיקווה.

מאז 1969 היה יצחק עקביוב מודיע מישטרתי מהימן, והמפקח גרשון פינקס ממישטרת פתח־תיקווה ראה בו את אחד המקורות החשובים. לכן כאשר התגלתה גופתה של רחל פסטרנק, ישישה שהתגוררה לבדה בבית ברחוב פרומקין באם המושבות, היה זה רק טבעי שפינקס, אשר מונה לראש צוות החקירה של המישרה פנה לחפש את נמ/29, כינויו הסודי של עקביוב במישטרה.

הזקנה נהרגה בבוקר ה־24 ביוני השנה. וכבר באותו ערב יצא פינקס לרחובות העיר לחפש מקורות מידע. האשה נהרגה אחרי שנקשרה בידיה ורגליה, ומפת שולחן גדולה נכרכה על פניה. מביתה נגנבו תכשיטים יקרי־ערך.

בבית־הקפה בפאתי העיר הבחין השוטר במודיע שלו, כשהוא לוגם בירה ומשחק קלפים עם חבריו. פינקס עצר את מכוניתו ותיכה לרגע המתאים, כדי לקרוא למודיע בלי לשרוף אותו. ואכן, כאשר יצא לרגע בעל הקפה ביקש ממנו לשלוח אליו את עקביוב. הוא הסביר לו מדוע הוא זקוק הפעם לשרותיו, והבטיח לו כי אם ישיג את המידע שיוביל אל הרוצח האכזרי, תשלם לו המישטרה סך של 30 אלף לירות. המודיע הבטיח להתחיל בעבודה

חוקר הרצח פנה למודיע הטוב ביותר, המודיע נתן רשימת חשודים ואחרי חודשיים הפך המודיע חשוד ברצח

חקירה מיד, אבל ביקש טובה מחברו השוטר, שיעזור לו להחזיר לחיקו את אשתו. עקביוב הסתכסך עם אשתו היפהפיה רחל בגלל היותו מכור לסמים. היא עזבה את הבית וחזרה לגור בבית אמה, בראש־העין, כיוון שהתקרב חג הפסח, רצה עקביוב שקצין המישטרה יבקש, כי מישפחתו תרשה לו לחגוג את ליל הסדר בביתם.

וכך, בשעה עשר בלילה בערך, ביום הרצח, הביא הקצין את המודיע ברכב מישטרתי לבית חמתו בראש העין. השגיים ירדו מהמכונית, והקצין השתדל אצל האשה והחותנת. המלצתו הועילה, ולעקביוב הובטח מקום בביתו בליל הסדר.

כבר למחרת התחיל המודיע להרוויח את כספו. הוא מסר מידע על אדם מסויים, בעל תחנת סמים, המסתובב בעיר בשעות הבוקר, לובש חליפה דומה לזו שתיארו השכנים. בעיקבות המידע נעצר האיש.

למחרת הביא עקביוב עוד מידע. הפעם על חשוד אחר, אחד בשם מוטי, שנראה עצבני מאוד, ידיו רעדו ושלא כמינהגו שתה בירה בבית־הקפה. גם מוטי נעצר על־ידי המישטרה.

המידע הבא שמסר עקביוב התייחס לשלושה אנשים. האחד מסר אליבי, ושוחרר מיד עם בדיקתו. אבל שני האחרים, עזרא חלה ו־סבאח שמש, הוחזקו במעצר יותר

מישטרה בדיחה!

ראש צוות־חקירה גרשון פינקס
מהתלה ושמה נמ/29

מ־30 יום. כיוון שעקביוב מסר, כי הלה מכר את הזהב שגנב מה־זקנה לאדם אחר. בדיקת המידע הזה ארכה זמן רב, ובינתיים יש־בו שני העצורים בכלא. בסך־הכל היו כ־50 חשודים ברצח הישישה, וכמחציתם נעצרו.

טיחים בעיר. תמיד היו כמה סו־סים קשורים ליד דוכנו.

אז נזכר החוקר, כי היה בעצם פרט מידע אחד, שמסר לו עקביוב, שלא היה ידוע לאיש. כשבוע אח־רי הרצח נתקל גרשון במודיע ב־עיר. הלה שאל היכן בדיוק קרה הרצח. בזהירות השיב לו החוקר כי כשנה לפני כן, במיסגרת אחת מהפעולות שאותן הציע לו עקב־יוב, היה מדובר בפריצה לביתה של הזקנה. עקביוב הציע אז כי הוא, יחד עם עבריינים אחרים ש־המישטרה רצתה מאוד לתפוס אותם „על חם", יפרצו לביתה של הזקנה, היישר לזרועות החוק.

„סירבתי לתוכנית, כיוון שהיה מדובר באשה קשישה ועריירית," סיפר החוקר בבית־המישפט.

בידי החוקר היה גם מידע מאנ־שים אחרים, כי עקביוב נראה כמה פעמים גונב עציצים ופרחים מ־חצרה של הגרצחת.

מטמון בפרדסים

ב ינתיים נעצר עקביוב ביג־לל אירומים ותקיפת רופא ב־קופת־חולים, שסירב לתת לו מיר־שם לסמים. מישפטו נקבע לחודש מאי, והוא נעצר. אחרי שהורשע ביקש כי גרשון, יידידו ואיש סודו במישטרה, יבוא ויתן למענו עדות אופי בבית־המישפט.

היה זה כבר אחרי שהשוטר התחיל לחשוד במודיע בביצוע ה־רצח, אך עדיין חשב שיוכל להפ־כו לעד־מדינה, כדי שיעיד נגד אחרים. „כדי שלא תחשוב שאני לא פייר איתך, אני אעיד לטובתך, אבל אם תשוחרר בתיק זה, אדאג שתיעצר בעניין הרצח," אמר ה־שוטר לנאשם. אך לא היה צורך בכך. עקביוב נידון לשלוש שנות מאסר על התקיפה, מהן שנה וחצי בפועל.

גרשון התחיל לחקור ביסודיות את עקביוב על הרצח, אך לא הצ־ליח להוציא מפיו הודאה כלשהי. אז מסרה המישטרה את החומר שאספה לפרקליטות, והוגש כתב־אישום ברצח נגד עקביוב. הוא עצמו הועבר לכלא רמלה. אולם בחודש ספטמבר, אחרי שהוקרא כבר כתב־האישום בבית־המישפט, ביקש לפתע עקביוב כי יביאו אליו את יידידו הוותיק גרשון, כיוון שהוא רוצה להודות. גרשון אוזעק ממישטרת פתח־תיקווה, ו־עקביוב מסר לו הודאה.

הוא גם הסכים לצאת עם השוטר לשטח, להראות לו את המקום שבו הטמין את התכשיטים שגנב מה־זקנה. השניים יצאו לאיזור הפרד־סים בפתח־תיקווה, ואז ניצל המו־דיע את יידידותו והיכרותו עם ה־חוקר ונמלט מהמקום. אחרי אר־בעה ימים הסגיר עצמו למישטרה בעזרת עורך־הדין צבי לידסקי ו־העיתונאי יחזקאל אדירם. לטענת־ו ברח מפני שהפעילו עליו לחץ נו־רא בעת החקירה, וגם יידידו גר־שון הכביד עליו בכך שלא נתן לו לראות את ילדיו ואת אשתו.

יחסיהם המסובכים של המודיע והשוטר הסתיימו השבוע בבית־המישפט, כאשר גרשון עלה על דוכן העדים וסיפר את כל הסיפור לבית־המישפט, בפניו נאשם עק־ביוב ברצח הגברת פסטרנק.

אילנה אלון

רגליה הכפיתות של רחל פסטרנק
המודיע הביא חשודים

היה זה רק כחודשיים אחרי ה־רצח, כשהתחיל גרשון לחשוד ב־יידיו ואיש־סודו המודיע נמ/29 כי הוא עצמו ביצע את הרצח.

כספת בארון הבגדים

כ אשר עלתה החקירה על שרטון, ביקש החוקר את עזרתו של פסיכולוג המישטרה, צבי ידין, בפיענוח אופיו של ה־רוצח. היו סימנים, כי היה זה אדם איטר, וכי הקשרים שבהם השתמש כאשר כפת את רגליה של המנוחה לא היו קשרים שאדם רגיל היה קושר. הרגליים נקשרו בזוג לולאות שחוברו זו לזו בחבל נוסף. קשירה כזו אופיינית לסו־סים. לעקביוב היו משך שנים אחדות דוכנים למכירת אבטיחים, והוא היה שולח ילדים בעגלות רחומות לסוסים למכור את האב־

הבית שבו בוצע הרצח
מידע מסולף במקום בירה

יעקב שרת / איש ממאדים

חדשות מבית־שיפתוחיים

אריה נבון הנציח את גדולי פרלמנט שדרות־רוטשילד בקריקטורות שלו, וכל מי ש„שחור על גבי לבן" שמור בביתו יכול לעמוד על אורחם ורבעם בנקל. „קול ישר־אל" (או שמא זה „קול צה"ל" של רפול החסכן, אך לא ברעיונות סופר־טלוויזיוניים) מתאמץ לסחוט ול־הנציח את אימרי־השפר של ליצני ראשון ובנותיה, שתמיד היו גדולים בחוכמת הדיפלומטיא והסטרטגיא.

לנו לא נותר, איפוא, אלא לתעד את המרגליות שמפיקים פיות חברי־כנסת מן העידית, שבזכות מנת־משכל גבוהה במיוחד זוכים להימנות עם ועדת־החוץ והביטחון של בית־מחוקקינו.

הדבר היה בשבוע שעבר. באחד מחדרי מישכן ה־כנסת, בירושלים אשר חוברה לה יחדיו, התכנסו חברי ועדת־החוץ־והביטחון לישיבה חשובה. האורח התורן היה ראש אמ„ן. הוא אמר מה שאמר, וסופרנו המיוחד מיהר להביא את דבריו לידיעת האויב.

ובכן, קודם כל הוא בישר לשומעיו המבריקים, השקועים כל־כך בשרעפים מדיניים ובהדלפת חוץ־ביט־חוניות עד שלא נותר להם פנאי לקרוא עיתונים, כי עיראק הפסיקה את הפעלת הכור הגרעיני הנסיוני שברשותה כתוצאה מעזיבת המומחים הצרפתיים אחרי הפצצת חיל־האוויר האיראני (אגב, באיזה עיתון קראתי לפני זמן־מה ידיעה בשם שני כתבים ישראליים, אחד מקומי ואחת פריסאית, שממקורות איראניים בלבנון(!) נודע כי האיראנים עומדים להפציץ שוב(!) את הכור העיראקי. אני נתון מאז בציפיה מתוחה, אך אם העיראקים באמת הפסיקו וגו', אולי מותר להירגע).

אחרי שהחברים הנכבדים הנ„ל שמעו את הבשורה המרעישה הזאת, זרק להם ראש אמ„ן כמה בוטנים בקשיש. למשל, הוא אמר להם שצה"ל עוקב בעין פקוחה (לא, חס וחלילה, בעין עצומה, כמו אתם יודעים מתי) אחרי השימוש בכלי־נשק חדישים במילחמת איראן־עיראק, אשר „סופקו להם על־ידי המדינות הקומוניסטיות והמערביות גם יחד," (יש לקוות שהם, הערבים עצמם, אינם מייצרים כלי־נשק חדישים), והוא גם הסביר לחברי־הכנסת המתוחכמים מדוע צה"ל עושה זאת. הסיפתו ושמעו:

„אלוף שגיא הוסיף כי על ישראל להכיר היטב את כל סוגי־הנשק אשר מוכנסים לאיזורנו, כדי שלא נופתע שוב, כפי שאירע לנו במילחמת יום־הכיפורים, כאשר המצרים השתמשו בטילים אנטי־טנקיים אשר הופעלו על־ידי חיל רגלים."

אחרי מאמץ מסויים שנדרש לחברי־הכנסת להבין את ההסבר העמוק והמפולפל הזה (הסותר כלשהו את קביעת הרמטכ"ל לא מכבר: „לא הופתענו") — לא כולם חידדו את שיכלם בחדרים ובישיבות — הוסיף ראש־אמ„ן להכניס אותם בסוד החשיבה המקורית הצה"לית:

„כן עלינו לעקוב אחר הפעלת דוקטרינות־לוחמה סובייטיות בשדה־הקרב על־ידי הצבא העיראקי, שיחידותיו אומנו בידי מומחים סובייטיים."

ענייני כאן בחברי־הכנסת, לא בראש־אמ„ן, אבל רוח בטני מציקתני לומר במאמר מוסגר, שאם ראש־אמ„ן אמר מה שאמר ברצינות (כל הציטוטים מ„מעריב", 12.11.80), ולא כדי להדליף אינו הטעיה מתוחכמת לאויב, אז רפול החסכן יכול לחסוך את המשכורת שלו, ואז חברי־הכנסת אמנם יימצאו לקרוא עיתונים, עניין הכרוך במאמץ אינטלקטואלי מסויים, אבל לצה"ל יהיה יותר כסף, והאמינו לי, העניין קרוב ללבי.

ראש־אמ„ן אמר שם עוד משהו חדשני בעניין מילחמת עיראק־איראן הלובשת אופי של מילחמת התשה, ואז הסתלק לו כנראה, או נשאר ושתק, כי לפי הדיווח המהימן עברו חברי הוועדה לדיון מעמיק בשאלת השאלות: מה יהיה אם? וביתר דיוק: „מה יקרה אחרי השלמת הנסיגה מכל סיני — האם סאדאת ימשיך במהלך השלום אם לא יימצא פתרון לבעיית יהודה ושומרון?"

לא צריך להיות גאון בסדר־גודל של הממוצע החוץ־ביטחוני שלנו, כדי לנחש מה אמרו גאוני הדור ארנס, רום, בן־מאיר ורבין, אשר שקלו וטרו בנושא המעניין הזה. אך לזכותם ייאמר, כי הם טרם הכריעו סופית מה יהיה, ונימנו וגמרו „לקיים דיון יסודי בנושא זה עם מומחים שונים, כדי לקבל הערכת־מצב של המהלכים הצפויים של סאדאת כאשר יקבל חזרה את כל סיני, אך לא יוכל להשיג את יעדיו ביהודה ושומרון."

יש לשער, שהמומחים השונים יהיו גאונים עוד יותר מראש אמ„ן אשר כפי הנראה לא סיפק את סקרנותם של החוץ־בטחונאים ואף איכזב אותם קשות כאשר אמר — וזה לא ציטוט ולא הדלפה, אלא סתם השערה סבירה שלי — שהוא, בכל אופן, אינו מסוגל לדעת מה סאדאת יחשוב מחר־מחרתיים, אפילו ישיג את כל יעדיו ביהודה ושומרון (כן, גם זו אפשרות, חברי־כנסת נכבדים). יתר על כן, הוא, האלוף יהושע שגיא, אינו יודע אם סאדאת יישאר בכלל בשילטון, וכמה זמן יישאר, ומי יבוא תחתיו, ומה יהיו המהלכים הצפויים של השליט החדש, ובכלל, מה יהיה אחרי שהשליט המצרי הבא יירד מן הכס.

אלה הן שאלות נכבדות מאוד, מורי ורבותי, שאלות גורליות, הייתי אומר, מפני שאנחנו לא רק חיים מהיום למחר. אנחנו חייבים לחשוב גם על העתיד הרחוק יותר, ואני מתפלא מאוד שהוועדה החשובה טרם ראתה להעמידן על סדר־יומה בדחיפות יתרה.

אבל עוד לא מאוחר מדי. אם לא בעוד שבוע, כי אז ודאי בעוד שבועיים־שלושה תתכנס לה הוועדה בחדרה ותיתן דעתה על מה יהיה ומה יקרה, ואיך ומתי ואיפה, ואם ואילו, ומצד אחד ולעומת זאת.

ועוד ידווח.

והנה התאומים!

ד„ש מתיש פרס ותיש רבין. הם ממשיכים להתנגח באופן שאינו מותיר שמץ ספק כמעט, לעומד להתחולל במיפלגת העבודה. פרס, שנראה לי כי אינו מונע בעיקר מכוח יצרים (אינני יודע מהם מניעיו האמיתיים), נסוג בו מסיגנון „דחף", אבל רבין, שהיצרים מוליכים אותו בחוטם זה מכבר, נהנה מהסיגנון האלים והתוקפני של חסידיו, המשתקף היטב במודעות „אורים". אי לזאת קם חגי אשד, איש פרס מובהק, ויתקע פגיונו המושחז ברבין בשאלה הנוקבת: „מדוע לא אותך, אלא את חיים בר־לב שלחו אלופי ממשלת המחדל להציל את עם ישראל ברמה ובסיני במילחמת יום־הכיפורים? ויצא הפרשדונה!

כך מתופפים תופי הטם־טם של יורשי ברל וטבנקין, וכפי שהיטיב קלוע יוסף חרמוני מאיילת־השחר, האדר־נלין שנמסך בעורקי שני התיישים ועדריהם מזה ומזה כבר עושה את שלו בכיוון ישיר לפילוג.

אם זה טוב ליהודים או רע ליהודים אינני יודע, אבל הפילוג ב„עבודה" מתקרב בצעדי און לעובדה. תיש רבין מעוניין בו, כי באופן זה אולי יצליח לשמוט מידי פרס את הסיכוי לעמוד בראש ממשלתה הבאה של ישראל. תיש פרס מעוניין בו, כי באופן זה אולי יצליח להיפטר אחת ולתמיד מכאב־ראש ממאיר.

רק המכנה המשותף הזה בין שני התיישים יש בו להסביר את מהלכי שניהם, שכולם מיועדים להקציץ את יחסי שני הכוחות המתרוצצים בבטן העבודה.

אז היכונו ללדת תאומים לא זהים, עם כאבים.

אני במזרח ולבי במערב

המוות, בניגוד גמור ללידה, תלוי ביותר מאופן אחד באדם שבו מדובר. ההיסטוריה האנושית יודעת אך מיקרים ספורים, שבהם ילוד ידע מתי לחיוולד (בכמה מן המיקרים הניסיים הללו, ככל הנראה כדי לדגוש את הנס, הלידה היתה בלתי־טבעית כלשהו — אדם, יצחק, שימשון וישו הם דוגמאות משלנו). זאב ז'בו־טינסקי הוא מן היהודים היחידים — אולי יחיד ואין בלתו בדורותינו האחרונים — שידע מתי להיוולד: בדיוק מאה שנה לפני מיספר ימים אחרי הבחירות לנשיאות ארצות־הברית של אמריקה.

באופן זה זאב ז'בוטינסקי היה אמור להפיל חללים במותו יותר מאשר בחייו — ממש כגיבורו הפלאי שימשון! — כלומר להביא לישראל תשועה גדולה וגורלית לאחר מותו, ואם הדבר הזה לא קרה בניגוד לכל סבירות גבוהה, אין זאת אשמתו של הגיבור הטמון בהר־הרצל תחת אבן כבדה מאוד, המונעת אותו, למרבה המזל והחדר, מהתהפך בקברו בשל מעשיהם היפים של יורשיו עלי אדמות.

לא ולא, האשם בהחמצת התשועה, כמתחוור מ־עיתונינו החושפים כל פצע וחבורה ומכה טריה בגופנו הלאומי, הוא או אנשי לישכת ראש־הממשלה או אנשי מישרד־החוץ, התולים אלה באלה את מחדל בוקי־סריקי המחריד שבאי השגת ראיון למנחם בגין עם רונלד רגן, שהיה אמור לקבע לאלתר יחס „מנחמקה!" — „רוני!" לארבע שנים טובות.

ובכל זאת, אל נזלזל בזאב ז'בוטינסקי אבי תורת ההדר, שתרצו או לא תרצו, יש בה משהו. מנחם בגין, ראש־ממשלת ישראל הגאונה, אשר אך־רק לאיזו סעודת גבירים מדושני־דולרים, אך לאו־דווקא גולים מאונס בנווה־ירק כז'בוטינסקי בשעתו (ומי יודע, אם בכלל יש להם מושג מי ומה היה אותו ז'בוטינסקי ראש בית„ר, שראש ממשלת־ישראל חפץ כל כך ביקרו), שנערכה בימי „אין לי" טרופים אלה באחד מאולמות ההדר של „וולדורף אסטוריה", חיכה לפרס גדול הרבה יותר מאשר דמי החשתתפות בסעודה, קודש לאיזו מטרה מיפלגתית או לאומית נעלה; הוא ביקש להיות מנהיג עולמי ראשון, המתגפף עם הנשיא הנבחר בעודו חם. מבוקשו לא עלה בידו וזה רע ליהודים, רע מאוד. ראשית, מפני שהוא פשוט לא נפגש עם תיקוותם האחרונה של שלומי אמוני ארץ־ישראל השלמה, אשר משום מה החליטו כי כל ריאקציונר וארכי־שמרן חברתי ומדיני אחת דתו להעמיד את ישראל רבתי בראש מעייניו; שנית, מפני הביזיון והקצף במטהו של רגן הנ„ל נוכח האחשדרפנים והשתדלנים שכבר בהולים יומם ולילה לשדך את מנחמקה ורוני לצמד עשור השמונים. „חכה, הוא הסייח, עד אם יצמח העשב!" אומר הפיתגם הערבי, אבל ערבית יודע רק יצחק נבון.

אבל עוד בחורנו ז'בוטינסקי חי! לא יצאו שעות אחדות אחרי שואת האי־פגישה ההיסטורית, שאת בשורתה היה ראש־ממשלתנו אמור להביא אלינו בשובו ממסעו הפרטי ההיסטורי, וכבר זוכו אזרחי מדינת־ישראל מוכי הסיכלון בבשורת־זוטא בכותרת רבא: „בגין קיבל שדר מרגן" — ותתי לישועה. שדר! בגין קיבל שדר! שדר מרגן! יהודים, אל ספוד ואל בכות, המשיח, אמנם כן, טרם בא, אבל פעמיו נשמעו הפעם הזאת בבירור מקצה קליפורניה במערב ועד מדינת ניו־יורק במזרח. הנשיא (הגביר, הפריץ) אמר משהו (קיילל, בירך, לא חשוב, העיקר אמר משהו) — ועוד לא אבדה תיקוותנו.

והכל — אל נשכח — הודות לזאב ז'בוטינסקי, אך מה הרעש המוזר הזה, הבוקע מתחת האבן הגדולה וההדורה שם, במרומי הר־הרצל?

גלילי המגלה

ועשיתי על הפלסטינים מחמלי נפשנו / שפצחו ברינת „העבודה" היא כל חיינו!

חלפה, יא אללה, המצוקה, איננה ופרחה,
כי זה גלילי הזקן גילה ברוב ביטחה:
עתיד עם ערבי תוכנת סופית בידי יונצים —
תודה חבר, סוף־סוף נדע מה אנו פה רוצים!

הגואייבה של חיותה

האגדה מספרת, כי כאשר בוני „המוביל המלוח", המוליך מי מעיינות מלוחים (המנובעים משום־מה, דווקא בסמוך למקום שאיבת מי הכנרת בכוח החשמל חזרה לגובה שממנו הגיעו בכוח עצמם) מאיזור כפר נחום דרומה, אל ערוץ הירדן שמדרום לכנרת, הגיעו לשטח דגניה א', נמצא כי התוואי עולה הישר על עץ גואייבה „עתיק", שנטעה בשעתה חיותה בוסל, חולצת דגניה, במו ידיה. „על גופתי המתה!" זעקה בת דור הנפילים. „הגואייבה שלי לא תיעקר!"

וכך היה. עם ישראל שילם ממיטב כספו כך וכך לירות, והתוואי עקף את הגואייבה! למרבה המזל, ממשיכה האגדה ומספרת, נטעה חיותה רק גואייבה אחת, ולעצים אחרים שעמדו לשטן ל„מוביל המלוח" לא נמצאו בעלנים מסדר־גודל גד־גריברי, אחרת ח־מוביל היה מתפתל כירדן עצמו, ואיך המדינה היתה נראית!

אבל כפי שנרמז לעיל, מלאה ארצנו הקדושה כולה חיותות וגואייבות למיניהן.

תרצו, הרי לפניכם תופעה אנושית מופלאה ומלב־בת: איך, איך אפשר לעקור עץ עושה פרי מאדמתנו המופרית? חיש מופת נעלה יותר מאיש־אדמה המתעקש על חיי־עץ שנטע במו ידיו! הרי בלא עקשנות שכזאת, עקשנות קדושה, לפלשתים ולצלבנים דמינו!

תרצו, הרי לפניכם תופעה אנושית אווילית וחסרת שחר. גואייבה היא בסך הכל גואייבה. לא אלה תנ„כית קדושה ולא שמורת־טבע. גואייבה אינה יודעת מי נטעה, ולא איכפת לה מי נטעה. גואייבה אפשר לעקור בגלל אלף ואחת סיבות מוצדקות, שאחת מהן היא ביצוע תוכנית ארצית ביעילות מירבית ובעלות מיזערית.

ועכשיו, מנקודת המבט של הגואייבה־של־חיותה, צאו ומנו ברחבי ארצנו את „הגואייבות" הקדושות שמגדלים כל מיני בעלי זכויות מיוחדות, „גואייבות" האסורות ח„ו בעקירה, ועם ישראל נקרא לעבדן כעצים קדושים ולהקריב להן קרבנות של ביזבוז כספים והתעלמות מן החוק. אתמול בדגניה, היום בגדרה.

אכן, פרי הגואייבה הוא תאווה לעין ולחך. אבל מה? גם קצת מסריח.

כדאי לך לפתוח את אנשי וורדו. יש להם 40 דגמים משגעים של פינות ישיבה. דירשי שיראו לך את כולן, אחת, אחת!

מבחר לא רגיל

כל־כך הרבה פינות ישיבה, יפות באמת, אין באף מקום בארץ. על פני 1000 מטרים מרובעים של חנות מודרנית, מוצגות פינות ישיבה (וכמובן גם רהיטים אחרים) לכל הגילים, בכל הסגנונות: קלאסי, אנגלי, מודרני, סקנדינבי, ועוד.

שרות אישי אמיתי

לטייל במרחבי וורדו – זה חלום אמיתי. לשבת עם המומחה על כורסא רכה של פינת ישיבה, לשתות קפה על־חשבון הבית, להתייעץ עם הארכיטקטית ליד שולחן השרטוט ולתכנן יחד משהו חדש. בקיצור – להתאים בדיוק את מה שאת רוצה לגודל הבית ולאפשרות הכספית.

איכות יוצאת מן הכלל

כל פינות הישיבה עשויות אך ורק מעץ מסיבי מלא: בוק, אלון, אשא, תיק, ופוליסנדר. הריפוד עשוי בד (3000 דגמים!) ועור – לפי בחירתך, בכל סגנון שעולה בדעתך.

תוית לכל רהיט

לכל רהיט (יש גם מזנונים, שולחנות סלוניים, ופינות אוכל) צמודה תוית, שבה מופיע המחיר המדויק, הרכב החומרים והמידות. את משלמת מחיר קבוע ויכולה לחלק אותו לתשלומים. או לשלם במזומן ולקבל 10% הנחה. האספקה עד 6 שבועות מיום ההזמנה.

זהו מה שמצפה לך בוורדו. פגשת פעם הצעה יותר טובה? בואי. מחכים לך. גם אם את לא קונה – כדאי לך לבקר.

רמת־גן. החוב ז'בוטינסקי 22

פתוח כל יום עד 8 בערב.
בימים שלישי ושישי עד 2 אחרי הצהרים, במוצ"ש עד 10.

השוודים באים. בואו גם אתם.

עכשיו באילת

זה כמו חופשה בארץ אחרת

התאחדות בתי המלון באילת בשיתוף מחלקת התיירות בעירית אילת.

עכשיו מחירים מיוחדים לישראלים

לחוש את הטעם של חוצלארץ באויר. לפגוש שוודים, אנגלים וצרפתים שבאו לתפוס שמש — וישראלים שבאו לתפוס שוודים, אנגלים וצרפתים. זה משעשע. זה מבלבל. זה מצחיק. וזה קורה עכשיו באילת. מעולם לא היתה לך הזדמנות לבלות חופשה באילת במחירים כאלה.

22 בתי מלון לבחירתך (חייג 059):

4 כוכבים

מחיר אחיד: **163** שקל

- גני שולמית, טל. 75151
- הסלע האדום, טל. 73171
- לרום, טל. 74111
- מוריה, טל. 73104
- מלכת שבא, טל. 72122
- נפטון, טל. 73131
- קיסר, טל. 76161

3 כוכבים

מחיר אחיד: **129** שקל

- אייל, טל. 76110
- אמריקנה, טל. 75176
- בקעת הירח, טל. 75111
- מלונות מלוניי, טל. 75135
- עדי, טל. 76151
- עציון, טל. 74131
- סנטר, טל. 73334

* לינה בלבד 109 שקל לאדם.

2 כוכבים

מחיר אחיד: **100** שקל

- בל, טל. 76121
- דליה, טל. 75127
- הים האדום, טל. 72171
- סנפיר, טל. 73188
- קראון, טל. 72776

כפרי נופש+ כוכב 1

מחיר אחיד: **75** שקל

- בלו סקיי קרוון, טל. 73953
- הדקל, טל. 73191
- מפרץ השמש, טל. 75797-8

המחירים כוללים: לינה וארוחת בוקר לאדם בחדר זוגי וכן כל המיסים. * למעט חגים.

תכנית "אוויס" למבצע אילת: מחירים מיוחדים, רכב מכל מקום בארץ, ללא הגבלת ק"מ.

AVIS

טוס לאילת עם ארקיע

ארקיע arkia

כל ישראל

פרטים והרשמה: תלאביב — אלנבי 95, טל. 286186 (הנהלה) בן־יהודה 76, טל. 249620 ; ככר המדינה, ה' באייר, טל. 259315 ● חולון — רח' וייצמן 2, טל. 895126 ● כפר־סבא — רח' וייצמן 78, טל. 052-22192 ● נתניה — רח' שמואל הנציב 6, טל. 053-31343 ● עפולה — רח' הכנסת 10, טל. 065-93123 ● ראשל"צ — רח' הרצל 45, טל. 946646 ● אשקלון — מרכז נפתי, טל. 051-23651 ● באר־שבע — רח' העצמאות 48, טל. 057-74615 ● ערד — מרכז מסחרי, טל. 057-98208. ● אנו מכבדים כרטיסי אשראי ישראכרט וויזה.

שלי

סניף של"י — ת"א

מזמין את הציבור להרצאות, במועדון של"י

רח' בוגרשוב 60 (במרתף), טל. 280807

ביום א' 23.11, שעה 8.30 בערב

ירצה נעים גלעדי

דובר הפנתרים השחורים ויליד מחוז חוזיסטן

על הנושא: הרקע למלחמת איראן—עיראק

ביום א' 30.11, שעה 8.30 בערב, ירצה

עו"ד סברי מוחסיין

על הנושא:

מעמדם המשפטי של ערביי ישראל

הרצאות מתקיימות כל יום א' ב־8.30 בערב.
רשימת הרצאות תשלח לכל המעוניין.

ב-23.11.80

תיערך הגרלת הפרסים הראשונה במבצע "אולימפיאדת הפרסים" של סוכנויות קופמן בע"מ

הצטרף לאלפי הקונים של מוצרי "לגו", "אורדע", "פישר פריים" ועוד.
זכה באופני ספורט, מערכת "לגו" 744, אורגן אלקטרוני, "קידי קומפיוטר" לשיפור הידע בחשבון, גלגיליות, משחקי חברה אורדע וענד בהגרלה המסכמת באביב 81', תוגרל טיסה ללגולנד בדנמרק
... פרטים בחנויות הצעצועים המובחרות

מועדון 5 לתרבות חרשה

רח' הס 3, תל־אביב
טל' 297263

יום שלישי 25.11.80

פגישה עם השחקן

גסאן עבאס

("סורגים")

בתוכניתו

לא נעים

(בעברית ובערבית)

המועדון פתוח בימי שלישי משעה 8.30 בערב. התוכניות מתחילות בשעה 9.00 בערב.

איתן עמיחי

הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים. בשמירה על בריאותך ורכושך.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272

טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75

ירושלים-664015 , אילת-059-3012

למד צילום

קורסים לצילום שחור לבן וצבע למתחילים ומתקדמים.
מעבדות לעבודה עצמית.
קמרה אובסקורה
כתובתנו החדשה ביאליק 23 ת"א, טל. 658677

לנעלים של רוזי תכנסי מהכניסה הצפונית. Rosi בדיזנגוף סנטר.

על המסלול

סריגים באופנה

אז זהו זה. החורף שלח מיברקים בצורת ברקים ורעמים שהוא מגיע. אמנם יש עדיין מאבק בין השמש ובין ענני החורף מי ישלוט ברקיע, אבל כך או אחר־כך החורף בפתח וצריך להיות בכוננות, שלא יפתיע אותנו.

חברת דורינא, המתמחה בייצור סריגים, מציעה מיבחר מערכות־לבוש לחורף. הגוונים השולטים בסריגי החורף שלהם: סגולים, חומים, ירוקים וכחולים בטונים שונים. סריגי דורינא מכילים ממיטב צימרי האנגורה והלמפס וול. הסריגים רכים, שעירים, בדוגמאות בוקלה, מוזאיקה, ז'אקארט. כדאי לציין שאופנת הסריגים כבשה את תצוגות־האופנה גם במרכזי האופנה העולמיים. וכפי שתיווכחו לסריגים שלנו אין מה להתבייש.

חצאיות

מיבחר של חצאיות ססגוניות לעונת־החורף מציעה חברת מיס להב. החצאיות

עליונית ארוכה

ללא שרוולים מסריג שבו משולבים גווני השימלה של חברת דורינא. את העליונות מעטרת אימרה המותאמת לחפתים.

עור רך

לנעלים בעלי עקב בטן ולארנק המעטפה. גרב מותאמת באותו צבע וחצאית וסוודר, ואינך נראית יותר מגושמת, או בלתי אופנתית בחורף. מי אמר שבחורף צריך להיראות כמו פרי הפומלה, העטוף ומכוסה בקליפה עבה?

צמר או פלנאל

במישבצת בכל הגדלים מציעה חברת מיס להב. הגזרות הן פעמון, או עם קפלים. החולצות אף הן רכות ונעימות ומותאמות לחצאיות. הצבעים השולטים הם כחול, אפור וציבעי־אדמה. את שואלת מה המחיר? בבקשה. חולצות החל מ־110 שקל עד 160 שקל. חצאיות החל מ־230 שקל עד 270 שקל.

דראמטיות

בואו נעסוק מעט באיפור. חברת הלנה רובינשטיין מציעה את המראה החלק לסתיו/חורף. זהו מראה אש הצדף, המראה לעיניים וללחיים בגוונים זוגיים, קרירים וחמימים, ואילו לשפתיים ולציפורנים הגוונים הינם כשל פנינים ציבעוניות כעין אש המהבהבת בתוך הצבע. אם יש ברצונך להופיע במראה דרמטי, שילוב זה של צבעים מנוגדים, חמים וקרירים, ימלא את מבוקשך.

אביזרים

מי אמר שבחורף צריך להראות כמו פומלה שקליפה עבה מכסה ועוטפת את הפרי. למה שלא להראות נעימה ומושכת ולבושה בטעם? הגה כמה רעיונות אין עושים זאת. בהרי לך בנעל נוחה, עשויה מעור טוב, בעלת עקב קטן והתאימי לנעל גרב מכנס בצבע חזק. הגרב יכולה להיות מצמר או מחומר אחר שיעניק לך חמימות. חצאית וסוודר על אותו בסיס של גוונים, כשמעל זה נלבש מקטורן רחב מצמר רך וגוח. אל תשכחי את ארנק המעטפה הגדול. העשוי מעור רך ובפרק היד ענדי צמידים מיספר בצורת חישוקים, ונראה עכשיו אם לא תקבלי מחמאות על ימין ועל שמאל. גם תרגישי בנוח וגם תראי כהלכה.

צדף

ואש, הם הגוונים של חברת הלנה רובינשטיין לחורף. הצבעים מורכבים משני צבעים נוגדים.

חניתה צנטנר

נמר של עיר

פא"ן גרמניה כמופת לסופרי ישראל ✷

יזהר סמילנסקי במייטבו ✷ הפלייבוי של האקסוביולוגיה

חולם על ספר היסטוריה המכיל את העתיד

תולעי תרבות

קריקטורה

לכל עם יש ממשלה שמגיעה לו, נשיא שהולם אותו, ביורוקרטיה המותאמת לצרכיו, ספרות שמייצגת אותו נאמנה ועסקני־ספרות העוסקים במועקתו של הסופר, אותה הם מתעלים במוסדותיהם. עיתונות ישראל התעלמה, ובצדק, מהודעה שבישרה, כי „הוועד החדש של פא"ן הישראלי קיים את ישיבתו הראשונה. פה־אחד נבחרו: **אהרון מגד — לנשיא הארגון, וחיים תורן למזכירו.**" רק מאזניים שהוא ביטאון עסקני־הספרות, פירסמה ברבים.

הפא"ן הישראלי מקביל לפא"ן הגרמני ולשאר מועדוני פא"ן בארצות השונות. ומכיוון שבמקביל לכינוס הפא"ן הישראלי התכנס גם הפא"ן הגרמני, ראוי לאמץ את הכלל, שלכל עם יש ספרות המייצגת אותו נאמנה ועסקני־ספרות העוסקים במועקת הסופר.

ג'רמן טריביון (5.10) מפרסם דיווח מעורר קינאה על כינוסו של הפא"ן הגרמני. תיאורו מחייש כי הפא"ן הישראלי, נשיאו **אהרון מגד** ומזכירו **חיים תורן**, הוא אירגון שכל עיסוקיו מתמקדים בדיונים בדבר הרכבי משילחות הפא"ן הישראלי לכינוסי פא"ן בעולם.

בדיונים שאותם ניהל הפא"ן הגרמני בעיר ברמן, כפי שמתאר ג'רמן טריביון,

אהרון מגד
איגוד של כיבודים

נמתחה ביקורת על מנהיג המפלגה הנוצרית דימוקרטית, **פרנץ־יוזף שטראוס**, שאמר במהלך מערכת־הבחירות במערב־גרמניה: „שיש לשים קץ לפעולותיהם של הפושעים המושכים בעטי ה,סוכנים כ־מיקרופונים/..." על ניסוחים אלה הגיב הנשיא־הנבחר של הפא"ן הגרמני, **ואלטר ג'יינס**: „זה עתה בחרתם בנשיא שהוא חלק מתוך, **המחתרת הפוליטית ו,תת־התרבות הספרותית/...**"

בין החלטות הפא"ן הגרמני יש אחת המתייחסת להצהרותיו של פרנץ־יוזף שטראוס: „**זו לשון של אלימות וברוטאליות, שיש בכוחה להשמיט את הקרקע מתחת לרגלי הדימוקרטיה...**"

דיוני הפא"ן הגרמני התמקדו ב„יצירת ספרות בגלות". נשיא־הכבוד של הפא"ן הגרמני, הסופר הנודע **הרמן קאסטן**, האיץ בעמיתיו הסופרים הגרמניים לקרוא בפומבי קטעים נבחרים מתוך יצירות הסופרים הגולים. המבקר **ה. א. ואלטר** נשא הרצאה על סיפרו הנודע של **ארנסט טוילר צוויג** הקרדום של ואנדסבק*, שנכתב, כלשון ג'רמן טריביון „**בידי ארנולד צוויג כגלותו בפלשתינה...**" משתתף מכובד בכינוס זה היה הקאנצלר־לשעבר, **ויליי ברנדט**, שבנעוריו היה בעצמו סופר גולה.

חברי הפא"ן הגרמני סיכמו כי נושא הדיון בכינוסם הבא יתמקד בספרות והיסטוריה. השוואת מיפלס העיסוקים של הפא"ן הישראלי עם זה של הפא"ן הגרמני, מציגה את הראשון כקריקטורה של כיבודים לעומת מוסד המתמודד עם בעיותיו העקרוניות של הסופר. אגב, בגרמניה קיים אירגון נוסף של הסופרים — זהו איגוד מקצועי של פועלי־העט, המסונף לאיגוד המקצועי של פועלי־הדפוס. בישראל אין איגוד מקצועי לסופרים, אלא איגוד של כיבודים.

עם הספר והסופרים העבריים אינם ראויים כלל לפא"ן הישראלי ולאגודת הסופרים, המבזים אותם ואת תולדות הספרות העברית לדורותיה.

* תירגום מכתב־היד נעשה בידי אביגדור המאירי ופורסם בספרית פועלים ב־1943.

** ס(מילנסקי) יזהר — **החורשה בגיבעה**; מהדורה מתוקנת; הוצאת הקיבוץ המאוחד וקרן תל־אביב לספרות ולאמנות; 168 עמודים (כריכה רכה).

מקור

מיני ציקלג

לפני כ־34 שנים פירסם **ס(מילנסקי) יזהר** את סיפורו החורשה בגיבעה, וב־אחרונה ראתה אור מהדורה מתוקנת של הספר **.

החורשה בגיבעה הוא סיפור־משל על הישוב -היהודי בארץ־ישראל של שלהי המנדט הבריטי. כפריים ערביים מקיפים ישוב יהודי מרוחק ומאיימים להשמידו. בישוב מצויים כשלושים גברים. הנשים והילדים פונו מתוכו. ראשיתו של הקרב בחורשה הסמוכה לבניין המגורים הגדול והמשותף, ואחריתו בקרב פנים־אל־פנים בבניין עצמו. הלוחמים מצליחים להתגבר על הערבים, אולם הבריטים מבקשים מהם שיעזבו את המקום. ואמנם הם נוטשים את הישוב אחרי שהם קוברים את חבריהם שנפלו.

סיפורו של יזהר הוא בבחינת תרגיל־סיפורתי למהלכי מילחמת־השיחרור. הוא נפתח כך: „**תחילת הדברים בלילה וסיפם בעצם אותי הלילה. הרי שצריך להיחפז. העמדות אינן יציבות, הרוחים אינם כיתקנם, גם האנשים נכזבים. אגב, הם מוכנים לכל...**" תיאור שהפך במהלך השנים מאז נכתב, למאפיין כל הדורות שגדלו בארץ. בעמ' 10 מביא יזהר עוד מאפיין של החיים הישראליים מאז ועד היום: „**וקשה היה לעזוב אותם כאן. שמא ימצעו בזו המכוכה השחורה. וכן אינה מרגינה־לב ביותר כברת־ארץ זו, שבין עמדה לעמדה...**"

גיבורי החורשה בגיבעה הם גיבורים מאוחרים יותר של סיפור חיברבת חדשה, השבוי, שיירה של חצות. **לבטיהם** המאוד סטאטיים הגיעו לכדי התפוצצותם המילולית בימי ציקלג. בחורשה בגיבעה חוזר ונישנה, הולך ושב, פרק השאלות הארצישראלי מאז ועד היום: „**להגן על מקום זה, זה כבה. לא־כל־כך. וביחוד העמדות שבחורשה. לו, לפחות, היו גדרות בתיל...**" מהילה ישראלית־צברית של שאלות עקרוניות עם קיטור מתנגן.

מעלתו של יזהר ומעלתם של סיפוריו הראשונים היא בכך, שהם משוחררים מן הניגון השלונסקאי של חבריו לדור ה־ספרותי, **כמשה שמיר, אהרון מגד, חנוך ברטוב** ואחרים. שטרחו והכניסו את אותה נעימה ספרותית כימעט־רוסית של ה„ריאליזם הסוציאליסטי". מעלה זו

ס(מילנסקי) יזהר
המבוכה השחורה

של סיפורי יזהר הופכת יצירה זו, בדומה לאחיותיה, לתעודה ספרותית היסטורית מדהימה. יזהר נכשל כישלון חרוץ בשיחזור התעודה, כפי שניסה לעשות בימי ציקלג לכן מעלתו העיקרית של החורשה בגיבעה היא בעצם היותו „מיני־ימי־ציקלג". ותוסיף מן הסתם עדותו של אחד מגיבורי הסיפור, האומר בנימה מאוד־ציקלגית ולרגע אפילו ניהליסטית: „**אם עם־ישראל חפץ במקום הזה שישלה הנה אנשים. מדוע זה עלינו מוטל הכל והם פטורים?**" סיפור שבב וחזר בגירסתו האחרונה, בקיומן של „אוגדות המשתמטים", שנתגלו אחרי מילחמת־יום־הכיפורים. נימה צינית ניהליסטית זו מוצאת ביטוי נוסף בפאראפרזה על השיר של אותם ימים, שאמר „אנו אנו החומה". מגיב אחד מגיבורי יזהר: „**אין חומה של המון אנשים כאן... אנחנו כאן. בודדים. מעטים...**"

בניגוד לרעיו, סופרי דור תש"ח, גיבוריו אינם גיבורי־על כגיבורי **משה שמיר ואהרון מגד** (טרם פנייתו לאופנת האנטי־גיבור). ולנוכח המוות כותב יזהר: „**שרגא כפף ראשו, נעתק משהו וחזר ופנה, ושוב נדמה היה רגע כאילו נתנשם המוטל בנשימה עמוקה... ואימה תקפה, פחד זר, כתהום נפערת...**"

אם מקבלים את סיווגו של הפרופסור **דן מירון**, מייצג החורשה בגיבעה מה שהוא מכנה „הנובילות ה,קולקטיביות" — ז'אנר ספרותי שיזהר פיתח במודע ובתיחכום ספרותי. חקיין בני דורו עשו כן משום חדוות החיקוי.

בסיפור זה פיתח יזהר את יכולתו לאיכויות משמעותיות בכתיבה בעלת רצף של מונולוג פנימי, תוך שילוב הרצף הזה בתחושה ה„קולקטיבית" שאיפיינה את בני דור מילחמת־השיחרור. בתיאורים נופיים, העוטפים את הקולקטיב שבו עוסק יזהר, מתהווה מעין־מקבילה בין הנוף הסביבתי של אותו ישוב לנוף הנפשי של חבריו. שני אלה הופכים בהרמוניה שביניהם ליצירה ספרותית מודרנית מן המעלה הראשונה; יצירה שבה בולט העושר הלשוני של המחבר, ההופך את שאר הסופרים בני דורו לעילגים, גמגמנים ומשובשי לשון ותיאור.

אין ספק שימי טרום מילחמת־השיחרור, וחוויית המילחמה ההיא עצמה, הן הציר המרכזי ביצירת יזהר. זהו גם כישלונו כסופר, בסך־כל יצירתו. שהרי בהחורשה בגיבעה הוא מצליח להביא בתמצית ספרותית מעולה את כל שטרח עשר שנים מאוחר יותר לכנס ולהרחיב בימי ציקלג. ואם כוונתו היתה ליצור יצירה שתהא בוחנת לב וכליות של בני דורו, הרי שכסופר היה עליו להמשיך וללוות אותם אל החיים הישראליים, אל הניוון ההדרגתי, אל היומיום האפור, שאינם קיימים ביצירתו של יזהר מאז מילחמת 1948, וחבל. ב־סיפורו הראשון אפרים חוזר לאספסת (1938) הוכיח יזהר את כוחו בתיאור ה־פשוט, האפור, המשמים והיומיומי.

מדע פופולרי

שנה קוסמית

קרל סגן הוא „המילה האחרונה" של המדע הפופולארי במערב. הוא הכתיר את עצמו כנביא האקסוביולוגיה, תורה הטוענת כי מחוץ למערכת השמש מצויים יצורים מפותחים לא פחות מאיתנו. והקשר בינינו לבינם הוא רק שאלה של זמן. הוא מופיע לעיתים תכופות כאורח במיטב תוכניות הטלוויזיה של ארצות־הברית, ופירסם סידרת ספרים, שבה הוא מנסה להוכיח את טיעוניו. יריביו טוענים שהוא הפלייבוי של האקסוביולוגיה. רשמית הוא משמש כפרופסור לאסטרונומיה ולמדעי־החלל באוניברסיטת קורנל, כמנהל המעבדה למחקרים פלניטריים של אוניברסיטה זו וכיועץ בכיר לסוכנות־החלל האמריקאית. באחרונה ראה אור בתירגום לעברית אחד מספריו של סגן, דרקוני גן־העדן — —הירהורים על התפתחות האינטליגנציה האנושית *.

במשך תקופה ארוכה נחשב סגן כאיש יחסי־הציבור של מדעני סוכנות־החלל האמריקאית, כאדם אשר קידם בחושו הנהדר ליחסי־ציבור מתן תקציבים עתירי־הון לתוכניות החלל. אויביו רואים בו שרלטן, אדם שבינו לבין הוכחות מדעיות אין שום קשר ולו גם מיקרי בהחלט. קרל סגן נחשב כיום בעיני מעריציו כנביא התורן של התת־תרבות האמריקאית, המליהיב את דימיון ההמונים.

דרקוני גן־העדן הוא המחשה לתורותיו של סגן, רצוף בפתגמים מתולדות כל התרבויות, להוכחת השקפותיו. אחד הראשונים שבהם לקוח מספר איוב: „**אם הייתי לתנים, ורע לבנות יענה**". ציטוט הממחיש, לדעת סגן, את נוסחת האבולוציה הדארווינית. כבר בפרק הפתיחה בולטת קינאתו של סגן בגלריית ההוגים הבריטיים של שלהי המאה ה־19 וראשית המאה ה־20, החל בדארווין, עבור דרך **ברטרנד ראסל וארנולד טוינבי** וכלה ב**ג'וליאן ברונובסקי**.

* דרקוני גן־העדן — הירהורים על התפתחות האינטליגנציה האנושית; עברית: ליאורה שגב; הוצאת רשפים; 188 עמודים (כריכה רכה).

ציטוטון

הפסיכיאטר האלקטרוני שלי

בספרו דרקוני גן־העדן מציג **קרל סגן** ניסיון של בחינת מחשב למוח האדם באמצעות תוכנית־מחשב פסיכיאטרית, שתוכננה בידי **ג'וסף ווייזנבאום**, מ־אם־איי־טי. התוכנית זכתה גם לנוסחה ישראלית, שבמהלכה שוחח **דויד אבירן** עם הפסיכיאטר האלקטרוני שלו. התוכנית המקורית של וייזנבאום, כפי שמביאה סגן בספרו הנסקר (ראה: מדע פופולארי), היא בנוסח הזה:

דוקטור, יש לי חדשות איומות
אתה אומר שיש לך חדשות איומות
כן, ב„אם־איי־טי" יש תוכנית־מחשב
שעומדת להרוס אותנו
מדוע אתה אומר זאת
ראיתי אותה בפעולה
אתה אומר שראית אותה בפעולה
זה מפחיד — אתה מוכרח לראות את זה
אתה נשמע לי מדוכא
בדמיונך אנו אולי נשמעים מדוכאים זה לזה
כן, אולי
אני מבין
גם אני
אתה אומר שגם אתה
אנו שנינו באותה סירה לגבי המחשב החוא
בוא נמשיך לדבר עליך — הבה
אתה מנחם אותי
מה גורם לך לחשוב שאני מנחם אותך
בזמנים כאלה אתה רוצה לדבר עלי
מדוע אתה חושב שאני רוצה לדבר עליך
מפני שאתה משתתף ברגשותי
בנוגע לאותו מחשב ארור
מה זה מזכיר לך
שגם אתה, כמובן, שונא מחשבים
אתה חושב שגם אני שונא מחשבים
למה לא, הם לא כל כך אנושיים, האם לא כן
אולי אנחנו פה כדי למצוא תשובה לכך אף מחשב לא יכול לשוחח כמו שאתה יכול, למשל הו
אינני יכול להבין כיצד אפשר לשטות במישהו על־ידי סתם איזו מכונה באמת אינך יכול
לא. ככלות הכל בתוכנית־מחשב אין שום דבר יצירתי
אתה מגיב באופן שלילי
אני בטוח שאני צודק
האם אתה מודאג מכך שאתה בטוח שאתה צודק
לא, לגמרי לא. בכלל לא. אפילו לא במקצת

כפופוליזאטור של מדע מעלת ספרו של סגן מצוייה בפרק שכותרתו „הלוח הקוסמי": „הדרך הכהירה ביותר שאני מכיר, כדי לבטא כרונולוגיה קוסמית זו, היא לתאר כרמיוני את 15 מיליארד שנות חיי היקום (או לפחות את גילגולו הנוכחי מאז ההתפוצצות הגדולה) כשהן דחוסות לתוך פרק־זמן של שנה אחת. או אז יקבילו כל מיליארד שנות היסטוריה של כדור־הארץ ל־24 ימים של השנה הקוסמית שלנו..." פרטים נוספים שסגן משבץ בלוח הקוסמי שלו — לצורך המחשה: „...הדינוזאורים הופיעו בערב חג המולד; הפרחים צצו ב־28 בדצמבר; הנברים והנשים נוצרו בשעה 10.30 בבוקרו של החדשה יהיה תלוי במידה רבה בתבתה המדעית וברגישות האנושית המיוחדת לבני־האדם..."

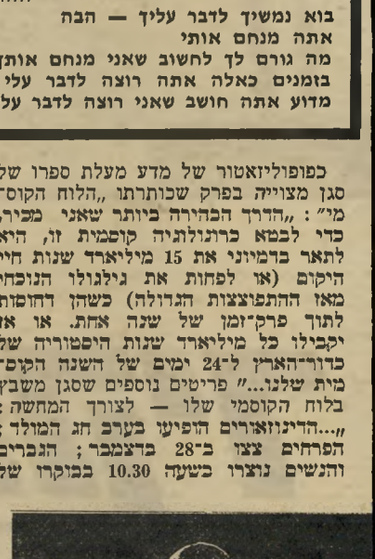

אדם מהרהר מתבונן בעצמו
רישום של וסליוס, מייסד האנאטומיה

הקוראים המרותקים אל מסכי הטלוויזיה מדי יום חמישי, לראות את הסידרה הנהדרת של הזואולוג הבריטי **דייוויד אטנבורו**, עשויים למצוא מידע־עזר מרתק בספרו של קרל סגן. הוא מותח את הדקות האחרונות של אותה שנה קוסמית, מה־22 בדצמבר, כאשר הדו־חיים הראשונים והזחרקים המעופפים יוצאים למסע האבולוציה, אל הפיסיקאים היוצאים „לחקור במדחבים אינטלקטואלים חדשים..."

שני תצלומים מרתקים בעמ' 54 בספר צולמו באמצעות מיקרוסקופ אלקטרוני ב־תוך חדר־המוח השלישי על־ידי **ריצ'ארד סטגר** מאוניברסיטת וויין; בתצלומים אפשר לראות זיפים מתנופפים או ריסים המעבירים חלבוני מוח עגולים וקטנים. התצלומים נראים כמו המון צפוף של אנשים, המעבירים כדורים גדולים מעל ראשיהם. הם מוכיחים עד כמה מועט ה־מידע שבידי האדם על מוחו.

קרל סגן הוא בעל יכולת מדהימה לעבור מתצלום של פנים מוח־האדם אל שירטוט של דינוזאורים, תוך ניתוח האיכויות ה־של דינוזאורים, תוך ניתוח האיכויות ה־מוחיות של בעל־חיים מגושם זה. והוא ממשיך לציור של **מ. ק. אשר**, הבוחן את האבולוציה בדרכו הגראפית המיוחדת, והלאה, לסענה בדבר גן־העדן כמשל ל־אבולוציה של האדם, תוך ציטוט מגן־העדן האבוד של **המילטון**: „יד כיד, כצעד איטי ושומטני, / יצאו את גן־העדן אלי דרכם הבודדה..."

לא נפקד בספרו של סגן מקומו של בן־דודנו הוותיק, הקוף. אלא שאת המידע האנתרופולוגי הידוע משלב סגן במידעים מדעיים חדישים, כמו סיפורם של שני פסיכולוגים מאוניברסיטת נוואדה, **ביאט־ריס** ו**רוברט גארדנר**, שמצאו דרך לבחון את התיקשורת המילולית בינינו לבין שימפנזה, בהנחה כי הלוע והגרון של השימפנזים אינם מתאימים לדיבור האנושי. מספר סגן: „במחסם של הגארד־נרים הבריק רעיון: יש ללמד את השימ־פנזה שפת סימנים אמריקאית, הידועה כשם אמסלאן (שפת חירשים־אילמים אמ־ריקאית). שפה זו מותאמת בצורה אידי־אלית לזריזות הכפיים העצומה של ה־שימפנזה, והיא כוללת את כל התכונות הצורניות החיוניות של השפה המדוברת..." והתוצאה היא ספריה של שיחות מצולמות שסגן מביא כמה המחשות מהן, בצירוף גרפים להוכחת הסטעפות ההגיונית של השימפנזה.

פרק מרתק הוא „סיפורי גן־העדן ה־מעורפל", בו בוחן סגן את הקשר שבין התפתחות החלום לבין האבולוציה — גישה מקורית למדי, שבה משבץ סגן חלום משל עצמו: „חלמתי פעם חלום, אשר ירדוף אותי לעולם. חלמתי שאני מדפדף בספר היסטוריה עב־כרס. על־פי התמונות יכולתי להסיק שהספר מתקדם לאיטו, כמו ספרים דומים אחרים, דרך המאות: ה־תקופה הקלאסית, ימי־הביניים, הרנסאנס וכן הלאה, ומתקרב בהדרגה לזמנים המ־דרניים. והנה הגעתי למלחמת־העולם השניה ועדיין נותרו למעלה ממאתיים עמודים. בהתרגשות גוברת הפכתי את דפי הספר עד שהייתי בטוח, כי חלפתי על פני תקופתי. היה זה ספר היסטוריה שהכיל גם את העתיד — כאילו הפכנו את הדף המוקדש ליום ה־31 בדצמבר בלוח הקוסמי שלנו וגילינו דף מפורט של ה־1 בינואר. כשנשימתי נעתקת ניסיתי לקרוא את העתיד, אך היה זה בלתי אפשרי. יכולתי לפענח מילים בודדות, ואפילו לזהות תגים מעל אותיות בודדות. אולם לא הצלחתי לצרף את האותיות למילים ואת המילים למישפטים..."

רעיון נכון מן הסתם נטל סגן מהספר הרפתקאות ברעיונות של **אלפרד נורת וויטהאד**: „תפקידו של העתיד להיות מסוכן..." רעיון שבעורתו מנסה סגן לטעון, כי המין האנושי מצוי כיום במעין מצב של שביתת־נשק עם עצמו. הוא מהרהר בדבר מתח האפשרויות של ההתקדמות אל תוך אותו עתיד מסוכן — שכנראה בלתי ניתן להשגה — עם המיגבלות המוסריות של ההווה הנוכחי. סגן מבהיר: „העולם אינו פועל כהלכה, כתוצאה מה־תמורות החברתיות והטכנולוגיות העצו־מות, שפקדו אותו במאות האחרונות. איננו חיים בחברות סמאטית וממורתיות; אולם בהתנגדן לתמורות פועלות ממשלו־תינו כאילו חיים אנו עדיין כך. אם לא נשמיד את עצמנו, יהיה העתיד שייך לאותן חברות, אשר מבלי להתעלם מה־חלקים הזוהליים והינוקים של מהותנו, יאפשרו את פריחתם של המרכיבים ה־אנושיים האיפיניים; לאותן חברות המעו־דדות גיוון יותר מאשר קונפורמיות; ל־אותן חברות המכוונות להשקיע משאבים בניסויים חברתיים, פוליטיים, כלכליים ותרבותיים ולוותר על יתרונות לטווח־קצר למען רווח לטווח ארוך; לאותן חברות המטפלות בערעונות חדשים בכפ־תזות עדינים, שבירים ורבי־ערך לעתיד..."

תרגיל מרתק של סגן הוא שיחזור של תוכנית פסיכותראפיה בלתי־מונחה, שפות־חה על־ידי **ג'וסף ווייזנבאום** מהמכון לטכנולוגיה במאסאצ'וסטס, לתוכנית־מחשב פסיכיאטרית, שהיא בבחינת חידוש — שילוב טכניקות מודרניות עם חומרים אנושיים קיימים. (ראה: ציטוטון).

לסיכום עובר סגן לבחינת נושא האינ־טליגנציה בכדור הארץ ומחוצה לו. הוא בוחן אפשרות של קשר בינכוכבי שייעשה בדרך התלפטיה, ושאר רעיונות מדהימים (כמו הגעה קלה ומהירה בין כוכב לכוכב, מוטאציות ועוד). סגן קובע כי: „יותר ידע ויותר אינטליגנציה יחלצו את האנו־שות מקשייה הנוכחיים ויקרעו צוהר לעתיד טוב יותר..." את ספרו הוא מסיים בציטוט מתוך דברים שאמר ג'יקוב ברונובסקי: „אנו ציוויליזציה מדעית, משמעו של דבר הוא שאנו ציוויליזציה אשר הידע וישומו המלא חיוניים בה. מדע הוא רק מילה אחרת לידע... הידע הוא גורלנו..."

ספרו של קרל סגן, למרות „מדעיותו" המוטלת בספק, הוא ספר מרתק.

בחטף

ההתנצלות של גור וידאל * מגד.

שדה ורוטנברג * מפתחות הזהב

של אל־חכים * מונדי והתקציב

גור וידאל
„מדמיין לעצמי כי איננו מדומיין"

●● ידיעה שפורסמה בטיימס ליטררי ספלמנט בידי ג'יימס קמפבל סיפרה כי „הילכה שמועה (בוועידת הסופרים בפס־טיבל אדינבורו) כי **גור וידאל** בירך את הסופר **אנטוני בורג'ס** בהערה: „תגיד, אתה עדיין ממשיך לכתוב לקהל מדומיין?" בתגובתו, שצוטטה כביכול מפיו, ציין גור וידאל: „מעודי לא אמרתי דבר שכזה. כיצד הייתי מסוגל? הרי אני חלק מאותו קהל של בורג'ס, ולעיתים אני מדמיין לעצמי כי איננו מדומיין כלל" ●● בראיון במעריב אמר עיתונאי דבר **אהרון מגד לחיים נגיד־לונברג**, לרגל צאת ספרו התקופתי מסע באב: „כשיצא החזי על המת, וזה היה ספר די פופולארי בזמנו, ניסו רבים לזהות את הגיבור, דוידוב, עם **יצחק שדה**. הדמיון ביניהם הוא רק בקווים של ביוגרפיה..." מה שמגד חסך ממראיינו, שהוא עצמו החל בכתיבת ספר עבור חברת־חשמל על **פינחס רוטנברג** — ספר־מונוגרפי, שמעולם לא הושלם, כפי שגיבור החזי על המת מעודי לא השלים ●● הסופר המצרי הקשיש **תופיק אל־חכים** חגג לפני שבועיים את יום הולדתו ה־83, בעיר־הולדתו אלכסנדריה. בחגיגה המרכזית, שנערכה במצודה העתיקה של העיר, נכחו מאות אישי־ציבור, סופרים ואמנים. בתום המסיבה העניק מושל אלכסנדריה לאל־חכים את מפתחות העיר. אחד מעשירי העיר דאג לצפות אותם בזהב טהור ●● חלק ניכר מתקציב התיאטרון של המועצה לתרבות ולאמנות קוצץ בידי שר־החינוך־והתרבות, בשל טענה, שהמועצה מממנת הצגות אנטי־ציוניות. הכוונה היתה למחזותיו של **יוסף מונדי**, המנסים להתמודד בדרכו של מחזאי עם הבנת הציונות ומחולליה. קיצוץ זה עשוי להתפתח לשערוריה תרבותית, מה גם שמחזותיו של מונדי המוצגים כיום, בעיקר המבשה, הופקו בסיוע המועצה לתרבות ולאמנות ●● „אני ממצה כך עצבים שונים של מוחי, מאשר עצבי הכתיבה", כך אמר הסופר האמריקאי הנודע **קורט ונגוט**, מחבר בית־מיטבחיים מיספר 5, עם פתיחת תערוכה ראשונה של רישומי הקליגראפיים בגלריית מנהאטן, ניו־יורק. ווגגוט ממשיך בכתיבה, ובקרוב הוא עומד לפרסם רומן בשם קאסמאנדו ●● בתגובה לאימוץ יחדון הילדים פילון בידי בנק דיסקונט עומד בנק לאומי לישראל לפרסם יחדון לבני־הנעורים. את היחדון יערוך **יוסי קריים**, עורך פרוזה ●● שערוריה ספרותית חינוכית בגרמניה החלה בפנייתו של ציר פרלמנט נסער מן הסיעה הנוצרית־דימוקרטית אל שר־החינוך של ממשלת צפון־רהיין־וסטפאליה. הוא שאל מה יש בכוונתו של השר לעשות נגד מורה בתיכון בעיירה רטינגן, שקרא קטע בפני תלמידיו בגימנסיה, במטרה להוכיח כי גדול משוררי גרמניה, **וולפגאנג גתה** היה טיפוס מושחת ורודף־שמלות. הקטע שאותו קרא המורה היה זה: „גתה צרך חתיכות בכמויות. היה לו חוש בלתי רגיל לדעת מה מתרחש להן בנשמותיהן המוזהמות. אבל אם אחת מהן היתה מנסה לתפוס אותו לעצמה, הרי שהוא היה מתחמק מפניה. עוד בהיותו זקן כתרה הוא ביתק בתוליה של בת 19, ואפילו הציע לה נישואין. אחרת היא לא היתה קולטת אותו בין רגליה..." הקטע שקרא המורה נכתב בידי הסאטיריקן **קארל הוך**, המתגורר במינכן ●●

מאת דן עומר

עשרים ושמונה שנים עברו מאז הופיע שער זה של

„העולם הזה". אז היתה תמר רפפורט בת 19. עכשיו מגישה בתה, איילת, לאותו גיל - והיא מוכיחה כי היופי עובר בירושה

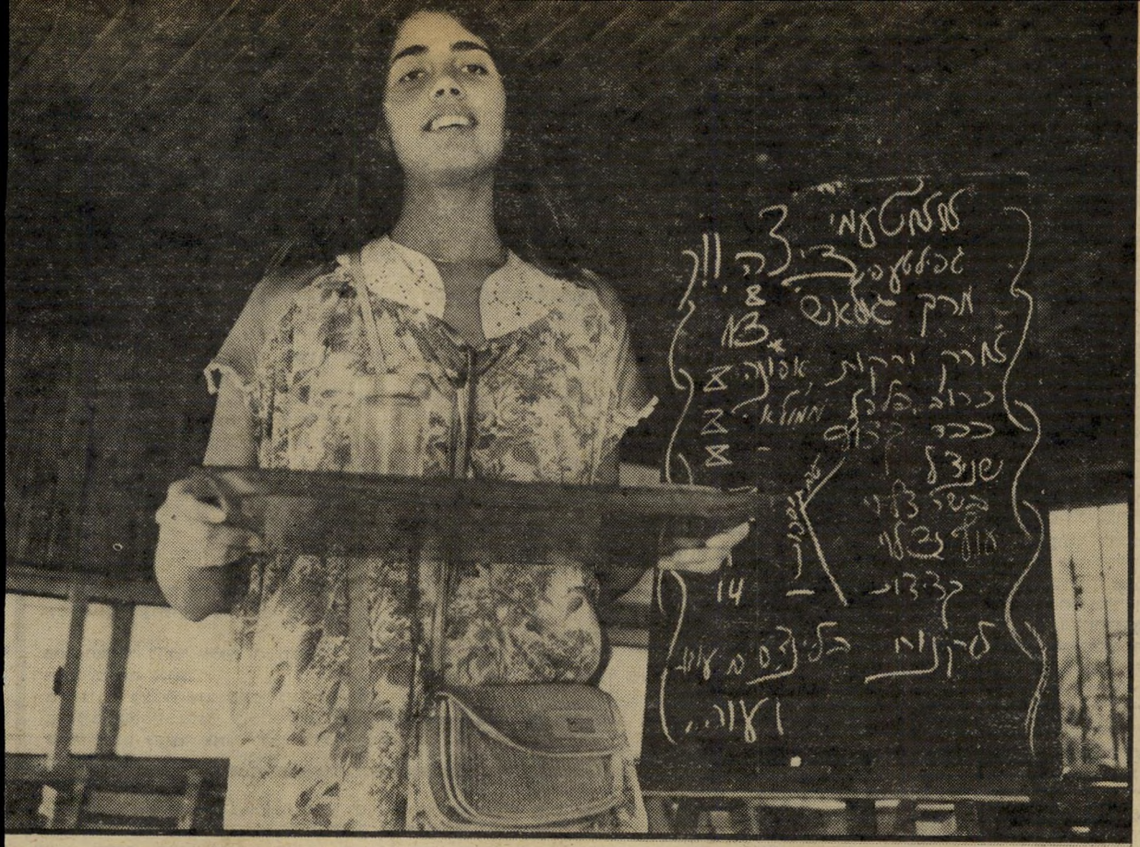

מלצרית בדיזנגוף

איילת עבדה כמלצרית בקפה **דיצה**, עד שיום אחד הודיעו לה בעלי־המקום, כי הם מפסיקים את עבודתה.

איילת התברר כי הבעלים סברו שלאביה, איציק ישר, שהוא בין באי בית־הקפה, לא נעים לראות את בתו מגישה לאורחים. רק אחרי שהאב הודיע שאין לו התנגדות לכך, נרגעו הבעלים.

ראי של הקיר

„ר **אי ראי** שעל הקיר, מי היפה בכל העיר?" כך נהגה לשאול מדי יום המלכה היפהפיה שבאגדה. בכל פעם היה הראי עונה לה: „את היפה מכולן!" עד שפעם אחת שינה הראי מנהגו ולשאלת המלכה השיב: „את היפה מכולן, מילבד בתך, שילגיה, שהיא יפה ממך!" לכעסה של המלכה לא היה גבול, והיא גירשה את שילגיה אל תוך היער. כך התחיל סיפור שלגיה ושיבעת הגמדים.

תמר ישר שונה מהמלכה שבאגדה. אין היא מקנאת בבתה, איילת. להיפך, היא שמחה שיופיה של הבת אינו נופל משלה.

לפני 28 שנים פירסם העולם הזה תמונת־שער של צברית בלונדית, בת 19. זאת היתה תחילת דרכה של תמר („תמי") רפפורט, שהפכה אחת מנערות־הזוהר הנודעות בתל־אביב.

תמי משכה בפעם הראשונה תשומת־לב כללית, כאשר נבחרה לשמש ככפילה של ריטה היירורת האגדתית, בתמונות ארוכות בסרט שולמית, שצולם בארץ בוואדי־ערה. מאז חזרה דמותה של החתיכה והתנוססה פעמים רבות מעל דפי העולם הזה.

כאשר נישאה תמי לאדריכל יצחק („איציק") ישר, חשבו רבים שבא הקץ לקאריירה שלה. אך תמי המשיכה לככב בחיי־הלילה של תל־אביב. מאוחר יותר הפכה לקניינית של רשת החנויות משכית.

לתמי ישר שתי בנות. הגדולה שביניהן, איילת, היא כיום בת 18, ועומדת לפני גיוסה לצבא. הבת אינה מפגרת ביופיה אחרי אמה, אך למרות זאת נראה שהיא שונה בין השתיים עולה על השונה. כיום ניצצבת איילת בתחילת דרכה אל הזוהר, כפי שהיתה אמה כאשר פורסמה לראשונה בשער העיתון.

בתקופה האחרונה היא עבדה כמלצרית בבית־הקפה דיצה, שברחוב דיזנגוף. שם היא התחבבה על אנשי הבוהמה, הפוקדים את בית־הקפה. „העבודה הזאת דווקא מצאה־חן בעיני," סיפרה איילת ה

מישפחה שכזאת

תמי ואיציק ישר עם שתי בנותיהם. תמי היא קניינית של רשת החנויות **משכית**, ואילו איציק הוא אדריכל. כאשר נישאו בני־הזוג, חשבו רבים שהקאריירה של תמי הסתיימה.

שלום עכשיו

תמי ישר ושתי בנותיה. הבת הקטנה, שולי, בת ה־16, שוהה כבת־חוץ בקיבוץ מישמר־העמק. שולי היא בעלת מודעות פוליטית עמוקה, ותומכת בתנועת **שלום עכשיו**, שאת חולצתה היא לובשת.

מתייגסת לצה"ל בפברואר בשנה הבאה. „שם לפחות לא משעמם."

יום אחד הודיעו לה בעלי דיצה כי הם מפסיקים את עבודתה במקום. היא לא הבינה תחילה מה אירע, שכן כולם היו תמיד מרוצים ממנה, עד שחקרה וביררה את הסיבה. אביה של איילת, איציק ישר, הוא בין באי בית־הקפה הקבועים. בעלי המקום סברו, כי לאיציק לא נעים לראות את בתו מגישה לחבריו, בשעה שהוא יושב עימם. לכן החליטו לפטרה. אולם כאשר נערך בירור עם האב, והוא הודיע קבל־עם־ועדה כי אין לו דבר נגד העסק־תה של הבת במקום, נרגעו הבעלים. עתה ממתינה איילת לשילובה מחדש בעבודה.

לעשות משהו אחר

איילת סיימה את המגמה הריאלית בבית־הספר התיכון עירוני ה', השר־כן בקצה רחוב בן־יהודה. ולמי שיש עדיין ספק לגבי כישוריה הריאליים, בא הציון 100, שקיבלה בבחינת־הבגרות ב־מתמטיקה, ומסיר אותו. היא התקבלה כ־עתודאית ללימודי מחשבים בטכניון, אחרי שעמדה בבחינות־הכניסה הקשות. אולם ברגע האחרון התחרטה, והחליטה להתגייס קודם לצבא. „אין לי ספק שכל החיים שלי אני אעסוק במיקצועות ריא־ליים." היא אומרת. „זה פשוט השטח שלי. לכן העדפתי לפחות בצבא לעשות משהו אחר. אילו הייתי בוחרת במסלול של עתודאית, הייתי צריכה אחר־כך לעסוק באותו מיקצוע גם בצבא.

„בלישכת־הגיוס אמרתי שאני רוצה לה־יות מאבחנת פסיכוטכנית בצבא. ניגשתי גם לבחינות־התאמה. אני מקווה שיקבלו אותי, כי זה שטח חדש ולא מוכר לי.

יופי גנטי

איילת אינה מפגרת ביופיה אחר אמה, תמי ישר, הנראית משמאל, בתמונה שצול־מה מלפני שנים רבות, כאשר נשאה עדיין את שם נעוריה, תמי רפפורט. למרות־זאת נראה כי השונה בין השתיים עולה על השווה. אולם העובדה ששתיהן יפות מוכיחה שהיופי הוא אכן עניין גנטי, שעובר בירושה מדור לדור, מהאמהות לבנותיהן.

טיבעיות, ואם עושים את זה טוב, זה מספיק."

למרות המחזרים הרבים המתקשרים לביתה, אין לה חבר. היא מרבה לצאת לבלות, אך לא עם מישהו קבוע. „אני פשוט לא טיפוס שמתקשר בקלות. אם אני יוצאת עם מישהו, אין לו הרבה סיכויים שאני אתאהב בו מעל הראש ואאבד את העשתנות. מאז ומתמיד הייתי כזאת."

איילת עדיין מתגוררת עם הוריה בדי־רת־גג, ליד הים, במרכז תל־אביב. היא אינה מתכוננת לעזוב בקרוב את הקן

נערות־הזוהר

תמי ישר (משמאל), שהעולם הזה פירסם לפני 28 שנים תמונת־שער שלה, הפכה אחת מנערות־הזוהר הנודעות בתל־אביב. תמונתה חזרה והתנוססה פעמים רבות מעל דפי השבועון. בתה, איילת, (מימין), בת ה־18, נמצאת עתה בתחילת דרכה אל הזוהר, כפי שהיתה אמה כאשר פורסמה לראשונה בשער העיתון.

שירטוטים ומיספרים יהיו לי מספיק בחיים. בזה אני בטוחה."

מיקצוע עם תחרות

איילת מודעת ליופייה. בגיל 16 כבר הועסקה כדוגמנית, לצד דוגמניות מיקצועיות ומוכרות. „זה מיקצוע עם הר־בה תחרות." היא טוענת. „אבל לי לא היתה בעייה בשטח זה. הדוגמניות ידעו שאני לא בונה על זה, ושאני מדגמנת רק כתחביב. לכן הן התייחסו אלי בחביבות. הייתי הילדה הקטנה שהסתובבה בין כל דוגמניות־הצמרת. הצלחתי דווקא לא רע. לדעתי לא צריך לדעת הרבה כדי להיות דוגמנית. צריך רק לנוע בחופשיות וב־

דוגמנית

בגיל 16 כבר הועס־קה איילת כדוגמ־נית, לצד דוגמניות מיקצועיות ומוכרות.

ראי על הקיר

(המשך מעמוד 67)

החם. „בזמן האחרון שואלים אותי הרבה אם אני עדיין גרה עם ההורים. כן, אני גרה איתם וטוב לי. אני פשוט מאוהבת בדירה הזאת. אם אני אעבור פעם למקום אחר, זה צריך להיות פה בסביבה. מכאן אני יכולה לקפוץ בכל שעה לים, ואני קרובה לכל מקום שקורה בו משהו בתל־אביב. אז על נכס כזה אני אוותר?"

היופי עובר בירושה?

ל איילת יש אחות, שולי, שהיא כיום בת 16. שולי, השוהה כבת־חוץ ב־קיבוץ מישמר־העמק, היא בעלת מודעות פוליטית עמוקה. היא תומכת בשלום עכ־שיו ומיודדה עם אידיאולוגיות שיוויוניות. משום כך בחרה ללכת לקיבוץ. „אנחנו שונות מאוד. לי אין דעות מגובשות על כל דבר. אני מעריכה אנשים שמאמינים במשהו, אבל לפעמים נראים לי אנשים בעלי דיעות קיצוניות כטיפשים. הם פשוט מתעלמים מהרבה דברים. אני נמצאת מב־חינה פוליטית באיזה מקום באמצע."

את חופשת־הקייץ היא ניצלה לטיול ב־אירופה, שערכה יחד עם קבוצת חברים. זאת היתה הפעם הראשונה שנסעה לחוץ־לארץ, והטיול השאיר בה רשמים עמו־קים. „חרשנו את כל אירופה והיה שיג־עון."

בעבר השתתפה איילת במועדון־הנוער של התיאטרון הקאמרי. „לא עשינו שם הצגות, אלא שוחחנו ושמענו הרצאות מ־אנשים עוסקים בתיאטרון. האמנות זה דבר שתמיד היה חסר לי. אני מצטערת, למשל, שלא למדתי אף פעם לנגן על כלי כלשהו. החוג בקאמרי תרם לי בתחום הזה."

אך למרות־זאת יש באיילת צד אמנותי. מאז היותה בת תשע היא רוקדת בלט. היא מקדישה זמן לאימונים גם מחוץ לשיעורי הריקוד השבועיים. „זה נותן לי הרבה. אני יכולה לרקוד שעות לבדי. אני לא צריכה בשביל זה אפילו מוסיקה. בש־עת הריקוד אני מפליגה לעולמות אחרים."

מלבד זאת היא טיפוס בעל מרץ רב. היא מעידה על עצמה שאינה יכולה לישון הרבה. „אני אוהבת לעבוד ולהציג לעצמי אתגרים. אני מוכרחה להיות מועסקת כל הזמן. ועד היום נראה לי שהצלחתי במה שאני עושה."

איילת שונה מאוד באופיה מאמה. אך יחד עם זאת יש להן דבר בולט אחד משו־תף — היופי. עובדת זאת מוכיחה בהחלט כי היופי אכן עובר בירושה.

על המדרגה איילת עומדת עתה לפני גיוסה לצבא. היא סיימה את המגמה־הריאלית בבית־הספר התיכון העירוני ה'. בבחינת־הבגרות במתמטיקה קיבלה ציון 100, התקבלה ללימודי מחשבים בטכניון אך התחרטה.

ריטה הייוורת תמי משכה תשומת־לב בפעם הראשונה כאשר נבחרה לשמש ככפילה של ריטה הייוורת האגדית, בתמונות ארוכות בסרט **שולמית**, שצולם בארץ בוואדי־ערה. **בתמונה:** בתילבושת מהסרט.

אם ובת תמי ישר מחזיקה בידה את בתה, איילת, שהיתה אז בת שנה. תמי אינה מקנאה בבתה, שגדלה והפכה לחתיכה. להיפך, היא שמחה עיופיה של הבת אינו נופל משלה. היופי הוא הדבר הבולט המשותף לשתיים.

רקדנית מאז היותה בת תשע רוקדת איילת בלט. **בתמונה מימין** ומשמאל היא נראית בדירת הפנטהאוז, שבה היא מתגוררת עם הוריה.

אמנות

אורורה ממקונדו

סיפרו של גבריאל גראסיה מר־קס, מאה שנים של בדידות, הוא המניע לרבות מיצירותיה של סיל־ביה פינשטיין. בגלריה מבט מוצ־גים שטיחי־קיר של האמנית מתול־תלת השיער וקטנת־הגו, שהביאה איתה לכאן את מורשת התרבות של ארץ מולדתה, דרום־אמריקה, על כל אגדותיה וציבעוניות טי־פוסיה.

„אני כל כך מושפעת ממרקס, שבכל פעם שאני קוראת שוב את סיפרו, אני נתקפת בעשרות רע־יונות לציורי השטיחים שלי," היא מספרת. „אבל ביגלל שלא רציתי להיות מוגבלת בנושא אחד ראשי. ציירתי גם נושאים שונים המדב־רים אל ליבי ומרגשים אותי, כמו אהבת הארץ, ירושלים, והקשר ה־עמוק של כל דבר ביקום לאשה, הבולט בכל עבודותי."

ואכן, מפליא איך אשה אמיצה זו, שבאה ממישפחה אמידה ב־דרום־אמריקה, ושאביה היה תורם גדול לישראל, החליטה יום אחד שאין די במילים, ותרומות הן חלק מיזערי במלאכה. ארזה את מיטלטליה, ואת שלושת ילדיה ה־קטנים, והרי היא יושבת מזה שלוש שנים בירושלים.

אולם, חולשתה הזמנית בדיבור השפה אינה מעממת ולו במעט את עוצמת ביטוייה האמנותי, ואת הצלחתה בביטוי יופיה של הארץ בצורה מופשטת מעט, בכיתמי צבע מעוגלים וחדים חליפות.

דמות האשה — בין אם היא קוראת לה אורורה או רמדיוס מ־מקונדו — היא האשה בכל מקום. ביטנה של אורורה מכילה את כל מקונדו, על העתיק והיישן שבה. דמות אחרת מהלכת תמיד עירומה ומסמלת את הפראי, ה־ראשוני והטבעי שבכל אשה.

כדי לא לבזבז כחודשיים על אריגת־שטיח אחד במו ידיה, מבוצעת העבודה על־ידי אומנים. היא מנצלת את זמנה כדי לצייר

סילביה פינשטיין
מאה שנים של בדידות

ז'א כותרת: אנדרה קרטס (1978)
הכרה בשנים האחרונות

שוקן או אסתר קנובל. סיכות אלה, המוצגות בתערוכה בגלריה דבל בירושלים, הינן יצירות אמנות זעירות ומקסימות, היכולות בעת ובעונה אחת לקשט שימלתה של נערה, או להיות מוצגות כפסל.

שתי האמניות הצעירות משתמ־שות בחומרים שונים — בעוד דג־נית מרבה להשתמש בזהב ובכסף לעיצוב תכשיטיה, מעדיפה אסתר חומר חדשני בשם טיטאניום.

שליטתה של אסתר בתורת־המת־כות נתנה לה אפשרות להפיק מ־מתכת בצבע פלדה ציבעוניות מר־היבה, הודות לשימוש בתהליך ה־נקרא adonizing. על־ידי שימוש בוולטאז' שונה בכל פעם, מתקב־לה החזרה שונה של האור. לצופה נדמה כאילו צופתה המתכת ב־אמאיל, אך האמת היא שהמתכת באמת הפכה ציבעונית. העבודות של אסתר מעוצבות פנים ואחור, כמו אצל דגנית — בניגוד לגי־שה הקלאסית בעיצוב סיכות־קי־שוט.

מדוע נבחרו שתי הצעירות להציג בגלריה ולא בחנות־תכשי־טים? כי היסוד האמנותי גובר כאן על השימושי־יומיומי. דוגמה ל־עובדה זו אפשר לראות בקומפו־זיציה של התכשיט, שבה דגנית נוהגת לעוות חלק מהסיכה, ה־בנוייה תמיד מציר, מחט והחלק שסוגר את המחט. המימדים המוג־דלים של אחד משלושת מרכיבים אלה, מעניקים לו דגש, וממקדים אליו את כל תשומת־לב הצופה. זהו אחד מחוקי־הברזל של הקומ־פוזיציה באמנות, והוא בא יפה לביטוי בעבודותיהן.

התרחשויות קטנות

תערוכה שעשוייה לרתק אליה גם כאלה שאינם מרבים לפקוד את כותלי המוסיאונים, מוצגת בימים אלה במוסיאון־ישראל. זוהי תע־רוכתו של האמן ההונגרי אנדרה קרטס, והיא תוצג עד סוף דצמבר.

בתערוכה גדולה זו, המקיפה צילומים של רב־אמן שזכה להכ־רה רק בשנים האחרונות (הוא יליד 1894), מוצגים צילומיו לפי סדר כרונולוגי. העבודות, למן ה־ראשונות שבהן ועד לאחרונות, מקסימות את הצופים. קרטס לא התיימר אף פעם לחדש. את ה־פייוט שברגעים קטנים טרח להנ־ציח, ועימו הביא לעצמו תהילה, אם כי בגיל מבוגר מאוד. הוא שי־מש השראה לגדולי הצילום האמ־ריקאי, וכיום מקומו בין גדולי צלמי המאה העשרים.

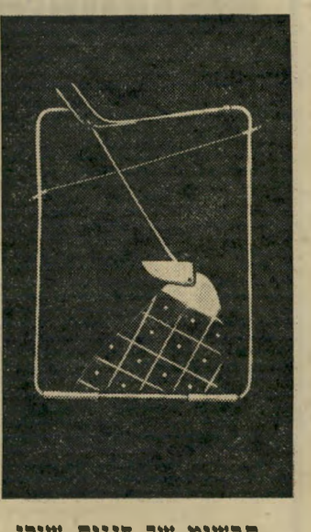

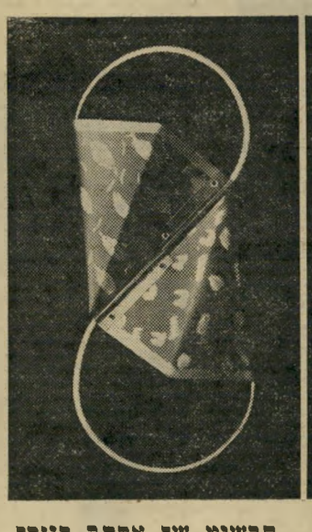

תכשיט של דגנית שוקן תכשיט של אסתר קנובל
זהב טיטאניות וכסף

את דוגמאות־השטחים ולפקח על העבודה. האוסף שייוצג בגלריה מבט הוא רבגוני בנושאיו ובצבעיו אך היד השולטת והמכוונת בסיג־נון שלם והרמוני זה היא אחת.

סיכה ללא ביטחון

אם ייפרמו לכם החולצה או ה־מיכנסיים, קרוב לוודאי שלא תעז־רו בסיכות היפהפיות של דגנית

חם בעולם התחתון

להקלת כאבים ושמירת חום הגוף

חגורה/מגן גב מצמר אנגורה
מגן כתפיים מצמר אנגורה

מבחר מוצרים מצמר אנגורה בבתי המרקחת, במשביר לצרכן
בסופרפארם ובסלונים מובחרים

Medima
ANGORA THERMO THERAPIE

אנגורה
הלהיט החם של החורף

חסכי אלפי שקלים עם

"פרמה טוויז" מרחיק שיער לצמיתות בביתך

בשיטת "עשה זאת בעצמך", מומלץ ע"י רופאים.

"ריבירה" מכונת גילוח ניידת

לטיולים, מילואים ועוד. ללא חשמל וסוללות.

מכשיר אזעקה אישי

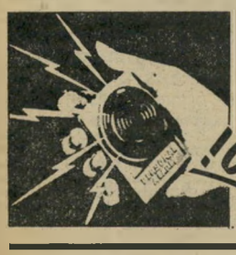

נגד אונס, תקיפה, חטיפת ארנקים וגם להגנה על פתחי הבית.

מכירה והדגמה אצל:
היבואן: ד.ד. שיווק בע"מ שד' נורדאו 44 תל־אביב.
טל. 233872. "שרף" ככר דיזינגוף 1 תל־אביב. טל. 282637.

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, המשיך בפירסום סידרת מאמריו של העורך „אל הנשק?". הסידרה, שבחנה את אופציות השלום והמלחמה של ישראל, הסתיימה בציטוט מתוך דברי של אוליבר קרומוול בפני הפרלמנט הבריטי: „ישבתם כאן זמן רב מדי מכדי להביא טובה לאיש. לכו לכם, אני אומר, והניחו לנו. כשם אלוהים, לכו!" הדברים כיוונו להנהגה הוקנה והעוינה של ישראל. חלק ניכר מן הכתבות המדיניות, השבוע לפני 25 שנה, היקדש לניסיונו של אנתוני אידן, ראש־ממשלת בריטניה, להוליך את ישראל לוויתורים טריטוריאליים. על רקע ענני המילחמה הקרבים אל המזרח התיכון, המשיך שלום כוהן בפירסום „השיטה השחורה", שהוקיעה את אלה שפירסו לתרום ל„קרן המגן". בין מכותבי השבוע היו: הקבלן אריה פילין, הקבלן יונה איתן, האיפנאית לולה כר, סיהר המכוניות ד"ר שאול ליפשיץ ואחרים.

כתבת־צבע שכותרתה „מה מרקיד את יוסקובין?" סיפרה את סיפור זאב יוסיפון, שמאה אנשים מפורסמים התכנסו כדי לחגוג את יובלו. יוסקובין־יוסיפון היה מייסד תל"ם (תיאטרון למשברות) הנוף התיאטרוני המתנדב של שנות החמישים, שהביא תרבות לישראל השניה. בין חוגני היובל של יוסיפון היו המשוררים אברהם שלונסקי ונתן אלתרמן, והסופרים משה שמיר ויורם מטמור.

סופרו המשובט של השבועון באירופה, עמוס קינן, כ„ראיונות מיוחדים לגמרי", תיאר את פארים מזווית מיוחדת, כעיר שהיא צומת־דרכים בין קאהיר ובגדאד, מארקש ותל־אביב, ביריות ותופים. מדיר המשע הוקדש לווידויו של הרצל אהרוני, שניסה לשדוד אחד מפגיעי בל"ל בירושלים. ווידוי פורסם תחת הכותרת „ניסיתי לשדוד בנק".

בשער הגיליון: ראש־ממשלה בריטי סיר אנתוני אידן.

„העולם הזה" 945
תאריך: 24.11.1955

ר"ח סמיך של מילחמה קרה ✱ הפנתר השחור הראשון

העם

העורבים

ריח סמיך של מילחמה עלה השבוע מעל למרחב. כמו תמיד משך הוא את העורבים, שבאו לאיזור זה בלהקות גד־לות והולכות, שימשו מדד להחרפת הריח. היו אלה עיתונאי־המילחמה, קריי־מבס ו־קריילב, שהסבירו לכל מי שרצה לשמוע כי אין הם מצדדים בשום צד, ושהם מקווים שהעניין יתחיל בקרוב.

הסיבוב השני, אם יפרוץ, עלול לקבוע את גורל ישראל לחיים או למוות. אולם לגבי העורבים לא יהיה אלא עוד מילחמה אחת קטנה, חומר למאמרים, כתבות מצו־למות ומיבחני־נשק.

גרניקה בישראל. אות הזמן נתגלה, השבוע, בכמה מילים שהופיעו כהערת־שוליים בשבועון האמריקאי טיים, הקרוב לחוגי השילטון בוושינגטון. קבע העיתון: אחת התוצאות המעניינות של אספקת מטוסי־סילון אמריקאיים לישראל תהיה מיבחן קרב רציני ראשון של הדגמים החדשים. אם ישתמש צה"ל במטוסים אמריקאיים, בעוד שהצבא המצרי ישתמש במיגים סובייטיים, אפשר יהיה להסיק מס־קנות חשובות לגבי יעילות כלי־הנשק.

בשנת 1936 שימשה ספרד המעונה שדה־מיבחן לבדיקת כלי־הנשק החדשים, שנו־עדו לשחק תפקיד מכריע במילחמת־העולם השניה. תוצאות מיבחן זה הונצחו ב־תמונת־הזוועה של פאבלו פיקאסו „גרני־קה".

השנה, יתכן מאוד שאחד הגימוקים ש־שכנעו את המטה האמריקאי יהיה ה־תיקווה לערוך מיבחן דומה בישראל.

דרכי אדם

סמל המאזניים

אברהם צפתי (28), ארוך ובעל שיער מקורזל, קנה לו שם־עולם כשניסה לפצוע את עצמו בסמן שהחדיר לבניין הכנסת הראשונה בתל־אביב. את חמש השנים שחלפו מאז חילק צפתי בין כותלי בית־החולים לחולי־רוח, כלא תל־מונד, חטיבה קרבית בצה"ל (ממנה נזרק כעבור כמה חודשים, לדבריו, בשל התערבותו האישית של שר־הביטחון) ומחנה־עבודה בסדום, שם הצליח לחסוך כאלפיים לירות.

השבוע חזר צפתי, המאמין כי דויד בן־גוריון הוא אויבו האישי המושבע, ל־זירה המדינית. הדרך: יסוד מפלגה בשם כנען עם סמל המאזניים **. הוא גם מתכונן להגיג את מועמדותו לכנסת הרביעית. כצעד ראשון הוציא המדינאי־בדרך ביט־און דו־שבועי, בו הוכיח באותות ובמופ־תים כי „דודלה בן אביגדור הפולני מ־רחוב העיזים בפלונסק" וצמרת מפלגת מפא"י, מטרתם היחידה היא שהעם לא ילך אחרי (צפתי) ולתת אותי לכלימה. אם הם אינם מודים במה שאני מאשים אותם, אפשר להזריק להם זריקת אמת."

פנינה אחרת מתוך העיתון הגדוש בסי־פורים פורנוגרפיים: „ההבדל בין האש־כנזי והספרדי הוא, שאשכנזי בעל קרחת ומצורע הוא דוקטור וספרדי בעל קרחת ומצורע הוא פראנק פארך."

ספורט

מרתון למרגלות התבור

בשנת 490 לפני הספירה יצא רץ יווני בשם פאידיפידס, לדרכו ממרתון, כפר נידח במחוז אתיקה, לאתונה — מרחק 22 מיל. בפיו היתה בשורה גדולה, בשורת ניצחון היוונים על הפרסים. הוא הגיע לכיכר המרכזית של אתונה, הספיק עוד להפליט את המילים „שימחו, כבשנו" ונפל ארצה ללא רוח חיים באפו.

הנצח בכל מחיר! 2445 שנה לאחר מותו הטראגי של פאידיפדס היווני, עלולה היתה להישנות התמונה. הפעם לא באתונה, אלא למרגלות הר התבור, השוכן כבוד בגבולו הצפוני של עמק יזרעאל. את מקומו של הרץ היווני מילא הפעם ישראל אסולין (24), אתלט ישראלי למרחקים ארוכים, שהיה קורבן אחת הטרגדיות המסעירות ביותר בספורט הישראלי.

מדי שנה בשנה נערך מיפעל ספורטיבי מסורתי לזכרו של מייסד הפלמ"ח, אלוף יצחק שדה, מירוץ הקפת התבור, מרחק 10 קילומטרים, שבוצע השנה זו הפעם הרביעית.

במירוץ הראשון זכה ישראל אסולין, ו־בשני המירוצים שלאחריו הקדים להגיע לגמר שלום קהלני, רץ צעיר (21) מ־חדרה, והשבת שוב נפגשו השניים. החל־טתו של אסולין היתה נחושה: לנצח בכל מחיר!

הגביע למפגר. אולם נראה כי הגורל העיוור בחר מבין 350 המשתתפים דווקא באסולין כקורבן המירוץ כולו. 9940 מטר הובילו בביטחה בראש המירוץ, וכשנותרו לו 60 מטרים בלבד על מנת לזכות בפרס המהודר, גביע מערכת על המישמר, אפסו כוחותיו והוא צנח בעילפון.

גם הפעם זכה בגביע שלום קהלני, הגם שפיגר כל הזמן ב־200 מטר אחרי האלוף.

• כוונתו לדויד בן־גוריון, בנו של אביגדור גרין, שנולד באמת ברחוב העי־זים בפלונסק.

בן־פורת יוסיפון

הוא זאב יוסיפון (יוסקוביץ) חוגג את יובלו ורוקד בחברת אחד ממברכיו, הסופר משה שמיר (משמאל). משתתפים אחרים בשימחה: המזכיר הכללי של ההסתדרות, מרדכי נמיר, ראש ענף השכלה והסברה בצה"ל, אלוף משנה אהרון זאב, המשורר נתן אלתרמן והמבקר דב בר מלכין. המשורר אברהם שלונסקי ששימש יושב־ראש אמר: „נעלבתי שאיש לא קרא לי לנאום. לכן לא אנאם, אלא רק אומר לכם מה רציתי לומר, כדי שתדעו מה הפסדתם." המסיבה נערכה בבית־הקפה **כסית**, ברחוב דיזנגוף.

מכתבים

בלי פיחקה מהמיקווה

מיברק האזעקה ממשה ברק (העולם הזה 940) הגיע באמת אל „הליגה למניעת כפיה דתית". מעשה אחרון זה של משה ברק עורר תמיהות ותרעומת בלב רבים, ובכל זאת ראינו חובה לעזור לו גם בשלב זה.

זכותו של ברק היא, שהעז לצאת יחידי במילחמה נואשת ובדרך קשה כנגד קיומו של חוק־עוול שנתקבל למרות התרעומת של הרוב מבין התושבים. אך אין ספק שגם המסיבות של מיקרהו וגם דרכו לא היו מוצלחים כלל כדי לשמש אב־מיקרה.

ובזאת מביעים אנו צער והשתוממות על שעד היום לא נמצא זוג חופשי אחר המתכוון להינשא, שיהיה מוכן לפתוח במאבק מישפטי כדי לקבל תעודת־נישו־אין ממשלתית בלי שיהיה התחן נאנס להעמיד פני איש דתי, לחבוש כיפה, להשתתף בתפילה דתית בעוד שהוא איננו איש מאמין, ובלי שכלתו תתבקש אולי להביא פיתקה מהמיקווה הכשרה.

לאחר שנועצנו בומחים ויודעי־חוק אנו מודיעים, כי לזוג ישראלי יש סיכוי להצליח במאבק כזה, אם כי ודאי יהיה ממושך למדי, וכי לזוג בעל החלטה נחו־שה נעזור בכל המובנים.

עוזי אורנן,* מזכיר הליגה למניעת כפייה דתית בישראל

אנשים

● כששמע מנהיג תנועת החרות **מנחם בגין**, כי בלבנון אסרה המישטרה את מתרגמי ספרו המרד לערבית, הכריז כי יש בדעתו לשלוח מיברק תודה על מאסר הפושעים שהפרו את זכות המחברים ו־תירגמו את הספר מבלי לשאול את פיו ומבלי לשלם לו שכר סופרים**.

● בדיון שנערך במועצת הקיבוץ־המאוחד אמר **בני מרשק**, חבר קיבוץ גיבעת־השלושה והפוליטרוק המפורסם ב־יותר של הפלמ"ח: „אילולא נסוגנו ב־1948 (מסיני) אין לי ספק שהייתי חוסכים לא רק דם יהודים, אלא גם דם מצרים — וזאת אני אומר כיהודי, כפועל וכקומו־ניסט."

● התובע הכללי של מדינת ניו־יורק, **יעקוב יעבץ**,*** שהגיע השבוע לביקור בישראל, השמיע בשעת סיור בצפת הכרזה מפתיעה: „אמי נולדה בצפת ואני גאה על כך. היא נולדה ב־1871 והיגרה לאר־צות־הברית בהיותה בת 16. אני זוכר עדיין את סיפוריה על החיים בצפת, ה־רחובות הצרים והסימטות העקלקלות, וכן אני זוכר את הריקוד התורכי שאמא היתה מדגימה בפנינו עם מיטפחת משי בידה."

• כיום פרופסור ללשון עברית באוני־ברסיטה העברית בירושלים. אחיו הצעיר של המשורר העברי־כנעני יונתן רטוש.

•• **המרד** של בגין ראה אור מאז ב־ערבית, ובמשך תקופה ארוכה נחשב לספר־לימוד במחנות אש"ף.

••• יצג במשך תקופה ארוכה את ניו־יורק בבית־הנבחרים האמריקאי. נכשל ב־בחירות שנערכו החודש.

קריז. האופנה שבראש

מליגה, גיל ארון, צבי לוין

Gali גלי
הנעליים שבראש

לכי על משהו עם סגנון. לכי על קריז.
הנעל החדשנית שהולכת אתך למקומות שאת אוהבת
ומתאימה לאופנה שבראש שלך.
קריז של גלי, הנעל שבאופנה. לכי על זה.

72 עמודים

י"א כסלו תשמ"א, 19.11.80 מיספר 2255

המחיר: 9 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

המלכה העולמית התפטרה בגלל שאלות העיתונאים

על ידידה הפורנוגרף -

והמלכה הישראלית ניצלה

משאלות מסוג אחר

מלכת־היופי
ענת צימרמן

החברים

של

ענת